

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Mumme, Johan Frederik.; [Johan Frederik Mumme].

Titel | Title:

Naturlig Hexerie eller Samling af en Mængde curieuse og fornøielige Kunst-Stykker, saa tydelig og rigtig beskrevne, at enhver som har Lyst til at fornøie sig selv, eller et Selskab, med saadant uskyldig Spøg, kan lettelig gjøre...

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : bekostet af J.F. Heineck Mumme og Faber, 1768

Fysiske størrelse | Physical extent:

[6], 609 s. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

20, - 64 8°

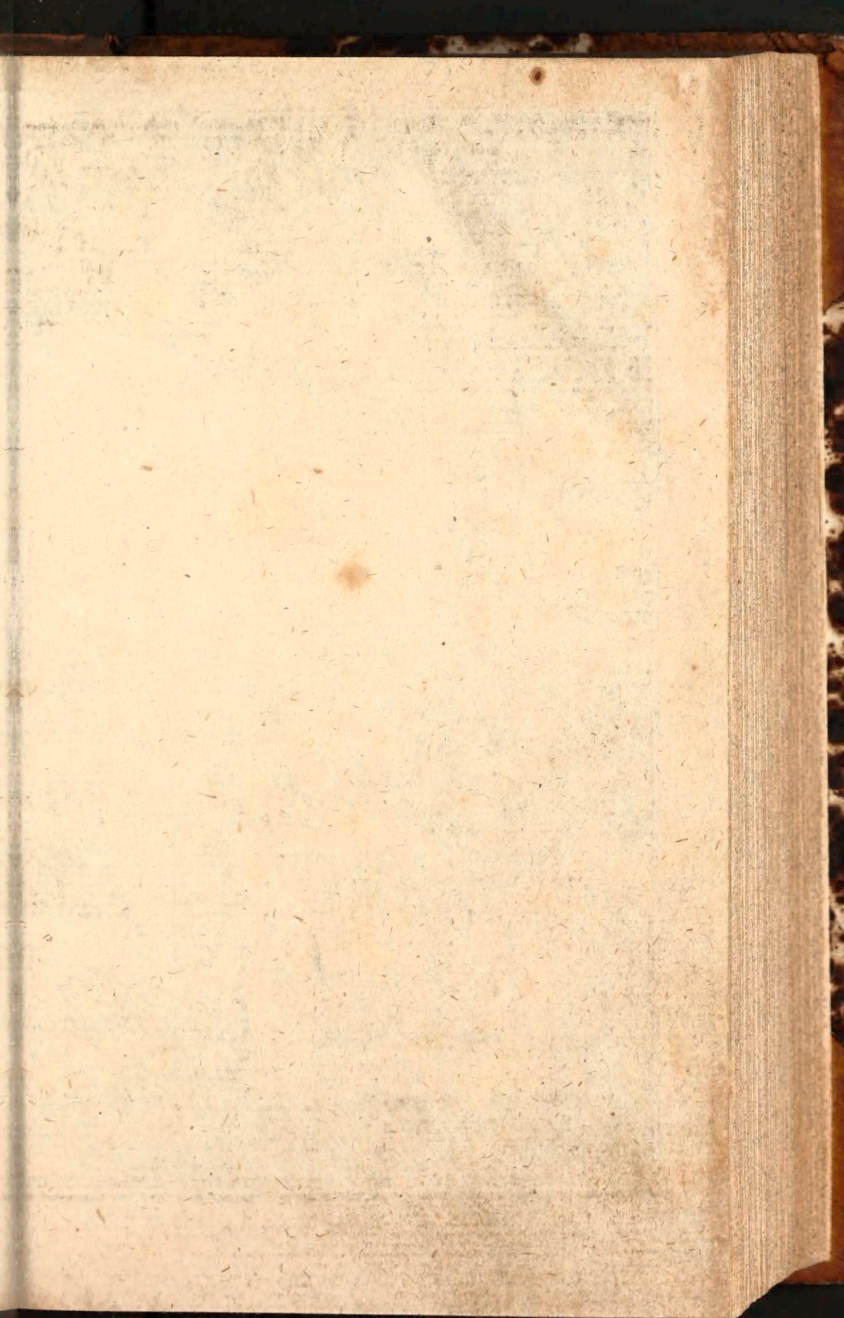

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020224984

L. Haasfe.

Naturlig
Serie

eller

Samling af en Mængde curieuse
og fornøielige

Kunst = Stykker,

saa tydelig og rigtig beskrevne,

at enhver som har Lyst til at fornøie sig
sels, eller et Selskab,

med saadant

u fyldig Spøg,

kun lettelig gjøre dem efter.

Kjøbenhavn, 1768.

Bekøstet af J. F. Heineck Mumme og Faber
i Bogladen No. 5. paa Børsen.

Indholdet af Deelene.

Første Deel.

Indbefatter adskillige lystige Pubser,
Gøglerier, Tassenspiller- Kunst-
er, og anden naturlig Trolddom. p. 1.

Anden Deel.

Handler om adskillige Blendinger med
Bland, Is, Sne, og andre fly-
dende Ting. p. 31.

Tredie Deel.

Indeholder adskillige forunderlige Kunst-
stykker, som gøres ved Ild og
Heede. p. 49.

Fierde Deel.

Om allehaande skjulte Maader at skrive
paa. p. 60.

Femte Deel.

Om alle Slags Naturens Hemmelighe-
der. p. 72.

Siette Deel.

Om alle Slags Fornoielser for Vinene og
Drone. p. 106.

Syvende Deel.

Om adskillige Kunst-er, som angaae Dy-
rene. p. 126.

Ottende Deel.

Om alle Slags Kunst-er med Bæxter.
p. 147.

Tiende Deel.

Indeholder alle Slags Kunster med Metallerne. p. 165.

Tiende Deel.

Lærer at giøre Haaret, Ansigtet, Dinene og Hænderne smukke og deilige. p. 174.

Ellevte Deel.

Om nogle Kunst-Stykker, som høre til Naturlæren. p. 211.

Tolvte Deel.

Om adskillige moersomme Kunster til at forlyste Dinene. p. 221.

Trettende Deel.

Indeholder adskillige forunderlige Jagt- og Skyde-Kunster, og hvorledes et Gevær kan bevares fra Rust, samt renses derfra. p. 251.

Fiortende Deel.

Om alle Slags Hemmeligheder af Naturlæren, som kan praktiseres tildeels til Nytte for Menneskene, tildeels til Lidsfordriv. p. 277.

Femtende Deel.

Om alle Slags Midler at bruge til Heste, Stude, Kior, Sviin og Geder; iligemaade Duer, Høns, Bier, Fisk- og Krebs-Fangst; som ogsaa at fordri-ve alle Slags Utoi, som Mol, Muus, Bæggeluus, o. a. m. p. 300.

Sextende Deel.

Indeholder de letteste Hielpemidler imod
alle Slags Tilfælde. p. 323.

Syttende Deel.

Om alle Slags Skrive-Kunster, som at
gøre sympathetisk og andet Bleg, at
hærde og farve Penneposer, at skrive
med Guld, Sølv og deslige. p. 347.

Attende Deel.

Om de bedste Midler at tage Olie, Fit,
Bor, Beeg, Wede, Urin og Bleg-
Pletter af Linnet, Uldet, Silke-Toi
og Floiel. p. 367.

Nittende Deel.

Lærer at tillave Hor og Olier, og gienne
Kiød, Vildt og Frugter baade Som-
mer og Vinter. p. 383.

Tyvende Deel.

Om adskillige Kunster til Lidsfordriv og
Nytte. p. 397.

En og tyvende Deel.

Om adskillige physiske og medicinske Ex-
perimenter. p. 414.

To og tyvende Deel.

Om alle Slags Taskens. Kunster. p. 440.

Tre og tyvende Deel.

Om adskillige Figurer af Sukker og Brod-
dei, den Engelske Phosphorus, Pa-
pirdaaser og andre Konster. p. 460.

Fire og tyvende Deel.

Om Tassenspiller : Kunst, at forgylde Glas, tørre Urter og Blomster, og nogle nyttige Huusraad. p. 477.

Fem og tyvende Deel.

Om at frembringe Regnorme, dræbe Spurve, indslutte Viindruer i smalhalsede Glas, at giøre smaa Kieder, og andre Kunst.

p. 495.

Ser og tyvende Deel.

Om Contentement, Moskovitisk Chocolade, Kapusiner-Kaffe, Dinevand, Pomade og Tassenspiller-Kunst. p. 514.

Syv og tyvende Deel.

Om Froer, Liig at bevare fra Forraadnelse, Zvibelblomster, couleurt Brændevine &c.

p. 532.

Otte og tyvende Deel.

Indeholder for det meeste Tassenspiller-Kunst.

p. 553.

Ni og tyvende Deel.

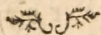
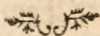
Om Kunst med Heste, Froer, Bier, Eg, samt en beqvem Maade at lære Børn at læse paa.

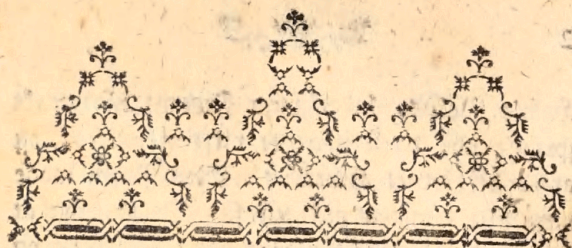
p. 572.

Tredivte Deel.

Om Skilderier og Ol at forbedre, at sætte Glands paa Gibs, farve Læder af klare Kaffe, og flere Kunst.

p. 590.

Kunsterneß Skueplads

Første Deel,

indbefattende

adskillige lystige Budser, Gøglerier,
Taskenspiller-Kunster og anden
naturlig Trolddom.

I. Hemmelig at bringe levende Frøer i et Bærelse.

At bringe Frøer frem i et Bærelse, er vel
et af de artigste Gøglerier, som kan skee
i høie Personers Nærværelse. Kunsten
er denne: Man tager en Værreds Pose, kom-
mer en Snees Frøer eller flere deri, og skjuler
den under Kiolen. Naar man har giort nogle
Hokus

Hokus Pokus, lader man Frøerne usformærkt springe ud, da Tilskuerne vil forskrækkes, og ansee det for et Hererie. Men Posen maae være fæstet sammen med en fin Traad, saa at man med Neglene kan rive den i Stykker, og trække den ud efter Haanden, da Frøerne springe frem. Man kan ogsaa legge Frøerne i en Væske, og Væskan inden for Buxerne; naar man da sidder ved et Bord, kan man usformærkt aabne Væskan og tillige Knæbaandet, og lade Frøerne spadser igiennem sine Beenklæder omkring i Værelset. Dette Puds blev engang spillet i Narvarelse af Kongen i Spanien, hvor over de Spanske Damer bleve meget forskrækkede, saa at Tassenspilleren blev anset som en Herremester, og var kommen i Livsfare, hvis han ikke havde aabenbaret Kunsten.

2. At forestille Frøer, som ere malede paa Bæggen, at qvække.

Man gjør et Hul i Bæggen, hvori man skjuler en levende Frøe; over Hullet klæber man et Papiir, hvorpaa nogle Frøer ere afmalede. Naar man nu holder et tændt Lys derved, bringer Lysningen og Varmen Frøen til at qvække, hvilket en Ukyndig vil tilskrive den malede Frøe.

3. At

3. At spille med Begerer af Tassen- spiller-Pungen.

Man fremviser først Begerne og Muskat-
Nødderne, eller i disses Sted Kugler af Korke-
Træ. Begerne ere almindeligen 3 i Tallet,
af Kobber eller af Blis. Bunden er bøiet ind
ad, for Røsten ere de langagtige, oven til viides
re end neden til, og alle eensdannede. Man
maa vænne sig til at kunde holde 2 eller 3 smaa
Kugler i Haanden, derpaa beroer det meste;
den bekvemmeste Maade er, at bøje Haanden
ind ad, og holde en Kugle imellem Musen og
det flade af Haanden. De øvrige kan man hol-
de imellem Fingerendene, hvis man skulde væ-
re nødt til at bruge meer end een af Gangen.

Man seer da 3 Begerer at staae paa Bor-
det, hvilket maae være beklædt med et uldet Deks-
le, at Kuglerne ei løbe bort under Spillet, eller
foraarsage en ubehagelig Røsten. Naar man
har lagt 3 Kugler paa Bordet i een Række, løfter
man et Beger efter det andet, og lader som man
legger en Kugle under hver; men man tager
Kuglerne behændig imellem Fingerendene, og
giemmer dem i det hule af Haanden, som sagt
er. Naar nu alle troe, at Kuglerne ligge un-
der Begerne vel bevaret, saa tilbyder man sig
at commandere Kuglerne ud af Begerne, uden
at

at røre dem; derpaa gjør man med Hænderne adskillige Gøglerier, og løfter Begerne behændig op, da alle undre sig, hvor Kuglerne ere blevne af. Hvis man nu er findet at fremvise dem under Begerne igien, saa kan man, i det man løfter Begerne, lade Kuglerne uformærkt løbe derunder, og forholder sig mod Tilskuerne paa omtalte Maade.

4. Af een Muskat-Nød at gjøre 2 til 3.

Det kommer aleene an paa en behændig Hurtighed. Man tager i den høire Haand en Muskat-Nød, eller i dens Sted en Kugle af Korke-Træ, legger den i den venstre, og holder den fast imellem Tømmelfingeren og dem, som er den nærmest. Derpaa legger man den høire Haands Tømmelfinger, og de nærmeste derved, i den venstre Haand, og lader Kuglerne, som man fra forrige Kunst-Stykke har beholdet i den høire Haand, behændigen falde i den venstre. Derpaa aabner man den venstre Haand, og fortæller Tilskuerne, at man af een Kugle har gjort 2 af samme Størrelse. Endelig viser man de to øvrige Kugler, da Tilskuerne forbauses over at see 4 blevne af een. Med samme Behændighed sætter man Begerne paa hinanden, og skyder Kuglerne derunder; eller
prakt-

praktiserer 2 til 3 Kugler under 2 Begere, som staae paa hinanden; eller bringer en Kugle igiennem Bunden af 2 Begere; hvilket alt beroer paa at kunde vel stuele Kuglerne imellem Fingere og det hule i Haanden.

5. At bringe noget ind i en Nød.

Førend man begynder Kunst-Stykker, huler man Nødden ud, dog at noget af Kiernen bliver tilbage; derefter legger man et sammensullet Kortblad, eller hvad man vil, derind, og kliner Hullet net til med Bør. Desforuden er det ogsaa fornøden, i Selskabet at have en Fortroelig, som forstaaer Spillet. Naar denne Forsigtighed er brugt, tager Tassenspilleren Nødden frem, og begiærer af den, Selskabet usafvidende, ham bekjendte Person et Kortblad, ladende som det er ham ligegyldigt, hvilket han faaer. Den anden giver ham det, som han veed at ligge i Nødden. Naar Tassenspilleren har faaet Bladet, beder han Tilskuerne at give vel agt, hvilket det er; derpaa gjør han Kortet vaadt, legger det paa Bordet, og ruller det sammen, ladende som han legger det i den høire Haand, men beholder det i den venstre, og lader det usformærkt falde i Skjødets. Imidlertid holder han den høire Haand sammenknyttet,

at man skal troe, at Kortet er deri. I samme Haand holder han Nødden, og med adskillige Gøglerier besværer Kortbladet, at det skal fare i Nødden. Derpaa aabner han Haanden, og viser Tilskuerne, at Kortet er borte.

At dette Spil kan blive des lystigere, kan man tage endnu en anden Nød, som er fyldt med Bleg, og net tilklinet igien med Bør. Man giver da to af Tilskuerne denne Narre-Nød tilligemed den anden, hvori Kortbladet er, og beder enhver at knække sin, for at see i hvilken det forheerede Kortblad findes. Den eene vil da forårsage stor Latter, og den anden almindelig Forundring.

6. At male Korn af Gøgle-Pungen.

Man tager ei langagtigt Træ-Beger, hvort er dreiet endnu et andet Beger, som dog ikke naaer til Bunden af det yderste; men der maae imellem det inderste og yderste Beger være saa meget Rum, at dert kan stikles en Haandsfuld Meel. Det øverste Beger staaer da paa Meellet, at deraf intet er at see; man ei heller kan vide, at der er to Begere i hinanden.

Naar man begynder Spillet, vises Begere først frem, da Ingen salder paa den Tanke, at der ere 2 Begere. Man kaster lidet Korn

i det

i det øverste Beger, og legger en dertil gjort tom Pose derover; og med en Hob Gøglerier, som hører til dette Haandverk, stiller sig an, som man malede Kornet. Naar Tilfuerne have seet herpaa længe nok, tager man fat paa den tomme Pose, og tillige det inderste Beger, og øser Meelet ud af det underste, da eenfoldige Folk bilde sig ind, at Kornet først i Begeret er malet. Hvis der er et Bog med en liden Knap paa det inderste Beger, da kan man des lettere faae det ud.

7. At lade en Drik løbe i Munden, og ud af Ermet igien.

Dette Kunst-Stykke bestaaer i et dertil besøgent Verktoi, nemlig en dobbelt, dog hemmeligen sammenloddet Tragt, igiennem hvis Rør man tilforn øser en Deel Wiin, Vand eller anden Drik. Man fordrer da af samme Slags, hvormed den underste Tragt er fyldt, sætter Mellemfingeren paa Hullet af Røret, og begier af en af de Omstaaende at fylde Tragten. Naar dette er skeet, drikker man ud, og vender Tragten om, at enhver kan see, at der intet er deri. Efter adskillige Gøglerier tager man Fingeren fra Hullet, holder Tragten ved Ermet, og lader det, som var stult imellem

N 4

begge

begge Tragte, løbe ud, da den Eenfoldige troer, at det, man har druffet, løber ud af Ermet igien.

8. Et Spil med Æg af Gøgle-Pungen.

Man lader sig giøre en almindelig Reises Sæk, men som er dobbelt, og i Midten saaledes sammensyet, at den er aaben i begge Ender. Derpaa tager man et eller flere Æg, legger dem i den eene Sæk, at enhver kan see det med sine Øine; derpaa dreier man Sækken adskillige Gange om, og gjør Hokus Pokus. Imidlertid stikker man Haanden i den anden Side af Sækken, som er tom, vender den, og lader enhver see, at der er intet udi. Derpaa gjør man nye Gøglerier, stikker Haanden i den anden Sæk, og viser Æggene frem. Dette berøer aleene paa Behændighed; ellers mærker man Pudset.

9. At man ikke skal kunde kaste et Æg ud af Vinduet.

Hertil udfordres ikke aleene Hurtighed, men endog en Fordeel, som bestaaer i at holde Stuedøren fast til, uden hvis Aabning det vil blive vanskelig, formedelsk den indflemte Luft i Stuen og Blommens Bevægelse, at faae Ægget ud af

af Bindeet. Man lader da lukke et lidet Kihul op, og vedder med en, som staaer nogle Skridt derfra, at han ikke er i Stand at kaste Eggene derudaf. Enhver holder det for en let Sag; men bliver ved paafølgende Kast meget bedrøget, i det man enten skaffer Glarmesteren noget at fortjene, eller smører Bæggen til med Eggene. Men, naar Tassenspilleren usmærkt lukker Døren op, faaer han Eggene ganske let ud af Bindeet.

10. At faae et Egg til at løbe paa Borden.

Gjør et lidet Hul i et raadt Egg, og blæs det ud; skyd en Igle derind, og gjør Hullet tæt igien med hvidt Bort. Naar nu et Glas Vand sættes noget fra Eggene, lugter Iglen det, og nærmer sig dertil, hvorved Eggene bevæger sig.

11. At man ikke skal kunde slaae et Glas i Stykker i 3 Gange.

Dette er ikkun et Puds: Tassenspilleren vedder med nogen, at det er umueligt at slaae Glasset i tu i 3 Gange; hvis man de to første Gange slog sagte, og tredje Gang haardt, havde man vundet.

12. At nedsluge et Instrument af Tin.

Dette bestaaer af tolv Afdeelingen, som falde i hinanden. Om den yderste Deel søbes et lidet Tørklæde, for ikke at beskadige Tænderne, naar man skyder det i Munden. Naar dette er skudt sammen, kan man skule det i den venstre Haand, og tage en Bolt af Lommen i den høire, og vise samme offentlig frem. Ved adskillige Gøglerier og Pralerier lader Taskens spilleren, som han lægger Boltten af den høire i den venstre Haand, men lader den usformærkt falde i Skødets. Ikke desmindre holder han den venstre Haand fast til, som han havde Boltten deri, og lægger den til Munden, som han vilde stille Boltten ind, men practiserer omtalte Instrument ind. Herpaa bøier og bukker han Hovedet, holder Instrumentet fast med Tænderne, og lader det skyde frem saa langt det er, skyder det derefter med den høire Haand ind igien og tilbage i Munden. Naar han har gjort dette nogle Gange, tager han det usformærkt af Munden igien, og lader det falde i Skødets; men stiller sig an, som han havde Munden og Halsen fuld deraf, og som det vilde quæle ham, i det han synker det ned. Men han maae vænne sig til at kunde blæse Maven op, og trykke den sammen

men igjen, og giøre Tilskuerne hange ved sine Geberder.

13. Et artig Spil med en Ring.

Man lader sig giøre en Ring af Kobberblik, fylder Abningen ganske med Dvægselv, saa at det ingen Udvei finder. Naar man lægger denne med Dvægselv fyldte Ring paa en heed Jernplade, hvorunder er Gløder, seer man med Forundring, hvorledes Heeden kommer det i Ringen indsluttede Dvægselv til at springe. Der ved har en Tassenspiller engang vundet et stort Beddemaal.

14. At lægge en Penge under en Kande, og tage den bort igjen, uden at løfte Kanden.

Dette er igjen et Tassenspiller-Puds, som gaaer ud paa Bedragerie og Vatter. Han vedder med en af Tilskuerne, at lægge en Penge under Kanden, og tage samme bort igjen, uden at rykke Kanden. For at sætte dette i Værk, lægger han for alles Dine en Penge derunder, gjør adskillige Gøglerier, slaaer med Haanden oven paa Kanden, som han vilde slaae Pengen igiennem Bordet, og tager en Penge frem under Bordet, som ligner den, han lagde under Kanden.

Kanden; da den Enfoldige troer, at det er Pungen under Kanden. Men de, som vil være klogere, og see sig for, løfter Kanden for at see, om Pungen ikke er der endnu. Af denne Leilighed benytter Tassenspilleren sig, snapper Pungen bort, og forsikrer at have vundet Beddemaalet, da han har taget Pungen, uden at rykke eller løfte Kanden i mindste Maade.

15. At stifke eens Hoved igiennem en liden Ring.

Utter et Puds. Man tager en Ring af Fingeren, og tilbyder sig at stifke eens Hoved igiennem Ringen, om nogen har Lust at vedde. Hvis der nu i Selskabet er et saadant Faar, sætter man ham Ringen paa Panden, og stiller ham igiennem Ringen en Maal i Hovedet, hvorefter paa han trækker Hovedet tilbage, og gierne giver sig tabt. Paa samme Maade kan man ogsaa stifke et stort Brød, eller Hollandst Ost, igiennem Dret af en Krulle.

16. At bringe to Bielder usformærkt af den ene i den anden Haand.

Hertil behøves tre Bielder, af hvilke den ene stikkes i det venstre Erme; af de andre to holder man en i hver Haand, bøier Hænderne ned ad, og bringer Bielden usformærkt af den venstre i den

i den høire Haand. Naar dette er skeet, strækker man begge Hænder ud, og beder tvende af Tilskuerne, hver at holde en Haand. At Betragte ikke skal mærkes, ryster man begge Hænder, spørgende, om de høre begge Billeder; hvilket ogsaa i Gierningen befindes saaledes, da man bedrages ved Lyden af Bielden, som er skjult under Ermet. Derpaa siger Tassenspieleren dem, at den, som meest har elsket Fruentimmer, holder to Bielder, og den anden ingen. Naar han da aabner Haanden, forvolder han baade Latter og Mistanke om Hererie.

17. At tvinge Lyd af Hør.

Stik Jld i en Hørdot, og kast den hastig, medens den brænder, i et Drilleglas; styrk saa Glasset i et Bækken, hvori der er Vand, saa begynder ikke alene Høret at give Lyd, men Vandet ogsaa at trække sig op i Glasset; thi, da Luften i Glasset ved Jlden bliver tykkere, og trækker sig sammen, maae Vandet fylde det Tomme, at intet Vacuum bliver.

18. Paa en Kande at sætte en Kniv paa sin Spidse, at den, ved at aabne Logget, springer i Kanden.

Tag en Kande med tillukket Log, midt paa Logget sæt en Kniv paa sin Spidse, hold
sam-

sammes øverste Ende med Pegefingeren af belt
vensire Haand, grib Hanken af Kanden med
fire Fingre af den høire Haand, og læg Tom-
melfingeren paa Grebet af Pogget. Træk saa
Pogget op med Tømmelfingeren, men ikke for
hastig; saa falder Kniven omvendt med Skæftet
i Kanden, hvilket en anden, som lukker Kan-
den enten for hastig, eller for langsom op, ikke
gør saa let efter.

19. At den bedste Springer ikke kan springe
over et Halmstraae, skiont han
staaer tæt derved.

Man finder ofte lystige Selskaber, som
i slige Opgaver finde en ualmindelig Fornøielse.
Dette skeer af nogle paa følgende Maade:

Man lægger et Halmstraae for en, og si-
ger han skal holde de to store Tæer med Hæn-
derne, i det han springer over, hvilket bliver
umueligt.

Endnu meere selvsomt er det, naar man
tillader den bedste Springer at staae lige i Bæret
tæt ved Straaet, og han dog ei kan springe over;
thi man siger ham, at han i Springet maae hol-
de sig ganske lige, og hverken bøie Hovedet, Kro-
pen eller Knæerne, hvilket ei lader sig gjøre.

20. At kneppe en Ducat, hoorpaa ligger en krumboiet Penge, saaledes af Fingeren, at Pungen bliver liggende.

Inden paa Pegefingeren af den venstre Haand; paa dens yderste Led, legges en Ducat, og derpaa en krumboiet Regnepenge; knep saa med Mellemfingeren af den høire Haand Ducaten lige fra Fingeren, saa bliver Regnepengen, formedelst Bevægelsens Hastighed, liggende paa Fingeren.

21. At koge et Æg paa Hovedet.

Læg et nyebagt Brød, saa hastig det kommer af Ovnen, stik oven i et Hul, hvor Ægget kan ligge, læg Ægget deri, og dæk det til med det affkaarne Stykke Brød; hold saa Brødet i en Serviette over Hovedet, saa skal Ægget snart koge.

22. At klække Kyllinger ud i en Døn.

I Cairo ere saadanne Døne, som i Foraars-Maanederne, Marts, April og Mai, bygges af Fæets Ureenligheder, og indrettes med mange Rum, hvori man lægger Eggene, som i 25 Dage ere udklækkede.

Med Dampen af det raadnende Mei kan 4000 Æg saaledes udklækkes paa en Gang.

Det

Det samme kunde man tilveiebringe i en Destiller-Ven, naar man forstod Naturens tiltagende Heede, og vidste nøie at efterligne dens Grader.

23. Alt en imod sin Villie maae forlade sin Plads.

Bed en at sætte sig ned i Gaarden eller paa Gaden, og øs ham over med noget, saa vil han snart springe op.

24. Alt synge nogen ud af en Kurb.

Bed din Ven at sætte sig under en Kurb, og vedd med ham, at du vil synge ham ud imod sin Villie; gaae imidlertid syngende omkring Kurven, og øs tilsidst Vand paa Kurven, saa bliver han snart kied af din Sang, og kryber frem.

25. Et andet lige saadant Kunstspil.

Øs en Tinskaal fuld af Vand, og stik de Omkringsstaaende, at deri ere alle Slags smukke Figurer og Billeder at see; naar de nu kikke nøie i Vandet, saa slaae med den flade Haand i Skaaen, at de alle blive vaade; saa kan du lee dem ud, naar de selv forestille alle Slags Figurer og Billeder.

26. Alt

26. At drikke Gift uden Skade.

Dette er et Bedrag af Markisfrigere for at snyde Folk Penge af Lommen. Først de gaar paa Pladsen, drikke de en Hob smeltet Smør eller Olie, hvorved Struben bliver saa glat, at de brække Giften ud igien, lige saa hastig, som de tage den ind.

27. At danse Liniedanserne efter.

At danse paa Linier, synes i manges Mene at være et Hæxerie; dog bestaaer Kunsten alene i at spænde Linien vel fast; at stryge den, saavel som Skoene med Kride; at klæde sig læt og lustig; at holde en Stang i Haanden, som paa begge Ender er beslagen med Blø, og saa gjøre sine Krumspring.

Naar de helde Legemet for meget til den høire Side, da lade de Stangen synke ved den venstre Haand, for at blive i Ligevægt. Saa længe de benytte sig af denne Fordeel, kan de umueligen falde. Desuden holde de Linene bestandigen henrettede paa Korset, hvorpaa Linien er spændt fast. Kridens Tørhed og Skarphed hjælper dem ogsaa meget til at staa fast. Endelig hjælper den fastspændte Linie ikke lidet til deres Lustspring.

28. At lade et Æg flyde i Lusten.

Det er altsammen artige Kunster, men den som veed dem, agter dem lidet. Tag et Æg, og gjer et Hul deri, at Hviden løber ud; kom noget Maidug, (som i Maimaaned er samlet) i Ægget; stop Hullet til med hvidt Bør, og kast saa Ægget op i Lusten, da falder det meget langsom ned igien; hvilket man kan igientage, saa ofte det behager Tilskuerne.

29. At nogen i Dansen skal svede sort Sved.

Tag af det saa kaldede Narrepulver, som seer ganske hvidt ud, og strøe det usformælt paa Dansernes Tørklæder. Naar de nu sveede og vil tørre sig af, blive de sortere end en Skorsteenfeier, og bringe alle Omkringstaaende til at lee, uden at troe, at man beleer dem.

30. At give en Penge i Haanden, og gjøre, at samme findes hos en anden.

Man tager aabenlyst en Penge udaf Lommen, og gjer derpaa et Tegn efter Behag. Da lader man, som man giver en anden Pengen i Haanden; men beholder den dog selv. Denne foregivne bortlaante Penge fordrer man siden af en anden, som man har hemmelig Forstaaelse med,

med, og beder ham at give den frem af denomme, som han har aftalt at lægge den i. For at gjøre Forundringen des større, maae den anden, som tiltales for Pungen, anstille sig vred, og spørge, hvorledes han skulde komme til de Penge. Men man kierer sig ei derefter, og kræver ham saa længe, til han viser den frem. Her maae han da anstille sig ganske forfærdet, og ligesom uden for sig selv; da de andre aldrig begribe, hvorledes Pungen er kommen i hans Lomme.

31. Alt giette ens Tanker.

Giv den ene en Penge med din venstre Haand, og den anden en med din høire Haand, og kræv den strax tilbage. Endelig ræk den tredie ogsaa en, og, i det han vil tage den, hvisket han ei vil vegre sig ved, da han har seet de andre to at gjøre det, saa slaae ham med en Stok over Fingeren, og siig, at din Geist sagde dig, at han vilde beholde Pungen. Enten han nu havde sat sig dette for eller ei, saa ville dog Tilskuerne troe, at nogen har aabenbaret dig hans Tanker.

32. Alt gjøre noget af Intet.

For at sætte dette i Værk, maae man have et Kar med to Bunde udi, en ret og en falsk.

Imellem denne dobbelte Bund maade man lægge noget, hvad det end er. Lad da enhver see i Karret, og siig: I gode Herrer! giver vel Agt, her er intet i. Sæt det saa med Lempe paa Bordet, at den nederste Bund ikke falder ud, og læg din Hat oven paa. Slaae derpaa adskillige Gange haardt igiennem Hatten paa det understaaende Kar, indtil du er forsikkert, at den nederste Bund er falden paa Bordet, hvilken formedelst omtalte uldne Dække ingen Lyd giver. Viis da Tilskuerne dine Hænder, at de ere tomme, og siig: I gode Herrer! jeg vil frembringe Korn eller noget andet. Stil saa Haanden under Hatten, løst Karret, og tag den falske Bund hemmeligen bort, og hold den uformærkt i den ene Haand. Beed da en af Tilskuerne at blæse stærkt paa Hatten, og tage den bort, saa vil alle undre sig, hvorledes det Mærkværende er frembragt.

33. At komme et Æg til at staae paa Bordet, uden at bryde det.

Tag et Æg, og ryst det et Kvarteers Tid i Haanden, indtil Blommen er slaaet. Viis det saa frem for Tilskuerne, og sæt det paa Spidsen paa et glat Bord, og stil det saa længe, til det endeligen staaer.

34. At

34. At afrette en Fugl, at den flyder ud
og kommer igien.

Skær en ung Fugl et godt Stykke bort af
Overdeelen af Næbber, og sfil det bag efter,
som man ellers pleier med unge Fugle. Lad
den saa en Tidlang flyve omkring i Stuen, at
den altid kommer til dig, naar den vil æde.
Giv den altid vel, og naar den engang er ret
sulten, luk et Bindue op, og lad den flyve hvor-
hen den vil; er den ret sulten vil den første
Gang ikke flyve langt bort, men komme snart
igien. Paa saadan Maade bliver den vant at
komme til det Sted igien, hvor den en fløiet ud.
Størene lade sig saaledes læt afrette.

35. At giøre Penge usynlig i Haanden.

Tag et Stykke Bør, som dog ikke er for
tyndt, og kløb det paa Neglen af Mellemfinger-
ren; lad da en anden lægge en Penge i Fladen
af din Haand, luk Haanden hastig til, saa at
Neglen af Mellemfingeren kommer lige paa Pen-
gen, hvilket kan skee let og usformærkt. Gier
da Hokus Pokus, og luk Haanden hastig op,
og stræk Fingeren vel ned ad, at Fladen kommer
des høiere op, saa vil alle undre sig, og ikke
begribe, hvor Pengen er bleven af. Luk da
Haanden hastig til igjen, og vedd med nogen,

Om Vengen er veri, eller ikke. Man kan saaledes lade den see, og gisre den usynlig, saa ride man behager.

36. Alt rive et Baand i tu, og blæse det sammen igien.

Foruden det Baand, man vil rive i Stykker, maae man hemmelig holde et andet ligedan imellem Tommen og de nærmeste Fingre; men det andet, som man viser frem, river man i Stykker, eller kører det over med en Sax, Derpaa raaber man Fokus Fokus, jeg befaler ved min Magt og min Kunst, at det Baand, som I der for Eders Dine seer i Stykker, skal blive heelt igien. Man blæser da derpaa, river det smaaat, og trækker imidlertid det andet Baand frem, sigende: cito citissime fias unio. Endelig siger man: see-der, mine Herrer! hoorledes jeg har blæst det forrevne Baand heelt igien; ja, da det ved min Aande var adspredt, er det dog kommen i min Haand igien.

37. Alt trække en Skjorte ud igiennem Riolerne.

Lad en hænges sin Skjorte over Ryggen, og binde den sammen foran i Halsen; begge Ermer stikkes igiennem Ermerne i Trøien, og bindes

Des ligeledes sammen ved Armene, at Tilskuerne ikke kan tænke andet, end at han har Skjorten ganske rigtig paa. Vedb saa med en anden, at du vil trække den heele Skjorte ud igiennem det høire Kiolermie. For at sætte dette i Værk, lad ham giøre Baandene i Skjorten løse, og Kiolermiet tillige, saavidt mueligt er; grib saa ind øverst under Kiolen, og træk det venstre Skjorte-Erme igiennem Trete-Ermet, dog at hengen seer det. Grib saa ind ved Ryggen, og hielp den hængende Skjorte lidt op til den Side, og begynd at trække Skjorten ud ved det høire Erme, og hielp efter med den anden Haand ved Ryggen; saa bringer du til alles Forundring Skjorten ganske ud igiennem Ermet.

38. Alt male to Hoveder paa Bæggen, af hvilke det ene blæser Lyset ud og det andet tænder det igjen.

Man ridser med Kul to Hoveder paa Bæggen, gjør i hver Mund et lidet Hul, og lægger Krud i det ene, og stødt Svovl i det andet. En blæser da Lyset ud, hvilket en anden, medens det endnu ryger, holder til den Mund, hvor Svovlet er, saa tændes det snart igjen. Derefter kommer en anden at besee dette Maleriet, holdende Lyset til det Hul, hvor Krudet

er; da dette tændes an, og blæser Lyset ud, som man kan tænde igien ved Munden af det andet Billede. I Steden for to maledes Hoveder kan man heller tage to Billeder, til at blæse Lyset ud, og tænde det igien, saa vil det ligne et fuldkomment Hæverie.

39. I et Bærelse at bringe et Lys, som ikke brænder.

Vil man giøre nogen hange, naar han om Natten vaagner op af Søvn, saa kan man hænge en kogt Silde hans Bærelse; da han, naar han vaagner, et skal vide andet, end at der er Bld i Kammeret.

Ligeledes kan man tage et Stykke raaddent Ege træ, og hænge oppe i Kammeret, saa skal den Vaagnende troe, han ligger under den klare Himmel.

40. At et Lys, som skinner igiennem tre Huller, lader som det skinner kun igiennem eet.

Man giør i et Viindue tre smaa Huller tæt ved hverandre, igiennem hvilke man samler Solens Straaler paa et Papiir, som da forestiller tre særdeles Lys. Men holder man Papiret langt fra, forestille disse tre Huller kun et eeneste, og Lyset skinner større.

41. At

41. At giøre en Lampe, som forestiller
de Omstaaende grønne, guule
eller sorte.

Man lader en Lampe blæse af grøn giennem-
rigtig Glas, eser deri grøn Olie, og lægger en
grønfarvet Bøge deri; naar denne tændes, sy-
nes alle Omkringstaaende grønne.

Vil man, at Glassterne skal see ud som
Morianer, tager man en Lampe af sort Glas,
kommer sort Olie og en sort Bøge deri, ved hvil-
ken, naar den om Aftenen brænder, alle Golt-
figne Morianerne. Men dette skeer endnu be-
quemmere, naar man lader Lyset skinne igien-
nem et rødt, guult eller grønt Glas, da Perso-
nerne ogsaa see røde, guule eller grønne ud.

42. At skære et Vble i Stykker igien-
nem et Tørklæde, uden at beska-
dige Tørklædet.

Tag et Vble, som ei er alt for haardt,
og sæb det løselig i et Tørklæde eller en Serviet;
læg det paa Bordet, og hug med Kniven der-
paa, saa gaar Vblet, og dog ikke Tørklædet,
i Stykker.

43. Alt skyde en Kugle i tu i Midten.

Lad i Forveien nogle Kugler slaae midt over, læg dem hurtig i Røret, og skyd dem ud til Væggen, saaledes de gandske vist sprukne i Midten.

44. Alt tomme et Glas Vin ved en Krebs.

Tag et Glas Vin og en kogt Krebs, sæt denne i Glasset, saaledes, at Halvdeelen deraf er inden for Glasset, og Halvdeelen hænger uden for; saa tømmes Vinen i Glasset, saa vidt Krebsen naaer. Men Svandsen maae dryppes i Vinen, og Hovedet blive uden for Glasset.

45. Alt lade en Penge danse i Glasset.

Dette lader sig best giøre i Tusmørket; da Bedrageriet lettere skiules. Tag et Glas og en Penge, smør lidt Beeg paa denne, og kleb et langt Fruentimmer-Haar fast derved, saa den saa i Glasset, og gjør den anden Ende af Haaret fast ved din Finger; da kan du med Fingrens spille paa Bordet, som paa et Instrument, saa bliver det lystig at see, hvor net Pengen danser efter din Takt.

46. Alt gjøre sig usynlig.

Denne Kunst vil forekomme de Uvidende som et fuldkommen Hererie, dog er det meget let at gjøre. Skaf dig et stort Fad med smaa Huller tæt ved hinanden; kryb derind, og lad Bunden lægge paa igien, saa skal du meget vel kunde see alt, hvad uden for seer; men ingen skal kunde see dig i dit Fad.

47. Alt tage en Ring, som ligger i Vand, tør ud af Skaalen.

Kast en Ring i en flad Skaal, hvori er Vand; for at tage denne tør ud igien, saa kast et antændt Papir i et stort Olglas, og sæt Glas set, medens Papiret brænder, bagvendt i Vandet, saa at Bunden staaer op ad. Naar nu Luften i Glasset bliver kold igien, stiger alt Vandet af Skaalen op i Glasset, at man kan tage Ringen tør op.

48. Alt to Personer, som staae omtrent en Alen fra hverandre, ikke kan komme til hinanden.

Naar du er i et Spege-Selskab, kan du vedde, at du vil gjøre, at to Personer, som staae omtrent en Alen fra hinanden, skal ikke kunde komme sammen, i hvor gierne de end ville.

Naar

Naar du nu har veddet, saa viis den eene ud af Døren, luk den til, og lad ham staae der; og beed den anden være saa god at blive inde, saa skal de ikke naae hinanden. Probatum est.

49. At nogen med seende Dine ikke skal see.

Beed en at træde ind i et Kammer, 3 eller 4 Skridt fra Døren; lad ham vende Ryggen til Døren, giv ham en Trætallerken, og vedd med ham, at han ei kan kaste den igiennem Døren, forstaae, naar han bliver i samme Situation; dog skal det være ham tilladt at see over den venstre Skulder. Jeg er forsikret, du vinder alle Tider Beddemaalet; thi Tallerkenet vil altid flyve et andet Steds hen, end han sigter. Man kan og forsøge det med 9 Regler.

50. At frembringe Lopper.

Tag af Støvet, som lægger sig paa Diekser, Billeder eller andet, læg samme i de heede Sommer-Dage paa et Bret, og bestaenk det nu og da med Urin, saa vil der komme en utalig Mængde Lopper frem.

51. At

51. At vide, om Tieneren eller Pigen
har drukkit i Kielderen.

Oste tømmes Øltønden og Biinsfadet, ser-
end man veed deraf, hvori Tienere og Piger ere
Skyld, som paa deres Herres Bekostning giøre
sig lystige i Kielderen. For engang at komme
efter Sandheden, stryger man noget sort om
Kanden af et Glas, og giver en Betienter det,
deri at hente Øl eller Wiin af Kielderen; dersom
han da i Kielderen drikker af Glasset, vil han
forraade sig selv, ved en sort Strøg oven paa
Næsen.

52. At slaae en Stok i tu, som ligger
paa tvende Glas, uden at beska-
dige Glassene.

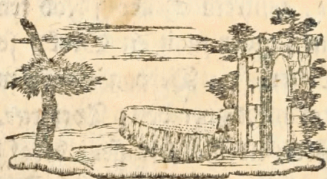
Man sætter to Drilleglas paa tvende lige
høie Stole, omtrent 2 eller 3 Fod fra hinanden,
over samme lægger man en Stok, som er spids
i begge Ender. Derpaa slaaer man med en
anden Stok midt over dette Tvertræe, saa gaaer
det i Stykker, uden at Glassene deraf have mind-
ste Skade, eller den isfienkede Drik øses ud.
Paa samme Maade kan man slaae det stærkeste
Been i tu med Bagdeelen af Kniven; naar
man lægger Beenet saa, at det hviler paa Ru-
sen i Haanden, og de to forreste Fingre.

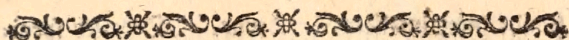
53. At

53. At binde tre Træ-Kugler paa en Snor, og trække dem af igien, uden at løse Snoren, eller beskadige Kuglerne.

Man lader sig gjøre tre Træ-Kugler, og bore et Hul igiennem hver, da tager man begge Enderne af en dobbelt Snor, og stikker den i Midten, hvor den er knyttet sammen, igiennem den eene Kugle; derefter løser man den op, og stikker den tillige igiennem de andre Kugler, og binder begge Ender sammen, som man har i Haanden. Naar man da trækker stærk dert, springe Kuglerne bort, uden at Snoren beskadiges.

Den
 naturlige Troldom
 eller
 Kunsternes Skueplads
 Anden Deel,
 handler om
 adskillige Blendinger med Vand, Iis,
 Snee og andre flydende Ting.

I. Om Vanddrifkere, som først drikke
 meget Vand, og sprøite Ol, Mælk, Wiin,
 Brændeviin og andre farvede Drikke
 ud igien.

Det er en bekiendt Sag, at denne Kunst
 en Tidlang er øvet af adskillige, blandt
 hvilke den navnkundigste har været Blasius
 Montfredus, en Maltheser, 60 Aar gammel.
 Han exerserede sin Kunst 3 til 4 Gange om Da-
 gen. Han lod sig bringe et Kar, eller 15 til
 20 store Glas fude af lunket Vand, og skylle
 de dermed først Munden, for at vise, at han
 havde

havde intet imellem Tænderne. Derefter sprøjtede han et rødt Vand ud, som vel ikke var rød Viin, skjønt det havde Farven deraf. Egeleedes hvid Viin, Brændeviin, Rosen- Pomerantz- og Anis Vand, efter hverandre.

Denne Montfredus, af hvilken alle de andre have været Lærlinge, lod Cardinalen Richelieu sætte fast, og truede ham med Galgen, hvis han ikke viiste, at hans Kunst var naturlig, og ingen Hverie. Dette har han ogsaa hemmeligen gjort, og derfor er sat paa frie Fod igien, og tilladt at øve sine Kunster. Men Hemmeligheden er fortælllet saaledes: Han havde en Fontenel, hvis Uabning var igiennem Rustrøret i Munden under Tungen, heri var et lidet Rør, som ledede alt det Vand, han drak, i en Eersæk, som gik ned i Skoen, saa at ingen kunde mærke det.

Men, naar han begyndte at sprøjte Vand ud igien, havde han under Skjorten adskillige Dreblærer, som vare fyldte med alle Slags Viin-farver, og hængte allesammen ved Lærsekken og Røret. Saa ofte han da vilde sprøjte ud af Munden, satte han Hænderne i begge Sider, og trykkede Vinen i Blæren igiennem Røret ind i Munden; men om Halsen havde han en Dug, at ingen skulde mærke Lærsekken.

2. At Bryggeren ikke kan brygge Øl.

Naar man kaster en Haandfuld Salt i Karret, skal man ikke være i Stand at faae Øl, og troe, at det er forberet. Ligeledes, naar man kaster Sæbe i Kiedelen, eller stryger Brændet over Brygger-Kiedelen med Sæbe; drypper denne formedelsst Heeden ned i Kiedelen, og forderver Øllet.

3. At skaffe Sneen om Sommeren.

Dette er slet ingen Hererie, fordi Sneen forvares ligesaa vel i Halm, som Camfer i Hørfrøe. Det praktiseres ogsaa hver Dag i Italien, hvor man paa saadan Maade forvarer Sneen i Bierghulerne indtil Sommeren, og deri affiøler Wiinen. Saadan Sneen sælger den gemeene Mand med stor Fordeel til de Rige.

4. At giøre en Comme-Kilde.

Hermed kan man fra Siden sprøite en i Ansigtet, uden at han skal giette, hvor det kommer fra. Det gaaer saaledes til: Man lader sig giøre en Flaske af Blik eller Kobber, saa stor, at den beqvemmeligen kan bæres iommen. Deri maae være et Rør, hvis nederste Deel er fuld af Huller, og tillige et Hul oppe i Halsen, hvor Pinden kan stikkes ind, og dreies op oven til.

til. Tag saa en Spreite, og lad Vand eller Wiin løbe derind oven fra; saa snart dette er skeet drei den til igien, og sæt den paa Hullet af Lomme-Kilden, og lad Vandet af Spreiten løbe i Glassen, indtil den er fuld, og drei saa Bogget til igien. Naar man nu vil bruge den, maae man holde sig tæt ind til sin Naboe, at ingen Luft trænger ind ved Siden, saa kan man have stor Spas dermed.

5. Uden Bøgt at vide hvilket Vand er tungt eller læt.

Tag et langagtigt rundt Træ af tunge Brænde, omtrent halvanden Fod langt, i den eene Ende tykkere end i den anden. Lad den tykke Ende udhule, og støb Bløe deri, at Træet, naar det sættes i Vand, kan staae i en lige Linie, og ikke helde til nogen af Siderne. Tag saa en Skaal eller Potte fuld af heedt Vand, og lad et Lod Salt smelte deri; naar dette er skeet, saa sæt omtalte Træ deri, og gjør et Mærke med en Strøg eller et Snit, hvor dybt det har staaet i Vandet. Lad endnu et Lod Salt smelte i Vandet, og sæt Træet deri igien, og mærk Dybet med to Snit, saa besinder du, at det ikke har sunket saa dybt, som tilforn. Dette kan man saaledes continuere, saa længe man vil.

Om man vilde vide, i hvilket Søevand det mæste Salt er, for at syde det ud, saa kan man ifkun sætte omtalte Træ deri, og slutte det af sammes Nedsynkelse. Paa samme Maade kan man kiende Tyngden af alle Slags Drif, og flydende Ting.

6. At erfare, om to Ting af adskillige Slags, som ere tungere end Vandet, ogsaa ere ligevægtige.

Dertil udfordres to Metal-Stykker, som Penge, hvilke vel ere lige i Vægt, men af adskillig Metal. Naar man vil vide, hvilket af begge er det ringeste, hænger man begge i en Vægt i Vandet; ere de nu ligevægtige, saa ere de ogsaa af eens Tyngde; men staaer Vægtfaalen ulige i Vandet, saa ere de ogsaa af forskjellig Vægt, og saaledes kan man prøve, hvilken Mynt er god eller falsk.

7. At lade Træbilleder spadsere paa Vandet.

Skjønt dette er ifkun Børne-Leeg, er det dog snurrig nok. Man lader sig gjøre Træbilleder, store eller smaa, efter Behag, og stæber lidt Blye eller Tin i Beenene, at de kan gaae noget under Vandet. Naar dette er skeet,

sætter man dem i en Strøm, da man med Fort-
undring seer, hvorledes de bevæge sig efter Strøm-
men, som de vare levende.

8. Alt blande Ol og Vand saaledes i et
Glas, at Ollet er nederst og Vandet overst,
og dog drikke Ollet først ud, igien-
nem Vandet.

Man tager et stort og klart Olglas, slaaer
det halv fuld af Ol, og dækker det til med et
reent Klæde, herigennem øser man saa længe
Vand, indtil Glasset bliver fuldt, men meget
langsom og efterhaanden, at Ollet ikke blander
sig med Vandet, men begge Deele kan sees ad-
skilte. Naar man da vil drikke Ollet ud, sæt-
ter man en Pibestilk ned paa Bunden i Glasset,
saa kan man drikke Ollet ud igiennem Vandet.

9. Alt vende et Glas Viin om, og dog
intet spille deraf.

Naar man ved Maaltidet vil gjøre Kun-
ster, kan det ikke være af Veien, at vende et
Glas Viin om, og dog intet at spille deraf.
Man legger nemlig paa et Glas Viin et Stykke
Papir, som er temmelig tykt, og ikke slaaer
igiennem, holder Haanden over Papiret, og
vender Haanden om med Glasset; naar man da
tager

tager Haanden fra Papiret, sidder det fast, og Binen løber ikke ud.

IO. At farve levende Krebs røde, at de see ud som kogte.

Læg friske Krebs i Brændeviin, saa faae de samme Couleur som kogte. Naar man bringer slige ukogte Krebs ind paa et Fad, seer det smurrig ud, og lader, som de vare staaet op af Døde.

II. At komme en Jistap til at brænde.

Bestryg et Bor eller Tælle-Eys med pulveriseret Svool og Kul, søb det oppe ved Taanden vel til med Papiir, hæng det under Tagdryp, og lad fryse Jis derpaa: eller dyp det i Vand, og lad det fryse, og det saa ofte, indtil man intet seer end Jis; bær det saa ind i Stuen, og sig, du vil tænde Jld i denne Jistap; bræk Tappen af omkring Papiret, og tænd Eysen an, saa kan du fornøie alle Tilskuere.

Endnu paa en anden Maade: Gør et Eys af Jomfrue-Bor og rensed Svool, pulveriseer Svool og Kul, og ælt Eysen deri, indtil det faaer en Skorpe, saa msk, som en Knivssk; bind saa Papiir derom, og hæng det under Tagdryp, indtil der er frossen en Fingertsk Jis derom;

om; tænd det da an, saa brænder det som
et Lys.

12. Alt vide, hvor megen Wiin eller
Vand der er paa et Fad, uden at
aabne Spundsen.

Tag et Glasrør, som er lidet krumt, stil
den eene Ende i Taphullet, og lad den anden
Ende staae i Beiret, saa seer du, at Blinen i
Røret stiger lige saa høit, og ikke høiere, end
den er i Fadet. Paa lige Maade kan man fyl-
de et Fad, og bringe Wiinen af et Fad i det an-
det, uden at aabne Spundshullet.

13. I et fuldstienket Glas at komme
endnu meer, uden at det
løber over.

Lad et Glas stienke saa fuldt af Wiin, at
der ikke gaaer en Draabe meer deri, læg saa en
Ducat midt i Glasset, da skæler den til Bun-
den, uden at Wiinen løber over; man kan pro-
bere det med tre, fire, eller flere Ducater. NB.
Jo større og wiidere Glasset er, og jo tykkere
Wiinen, des flere Ducater kan man kaste deri.

14. Alt

14. At skienke rød og hvid Viin i eet Glas, at man kan see og drikke hver for sig.

Skienk hvid Viin i et almindeligt Glas, og rød Viin i et andet, som er smalhalset, hold Tommelfingeren paa Hullet af dette, og sæt det omvendt ned i det andet Glas; naar Halsen naaer til Bunden, da tag Tommelfingeren bort, og lad den røde Viin løbe ud efterhaanden, saa kommer den røde Viin til at staae underst, og den hvide øverst. Men hertil behøves en daglig Øvelse, og især en stadig Haand; thi ellers blander den røde Viin sig let med den hvide.

15. At hæng et Glas Vand i en Snor, og staae dertil, saa at Glasset ei gaaer i tu, og ingen Draabe falder paa Gulvet.

Sæt et Glas Vand i en Kasse eller Faarers Blære, bind den tæt til, og hæng den saa op. Naar du nu staaer derpaa, løber Vandet ud af Glasset rundt omkring samme, og falder ikke paa Gulvet, ei heller gaaer Glasset i Stykker.

16. Alt giøre, at et Menneske seer
meget hestlig ud.

Bland Salt og Eddike sammen, og dyp
en linned Dug deri; naar derunder holdes et
brændende Lys, saa seer alle de, som lyses ved
dette Skin, affhyelig hestlige ud.

17. Alt giette, hvem der har begaaet
et Tyverie.

Tag et stort Tinsfad, hold det over et Lys,
at Rogen slaaer derpaa, og det bliver sort; sæt
dette Fad i et mørkt Kammer, og sig, at du
vil prøve, hvem af dine Huusfolk Tyven er;
derfor besal dem, at de, den ene efter den an-
den, gaae ind i det mørke Kammer, legge en
Haand paa den røgede Tallerken, og saa komme
ind igien. Men Fadet maae være saa stort, at
man tydelig kan see alle Hænder derpaa. Skient
nu de, som vide sig frie, ville giøre dette uden
Betænkksomhed, saa vil dog Tyven forraade sig
selv, i det han ikke tør legge sin Haand derpaa.
Den maae da være Tyven, hvis Haand og Fin-
gre ei ere at see paa Bunden af Fadet.

18. Alt

18. Alt sætte et Æg paa sin spidse Ende,
at det staaer.

Naar du i et Sælskab har Æg ved Haanden, saa beed Sælskabet at forsøge dette, og giv dem en halv Times Tid at betænke sig derpaa. Imidlertid forsei dig ud i Kiekkenet, slage to smaae Huller i et Æg, blæs det ud, og lad lidt Bløe, eller en halv Unke Dværgsølv løbe derind igien, stop Hullet igien net til, saa staaer Ægget paa den tunge Ende.

19. Alt komme Erter til at danse.

Bedd med nogen om en Glaske Biin, at du vil komme Erter til at danse, uden at røre dem; naar Beddetmaalet er skeet, saa kast nogle Erter paa Bordet, og staae i Bordet med begge Hænder, saa danse Erterne af dem selv, uden at man rører dem.

20. Alt al Mad smager bitter.

Naar man har en Kresemund til Bords, kan man ei spille ham et verre Puds, end at bestreæ alt, hvad paa Bordet er, med Colokintepulver, eller bestænke det med Colokintevand; derved bliver alt, hvad han faaer i Munden, saa bitter som Galde.

21. Endnu et lige saadant Puds.

Naar en Snylstegeist beder sig selv hver Dag til Bords, kan man ikkun komme et Bræls Pulver i hans Drik, da taber han snart Appetiten til at spise, og besværer os ikke saa ofte med sine Besøg. Eller man kan give hans Tallerken med Colokiate, saa smager af Maden ham bitter.

22. Om Aftenen at forestille Slanger i et Bærelse.

Gjør en Slange af Papiir, og mahl den med sin behørigte Farve. Tag en Stok, 2 til 3 Allen lang, sæt et huult Glas fast paa Enden deraf, og herover Slangens Hoved; det øvrige snoe løselig omkring Stokken. Sæt saa denne Slange i et mørkt Kammer ved Bæggen, og derunder et brændende Lys, hvorfra Røgen stiger op, saa skal Slangen af Bæggen fuldkommen forestille en levende Slange.

Man kan ogsaa gjøre det saaledes: I et mørkt Bærelse gjør man, i Vinduet eller i Bæggen, adskillige smaa Huller tæt ved hinanden, og sætter ommeldte Papiir-Slange deruden for. Naar man nu bringer Lys ind i dette Bærelse, synes saa mange Slanger, som der ere Huller.

23. At

23. Alt spørte nogen i Ansigtet.

Tag Vitriol og Galæble, stød det til Pulver, og gnie det vel ind i et Haandflæde; naar du nu vil spørte nogen, da lad ham toe sig, og tørre sig af med dette Haandflæde, saa vil han see ud som en Skorsteenfeier, eller som en indfløddet Dievel.

24. Om Aftenen, i Mørke, at vide hvad Vinden er.

Naar du om Aftenen gaaer paa Gaden, og Aterne vil vide, hvad Vinden er, og Himmel-Egnen er dig bekendt; saa gjer din Finger vaad i Munden, og hold den i Beiret, da bliver den først kold paa den Side, som Vinden kommer fra.

25. Paa gaaben Mark at vide, hvad Vinden er.

Tag et langt Haar af dit Hoved, og hold det med to Fingre i den ene Ende; lad det saaledes hænge i Luften, saa seer du, hvor Vinden kommer fra. Men veed man ikke, paa hvad Kant af Verden man er, da giver man kun Agt paa Solens Bøb, hvorefter man let kan slutte Nord og Sønd, Øst og Vest.

26. Alt

26. Alt kaste et langagtig Papiir saaledes, at det bliver staaende paa Randen.

Naar man har et Papiir, omtrent en Finger lang, og en Finger breed, saa giver man nogen det i Haanden, spørgende, om han kan kaste det saaledes, at det bliver staaende paa Randen. Enhver vil forsøge det, men Ingen sætte det i Verk. Tag saa Papiret, og bøj det i Midten saaledes tilsammen, at det bliver halv aaben, og kast det i Veiret; saa ville de Omkringsstaaende see, at de ikke have kundet giøre en saadan Bagatelle.

27. Alt giøre nogen bange i Mørke.

Køb nogle Krebs, og sæt et lidet Vorkus paa hver; naar de saaledes løbe i et Værelse, vil man troe, at det er Spøgelsier eller Uygtemænd. Eller tag en Røe, og skær deri et Dødnings-Hoved ud; hvor dette bliver henfat, vil de Forbigaaende troe, at det spøger.

28. Med to Fingre at nedslaae et Tallerken, der holdes med begge Hænder.

Lad en holde et Tallerken ret i Midten, med begge Hænder, still dig lige for ham, og sæt

sæt en Finger paa Tallerkenet, og en Finger af den høire Haand under samme; slaae hurtigt til med begge Fingre, saa maae han lade Tallerkenet falde indod sin Billie.

29. Med særdeels Behændighed at slaae en Penge ned i et Glas.

Sæt et Glas midt paa Bænken, og læg et Tallerken derpaa, derover igien et Glas med et Tallerken, og det samme tredie Gang, saa at 3 Tallerkenet og 4 Glas komme paa hinanden; bind saa et Tørklæde saaledes sammen, at det oven til er fladt, og neden til spids, saa at man kan stikke det i Glasset. Sæt det da ned i Glasset, og leg en Penge oven paa, tag saa en middelmaadig Kiep, og slaae gesvind paa Endene af Tørklædet, ned ad; da maae det springe ud af Glasset, og Pengen falder ind.

30. At bringe et Æg af et Tallerken i et Glas, uden at røre derved.

Tag et Træetallerken, og læg det paa Kanten af Bordet, saa at Halvdeelen deraf gaaer ud over Bordet. Sæt et Glas midt paa Tallerkenet, og derpaa et andet Tallerken, med et Æg paa. Tag saa en Koft med en Stok, og sæt den under Bordet, paa den Side Tallerkenet
net

net ligger; træd fast derpaa med Foden, og stød med Stokken adskillige Gange mod Bordet, da falder det underste og øverste Tallerken ned af Bordet, og Glasset bliver staaende paa Bordet, med Egget i.

31. At blæse Penge.

Skær 30 til 40 smaa runde Skiver af Blik, lidet større end en Skilling, læg dem alle oven paa hinanden i din Haand, og stik dem, saa hastig mueligt er, i Munden, saa kan du spytte dem ud igien efter hverandre.

32. At spytte Baand af alle Slags Farver.

Tag adskillige farvede Baand, to Allen af hver, rull dem sammen, og hold dem vel skjult i din venstre Haand, og en Kugle i den høire Haand, lad som du vilde tage Kuglen i den venstre Haand, og stik de Lærreds Baand hastig i Munden; naar du nu tager fat i Enden, kan du trække heele Allne af een Couleur ud af Halsen efter den anden, og det saa længe, indtil der er Ende paa dem.

33. At synke en Kniv ned.

Tag en Kniv saa stor, at du magelig kan skjule den i Haanden, sæt Spidsen deraf til Diet, og

og spørg, om nogen understaaer sig at slaae dig Kniven ind i Diet. Læg Haanden paa Bordet, vend dig om, og spørg, om der endnu ingen er. Imidlertid maae du lade Kniven usformærkt falde i Skiedet, tage Haanden hurtig op igien, og stille dig an, som du staf Kniven ind i Munden, eller som du holdt den med den eene Haand, og trykkede efter med den anden; gjør adskillige Gange et suurt Ansigt, og siig, at det er haardt at fordsie. Raab om Drikke, om Hielp, at dog nogen vil hielpe dig den ud af Halsen igien. Tilbyder nogen sig at hielpe dig, og maaſkee frygter, at du vil giøre ham Skade, da nød ham, at han dog ikke tøver.

34. At skære Næsen af sig selv.

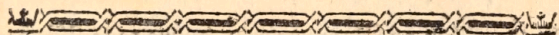
Hertil udfordres en egen Kniv, som midt paa Bladet har et temmelig Hull. Men dette Hull maae man forsaae at skiule med Fingerne, og trække Kniven med begge Hænder frem og tilbage paa Næsen, og lægge den over den Deel af Næsen, som er meest kiøddet. Man kan ogsaa skiule en Svamp, fyldt med Blod, i Haanden, og trykke den sammen, i det man sætter Kniven til. Naar Blodet da løber, vil man troe Næsen virkelig at være skåret over.

35. Et lystig Spil med en Kiep og med Vg.

Al hidindtil anførte Opgaver har man formentlig havt tilstrækkelig Tidsfordriv og Fornøjelse. Vi ville derfor slutte denne anden Deel med den Kunst, at lade Vg danse paa en Kiep. Hertil udfordres en temmelig tyk Kiep, af omtrent to Alens Længde; de tre Deele heraf maae være udhulede, men ikke den fjerde Deel, som skal være Haandgrebet. Paa Siden og ved Enden af den udhulede Deel af Kieppen maae, oven fra og indtil Haandgrebet, gøres et Hull, hvori stikkes et lidet bredt Træ, saa langt som et Vg, og dermed er det færdig. Tag en saadan Kiep, læg Haandgrebet ved din høire Høfte, og med den høire Haand hold Kieppen nær ved Huulningens Begyndelse. Læg saa et Vg i Renden af den hule Kiep, drej dig om, og i det samme skyd det lidet Træ i Veiret, og lad det synke igien, dog ikke falde ud. Paa saadan Maade kan man lade 2 eller 3 Vg danse efter hverandre.

Den
naturlige Trolddom
eller
Kunsterne's Skueplads
Tredie Deel,
som indeholder
adskillige forunderlige Kunst-Stykker,
som gøres ved Ild og Heede.

I. At toe Hænderne i Ild, uden at
forbrænde dem.

Markffrigere og Quakfalvere toe ofte deres
Hænder offentlig i Beeg og Svovl,
og bilde den uvidende Almue ind, at det er
ved Kraften af deres Balsom eller Salve, at
deres forbrændte Hænder læges igien forin-
den et Par Timers Tid. For ikke at lade sig
bedrage, maae man vide, at disse Folk har no-
get, hvormed de i Forveien toe eller smøre deres
Hænder, at Ilden ikke kan skade dem. Nogle
D
bruge

bruge Allun og Brændevin; andre tage Egge-
hvide, blandet med Hemsferod, Roppefrøe, Kalk
og Røddikesaft, hvormed de smøre Hænderne,
og bevæbne dem mod Jldens Magt.

2. At stifke Jld i et Tørklæde, at det dog ikke skal forbrændes.

Dyp et Tørklæde i Brændevin, og stik saa
Jld deri, saa giver det en høj Lue, som ved-
varer indtil Brændevinen ved Jlden er fortæret.
Eensfoldige Folk ville da ei troe andet, end at
Tørklædet ganske er forbrændt, og derfor forun-
dre sig meget, naar de faae at see, at det midt
i Luen ikke er i mindste Maade beskadiget. Thi
Brændevinen har den Egenskab, at naar den
antændes, fortærer den ikke en ellers brændende,
Materie, men sig selv.

3. Af en brændende Lunte at vide Timen.

Dette Kunst-Stykke kan være Soldaterne
til Nytte, naar de paa deres Post ingen Klokke
kunne høre. Tænd en Lunte, og lad den bræn-
de en Time, mærk hvormegent Lunten er afbrændt,
og efter dette Maal bind en Traad om Lunten,
saa langt den rekler, da brænder den i hver Ti-
me fra den eene Traad til den anden.

4. At

4. At et Jern brænder som en Fakkell.

Hertil behøves et Stykke Jern, omtrent saa tykt som den lille Finger, sæb det ind i Blaar eller Hør, og drag det igiennem smeltet Svovl, sæb igien Blaar derom, og drag det endnu engang igiennem Svovl; tænd det saa, men vogt dig, at der falder ingen Draaber deraf paa Hænderne.

5. At bringe Lue ud af et Æg.

Tag, ved Hielp af et lidet Hull, Hviden og Blommen ud af Ægget, lad det siden tørres i Solen, og fyld det med Svovl, Salpeter og ulesket Kalk; stop Hullet til igjen, og kast det i en Strøm, saa bryder en Lue ud af Ægget.

6. At tænde Ild med Vand.

For at sætte dette, Naturen selv modstændende, Kunst-Stykke i Verk, tag et saadant rundt Glas, som Guldsmedene bruge ved deres Arbejde, fyld dette med reent Brændvand, og hold det saaledes, at Solens giennemfaldende Straaler falde lige paa Træet, eller hvad man ellers vil tænde an. Er Glasset stort, og Vandet deri varmt, da vil Solens Straaler snart tænde Ild. Man kan holde saadanne 2 eller 3 Glas, af forskjellig Størrelse, efter hinan-

den saaledes, at Brænde-Punkterne træffe paa hverandre, da man saaer forunderlige Virkninger deraf at see.

7. At komme en Sneebolt til at brænde.

Tag Camfer, og skær deraf et langagtigt Stykke, stil det i en Sneebolt, og tænd det an; da vil Tilskuerne ei vide hvor de selv ere, naar de see Sneebolten at brænde, thi Camfer er en særdeeles brændende Materie, og næsten uudslukkelig.

8. At en Traad umuelig kan brændes op.

Lad dig give give en Tinkande fuld af Vand, bind en Traad neden omkring Hanken, og vedd nogen, at han ikke med et tændt Lys kan brænde Traaden af. Omendskient han forsøger det, og holder Lysen ved Traaden en heel Dag, skal han dog ikke kunne brænde den af; thi naar Luen slaaer stærk derpaa, gjør Vandet og Tinkanden, som af en kold Metal, des større Modstand, at Traaden ikke brænder af. Samme Kunst kan man forsøge med et frisk Æg, naar man binder en Traad stærk derom, og lægger det i Lueild, saa brænder Traaden ikke af, saa længe Luen og Ægget varer.

9. At

9. At giøre en Ild, som brænder
under Vandet.

Tæg Krud, en trediedeel Grækliff Beeg,
tre fierdendeele Olivenolie, en siettedeel Svovl,
bland det vel, og naar det er indvillet i Halm,
Lærret og Beger, saa stød det i heed Beeg, og
lad det tørres. Læg igien Halm derom, og
smør det med Beeg, at det af Vandet ikke kan
blive fugtig. Stil saa et lidet Hul deri, og
fyld det med Krud og stødt Kul. Naar det nu
begynder at brænde, da hold det et Dieblis, og
kast det saa i Vand, da slukkes det ikke, men
brænder snart under, og snart over Vandet.
Man kan ogsaa bruge Petreolum dertil, thi det
fatter meget hastig Ild, og tænder sig endog langt
fra, ligesom Magneten drager Jern til sig.

10. At giøre en Ild, hvis Heede intet
i Verden ligner.

Det bestaaer af følgende Sorter:

- 10 Pund luttret Fernis.
- 4 Pund af den bedste Svovl.
- 2 Pund destilleret Terpentia-Olie.
- 1½ Pund Salpeter.
- 1 Pund Regelse.
- 6 Unker Camfer.
- 14 Unker af den stærkeste Brændevin.

Dette blandes i hinanden, koges ved langsom Ild, og kastes 2 Pund Salt deri. Heraf gøres Krandsø eller Rager, hvilke, naar de med en Punte tændes, og kastes i Fiendernes Skibe, forbrænde alt hvad de komme nær, endog Steen og Jern, og er næsten umuelig at slukke.

II. At giøre Krud af adskillige Farver.

1. At giøre sort Krud.

Dette er det stærkeste, og giver intet Knald, førend det træffer; det tilberedes saaledes: Tag 3 Pund lutret Salpeter, bland det med $1\frac{1}{2}$ Unge suur Camfer, 4 Unger af den bedste Svovl, og 6 Unger Kul af Rødde Træ. Dette har stor Virkning, naar det efter Kunsten gøres til Krud.

2. At giøre hvidt Krud.

Tag 6 Pund Salpeter, 1 Pund Svovl, 1 Unge hvidt brændt Viinsteen-Salt.

3. At giøre rødt Krud.

Tag 6 Pund Salpeter, 1 Pund Svovl, 2 Pund Amfer, 1 Pund rød Sandel.

4. At giøre gult Krud.

Tag 8 Pund Salpeter, 1 Pund Svovl, 1 Pund Gurgemele.

5. At

5. At giøre grønt Krud.

Tag 10 Pund Salpeter, 1 Pund Svovl,
2 Pund raadnet Træ, som er kogt i Span-
grøn Vand, og tørret igien.

6. At giøre blaat Krud.

Tag 8 Pund Salpeter, 1 Pund Svovl,
1 Pund Rindebark, som er kogt i Vand med In-
digo, og tørret igien.

12. At Luen ei skal stige op, men
ned ad.

Hold Steenolie under et brændende Lys,
saa skal Luen imod Sædvane stige ned ad, og
tænde den an.

13. At bringe Jld ud af en Steen.

Tag en Potte, læg deri en Magnet-Steen,
og ulesket Kalk eller Grækist Beeg; eller lige
meget af hver; naar Potten deraf er fuld, saa
kлин Laaget til med Leer, sæt det i en heed Dvn,
og lad det koge vel. Tag Steenen ud igien,
læg den i en nye Potte, klin den til, som den
første, og sæt den i den varme Dvn. Og dette
igientager du saa længe, indtil Steenen bliver
hvid og tør. Naar man nu med Vand eller
Spyt gjør denne Steen vaad, saa brænder en Lue

derudaf, hvilken, naar den er slukket, giemmer man Steenen, indtil man en anden Gang vil fornøie nogen dermed igien.

14. Alt giøre en Ild, som knager stærkt, og ikke hastig slukkes.

Tag 10 Pd. Arud, 6 Pd. luttret Beeg, 4 Pd. af den stærkeste Edike, kog det sammen, og kast 2 Pd. Salt deri. Dyp deri gamle Snorre eller Lunter, og tænd dem an; naar de da brænde, vil de give et stærkt Knald, og nesten ikke være at slukke.

15. Alt spise Ild.

Dette er en Kunst, som er rar, og endnu ikke meget bekendt. Tag et Stykke Arabisk Gummi, og stryg dermed dine Tænder, Læber, Gummer og Tungen, ja heele Munden, stik saa et Eys eller Gløder i Munden, da gior det dig ingen Skade.

16. Alt lægge Gløder paa en Dug, uden at brænde den.

Tag en Tinskee, eller en rund Tobaksdaase, spænd et Tørklæde deromkring, saa stærkt mueligt er, læg Gløder derpaa, og blæs i dem, saa skal Tørklædet dog ikke brænde.

Eller

Eller tag et Tinbeger, fuldt af Vand, bind et Klæde derom, og tænd det an, da fatter det ikke Ild.

Eller man tager et Stykke Papiir, holder det over Luen af Ihsen, og blæser derpaa, da brænder Papiiret ikke.

17. Alt veie Røgen uden Vægt.

Naar man har brændt noget, og vil vide, hvor megen Røg er fløiet derfra, saa kan man ikkun i Forveien veie det, men vil brænde op; for Exempel: et Stykke Klæde, hvilket man ogsaa maae giøre, naar det er forbrændt; saa meget Asken da veier mindre end Klædet, saa meget veier Røgen. Jeg har, for Exempels Skyld, brændt 100 Pund Brænde, hvoraf Asken veiede 10 Pund mindre, som er gaaen op i Røg.

18. Alt en Potte ikke løber over, medens den koger.

Naar man har en Potte paa Ilden, og dog er nødt til at være en Tidlang fra Kjøkkenet, saa kan man ikkun kaste nogle smaa Stykker grøn Ost i Potten, da løber den ikke over.

19. Alt holde et Eys inden i Haanden,
uden at brænde sig.

Hold et brændende Eys imellem Guld- og Mellem-Fingeren, saa at det inderste i Haanden vender op ad; drej Haanden saa om, at den kommer lige over Euen. Hvis du nu holder Haanden stille, brænder du dig paa Eysen, men, at dette ikke skal skee, da hold Haanden aldrig stille, men bevæg den frem og tilbage, saa hindrer du derved, at Euen ikke stiger op ad, og beskadiger Haanden.

20. Alt Lusten i et Bærelse skal være brændende, naar nogen gaaer derind.

Man tager en stor Mængde Fordraaber, og kaster smaa Stykker Camfer deri, saa opløses den snart. Naar den nu ganske er opløst, lukkes Vinduer og Døre tæt til, at den uddunstende Damp ikke kan komme ud. Karret, hvori Fordraaberne ere, maae luge paa Gløder, uden Sueild, at Fordraaberne gandske kan uddampe, og fylde Bærelset, hvoraf Dampen bliver saa subtil, at man neppe kan see den. Derpaa lader man nogen med et brændende Eys i Haanden gaae ind i Bærelset; da tændes Lusten an af Eysen, at heele Bærelset brænder som en gloende Ba-

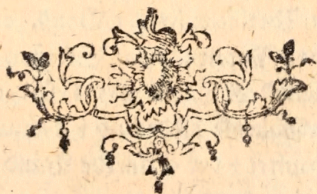

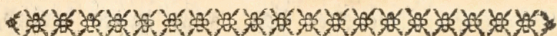
Bagerovn, hvorover den, som gaaer derind, vil forfærdes meget.

Naar man i samme Fordraaber opløser noget Bisam eller Ambra, da følger efter Luen en ypperlig Lugt.

21. At giøre Krud, som giver stærkt Knald.

Man tager en Deel Svovl, en Deel Kul af Piile-Træe, og kommer deriblandt 6 Deele Salpeter, som er renset og blandet vel. Fire Deele vel renset og blandet Salpeter udrette meer end ellers ti, som ikke er renset. Men Salpeteren foraarsager Knallet, Svovlet Luen, og Kullene, at det hastig fatter Ild.

Den
 naturlige Trolldom
 eller
 Kunsternes Skueplads
 Fjerde Deel,
 om
 allehaande skiulte Maader at
 skrive paa.

I. Alt skrive Breve, som ikke kan læses, førend de holdes ved Jld eller Lys.

Lad grøn Vitriol opløses i Vand, og skriv dermed paa Papiir; naar Skriften er tør, kan den ikke mere sees. Vil man læse denne Skrift, lader man Galæble blødes ud i Vand og klares. Dyp da Papiret i det afklarede Vand, saa blive alle Bogstaver sorte.

Eller tag Salmoniak, lad det opløses i Vand, skriv dermed, og hold det ved Jld, saa bliver Skriften sort.

Eller

Eller smelt Allun i Vand, skriv dermed, og lad det tørres. Vil man læse dette, lægger man det i Vand, da lade Bogstaverne sig strax tilshyne.

2. At skrive paa en Kande eller Glas,
paa en hemmelig Maade.

Lad nogle Stykker Arabisk Gummi, eller Gummidragant, opløses i Regnvand, skriv dermed paa en Kande, et Glas, eller andet Kar; og, naar det er tørret, da hold det over Dampen af en kogende Potte, strøg derefter nogen Sværte derpaa, saa blive Bogstaverne alle læselige.

3. At skrive en Skrift, som best læses
i et Speil.

Skriv med din venstre Haand nogle Rinter bagvendt, at Bogstaverne vende til den venstre Haand, saa vil man neppe, og ikke uden Møie, kunne læse dem. Men naar du holder Papiret for et Speil, da staae alle Bogstaver ret, og blive læselige.

4. At skrive et Brev inden i et Æg.

Denne Kunst er vel værd at lægge Mærke til: man gjør et Bleg af Galæble, Allun og
Wedike,

Edike, og dermed skriver, hvad man vil, paa Eggeskallen; lad det tørres i Solen, og kog Egget i salt Vand, indtil det bliver haardt. Naar dette er skeet, da ere alle Bogstaver paa Skallen forsvundne, og tørret ind. Naar man sender en god Ven et saadant Eg, kan han ikkun tage Skallen af, og læse Brevet paa Hviden.

5. Endnu paa en anden Maade.

Tag hvidt Bøx, som er hvidt, og stryg det omkring et Eg, lad det blive koldt, og skriv derpaa med en Naal, hvad du vil. Læg saa Egget i Edike, hvori Galable er opløst, lad det blive deri en heel Dag, tag da Bøxet fra, og send det til din fortroelige Ven. Denne maae lade Egget haardkoge, saa skal han finde din Skrift paa Hviden.

6. Et beqvemt Middel til at udslætte Bogstaverne.

Tag om Sommeren af den Saft, som flyder af de grønne Figen-Træer, bland den med Blegghvidt, og gjer smaae Kugler deraf, lad dem tørres i Skyggen, stød dem smaa og bland dem igien med omtalte Saft, og saaledes fire Gange efter hverandre. Naar du vil bruge dette, da gjer Bogstaverne lidt vaade, og strøe dette Pulver derpaa, at det overalt klæber an; lad det ligge

ligge derpaa, i det mindste tolv Timer, og tag
saa fiint utoet Lærret eller Rattun, og gnie dets
med Bogstaverne ud.

7. Et andet.

Tag af det almindelige Salt og Allun, en
Unke af hver, 4 Unker Salmiak, bland dette
sammen, og destilleer deraf et Vand, hvilket tager
alle Bogstaver bort, naar det stryges derpaa.

8. Endnu et andet.

Tag Halvdeelen Vand, og Halvdeelen Sles-
vand, bland det sammen, og stryg det med en
Fiær over Skriften, saa gaaer den ud, tag saa
en anden Fiær, dyp den i reent Vand, og stryg
derover igjen, og lad det tørres.

9. At skrive paa en udkradset Skrift, uden at det slaer igiennem.

Naar man har kradsset Skriften ud, og
skriver derover igjen, vil Papiret gierne flyde.
For at forekomme dette, tager man fiin stødt
Gummi Sandaraca, eller Gummi af Cenebær-
Træe, og gnier det Udkradsede dermed, da kan
man meget net skrive derpaa igjen. Nogle brue
ge vel stødt Harpir, men det er ikke saa godt som
omtalte Gummi.

10. Med

10. Med Guld-Bogstaver at skrive et Kærligheds-Brev.

Tag Blade-Guld, og riv det paa en Steen med Salmiak meget fint, slaae lidt Vand dertil, og naar det er revet nok, saa held det i et lidt Glas, og es Vand derpaa; lad saaledes Salmiakken smelte, og es Vandet efterhaanden fra, og lidt Honning paa Guldet, rør det vel sammen, og naar det skal bruges, da bland det med Gummivand, og skriv dermed.

11. At bevare et Brev eller Papiir for Ilden.

Tag skarp Viinædike med Nægelselv, og bland det med Eggehvide, stryg dette tre Gange efter hverandre over Brevet, og lad det hver Gang tørres igien; skriv da paa Brevet, da brænder det ikke, uden det alt for længe holdes i Ilden.

12. At giøre Bogstaver, som ei kan læses, førend Papiret er forbrændt.

Tag meget stærk Edike, slaae deri Eggehvide og noget Nægelselv. Naar man hermed skriver, kan Bogstaverne ei læses, førend Papiret er forbrændt.

13. At

13. At giøre Bogstaver, som ei kan læses,
uden igiennem et Lys.

Tag Bleeghvidt, og bland det med Slimen
af Gummidragant, skriv dermed paa Papiir, og
hold det mod Lyset, da kan man læse Skriften.

14. At skrive et Brev, som kun ved
hemmelig Kunst kan læses.

Skriv nogle Linier med Vdike eller Urin,
og lad dem tørres; naar man vil læse dem, gnier
man dem med brændt Papiir, da komme Bog-
staverne frem.

15. Paa et sort Papiir at skrive hvidt.

Bland Eggeblomme saaledes med klart
Vand, at man kan skrive dermed. Naar man
har skrevet hermed, lader man det tørres, og
strøger saa heele Brevet over med Blek. Naar
det er tørt, og endnu ikke læselig, da skraber
man det skrevne af med en Penneniv, saa sees
alle Bogstaver hvide.

16. At skiule et Brev i et Eg.

Skriv et Brev, og skær det i smaa firkan-
tede Stykker, som bag paa numereres, at man
let igien kan samle dem paa deres behørigte Sted.

Blæs saa et Æg ud, og læg de smaa Seddeler derind, og stop Hullet til med hvid Kalk, da mærkes det ikke engang.

17. At giøre en ganske udgaaet Skrift læselig igien.

Tag Galæble, og lad dem en eller to Dage blødes ud i Regnvand; stryg dette Vand over Skriften eller Bogstaverne, som er gaaet ud, (hvilket beqvemt skeer med en Fiær, eller bløde uldne Papper), da vil du med Forundring see, hvorledes de udgaaende Bogstaver indfinde sig igien, ligesom de nu først vare skrevne.

18. Uden Guld at giøre forgyldte Bogstaver.

Tag Operment og fin Kristal, en Unke af hver, stød hver for sig til Pulver, bland det sammen med Æggehvite, og skriv dermed; da glindse Bogstaverne som Guld.

19. Uden Sølv at giøre Sølv Bogstaver.

Tag en Unke Tin og to Unker Svægsølv, lad begge Deeles smelte sammen, sæt det saa fra Ilden, og rør det om, indtil det bliver koldt, og til Pulver; toe det saa længe i Vand, indtil
 Van:

Bandet ikke meere er ureent, rør saa omtalte Pulver med Gummiivand, og skriv dermed, da glindse Bogstaverne som Sølv.

20. Uden Guld at gjøre Guldfarve.

Tag stødt Safran, af den bedste Opperment, og Hare: eller (som endnu er bedre) Snegles Galde, bland det sammen og es det i et Glas, og lad det nogle Dage staae i Hestemøg; tag det saa ud igien, da har det den forlangede Guldfarve.

21. En artig Maade at skrive paa.

Naar man i Vand opløser hvidt eller grønt Vitriol, og skriver dermed, skal man ikke kunne see Bogstaverne, uden man stryger dem over med kogt Galæble-Band. Vil man nu have Bogstaverne ud igien, stryger man ifkun Vitriol Spiritus derover, da forsvinde de paa Timen. Behager man igien at see Bogstaverne, da stryger man dem over med smeltet Wiinssteen-Olie, saa synes de guulagtige.

22. At gjøre et artig Bleg af Roser.

Naar man koger en Hob røde Roser, og deri kaster Pulver af hvidt eller grønt Vitriol, da bliver det til sort Bleg, som i Sortshed intet

giver efter. Men lader man falde nogle Draaber Vitriol-Spiritus deri, da bliver Blekket rødt; ligesom det pleier at blive ganske hvidagtigt, naar der kommer Spiritus Armoniaci deri.

23. At giøre en Pen, som af sig selv giver Bleg.

Lad dig giøre et lidet Rør af Kobber, hvori beqvemmelig kan sættes en Gaasestær, at skrive med, hvilken neden til maa være saa smal, at der neppe gaaer en Griffel ind. Hold dette Rør neden til med din Finger, og Bleg ind, og sæt en Prop deri; men neden til sæt en kort Pen deri, at Blekket kan løbe ned i samme. Skeer det, at det ikke altid vil flyde, da kan du ikkun løse Proppen lidet, saa kan du mageligen skrive dermed, og spare megen Tid, som maa spildes med at dyppe.

24. At skrive med Kride, saa at det ikke læt gaaer ud.

Læg Kriden en Tidlang i stærkt Ol, da skriver den, som det var limet fast. Dette kommer Berterne vel tilpas, naar Gæsterne have Bane at flette ud, hvad de have borget.

25. At

25. At skrive en heel Dag, uden at
dyppe Pennen.

Naar du vil skrive, uden at dyppe Pennen, da skær dig en Pen af en tyk Svanesfær, es den fuld af Bleg, og stop Hullet til med en liden langagtig Svamp; da løber Blegket i din Pen, saa ofte du trykker derpaa, og du kan saaledes skrive en heel Dag uden at dyppe.

26. At trykke alle Slags Bogstaver
i en Bord-Duug.

Tag det stærkeste Papiir, du kan bekomme, mahl derpaa med Kul eller Bleeghvidt et Baarben, eller andre kunstige Træk, og stryg dem saa tykt over, som mueligt er. Læg saa Bords-Dugen i en Presse, og dit Arf Papir derpaa, efterat du først har gjort det varmt; naar du da skruer Pressen til, blive alle giorte Træk aftrykkede paa Dugen.

27. At giøre adskillige uudslettelige Fi-
gurer i Haanden.

Man seer i Almindelighed, at Folk, som har været i Ostindien eller i Jerusalem, har Tegn paa deres Arme og Hænder, hvilket de pleie at giøre paa følgende Maade: De stikke med en

Moalespids, hvad Figur dem behager, i Haanden eller paa Armen; men, imedens Haanden bløder, gnie de den med Buxbom, da Figuren bliver staaende, saalænge de leve.

28. At skrive sin Ven til, uden Pen eller Griffel.

Tag en trykket Bog, hvilken du behager, og udsøg deri nogle Ord, som kan gjøre en fuld Mening, gjør Begyndelsen fra høire til venstre Haand, men gjør en Prikk ved hver Bogstav eller Ord, som du søger ud, og continueer dermed, indtil du har aabenbaret din heele Mening. En saadan Bog kan du sende til en god Ven, som veed Kunsten; men Overbringeren kan du bede at gjøre din Compliment, og sige, at du sender hermed Bogen tilbage med Tak for Vaan.

29. Paa Legemet at gjøre Tegn, som aldrig kan slettes ud.

Skrev først hvad du vil, med en Pen, skær da yderst i Huden Bogstaverne, med Spidsen af en skarp Kniv, og gjør dette i en varm Stue. Fyld da Snitter med Minie, blaae eller anden Farve, efter Behag, saa drager Legemets naturlige Heede Farven til sig, at den læges deri.

30. Et andet ligedan Experiment.

Tag Skrevand, og lad nogle Spanske Gluer ligge deri i 24 Timer, skriv dermed paa Leget met hvad Bogstaver eller Figurer du behager, da komme smaa hvide Blærer frem, som i een Dag læges igien, da der altid bliver et hvidt Ar efter.

31. At lære nogen at skrive i een Time.

Det er ikke alle Slags Bogstaver, som læres saa hastig, men aleene de Romerske; thi det er jo ingen Kunst at gjøre lige Linier, eller at mahle en Halvmaane. Kan man gjøre dette, da kan man ogsaa gjøre alle Bogstaver efter, da de bestaae af lige Linier og halve Maaner: i. l. m. n. r. t. u. ere lige Linier, og c. e. o. a. ere krumme Linier; af begge tillige sammensættes s. f. f. h. k. b. p. d. q. g. x. y. z.

Den
 naturlige Trolddom
 eller
 Kunsternes Skueplads
 Femte Deel,
 om
 alle Slags Naturens Hemmeligheder.

- I. Alt alt, hvad man seer, skal synes
 at røre sig og leve.

Denne Kunst forsøges ofte af smaa Børn af
 tre til fire Aar, som paa et Steed dreie
 sig saa gesvindt og saa længe omkring, indtil de
 af Hovedsømmel falde til Jorden, da Alting
 synes dem at dreie sig rundt.

2. Alt gjøre, at noget uophørligen
 bevæger sig.

Til en saadan sig bestandig bevægende Ting,
 eller Perpetuum mobile, som man kalder det,
 maa

maae Vinden gjøre det meeste. Man lader et Blyer, som oven til er snevert, og neden til viidt som en Tragt, hemmelig gaae igiennem Gulvet, af en stor lustig Kielder, op i Stuen. Naar man legger Haanden paa dette Rør, føler man en stærk Træk. Naar et lidet Papiirhiul hænges for Abningen af dette Rør, og Hullet dækkes til med et tyndt Flor, at ingen mærker Pudset, da drives Hiulet af Vinden, og løber uophørlig, hvorover mange ville bynde deres Hoveder.

3. At øse Vand i et Glas, at dog intet løber ud deraf, naar man vender det om.

Kunsten beroer paa Dannelsen af Glasset, thi naar dette er kugelrundt, og har et lidet Hul, ikke større end en Ert, hvor man kan slaae Vandet ind; da løber Vandet ikke ud, omendskjönt Glasset dreies om.

Eller tryk den varme Aske af Cenebær saa stærk muligt er, i et Glas eller Beger, indtil det er halv fuldt, øs hastig Vand derpaa, at det bliver fuldt, da trækker den varme Aske Vandet til sig, at det ikke løber ud, naar Glasset vendes om.

4. At spise Ild uden Skade.

Naar du vil forsøge dette Kunst-Stykke, maae du tilforn fylde din Mund ganske med Spyt; da kan du stille Gløder i Munden, hvilke af Spyttet strax slukkes, førend du føler Heesden deraf.

5. At komme Gløder til at løbe i Bærelset.

Ligesom Alting i Begyndelsen synes umueligt, førend man mærker Ordenes Evethed, og indseer Bedrageriet; saaledes har det sig ogsaa med denne Opgave. Thi ved Gløder forstaae vi her raaddent Træ, hvilket som bekendt, skinner i Mørke. Naar man binder Fuglene saadant Træ paa Ryggen, og lader dem i et mørkt Bærelse løbe omkring paa Gulvet, da har man iverksat foresatte Opgave.

6. At Ild skal flyde ud af Vand.

Dertil udfordres et Eg, hvoraf man blæser det inderste ud, igiennem et lidet Hul, og fylder det igien med levende Svovl og ulesket Kalk, som er rørt vel sammen. Naar man da kliner Hullet igien til med Bør, lægger det i et Glas, som er fuldt af Vand, og tager Haanden

den

den hastig fra Glasset, saa flyver en Ildslue
ud af Bander.

7. At giøre et evigbrændende Lys.

For denne Hemmelighed har Keiser Maximilian foræret Abbeden i Sponheim, Trithemio, 6000 Kroner. Dermed forholder det sig saaledes: Tag 8 Lod Svovl, og lige saa meget calcineret Allun, riv det sammen, og lag det i et Sublimatorium af Leer, dæk det vel til, og sæt det over Lucild, lad Svovlet blandes med Allunet, inden 8 Timer det færdig. Tag heraf i det ringeste 5 Lod, og 2 Lod Kristallisk Venetiansk Borras, riv disse to Sorter tilfammen, og slaae dem i et fladt Glas, som ligger fladt, es derpaa stærk og skarp Wiin-Spiritus, og lad den i Afke vel trækkes fra, es nok engang paa, og træk den fra igien; tag lidet af Svovlet, og lag det paa et Stykke gloende Kobberblik, hvis det da flyder som Bor, og ikke røger, saa er det færdig, hvis ikke, da maa du trække endnu meere frisk Spiritus vini derfra, indtil det holder Prøve. Tag saa Amiantsteen, og gior deraf en Taande, ikke fuldt saa lang som den liden Finger, og halv saa tyk; herom vikler du hvid Silke, og lægger den i et lidet Venetiansk Glas, tilligemed det tillavede Svovl;
lad

lad det staae Dag og Nat i heed Sand, saa at
 Taanden stedse bliver i Svovlet. Tag derefter
 Taanden ud, og sæt den i et Glas saaledes, at
 den staaer lidet ud, læg af det præparerede Svovl
 deri, og sæt Glasset i varmt Sand, indtil Svovl-
 et smelter, og lægger sig fast omkring Taanden,
 saa at man ikkun seer en liden Ende deraf oven
 til; tænd Traaden med et almindelig Lys, da
 begynder den strax at brænde, og Svovlet bliver
 i Glasset, sæt da Lyset hvorhen du vil, saa bræn-
 der det bestandig, og maaskee evig.

8. Alt man kan see noget lige saa vel
 i Mørke, som ved Lys.

Man udvælger sig et saadant Sted, som
 man paa det allerbeste kan slutte til, saa at ikke
 det allerringeste Lys kan trænge igiennem; men
 man lader sig giøre et Papiir-Bindue, paa hvil-
 ket man kan ridse, hvad man behager. Men
 dette Bindue maa vende saaledes mod Solen, at
 den ubehindret kan kaste sine Straaler derpaa.
 Naar dette saaledes er tilberedt, seer man en
 Tidlang stiot paa Papiir-Binduet, indtil Øiet
 fuldkommen har forestillet sig det afmalede Bille-
 de. Luf nu Bindues-Skodden til, og i Bind-
 vet still et hvidt Papiir lige for Øinene, da seer
 man med Forundring, at der ligesom opgaar
 en

en Morgenrøde paa dette Papiir, i Begyndelsen med guul, siden med rød, derefter med rødbrun Farve; og endelig seer man en Kreds af alle de Farver, som findes i Regnbue. Derefter forestiller sig Bindet forkeert, hvorefter sees en meget skøn blaa Farve, blandet med hvidrødt. Men Billedet, som i den første Lyse Cirkel synes sort, vil nu være guult, og snart synes ret, og snart bagvendt. Endeligen falde alle disse Billeder bort i en mørk Skygge, og Gestalterne forsvinde.

9. At holde et Lys under Bandet, at det dog ikke slukkes.

Hertil behøves et langt og huult Kar, hvori settes et Træ at stikke Lyset udi. Hold dette bagvendt i Bandet, da brænder Lyset under Bandet, og Luften hindrer Bandet at løbe i Karret. Man kan forsøge det.

10. Et Blendverk med forbrændt Papiir.

Dyp en nye Pen, som endnu aldrig er brugt, i dit eget Urin, og skriv dermed, efter Behag, nogle Bogstaver paa din Haand, men see vel til, at du ikke klakker, eller Pennen slipper, lad det tørres, at Ingen kan see det. Naar du nu vil have en lystig Tidsfordriv, da lad

Iad dig bringe et Eys, skriv med Pen og Blet de selsomme Bogstaver, som du tilforn har skrevet paa Haanden, og det i lige Form og Størrelse, paa et lidet Stykke Papir; naar det er tørt, da tænd Ild i Papiret, og forbrænd det. Med det Sorte, som bliver tilovers, gnie din Haand paa det Sted, hvor du tilforn har skrevet med Urin, da bliver denne Skrift fulsort, og hvad der stod paa det forbrændte Papir, sees nu i Haanden.

II. At tvinge Ild ud af Brænde.

Hertil er intet bedre end Ephæ, naar man river det med Laurbærtræ, eller og bruger Ephæ selv til at rive med. Dertil kan ogsaa bruges den anden Art af vilde Büntræer (men ikke labrusca), hvilken ligesom Ephæ snør sig op omkring Træerne. Eller ogsaa man river to Stykker Laurbærtræ sammen, med megen stærk Bevægelse, da giver det først Røg af sig, og naar man kun slaaer lidt smaaastødt Svovl derpaa, og lægger Tønder dertil, eller andre tørre Sager, af udterrede Svampe eller Blade, da fatter det strax Ild, og brænder længe. Man kan ogsaa gnie Haveurt paa hinanden, eller, hvilket er endnu bedre, dreie en Snor stærk det omkring.

12. At tillave en Materie, som tænder sig selv ved Solen.

Hertil behøves følgende Ingredienter: Terpentin-Olie, levende Svovl, Enebær, Naphthal, Viin, Colophonium, Camfer, Beeg, Salpeter og Andesit. Herpaa slaaer man to gange saa meget, som dette altsammen udgjør, af den stærkeste Brændeviin, hvori ikke det alerringeste Vand er.

Eller tag tilberedt Camfer, levende Svovl, Terpentin, Enebær, Eggeblomme-Olie, stændende Beeg, pulveriseret Grønlisk Beeg, Salpeter, brændende Arsenik-Band, og lidt Viinsteen. Af Arsenik-Bandet tages to gange saa meget, som det øvrige tilsammen udgjør. Dette stedes smaat, og blandes sammen, hvorpaa man lader det i to Maaneder i et Glas staae under Møg, at det raadner, og kaster idelig nye Møg derpaa, og rører Materien vel sammen. Efter omtalte Tids Forløb slaaer man det i en Retort, og destillerer det. Hvad der gaaer op, blandes med Krud eller smaat giennemsigtet Duemøg, at det bliver som en Salve. Med denne kan man anstryge et Træ, og lægge det i Solen, da tændes det af sig selv.

13. At

13. At giøre, at et Lys ikke kan
blæses ud.

Man støber et Lys af smeltet Bøx og det
reeneste Svovl, af begge ligemeget; naar dette
tændes, kan det ikke blæses ud.

14. At giøre et Lys, som tænder
sig selv.

Hertil maae man have: 1 Pund Bøx,
2 Unker Svovl, 2 Unker ulesket Kalk, 1 Unke
Balsmed Olie; giør en Bege af Garn eller Kat-
tun, og støb Lysen saa stort du vil. Kast dette
uantændt i Vand, da vil du med Forundring
see, at det tænder sig selv.

15. At alle, som ere i et Bad, skulle
blive fulsorte.

Tag de yderste grønne Hasler omkring Bal-
nødder, lad dem tørres, og brænd dem til Pul-
ver. Gaae da til Badet, og kast dette Pulver
paa Steenene, som man øser paa; naar da øses
herpaa, og Dampen falder paa dem i Badet,
saa blive de alle sorte, uden at vide Aarsa-
gen dertil.

16. At skære et Glas over, paa hvad
Sted man vil.

Tag en Svovlstraad, bind samme omkring
det Glas, som du vil skære over, tænd den saa
an, da brækkes Glasset, saa viidt Svovlet bræn-
der. Et ringe men dog nyttigt Kunststykke.

17. I et Bærelse at forestille en Comet.

Hertil maa man have et rundt Glas, dan-
net som et Rør, eller bølgaagtig, dette fyldes med
klart Vand, og sættes igiennem Bæggen uden
for paa Gaden; men Bærelset maa inden til gaa-
res ganske mørkt, da vil en fuldkommen Comet
med sin Hale præsentere sig paa Bæggen, eller
og paa Gulvet, som Glasset er stillet til.

18. I et Bærelse at forestille en
Regnbue.

Enhver veed, at Regnbuen er et Stykke
af en rund Kreds, som i et Dieblis viser sig i
Skjerne, for og efter Regnen, og det paa den
Side, som er lige imod Solen, hvor den sees
med alle Slags deilige Farver, af hvilke de for-
nemste ere disse fem: uden om rød, derefter gulf,
grøn, blaa og fiolet, eller Purpur-Farve, hvil-
ken er inderst.

Denne Regnbue sees sielden aleene, og man kalder den den første eller Hovedbuen, for at adskille den fra Biregnbue, hvilken tillige sees næst ved den første, men hvis Farver langt fra ikke ere saa lyse og levende, som den førstes, skient de ere i samme Orden. Dog sees en stor Forskiel deri, at Farverne vise sig bagvendt, hvorfore nogle ogsaa holde den sidste for en Reflexion eller Modskin af den første.

Naar man nu i et Bærelse vil forestille en saadan Regnbue, tager man Vand i Munden, og stiller sig saaledes mod Vindvet, hvor Solen skinner ind, at man vender Ryggen til Solen, og Ansigtet ind til Bærelset. I saadan Stilling blæser man igiennem tillukkede Læber Vandet saaledes ud af Munden, at det langs hen sprøiter mange smaa Draaber fra sig; da vil man med største Forundring see, hvorledes to Regnbuer vise sig tæt ved hinanden, hvilke næsten i alt ligne dem, som i Regnveir sees paa Himmelen.

I et Bærelse, hvor Solen skinner paa et Vindue, kan man let forestille en Regnbue, ved Hielp af et trekantet Prisma, som Haandverksfolk i Almindelighed kalde en Triangel. Thi, naar man holder denne imod Solens Straaler, og samme falde paa Glasset, da forestille de ved
deres

Deres Reflexion og Refraction en deilig Regnbue paa Væggen eller Gulvet; hvilken er saa meget lysere eller deiligere, jo hvidere Væggen er, og jo længere den er fra Vinduet.

Undertiden bliver man ogsaa i Springvand en Regnbue vaer, naar man nemlig staar ret midt imellem Springvandet og Solen, i Særdeleshed, naar der blæser en sagte Vind, som afdeeler Vandet i smaa Draaber.

Heraf sees da, at Regnbuen i Skyerne dannes aleene af Sole-Straalernes Modskin og Afbrydelse. (Reflexion og Refraction).

19. At gjøre en heel Fiskedam eller Søe brændende.

Camfer er af den Beskaffenhed, at den fatter en uudslukselig Ild i sig, hvilken man endogsaa seer at bryde frem igtenem Snee og Is, hvis Kulde intet formaaer derimod. Naar derfor Camfer stødes til Pulver, og kastes oven paa et stilstaaende Vand, og tændes an, da giver det en meget smuk og fornøielig Kunst-Ild, da heele Dammen eller Søen synes at staae i lys Lue. Aarsagen er, at Camferen har hos sig en naturlig Fedme, som staaer Vandet imod, at dette ikke strax kan virke, men maa give Camferen

feren Tid, indtil den med sin Kraft har forekommet det.

20. At smelte en Blyefugle i Papiir, uden at brænde Papiiret.

Naar man søber en Blyefugle i Papiir, saaledes, at det gaaer qandske rundt omkring Kuglen, uden ringeste Bugt eller Fold, og da holder samme over et brændende Lys eller Fakkell, da heedes den lidt efter lidt, og begynder snart at smelte. Omendskjønt nu den eene Draabe Blye falder ned efter den anden, saa bliver Papiiret dog ikke desmindre ubeskadiget; hvilket man let kan forsøge, da der ikke behøves saa mange Anstalter dertil.

21. At en Fugl skal dreie sig selv omkring paa Stegespiddet.

Man tager den liden Fugl, som kaldes Spurvekongen, sætter den paa en Pind af Nødde-træ, og sætter den til Ilden paa samme Maade som et andet Stegespid. Da seer man med største Forundring, hvorledes Spiddet dreier sig saa længe omkring med Fuglen, indtil den er stegt nok.

Årsagen er maaskee denne: Da Nødde-træ har mange langagtige Sprækker i sig, driver

ver Heeden, naar den falder deri, ved sin bevægende Kraft Fuglen saa længe omkring, som der endnu er nogen Fugtighed deri.

22. Alt Brødet skal springe i Bagerens Doven.

Førend man stikker Brødet i Bagerovnen, lægger man to Nøddeskaller deri, som ere fyldte med levende Svovl, Salpeter og Qvægsølv, og forvarer dem vel, at intet falder ud. Naar nu Brødet stikkes i Doven, da bliver det ikke saa snart hødt, førend det begynder at hoppe og springe, hvilket er artig nok at see paa.

Aarsagen er i Qvægsølvets Natur, som ikke kan taale Heeden, uden at bevæge sig derved. Naar man derfor kaster Qvægsølv i en Potte, hvori man ellers vil koge Træe, da jager det alt Træet ud af Potten, saasnart Vandet begynder at koge.

Ligesaa kan man lægge Qvægsølv i et varmt Væske eller Brød, da danser det omkring paa Bordet, og indjager de Uvidende stor Forundring.

23. Alt lade Skeevand koge uden Ild.

Naar man øser lidt Skeevand i en Flaske, og kaster et Stykke Messingblik deri, da seer man,

man, at det begynder at luge saa stærkt, at heele Glasfen synes fuld deraf. Denne bliver ogsaa saa heed, at man formodest Heede ikke kan holde den i Haanden, hvilket Skeevandets stærke Bevægelse er Marsag i. Thi dette gnaver og fortærer al Metal, indtil intet meere er tilovers deraf.

24. At giøre Røgkugler.

Dette Kunststykke er i Krigen meget nyttigt, i Særdeleshed i Beleiringer, da de giøre Fienden, naar han vil storme efter den giorte Breche, stor Hindring, og give de Beleirede Tid, især naar Vinden er gunstig, at Fienderne have Regen mod sig. Disse Røgkugler gøres af følgende Sorter:

4 Pund haardt Skibsbeeg.

2 Pund Steenolie.

2 Pund Colophonium.

6 Pund Svovl.

Dette lader man altsammen smeltes paa Glødes, og blander saa derimellem:

10 Pund almindelige Kull.

6 Pund Kull af Lindetræ.

2 Pund rødt Spidsglas.

Naar alt dette blandes sammen, kan man gøres Røgkugler deraf, og skøde eller kaste dem, hvormaan

man vil have Røgen hen, hvilken ligner en
tyk Taage.

25. At betage Krudet sin Kraft.

Naar man under Krudet blander brændt
Papiir, eller to gange saa meget almindelig Hæ-
free, som er revet vel smaat; bliver Krudets
mægtige Kraft deraf saaledes dæmpet, at det ikke
brænder eller knaller saa stærkt, som sædvanlig.
Eller man svækker Salspeteren ved nogen feed
Materie, som Tiim eller Smør, da bliver Knal-
det saa ringe, at det neppe høres. Derved er
Krudets Kraft og saaledes formindsket, at Ruge-
len neppe kan trænge ind i et Bret.

26. At giøre et Perpetuum mobile.

Hertil bruges 5 til 6 Unker Amalgamen
af Venere, og af Jove lige stor Vægt. Dette
river man neden i Kielderens paa en Marmor-
steen ganske fiint, med 10 eller 12 Unker af
Sublimatum; da bliver det inden 4 Timer som
Bomolie, og da maa det destilleres. Endelig
driver man det ved Jld, da sublimerer det sig
til en tør Substans. Nu sætter man Vandet
paa Jorden igien (ligesom Luud) smelter, hvad
man kan, filtrerer og destillerer det; da lader
sig meget subtile Atomi see, hvilke, naar de i en

vel forvaret Glasflaske indsluttes, og holdes vel tørre, da seer man med største Forundring, hvoreledes det altsammen urørt bevæges af sig selv, saa at vel intet bedre Perpetuum mobile kan optænkes, end dette.

27. Langt fra at see, om noget bevæger sig eller ikke.

Naar man paa Søen undertiden bliver et Skib vaer, som dog endnu er langt borte, kan man ikke vel gjøre Forskiel, om det ligger for Anker, eller om det segler mod os eller fra os. For at erfare dette tager man en Passer, og seer ud over Hovedet af den, at begge Spidsene træffe paa Skibet, og paa en fra vores Stilling bortliggende Skov, Mark eller Klippe. Nu holder man lidt stille, og, uden at røkke Passeren, seer man lidt derefter derhen igien, da kan man let merke, om Skibet er gaaet hen eller hid ad, eller ligger stille.

28. At lade Solen gaae to Timer tilbage.

Dette synes vel utroelig, men, naar man veed det, er det kun en ringe Kunst; thi man kan iskun paa en Soelskive høre Stiften eller Viseren lidt ned ad, eller til Siden, da gaaer

Skug-

Skjoggen saa langt tilbage, som man for-
langer.

29. At Kaarden gaaer villig ud af
sin Skede.

Smør Klingespidsen med Tælg, at den ikke
rustet, da gaaer den altid villig ud.

30. At giøre en Vækker, som tillige
slaaer Ild.

At Kunstene stige meere og meere, vilde
Forsædrene være Vidner til, om de i vore Tider
stode op fra de Døde, og saae det dem ubekiend-
te Uhrverk. Iser vilde de forfærdes, naar de
hørte et saadant Uhrverk at slaae Timer og Quar-
teer, at vække Folk til bestemt Tid, at slaae Ild
og tænde Lys tillige. Dette er dog i vore Ti-
der noget almindeligt; thi man har Fyrstøi, som
er gjort i en Pistol, hvor der imellem Steenen
og Hiuilet er en Svovlstik, som i Slaget tænd-
des, og er vendt imod et Lys. Naar da ifkun
Trykkeren paa Laasen sæies til Vækkeren, da er
heele Kunsten færdig.

31. At Hundene ikke skal goe af nogen.

Dette Skielmspuds bestaaer heri: Man
bærer i Skoene Moderen (matricem) af en Tisse,

hvilken, naar den i Gangen bliver varm, giver en Lugt fra sig, som er Hundene saa angenem, at de derover glemmer deres Pligt at passe paa, og lade alle Skielme og Tyve passere frit, uden at gee af dem.

32. At giøre Vand af Ild, Luft og Jord.

Denne Kunst er meere værd, end al Verdens Rigdom og Herlighed, thi hvem vilde agte alt dette, naar han skulde bøde med sit Liv, og døe af Tørst.

Dette sættes i Værk paa følgende Maade: Man tager nogle Tinfasker, gier dem med en Sprøite fulde af Luft, og skruer dem stærk til, at Luften ikke kan komme ud. Naar man da sætter dem nær ved Ilden, begynde de at soede Vand, hvormed man i Nød kan slukke sin Tørst, naar det først kommer i et reent Kar, og kiles af.

33. At giøre Jord af Ild, Luft og Vand.

Omenskiønt denne Opgave er af mindre Nytte, end den forrige, giver den curieuse Hoveder ikke mindre Fornøielse. Man tager nogle ganske nye og inden til glasserede Potter, øser
Vand

Band deri, og lader det fuge stærk ved Jld; da sætter sig ligesom Salt paa Bunden af Potten. Dette Salt lægger man siden i Luften, og lader det blive haardt, da bliver deraf en frugtbar Jord, hvilken ikke, som den almindelige, behøver Gødning.

34. At giøre Jld af Jord, Luft og Vand.

Man kan kun gaae til en Slibemølle, hvor der slibes Kaardeklinger og Sæer; thi herved avles saa stærke Gnister, som, naar de falde paa Jønder eller Krud, tænde det, at man kan stille et Fys an derved.

35. At giøre en Papiirslange levende.

Gjør en Slange af malet Papiir, sæt den paa en tynd Pind, og lad den staae paa den heede Ovn, da begynder den at røre sig, som den var levende.

36. At giøre det høire Die større end det venstre, og dette større end det høire.

Naar du lukker det eene Die til, da er det andet altid større.

37. Af

37. Af Lust at giøre Vand, og af Vand Lust.

At dette er mueligt, kan let sluttes deraf, at Vandet i en Potte, som staaer over Ilden, tager meer og meer af. Naar man tager en frisk Blære, og øser nogle Draaber Vand dertil, hænger den siden vel sammenbuuden ved en varm Døn, da seer man at Blæren, der tilforn var sammenkrynket, bliver alt større og større, og endelig ganske opblæst. Naar man da bringer Blæren til et koldt Sted, forvandles Lusten i Blæren igien til Draaber, og den udiidede Blære kryber sammen igien. Af samme Aarsag svede Vindverne i en Stue, hvori dog intet Vand er.

38. At sye med en Steen, som med en Traad.

Der er en Steen, som kaldes Amiantsteen eller Salamanderhaar (paa tydsk Erdschlach). Denne Steen vorer ligesom Haar, undertiden er den hvid, oftest askegraa, undertiden har den ogsaa andre Farver; uden til er den tør, og lader sig trække i Traade; men inden til har den en sei og feed Fugtighed, som med ingen Ild er at bringe ud. Men, for des lettere at trække denne Steen i Traad, kan man giøre en Luud, som

som bliver sigtet igiennem Kalk og Asken af den Urt Benda. Man kan ogsaa afplukke de spæde Fugleskræ, og koge dem dermed, og derefter sbe eller væve dem sammen som Floksille. Ellers ere Traadene af omtalte Amiantsteen saaledes beskaffen, at man kan sbe dermed, og giøre Lærred deraf, ligesom af almindelig Hør. Dette Lærred forbrændes ikke, i hvor længe det end ligger i Ilden, men bliver af Ilden smukkere og hvidere, og hvad Pletter der kommer paa, renses ved Ilden. Saadant Lærred kan heller aldrig raadne, hvorforsø Keiser Carl 5. har ladet sig efter sin Død klæde i samme Lærred.

39. At giøre et Papiir, hvormed man kan behiøpe sig sin Livstid, i Steden for en Skrivers Tavle.

af bemeldte Amiantsteen kan man ogsaa giøre saadant Papiir, at naar det ganske er overskreven, og kastes i Ilden, gaae alle Bogstaver ud igien, og Papiiret bliver sneehvidt.

Men det tilberedes saaledes: Man støder en temmelig Qvantitet af denne Steen saa længe i en Morter, indtil intet andet sees end Flokuld. Naar dette er skeet, tager man et Gold, som er gjort af Staaltraad, som en liden Rist, eller endnu bedre af Kobbertraad, saa at Traaden sidder

sidder ganske tæt sammen, ligesom man bruger til at giøre Papiir. Derefter kaster man Ulden i Vand, og rører den vel om, og naar dette er skeet, slaar man den paa Soldet, og ryster dette saa længe, indtil den uldne Materie er bleven til en Papiir-Form, efter Soldets Dannelse. Men, naar man har rørt den om, maa man uden ringeste Ophold slaae den i Soldet; thi, nøler man det allermindste, da synker Materien, som er mineralsk, formedels sin naturlige Tyngde, til Bunden, saa at ikkun det blotte Vand ses i Soldet. Naar nu Materien har udvidet sig efter Soldets Skikkelse, lægger man den paa den sædvanlige Dug, og bringer den paa et kieligt Sted, indtil den tørres. Da faaer man et Papiir, som man kan bruge sin Livstid, i Steden for en Skriver-Table.

40. Med den blotte Haand at tage en koldgænde Kiedel med Vand fra Ilden.

Naar man sætter en Kiedel fuld af Vand til Ilden, og lader det koge, og vil siden tage den fra igien, da kan man sikkert tage den nedentil med den blotte Haand, og neppe føle at der har været Ild derved. Ja, hvis man ei selv havde seet det, vilde man vedde, at der aldrig havde været Ild derunder. Men stikker man

Haand

Haanden i Vandet, da kan man flammelig brænde sig. Aarsagen er, at Ilden hastig er gaaet igiennem Bunden af Kiedelen, og tillige Vandets naturlige Koldhed, som imod sin Fiende foreener alle sine Kræfter, og strider meest imod, hvor Ilden er hestigst.

41. At skille Vandet fra Wiin.

Dette er et artig Middel, som ofte kan komme til Nytte, da man ikke sielden bedrages med Wiin, som er blandet med Vand.

Os Wiin og Vand tilsammen i et tomt Glas, dyp et uldet Baand i Vand, indtil det er gandske igiennemblødt, lad det ved den eene Ende hænge i Glasset, og den anden Ende læg i et Kar, som staaer næst ved Glasset, og er lavere end Glasset, da trækker Baandet alt Vand ud af Glasset i vedstaaende Kar, at Vinen saaledes skilles fra Vandet.

42. At giøre en Ild, som slukkes ved Olie, og tændes ved Vand.

Det er en bekiendt Sag, at Naphta brænder i Vand, ligesom ogsaa Kamfer, hvorfra det slukkes, naar man blander Svovl eller anden brændende Materie dermed, eller øser Olie derpaa, eller kaster Nøg derover; men begynder
igien

igien at brænde, og det meget stærkere, om man
øfer Vand derpaa.

43. Alt Luen skal give en lang Straale fra sig.

Man tager Colophonium, Røgelse eller
Agatsteen, altsammen smaarevet, og strøer det
paa Gladen i Haanden, men imellem Fingrene
holder man et brændende Lys; naar man nu ka-
ster Pulveret i Beiret, og samme farer igien-
nem Luen af Lysset, da tænder det sig an, og
Luen stiger høit op.

44. Alt giøre gloende Slinger.

Man løser Camfer op i Brændeviin, og
overstrøger dermed lange Striber af Pergament,
lader dem tørres igien og tænder dem an; naar
man lader disse falde oven fra ned ad, brænde
de, og flyve som Slinger omkring i Luften, til
stor Fornøielse for Tilskuerne.

45. Alt spytte Gnister ud af Munden.

Dette kan skee, naar man i Mørke spiser
Sukkerkandi, og knuser det med Tænderne, da
det synes, som Gnister sprang ud af Munden.

46. Alt

46. At giøre en uudsloffelig Jld.

Man kan giøre en Jld, som ikke lader sig dæmpe ved nogen Vind eller Regn, hvor stærk den end er. Dertil behøves følgende:

10 Lod Fernis

4 Lod levende Svovl

2 Lod Harpir-Olie

1 Lod Salpeter

11 Lod Røgelse

6 Unker Camfer

1 Lod Steen Olie

14 Unker af den bedste Brændeviin.

Dette blander man alt sammen, og sætter det over en sagte Jld, da bliver deraf en Materie, som, naar den tændes, ikke lader sig dæmpe.

Eller man tager af den reenste Svovl, og blander det med en lige Qvantitet af Bøx; heraf giør man et Lys, som ei heller lader sig slukke, naar det først er antændt.

47. At giøre en Steen, som i Mørke skinner som et Lys.

Hertil tiener en vis Steen, som findes i Bononien, og er intet andet end en vis Bergart af Gips, Svovl og Tælg, har ogsaa megen Arsenik, Spidsglas og Vitriol hos sig. Men naar denne Steen skal suge Lysen til sig, og

G

skinne

skinne i Mørke, maae den først tilberedes paa følgende Maade :

Naar denne Steen er heel og reen, og af de beste, bliver den kalcineret i en dertil indrettet liden Dvn. Men, naar den har ureene Deeles i sig, bliver den stødt saa fin som Meel, og med Eggehvide, eller og med almindelig Vand, af nogle ogsaa med Linolie gjort til en Dei igien. Og, hvis den efter første Kalcination ikke modtager Lys, da maa man continuere dermed, indtil man faaer hvad man søger ; thi da begynder den at slaae ud ligesom smaa Draaber Dug, ikke anderledes end den var i fuld Sved, i hvilke Draaber den lysende Kraft meest bestaaer.

Naar denne Steen paa anførte Maade er tillavet, lægger man den i en dertil forfærdiget liden Kasse, og naar man vil lade dens Skin see, sætter man den i Forveien tilligemed Kassen i Solen, eller blot for Dagens Lys, hvis Solen ikke skinner, naar det endog var i Tusmørket ; ja om Natterider har man ikkun nødig at holde den for en stor Ild eller brændende Fakkell, thi jo større og stærkere Lys er, des stærkere Skin giver Steenen siden fra sig. Derefter slutter man denne oplyste Steen omtrent et Dvaars teers Tid til i bemeldte Kasse, at den des stærkere kan drage og suge Lys i sig. Naar man
da

da sætter den i Mørke, og aabner Kisten, lader den et Lys fra sig, ligesom et gloende Kull eller en Beegfakkel.

Eller man kan paa følgende Maade forsørgelige en endnu meere lysende Steen:

Man tager Spiritus af Salpeter, som ikke er taget alt for nær fra, eller er alt for skarp; Denne svækker man med Kride, og det saa længe, indtil den ikke bruser meere. Herefter slaaer man denne Spiritus paa et Skaar, og sætter det i en Probeerovn, først foran, og lader den der koge op; naar den nu hører op at koge, sætter man Skaaret længere ind, at det begynder at glødes stærkt. Naar man nu meener, at Skaaret allerede er glasseret, skyder man det hen paa Siden, og lader det efterhaanden affieles. Naar denne Steen holdes i Solen eller ved Ild, skinner den siden i Mørke, som oven til beskrevne Bononiske Steen.

48. At Kuglerne skydes dybere ind.

Man maa lade Kuglerne meget tæt og trangt, dog, førend man lægger dem i Skydegevæbret, drypper man dem i Olie, og saa stikker dem i Møret. Naar disse Kugler blive skudte løs, trænge de endnu engang saa dybt ind, som de ellers pleie.

Årsagen dertil er ikke vanskeligt at giette; thi Olien hindrer Lusten, at den ikke kan trænge ind i Skyderøret, hvorfore, jo meere tilsluttet Kuglerne ligge, des større Magt kan Luen udøve paa dem.

Ligeledes kan man og med Besselfugler, naar de ere smurt med Flesk, skyde en Rytter igiennem hans Kyrris.

49. Med en almindelig Bøsse at giøre saa mange Skud, som man vil.

Man svøber tre- eller fire-dobbelt Papiir omkring Ladestokken, trækker derefter Stokken, ud, og fylder denne Patron fuld af Krud, og paa begge Sider deraf sætter man Kugler fast, og limet dem, at Papiret hænger sammen. Dette lægger man først i Røret, dog ganske løseligt, at Krudet, som man øser derpaa, kan falde ved Siden hen til Fænghullet. Derefter slaaer man saa meget Krud ind, som der behøves, stamper en Kugle derpaa, øser Krud paa Fænghullet, og giver Ild, saa gaaer den første Kugle ud, for medelst sit Krud. Strax derpaa stikker man med en Pind igiennem Fænghullet ind i Papiret, øser igjen Krud derpaa, og giver Ild, da gaaer det andet Skud løs. Og saaledes kan man blive ved med flere Skud, naar nemlig efter hvert Skud

Skub den anden Prop igien stødes vel ind, og et Hul bliver boret deri.

50. At bære Lys under Vandet.

Dette Kunststykke er paa Søen ikke utienlig; men hertil maa gøres en Glaslygte, saa stor, at man magelig kan bære og holde den, og vel forvaret mod Vandet. Deri sætter man et Lys, af saadan Composition, som i den 14 Op-
gave af denne Deel er beskrevet. Men, da det er bekiendt, at Luen ikke kan vare længe foruden Lust, er det fornøden, at der udaf Lygten gaaer et langt Rør af Læder op i Høiden, som oven til er belagt med Korketræ, at det bliver staaende op ad, og Lusten kan trænge ind. Men det maa ei være alt for dybt, ei heller Røret alt for vidt, thi ellers vil jeg ikke være Borgen, om Kunsten lykkes ei saa vel.

51. At giøre en Ild, som brænder under Vandet.

Tag ulesket Kalk og Svovl, af begge Deele lige meget, ligeledes lidt Steenolie og Bors, bland det sammen, og kast det i Vandet, da brænder det derunder.

52. Et lige saadant Kunststykke.

Tag Bor, Svovl og Edike, af hver en Deel, lad det koge sammen, indtil Ediken er ganske kogt bort; støb deraf et Eys, og kast det i Vandet, da slukkes det ikke.

Eller tag $1\frac{1}{2}$ Pund Krud, $\frac{1}{2}$ Pund Colophonie, 5 Unker Olivenolie, 4 Unker Svovl. Bland det vel i hinanden, og lad det tørres. Tag et Stykke deraf, tænd det, og kast det i Vand. Eller gior Rugler deraf, kllin dem over med Beeg, svøb Traad omkring, kllin dem endnu engang over med Beeg, og igien med grov Traad, da paa nye igien med Beeg ic., og det saa længe, indtil du synes det er nok, og det er bleven tørt. Gior da et lidet Hul deri, stik heri nogen Jld, og kast det saaledes antændt i Vandet, da slukkes det ikke.

53. Alt bevare sine Fødder mod Kuld.

Naar man i sin Stue ingen Vov eller Jld har, da kan man paa denne Maade bevare sine Fødder mod Kulden:

Tag et lidet Kar, som du kan sætte dine Fødder udi, fyld det med Høe, sæt dine Fødder deri, og stop dem rundt omkring vel til, da kan du længe vogte dig for Kuld. Men vil du reise
over

over Land, og tillige med Fødderne ogsaa for-
vare Hænderne for Frost, saa lad dig giøre en
Erceæske, som inden til ganske rundt omkring
er overklædt med Beeg; læg et gloende Jern
deri, og stop Esken til; da kan du deri paa
nogle Mile holde dine Hænder varme.

54. At giøre Krud, som af sig selv
giver Knald.

Tag Kongevand, (det er Skeevand, hvori
Salmiak er opløst), saa meget du behager deraf,
opløs deri noget Guld, og lad dette Vand løbe
igjennem et glat Papiir, lad da nogle Draaber
Wiinsteen-Olie falde deri, saa synker Guldet til
Bunden, og findes et vist Pulver. Naar det-
te Pulver er tørret i Solen, saa læg det paa
Kul-Ild, da giver det af sig selv saa stærkt et
Knald, som et Kanonskud.

Nogle udrette det samme med 6 Unker
Wiinsteen-Olie, 2 Unker Svovl, og 1 Unke
Salpeter, hvilket de blande tilsammen, og giø-
re et Pulver deraf.

55. At giøre Philosophernes grøn-
nende Erce.

For at sætte dette i Verk, tag to Unker
Skeevand, dissolveer det ved en halv Unke lu-

tret Søl. Tag endnu en Unke Skeevand, slaae det i et halv Lod Dvægsøl, bland begge Deele vel tilsammen, øs det i et Glas, hvori et halv Pund Vand er, og prop det vel til; da seer du det Philosophiske Træ at vore og blomstre.

56. At giøre et stærkt brændende Vand.

Hertil maa man have en god stærk gantmel Wiin, deri kommer man uledsket Kalk, Wiinsteen-Salt og Svovl; deraf destilleres et vist Vand, hvilket til største Forundring brænder, og ikke holder op, førend det ganske er fortæret. Vil man have Spas dermed, øser man det i et wiidt Kar, og holder en Brand derved, da fatter det strax Ilden. Naar man overøser Taget af et Huus dermed, da lader det, som heele Taget stod i Brand; og hvad deraf drypper paa Gaden, gier Luften skinnende, som den var fuld af utallige Gniste.

57. At giøre et Vand, som lyser.

Tag Bagdeelen af Sanct Hans Ormen, riv den paa en Marmorsteen, og sæt Saften deraf 2 til 3 Uger i Møg. Derefter destilleres
res

res den, som andet Band, slaaes i en Ehrs-
stal-Kugle, og hænges i et mørkt Kammer, da
bliver Luften lys deraf; men om Dagen kan
man ikke see, hvad der er i den:
ne Kugle.

Den
 naturlige Trolldom
 eller
 Kunsternes Skueplads
 Siette Deel,
 om
 alle Slags Fornøielser for Dine
 og Dreng.

I. Uden noget Speil at vise En sit
 Ansigt bagvendt.

Dette er meget moersomt at praktisere ved et
 Bord, hvor et lystig Selskab er samlet.
 Det kan lade sig gjøre, naar der ere vel polere-
 de Selv- eller Lin-Skeer paa Bordet; thi naar
 man inden i disse beseer sit Ansigt, da synes det
 ganske bagvendt.

2. At forestille adskillige Maaner.

Naar det om Aftenen er klar Maaneksin,
 da tag et klart Speil, og lad Maanens Skin
 falde

fatbe derpaa, saa vil adskillige Maaner præsenter sig.

3. I et Glas at forestille alle Slags Bygninger, Taarne, Huse, Telte, ic.

Os klart Brøndvand i et Drickeglas, og staae et friskt Æg deri, og lad det staae en kort Tid, uden at ryste det; da begynder Ægget i Glasset at spille, og forestiller alle Slags forunderlige Bygninger. Det samme skeer ogsaa, naar man øser Tin eller Blye i Vandet.

4. At gjøre et brekket Glas heelt igien.

Hertil tager man Mastix, og river den vel smaa med reent Vand; dette smøres paa Stykkerne af Steentoi eller Glas, og tørres; derefter holdes det ved Ilden, at Mastixen bliver blød, hvorpaa Stykkerne sættes sammen, da bliver det heelt.

Ellers bruger man i Almindelighed Gibs, rører den om med Æggehvite, og bestryger de afbrudte Stykker dermed.

Man finder ogsaa dem, som tage halv Beeg og halv Harpir, rører det sammen, smører det paa Stykkerne, og sætter dem saa sammen, og varmer det ved Ild, da holde de ligeledes fast. Derefter skrabe de Begen af, og bestryge Sprækkerne med Oliefarve.

5. At

5. At et Glas ved Røsten skal gaae i Stykker.

For at sætte dette i Værk, har man nogle Spidsglas ved Haanden, hvoraf man lader de Herrer Tilskuere udsøge sig nogle, paa det at de kunne see, at det skeer uden al Bedragerie og List. Naar man nu har faaet et deraf, forsøger man først dets Lyd og Klang, og derefter sætter det ret i Midten af Munden. Nu synger man en Octav høiere, end Glasset klinger, da begynder Glasset strax at lyde med, hvoraf den, som holder Glasset, ikke merker en ringe Bevægelse i sin Haand, og naar Røsten trækkes langt ud, uden at drage Aande, springer Glasset endelig i Stykker, saa at Sprækken gaaer rundt og tvært over Bugen af Glasset, ja indtil Foden deraf, og det paa Siden ad Munden til. Men den, som vil forsøge denne Kunst, maa have en høi og meget giennemtrængende Stemme; thi en hees Stemme kan her intet udrette.

6. At give Nogen sin Mening at forstaae ved Lyden af et Drikke-Glas, en Klokke eller Bield, eller noget andet Instrument.

For at sætte dette i Værk, maa man slaae saa mange Gange paa Glasset, Bielden eller

In-

Instrumentet, som Bogstaverne ere, og det ved tilkiendegive Bogstaverne, som kan sees af følgende Tabel:

1	2	3	4	5	6	7	8
a	e	i	o	u	b	c	d
9	10	11	12	13	14	15	16
g	h	f	l	m	n	r	s

Ved hvert Bogstav, siger jeg, slaaer man saa mange Gange, som Tallet udgier, der staaer derover; og naar man har slaaet et Bogstav ud, holder man lidt stille, at den anden, som giver Agt derpaa, kan vide, at det Bogstav er til Ende. Men da det vilde falde meget kiedsommelig, at slaae 14 til 16 Gange for eet Bogstav, kan man for Kortheds Skyld benytte sig af følgende Tabel:

1.	1	2	3	4
	a	b	c	d
2.	1	2	3	4
	e	n	g	h
3.	1	2	3	4
	i	f	l	m
4.	1	2	3	4
	o	m	r	s

Naar man nu kortelig vil give et Bogstav tilkiende, for Exempel C, slaaer man 3 Gange, og piber 1 Gang. Vil man tilkiendegive K, slaaer

flaer man to Gange, og saa en Gang med
Haanden. Men vil man giøre det endnu for-
tere, bruger man følgende Tabel, hvortil dog
udfordres stor Opmerksomhed:

1.	1	2	
	a	b	raabe
2.	1	2	
	c	d	høste
3.	1	2	
	e	f	flaee
4.	1	2	
	g	h	snarke
5.	1	2	
	i	k	klasse
6.	1	2	
	l	m	fløite
7.	1	2	
	o	p	nysse
8.	1	2	
	q	r	sinne
9.	1	2	
	s	t	smatte
10.	1	2	
	u	v	brumme
11.	1	2	
	x	y	tralsare
12.	1	z	synge.

7. Alt en Harpe, naar man slaar derpaa, ogsaa bringer en anden, som dog ikke røres, til at give Klang.

Naar Harpespillere ville giøre dette, pleie de at stemme begge Harper i een Tone. Der-
efter røre de de grove Toner paa den eene Harpe,
da lyder det ogsaa ganske tydelig paa den anden
Harpe. Og saaledes gaaer det ogsaa med de
fine Toner; dog maa man flytte dem alt nærmere
og nærmere sammen. Hvis det skulde hæn-
de sig, at man ikke ganske vel kunde mærke det,
kan man ikkun stifte et Halmstraae derigiennem,
da seer man, hvorledes det bevæger sig.

8. Alt en Døv kan høre, at der spilles
paa Harpe.

Da det er vanskeligt, med Troeværdighed
at øve denne Kunst paa et døv Menneske, kan
man ikkun selv stoppe sine Øren til, og med Tæn-
derne holde om Hovedet af Harpen, eller nogen
spiller derpaa; da skal man føle Tonerne i Hiere-
nen, og maaskee sødere end ellers.

Dette gaaer videre an, ikke alene, naar
man tager Hovedet selv imellem Tænderne, men
ogsaa kun en lang Stift, som rører for paa In-
strumentet, thi igiennnem samme hører man Enden
ganske

ganske tydelig, saa at man maaskee kunde siges ikke at høre, men at smage Tonerne.

9. Alt man, ved Hielp af en Sax, kan høre en klokke at ringe.

Tag en Traad, 4 til 5 Allen lang, bind midt derpaa en Sax, sæb saa begge Ender af Traaden omkring begge Mellemfingrene af dine Hænder, nemlig paa hver Finger en Ende af Traaden; staae op paa en hei Bænk, og stil begge Mellemfingrene tillige med Traaden, hvor Saxen hænger paa, i begge Ørene; slæng da Traaden hist og her saaledes, at Saxen nogensteds støder an, da hører du en Lyd, som naar en Klokke ringer. Men dette gøres endnu bedre med en Tang, thi denne har endnu stærkere Lyd end en Sax.

10. Alt et Bærelse skal lyse, og skinne som Sol.

For at gjøre dette skærer man Halen af de sorte Skildpadder, og samler de klare Draaber op, som løbe deraf, hermed stryger man en Bæge, og denne tænder man i en nye Lampe; thi disse Draaber af Skildpadden ligne Dværgselvet i Klarhed.

II. At giøre Forstørrelses Glas.

Heraf ere allerede adskillige Prøver lagde for Dagen; men blant alle er ingen rund og liden nok uden denne efterfølgende:

Man tager klart giennemskinnende Speilglas, som er læt at smelte, brøder det i smaa Stykker, klæber disse sammen med Spyt eller paa Naale, og holder dem over en Lampe eller et Vortex, da bliver smaa runde Kugler deraf. Disse kan man giøre saa store, som man lyster; dog, jo mindre de ere, des meere forstørre de noget, og hvis det var muelig at giøre dem som et Senepskorn, saa vare de saa meget bedre. Naar de sættes i et lidet rundt Glas, forestille de en Ting hundrede Gange større, end den i sig selv er.

12. At giøre et Speil, hvori Ansigtet synes saa stort som et Kiempehoved.

Man giør af tykt Glas et rundt Speil, som man siden sliber huult, og lægger en Folie bag paa, ligesom paa andre Speile. Naar nogen seer sig i saadant Speil, synes hans Ansigt som en fuld Maane, eller som Ansigtet af den største Kiempe.

13. Ut gjøre en Raaber.

Raaberne ere meget tienlige paa Søen, saa vel som ellers, naar man langt fra vil tale med nogen. Engelländerne ere de første Opfindere deraf, og have gjort dem af Kobberblis. De ere ellers i Almindelighed dannede som en Trompet, og udviide sig efterhaanden, indtil Durchsnittet deraf er en halv Allen lang. Men Mundstykket maa være saa lidet, som kun mueligt er. Den har to Allen i Længden, og bringer Røsten en halv Miil bort.

14. Af een Stemme, paa et musikalsk Instrument, at gjøre to eller tre, som harmonerer.

Musikanten maa forsoie sig til et Sted, hvor der er Gienlyd. Træffer han et saadant Echo, som svarer kun eengang, da kan han synge sit Stykke med to Stemmer; men svarer det to Gange, kan han synge med tre Stemmer; svarer det fire Gange, da med sex Stemmer, og saa videre. Men et saadant Stykke maa af Musikanten være indrettet derefter. For Exempel: synger nogen Ut, da svarer Echo: Ut; og i det samme synger han Sol, saa at man paa eengang kan høre to forskellige Stemmer, som Ut, Sol, hvilket giver en meget angenem Consonance.

sonance. Naar nu Gienlyden bliver ved at synge Sol, maa han istemme et andet Sol, enten høiere eller lavere, og giøre en Octav, som er saa fuldkommen, som nogen Consonance i Musikken kan være.

15. At giøre et Klokkespil med adskillige Drikkeglas.

Tag nogle Drikkeglas, af forskjellig Lhd, og sæt dem i følgende Orden:

A. B. C. D. E. F.

A maa have en høiere Tone end B, og B høiere end C, dette høiere end D, D høiere end E, og dette høiere end F. Nu slaaer man derpaa fra A til E, og igien fra F til A, saa faaer man en artig Resonance. Endnu bedre er det, naar der ere tvende saadanne Røde, og to slaaer paa een gang, og det saaledes, at naar en rører A, slaaer den anden paa E, da hører man en deilig og velklingende Concert.

16. At giøre et Speil, som en Cylinder, hvori man kan see adskillig Sammenligning.

Tag et langagtig Ølglas, dannet som en Balse (Cylinder), som er smukt og klart, belæg det neden fra op ad, lidt mindre end til Halv-

H 2

deelen,

deelen, med Fotil. Naar dette er skeet, da læg nogle malede Figurer for, hvilke vel forestille adskillig Sammenblanding; men naar det holdes for et Speil, forestiller det Alting i samme paa behørig Maade.

17. At skrive en Skrift, som man ved Hielp af et Speil, kan læse paa Bæggen.

Man skræver af Papiir nogle Romerske Bogstaver, og det bagvendt; igiennem disse lader man Solen skinne i et Speil, saaledes at det kan kaste sin Skygge paa en Bæg, som er der lige for.

Denne Kunst kan indjage stor Skræk, naar den hemmeligen praktiseres i et Værelse, hvor et Selskab er samlet, især naar Personer ere tilstede, som ikke gierne ville døe, og Solen usfordømtlig maler dem et memento mori for Døene. Hvilket bliver endnu græsligere, naar denne Kunst, ved Skinnet af et brændende Lys, øves om Nattetider.

18. At tænde Krud ved et Speil.

For at iwerksætte dette, strøer man Krudet paa et vist Sted; tager saa fem eller sex flade Speile, eftersom Solen skinner lidet eller meget,

og

og stiller dem saaledes, at Solen af hvert Speil
kaster Straalerne ligesom i een Punkt i Krudet,
da gaaer alt Krudet op i Lue; hvilket er et be-
qvemt Middel til at stikke Fiendernes Krudtaare
ne i Brand.

19. At giøre, at en eeneste Soldat fore-
stiller et heelt Compagnie.

Man giør smaa Glas, omtrent af en Krons-
dalers Sterrelse, eller lidet større, hvilke slibes
runde og spidse; naar man seer derigiennem, da
seer man saa mange Ansigter, som Glasset har
Sider eller Glader.

Ligesledes, naar man giør et Speil af 16
eller flere Sider eller runde Glader, da seer man
i lige Maade mange Ansigter i det samme.

20. At høre et artig og mangfoldig Echo.

Naar man vil høre et artig Echo, som fem
Gange giver Gienlyd, og det med Ord af adskil-
lige Bemærkelser; da maa man søge sig en saadan
Plads, hvor der er et mangfoldig Echo, og mod
samme af fuld Hals raabe følgende Ord, da ville
alle høstaaende Bemærkelser høres i Gienlyden:

Clamore amore more re
eller

Constabis stabis bis is.

H 3

21. At

21. Alt lade en Røst høres af Him-
melen.

Tag en Raaber, gaae op med den paa et
Heit Taarn, og naar du seer nogen at gaae ude
paa Marken, da raab til ham.

22. Alt bringe et Dødingehoved til
at tale.

Alf naturlig Trolddom er det ikke en ringe
Kunst, at bringe et Dødingehoved til at tale;
hvilket mange vilde holde for umueligt; men,
naar de erfare det, ville de lee derover.

Man lader giøre et Bord med fire Fødder,
hvoriblant den eene maae være huul, og maae
ovenfra gaae et Hul igiennem Bordet. Ligele-
des maa af den øverste Stue gaae et Rør i den
underste, paa hvilket Rør den huule Fod maa
staae. Over Bordet breddes et sort Teppe, og
Dødingehovedet sætter man paa Bordet, over
Hullet af den huule Fod; Bindveskoddene luk-
kes til, at det i Bærelset er gandske mørkt; de
forsærdeligste Figurer males paa Væggen, og et
andet tumler stærkt med store Kiæder og Jern-
bolte. Naar dette er forbi, og alting stille igjen,
holder den, som er i den underste Stue, sit Øre
til Røret, og giver vel Agt, hvad han oppe
bliver adspurgt; derpaa svarer han Spørsmaalet
over-

overeensstemmende, og det med en flyngende Røst; da vilde den, som ikke veed Bedrageriet, ikke troe andet, end at det er et fuldkomment Hexterie.

23. At komme et flegt Kalbehoved til at bræge 10 til 12 Gange.

Hertil bruges en liden Væske, som bores fuld af smaa Huller; deri lægger man en Græsfrøe, men beklæder Væskan i Forveien med grønt Løv. Naar nu Kalbehovedet bringes paa Bordsdet, da stik det Væskan med Frøen i Munden; da vil Frøen inden kort Tid, naar det bliver den for heedt, begynde at kvække, og, fordi dens Røst er indsluttet, vil det lyde, som naar en Kalv bræger, hvilket vil bringe Selskabet baade til Latter og Forundring.

24. At frembringe en saadan Glands, at ingen taaler at see derpaa.

Man lader giøre en firkantet Væske, omtrent to Spænd lang, og et Spænd eller mindre i Bredden; det inderste af den belægger man, saavel oven som neden til, med Venetiansk Speilglas. Videre zirer man en saadan Væske paa det prægtigste med alle Slags Edelsteene, som og med Guld og Sølv; sætter et lidet Afguds-

billede deri, af hvis Mund brænder et Vordlys, og behænger Væsen rundt omkring med Gardiner, saaledes, at man aleeneste fortil kan see et firkantet Hull. Dette vil foraarsage en saa stærk Reflexion af Straaler i Speilene, at ingen kan taale at see derpaa, om han end havde Dine saa stærke som en Ørn.

25. At læse en Skrift langt fra ved et Glas Vand.

Tag et klart Kristalglas, som er kugelrundt, fyld det med reent og klart Vand, og hæng det for et brændende Lys, da bliver ikke aleene Bærelset lysere; men ogsaa Lysen skinner saa stærk paa Bæggen, som er ligesom, at man kan læse Smaa-skrift derpaa.

Denne Kunst føre Guldsmeddene sig til Nytte, for at kunne see des bedre om Afsteningen.

26. At prøve, om et Speil er godt eller ei.

Et godt Speil bør være af tykt Glas, som er klart og reent, og foruden al Sand eller Blæser. Det maa ogsaa være jævnt og flet, lyst og durchsigtig; det maa trække Straalerne vel til sig, og ikke have nogen Farve; thi ellers vil Ansigtet deri forestilles unaturlig. Endelig maa det ogsaa overalt være ligedan.

Naar

Naar man nu vil forsøge, om et Speil har disse Egenskaber eller ikke, stikker man en Knappenaal saaledes igiennem sin Hat, at den kommer til at staae ret over Næsen; da seer man i Speilet, om Naalen forestiller sig enkelt eller dobbelt. Skeer det første, da er Speilet godt, og uden Feil; men i sidste Tilfælde duer Speilet ikke meget.

27. At giøre et Billede, som bevæger sig ved en vis Tone.

Man giør et Billede af et porøs Træ, eller af Metal, som inden til er hult, og stemmer med en vis Tone af et Orgelverk eller en Klokke; dette sætter man paa en Bielle, som ogsaa er porøs, og rejker hen til Orgelverket eller Klokken; naar man da søger den fornødne Distance, da erlanger man, hvad man ønsker.

28. I et Rør at giemme en menneskelig Røst eller et Ord, og lade det komme ud, naar man behager.

Man lader sig giøre et temmelig langt Rør, og stopper det vel til i den eene Ende, og forværrer det paa det allerbeste, at ingen Luft kan komme ud; naar man da skriger ind i den aabne Ende, og stopper denne ogsaa til, da vil Røsten,

naar man en kort Tid derefter aabner Røret, endnu være at høre.

29. Alt nogen, naar han seer sig i et
Speil, skal see bleeg, guul og
mørk ud.

Man kan ikkun forderve Glasset, imedens det glæder i Dvnen, med den mindste Smule Farve: kaster man guul Farve deri, da synes i Speilet Ansigtet ganske guulsortig; kaster man sort deri, da bliver det ganske bløfarved, bleeg og ilde udseende; men er der alt for meget sort deri, da bliver man ligesom en Morian; kommer man rød Farve deri, da seer man ud, som man var overmaade heed, eller som man var ganske drukken. Paa saadan Maade kan man give Speilet og Ansigtet al Slags Farve, og derved spille Fruentimmeret, som saa gierne vil see sig i Speilet, et mesterlig Puds.

30. Alt gjøre et fladt Speil, i hvilket
et Billede synes at gaae bort og
at komme igien.

Man tager to flade Speile, som ere to
Gange saa lange som de ere brede; disse hester
man sammen bag til, saa at man kan lukke dem
op og til, og stiller dem lige i Røret paa et
jævnt

jævnt Sted. Naar disse ved en liden Dør besvæges, da synes Billedet i det eene at komme, og i det andet at gaae bort igien; og jo nærmere det synes paa den eene, des længere borte synes det paa den anden Side, saa at man skulde troe, at det i det eene kommer, og gaaer i det andet bort igien.

31. At skære et Glas over.

Dette gaaer saaledes til: Man tager en Traad, som med Terpentinsolie er gjort vaad; denne binder man om Glasset, tænder den, og slukker den igien med nogle Draaber Vand; da deeler Glasset sig strax.

Eller man kan ogsaa gjøre det paa følgende Maade: Man slaar Brændeviin i et Glas, og tænder Ild deri, og naar Luften er gaaet ud, toer man Glasset af rundt omkring. Dette gjør man ved Glas, hvorpaa et Stykke oven til er afbrudt; da man saaledes kan bruge dem igien, naar de ere afskaarne.

32. At Ansigtet skal synes floved, naar man seer sig i et Speil.

Dette Speils Flade maa være ganske jævn og perpendicular sleben, den bageste Side deraf maa i Midten have en skarp Vinkel eller Rng,
saa

saar at den i Midten er høi, og ved Enderne lav; derefter belægges det med Folie. Naar nogen seer sig i saadant Speil, da synes Ansigtet fløved.

33. At en Skrift synes ganske grov og læselig.

Man hænger et hult Speil for Brystet, saaledes, at Bagdeelen deraf vender ind til Brystet; for Speilet lægges en Bog eller et Skreven Papiir horizontal. Lige over for det hule Speil sættes et fladt, saar at Bogen ligger imellem begge; da slaae Bogstaverne fra det hule Speil tilbage i det flade, og sees i forunderlig Storhed, og det ganske ret, og ikke bagvendt.

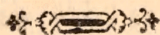
34. At giøre et Bord saaledes, at derpaa ere tre adskillige Billeder at see, af hvilke man kan ikke øine uden eet af Gangen.

Bordet maa være fkaaren omtrent saar stort som et Ark Papiir, og paa begge Sider glat høvlet. Paa den eene og glatte Side limer man tynde og smale Lister efter Længden, som alle ere parallelle, og omtrent en fjerdedeel Tomme fra hverandre. Naar dette Bord saaledes er indrettet, og jeg derpaa vil see adskillige Billeder,

leder, hvert for sig; først en Stud, siden et Sviin, og derefter et Faar; da males Svinet paa Bordets midterste Flade, Studen paa Listerne ved den venstre, og Faaret paa Listerne ved den høire Haand. Naar man nu vil have Spas med Fremmede, sætter man et saadant Bord paa et høit Sted i Stuen, og beder en god Ven at staae ved den venstre Haand, den anden i Midten, og den tredie ved den høire Haand, og spørger dem, hvad de see? Da vil den eene see en Stud, den anden et Sviin, og den tredie et Faar, at den eene ikke seer hvad den anden seer.

35. Alt Folk, som gaae paa Gaden,
skal i Stuen synes at gaae
paa Hovedet.

Gør din Stue saa mørk mueligt er, saa at endogsaa den mindste Sprække, som Lyset kan skinne igiennem, er stoppet til, at Bæggen seer ganske fort ud. Skær saa et lidet rundt Hull igiennem et tillukket Vinduesskod; hold for samme inden i Stuen et Ark hvidt Papiir, eller en reen Dug, da vil du ikke uden Latter kunde see, hvorledes alle de, som gaae paa Gaden, gaae paa Hovedet.

Den

Den
 naturlige Trolddom
 eller
 Kunsternes Skueplads
 Syvende Deel,
 om
 adskillige Kunster, som angaae
 Dyrene.

I. At forvandle en hvid Hest til en
 bleegguul.

Naar du strigler en hvid Hest, da gier Haarene, som heste paa Striglen, vaade med Skeevand, og stryg Hesten dermed nogle Gange over; toe den siden i almindelig Luud, da bliver Hesten ganske bleegguul.

2. At en Høne skal ligge heele Dagen
 stille, uden at røre sig.

Bind Fødderne sammen paa en Høne, læg den paa Gulvet, og lad den sparke med Fødderne
 saa

saa længe, til den bliver træt og ligger stille; stryg saa Hønen ved Næbne med Kride, og løs Fødderne efterhaanden op; da bliver Hønen liggende ganske stille, saa at du vil undre dig over dens Taalmodighed.

3. At bevare døde Fugle i nogle Aar fra Forraadnelse.

Dette skeer ofte, at Mählere, eller andre Naturens Elskere, finde stor Fornøielse i en Fugl; eller at man gierne vilde bevare døde Fugle i nogle Uger til et forestaaende Gæstebud. For at tiene begge, ville vi give dette Raad:

Tag Indvoldene ud af Fuglen, og hæng den med sine Fier ved Fødderne, i en viid og stor Glasflaske; stop saa en Tobakspibe med kostbare Urter, tænd den, drag Røgen i Munden, og bring den i bemeldte Glas. Naar dette er skeet, da bind Glasfen vel til med Blærer rundt omkring, at Røgen ingensteds kan gaae ud, da vil Fuglen ikke alene holde sig i nogle Uger, men endog i nogle Aar.

4. At nogen skal blive oversproitet af alle Hunde.

Naar du vil spille nogen dette Puds, da bestryg ham Næbne med et Sildehoved; da
ville

vilde alle Hunde, som møde ham paa Gaden, overspreite ham.

5. At fange Fugle med Haanden.

Vil man fange Fugle med Haanden, lægger man det Slags Frøe, Fuglene æde, i Brændevin, og strøer det paa Stedet, hvor Fuglene pleie at flyve; da blive Fuglene saa hovedsvimmel deraf, at de lade dem tage med Hænderne.

6. At en Stierne, eller andet Mærke, skal vore Hestene i Panden.

Det lader ikke ilde, naar to eller flere Heste for en Kæret, have en hvid Stierne, eller et andet Mærke, foran i Panden. Det er ikke heller nogen stor Kunst, at bringe dette til Veie; thi man behøver kun at rykke Hærene ud i Panden, saavidt Mærket skal vore, da vore Hærene altid meere og meere graae.

7. At afrette Hundene saaledes, at de søge alle Tyve op.

Denne Kunst er i England vel bekendt, og bestaaer heri: Man fører Hunden til det Sted, hvor Tyveriet er skeet, og Tyven har sat sin Fod, at den skal søge Sporet op. Men enhver Hund kan ikke giøre det, uden den dertil bliver

der saaledes afrettet: Udsøg dig en ung Hvalp af Støverarten, som er temmelig stor og stærk; og, naar den er et Gierdingaar eller et halv Aar gammel, da før den til et vist Sted, og læg der Penge eller noget andet hen. Men, hvad der lægges hen, stryges først over med noget, som giver stærk Lugt, som Ried, Blesk, gammel Ost, eller deslige; med det samme smører man sine Saaler, og gaaer med dette nedlagde ikke ret langt bort. Naar nu Hunden har lugtet Stedet, og finder samme Lugt i Fodsporene, fører man ham meget nøie paa Sporet, indtil han finder den Person, man bruger til at afrette den. Naar dette er skeet, fører man Hunden til forrige Sted tilbage, klapper og stryger den, og giver den noget at æde.

Saaledes gior man siden med anden Slags Lugt, som hver Gang er mildere, og det nogle Gange, indtil man tilsidst intet Lugtende bruger meere, men ifkun et sveedig Menneske, som Hunden snart kan lugte; og ham lader man altid gaae længere bort, indtil Hunden endelig er vant til alle, endog de allerfineste Spor. Men man maa tage disse Hunde meget vel i Agt, altid give dem eet Slags, og ikke alt for god Mad, og lade dem mestendeel være paa eet Sted, at deres Lugt ikke skal forderves.

8. At frembringe smaa Fiske.

Dette er et meget let Kunststykke, thi naar man om Sommeren lægger Fiskeravn i en Skaal eller et Bekken, eller Vand derover, og lader det en Tidlang staae i Vinduet i Solen; da bliver der mangfoldige smaa Fiske deraf, som man tydelig kan see at svømme i Skaalen.

9. At dræbe Væslerne, eller at bringe dem alle sammen paa et Sted.

At dette lille forgiftige Dyr kan tilføie Menneſker og Dvæg stor Skade, viser den daglige Erfarenhed, men Midlet, at fordrive dem, er ikke saa almindeligen bekiendt. Man kan derfor ikkun hænge et Ulvehoved paa det Sted, hvor de opholde sig, da vil de paa Diebliffet forlade det. Men vil man dræbe dem ganske, da tages Salmiak, og blandes med Svovl, hvoraf man gjer en Dei, som mange kaster for dem; da dør alle de, som æde deraf.

Men om flere end eet saadant skadeligt Dyr opholder sig paa adskillige Steder, og man gierne vil have dem sammen paa eet Sted, da tager man Galden af en Italiensk Steen-Ogle, Stellio kaldet, blander den med Vand, og sætter dette hen paa et Sted, hvor slige Dyr pleie

at

at opholde sig, da indfinde de sig allesammen.
Dette er et ganske tilforladeligt og ofte forsøgt
Kunststykke.

10. Alt Duerne skal faae en grøn glind-
sende Farve.

Tag Galden af en Giedde, og stryg Dues
Eggene over dermed; naar de da ere udklække-
de, og Ungerne komme frem, faae de en smuk
glindsende grøn Farve.

11. Alt Hundene skal blive hurtige
og letløbende.

Hunde, som skulle opdrages til Jagten,
maa man ikke lade suge andre gemeene Hunde,
hvoraf de blive dørste og uden Kræfter, men en
Hind, Kaae, eller Ulvinde, da blive de me-
get stærkere og meere letløbende, end det almin-
delige Slags.

12. Alt bringe alle Fiske tilsammen paa
eet Sted.

Kog Bvg i Vand indtil det kvæller op, og
sig det fra med Sødtræ, som og med et Stykke
Nadsel, blandet med Honning; lad det blive
haardt, som en Dei, og giem denne vel i en
Kæffe; naar du nu har Lyst at fiske nogensteds,

da tag saa meget deraf, som en Bælt Nød er stor, og lad det fuge i en nye Leerpotte, med to Haandsfuld nyt Bng og lidet Sedtræ; lad det staae saa længe, indtil intet Vand bliver derved, og kast det saa paa et Sted, hvor du vil, at Fiskene skal komme, forstaae i en Flod eller eller Dam, da ville de alle samle sig i en Hob.

13. At en Koe ikke skal gaae ind i Stalden.

Tag en Ulvelever, steeg den i Koemælk, og smør Dørtæret paa Stalden dermed, da skal ingen Koe lade sig drive derind, seerend det Paa-smurte er toet reent af igien.

14. At fange en tredst Ræv.

Man kan indrette en Rævesar saaledes: Man sætter en Stang fast i Jorden, og binder en Snor paa Spidsen deraf. Paa denne Snor bindes en liden Pind med en liden Affars ved Enden; Overdeelen heraf maa være ganske tynd. Med denne Pind bæres Stangen hen til en anden Stav, som ogsaa har en Affars, og er sat fast i Jorden. Derpaa sætter man de to Affars sammen, saa løselig skee kan, løser saa Enden af Snoren op, og sætter det paa en Møgdynge, eller hvad Sted man vil. Naar nu Ræven

Ræven trækker bemeldte øverste Snor til Side, glide Affatsene fra hinanden, Stangen springer op, og Ræven bliver hængende, som en Tyv i Galgen.

15. At fordrive Muldvarpene af Engene.

Denne Kunst er Bønderne vel bekiendt; de grave nemlig et temmelig dybt Hull i Jorden, sætte deri en dyb glaseret Potte, som oven til er snever, og viid neden til, og kaster en død Krebs deri. Saa snart nu Muldvarpen lugter Stanken af Krebsen, kryber den derhen og falder i Potten, hvorfra den aldrig kommer ud igien; da den saaledes har fanget sig selv.

16. At aale Silkeorme af Kalvekød.

Hvis du har Lust at forsøge dette, da tag omtrent 10 til 12 Pund Kalvekød, som ingen Been er i, og det saa varmt, som det kommer fra Slagterbænken. Hak dette Kød saa smaat, som mueligt er, og læg det i en nye Potte paa følgende Maade: Læg først et Par Morbærblade, siden et Stykke Kalvekød, saa Morbærblade oven paa igien; og herpaa Kalvekød; continueer dette saa længe, indtil Potten er fuld. Læg igien Morbærblade oven paa, og herover en gammel Skjorte, som en Bønde eller Arbeids-

Karl har baaret, og svædet vel igiennem. Blud den vel omkring med Læder. Sæt den saa i en varin og dampig Kielder, og lad dem staae indtil tredie eller fjerde Uge, til der blive Mad-diker af Riødet, hvilket efter Stedets Beskaffenhed skeer ofte før, ofte seener. Af disse Mad-diker tages saa mange man vil, og sættes strax paa friske Morbærblade; naar de heraf æde, forvandles de, til stor Forundring, til Silkeorme, spinde Silke, og avle andre Silkeorme.

I 7. Alt avle Krebs.

Dette maa skee i tiltagende Maane, og, hvis mueligt er, naar den er i Krebsen, eller i det ringeste i et vendagtig Tegn. Man tager da en Deel Krebs, som er fanget i Bække eller Elve, og ere ganske levende. Disse deeler man i to Deele, og lægger en Deel deraf i en Leerpotte, som ikke er glasseret, lægger et Laag eller en anden Potte oven paa, limer den vel til, og sætter den at kalcineres 7 til 8 Timer i stærk Ild; indtil den er tørtet saavel, at den i en Morter bekvemmelig kan stødes til Pulver. Da tager man den anden Deel deraf, som endnu ere i Live, og løger dem i rindende Vand, af samme Slags, som de ere fangne udi. Derefter øser man Vandet deraf i en anden Potte, og naar det er bleven

koldt,

Foldt, øser man det i et Træ- eller Leer-Kar, omtrent en halv Spand fuld, og kaster en Haands fuld Pulver af den kalcinerede Krebs deri, og rører det vel om med en Pind. Naar dette er gjort, lader man det sætte sig, og rører ikke mere deri; da seer man inden saa Dage mangfoldige smaa Støvkorn i Vandet, som ere de uyesødte Krebs, som bevæge sig i Vandet. Naar de nu blive saa store, som omtrent en liden Knop, maa man føde dem med Oxeblood, og deraf Tid efter anden kaste lidet i Vandet, og sode de med Tiden samme Størrelse, som andre Krebs. Een Ting er ikkun at iagttage, nemlig at man, før end Vandet øses i Karret, slaaer tilforn saa meget Sand deri, at Bunden bedækkes en Fingertyk.

18. At fiske i oprørt Vand.

Lag malet og smaa stødt Malt, Baldrian-rod og Eggehvite, som er vel bagt, gjør det med Menneskeblood altsammen til Pulver, indtil det bliver haardt; tillav deraf smaa Rager, læg dem i Corolie, og lad dem koge deri; men see vel til, at de ikke forbrændes; læg dem siden paa et Bret at tørres, og sæt dem paa Krogen, naar du vil fiske, da bide Fiskene usigelig gierne paa, endog i oprørt Vand.

19. At hielpe en druknet Glue eller Myg til Live igien.

Naar en Glue er druknet i Vand eller Ol, da strøe skrabet Kride, Aske eller Salt derpaa, saa bliver den snart levende igien.

20. At vide, om Han eller Hun kommer ud af et Æg.

Naar Ægget er rundt, bliver en Han deraf, men er det langagtig, da bliver det en Hun. Marsagen er, at Varmen i de runde bedre trykkes sammen.

21. At fordrive Vandbierne.

Sæt lidt Hovning i en Skaal i Biekuben, og gior i Spundshullet et hult Underør, dog saaledes, at det bag til ikke rører ved Ruben; da frybe de ind igiennem Røret, men kan ikke komme ud igien, og maa saaledes døe.

22. En artig Maade at fange Ravnne paa.

Gior nogle smaa Kræmerhuuse af sammensluttet Papiir, fyld dem ganske med Fuglelim, og sæt et Stykke Kied paa en spids Pind ganske løselig i Kræmerhuset; men sæt det saaledes ind, at Ravnne maa stifte Hovedet ind for at faae det.

Læg saadanne Kræmerhuuse hist og her i Marken, hvor Ravnene pleie at flyve, da kan du have stor Fornøielse af at see, hvorledes det med Liim bestrøgne Papiir bliver Ravnens hængende om Hovedet, og falder den over Dinene, i det den vil snappe Riødet.

23. Alt Duerne ei skal flyve bort.

Bland Bygmeel, tørrede og smaa stødte Figen, vel i hinanden, slaae lidt Honning deri, og strøe det for Duerne, da flyve de ikke bort.

Eller tag Hovedet af en Flagermus, og stil den i Dueslaget, da faae Duerne ei meere Lust at flyve bort.

24. Alt fordrive Fluer eller Myg.

Tag Myserod, blød den i sød Mælk, bland det med Auripigment, og bestenkt alle Bærelser dermed, da flyve Fluerne og Myggene alle bort, at ikke en eeneste bliver i dit Huns.

25. Alt gjøre et Æg saa blødt, at man uden Banskelsighed kan bringe det i en smalthalset Glaske.

Lad Ægget saa længe ligge i skarp Wiinsædike, indtil det er saa blødt, som en Dej; derefter kan du rulle det, til det bliver saa smalt

og langt, at det kan gaae igiennem Halsen af Flasken. Naar det nu ligger i Flasken, da es koldt Vand derpaa, da bliver Egget igien, som det tilforn var. Thi Viinædiken gjer Skaklen blød, og det kolde Vand hærder den igien.

26. Alt udflække Eg uden Høns.

Læg nogle Eg i varmt Hestemøg, og giv dem hver siette Dag frisk Møg, at de altid ligge varme; vænd dem sluttig hver Dag, saa kommer der tilsidst unge Kyllinger frem.

27. Alt indjage Abekattene Skrak.

Det er meget moersomt at see, hvor bange en Abekat stiller sig an, naar man lægger Snegle rundt omkring i dens Hus, da den jamrer sig saa ynkelig, som den saae den visse Død for sine Dine.

28. Alt Hanen ikke meere skal gale.

Man kan ikkun hænge Hanen en Krands af Viingrene eller andre rufende Ting om Halsen, da lader den snart af at gale.

Eller:

Man skærer Hanen den forreste Spidse af Tungen bort, da skal den ikke gale meere om Natten.

29. Alt

29. At Hesten staaer stille, medens
den beslaaes.

Naar man vil lade en Hest beslaae, lægger man den en liden rund Sandsteen i Øret, og fløer den med Haanden paa Øret, da staaer den saa stille som et Lam.

30. At fordrive Bæggesluus.

Det er ikke en ringe Plage, at blive bidt i Sengen af Bæggesluus; for at befries fra disse Udyr, tager man Brasiliansk Peber, koger den i Vand, og bestryger Bæggen og Sengestedet dermed.

Eller:

Køg Bæggen og Sengestedet nogle Dage med Svovl, da falde de døde ned.

31. En nesten utroelig men dog useilbar
Maade at avle Alal paa.

Tag et Trækar, fyld det med Vand og Søegræs, og andre deslige Urter, som vore i Floder og Søer, og sæt det under aaben Himmel, da avles Alal deraf inden saa Dage.

Eller haal et Alaleskind i mange smaa Stykker, og kast det i en slimed Park; saa har du smaa Alal inden en Maaned.

32. At

32. Alt alle Muldvarpe i en Eng skulle samle sig til eet Sted.

Tag en levende Muldvarp, og læg den i en Potte tilligemed levende Grovt, tænd det, og sæt Potten ned i Engen, da forsamle alle Muldvarpe sig derhen.

33. Et curieux Kunststykke, at giøre store og smaa Æg.

Dette seer vel et fuldkommen Hexerie liig, men er dog intet mindre; hvilket sees af følgende: Tag saa mange Æg, du behager, skill Blommerne derfra, og slaae dem alle sammen i en Hob; bind dem i en Blære, som en rund Bold, og læg den i kogende Vand, at Blommerne blive blødsødne. Ligeledes bindes Hviden af alle Æg i een Blære, og midt deri lægges de blødsødne Blommer. Man gier heraf en rund Bold, og koger det, da har man et fuldkommen Æg, dog uden Skal. Doe derfor alle Æggeskallene reent af, og, naar de ere tørrede og stødte, da lad dem nogle Dage ligge i skarp Edike. Gier saa en Belling deraf, og overstryng Hviden, med en Pensel, med samme; læg det i koldt Vand, da faaer det en fuldkommen haard Skal.

34. Alt en mager Dre skal synes ganske feed.

Dette lader sig vel giøre med en gammel, men ikke med en ung Dre; naar man paa en gammel Dre skærer Laarene op, og opblæser dem med en Blæsebelg, og siden fører den vel, da seer den kien og feed ud.

35. Alt fange alle Slags Rovfugle.

Kiøb paa Apotheket Nucem vomicam, pulveriseer dette, eller skær den i smaa Stykker, som Ingefær. Tag saa raadt Kiød eller Lever, og skær det i saa smaa Stykker, at Rovfuglene kan synke det ganske. Videre skæres i Kiødet smaa Huller, hvori lægges Pulveret eller Stykkerne af bemeldte Rod, og sættes hen paa Stedet, hvor Fuglene pleie at komme. Saa snart de have nedslugget dette, flyve de op i det næste høie Træ, og faae en saadan Hovedsvimmel, at de falde ned paa Jorden, saa at man kan fange dem levende.

36. Alt fange Søehieren.

Denne Fugl giør Fiskene stor Glæde, og er formedelst sin Frngtagtighed vanskelig at fange, hvorforsø man imod den bruger følgende List:
Man

Man sætter en liden Fisk, eller et Stykke Alaf, paa en stor Fiskekrog, saa at den ikke kan sees, Snoren farves grøn eller det Band liig, hvor Heiren indfinder sig, naar der er lavt Vand. Her slaar man et Søm fast i Jorden, og lægger Loffemaden saa dybt under Vandet, at den maa vade en halv Fod dybt derigiennem. Naar nu Heiren seer denne Loffemad, og vil sluge den, bliver den hængende saa fast derpaa, som en Tyv i Galgen.

37. At en Hane skal flukke for Kyllingerne i Hønenes Sted.

Man tager en Hane eller en Kapuun, viser den Kyllingerne, stryger den venlig over Ryggen, og vænner den til at æde af Haanden, at den bliver ganske tam. Derefter plukker man den Fiærene af Brystet, at den bliver nogen, og gnier det vel med Nelder; da skal den inden kort Tid lige saa vel antage sig Kyllingerne, og lokke dem til at æde, som nogen Høne kan gjøre.

38. At holde Fluerne fra Nøget.

Naar man om Sommeren besmører Heste eller Stude med Saften af Græskar-Blomster; da sætter ingen Myg sig paa dem, og langt mindre stikker dem.

39. At

39. At tage Livet saaledes af Fugle, at de smage nydelige og lækre.

Naar man vil tage Livet af Fuglene, lader man i Forveien nogle Skeersfulde af Vedicke løbe dem i Halsen, og holder Næbbet et Dieblis derafter til; heraf saaer Kiødet en delicat Smag.

40. At fange Fugle eller Fisk med Haanden.

Tag Krageene, stød dem smaa, og lad dem bages i Brød. Naar dette Brød kastes for Fuglene, blive de ganske fornykte deraf, saa at de let lade sig fange med Hænderne.

Naar noget af dette Brød kastes i Vandet, da svømme alle Fiskene, som æde deraf, i Bæret, og blive saa dødsige, at man kan tage dem med Hænderne.

41. At Hestene skulle blive brogede.

Denne Kunst kan være dem til stor Nytte, som have Stutterier. Man behænger Hestestalden, eller Stedet, hvor man lader Hopperne bedække, med Tæpper og Dækker af alle Slags Farver; derved saaer man alle Slags brogede Heste.

Eller og man lægger paa Hoppen Dækker af samme Farve, som Føllet skal være. Og, da Hestene

Hestene meget elske det brogede, betragter Hingsten disse Farver, i det den springer, hvoraf Jølet saaer samme Farve, Dækket har.

42. At frembringe Myg, Skorpioner og Lopper.

Tag Korn af Krud, saa mange du behaager, og læg dem i Solen, dog at det eene ikke rører ved det andet. Tag saa lidt Regnvand, og bestænk ethvert Korn dermed, ikke meere end det kan trække i sig, og lad dem ligge saa vaade en Tidlang; da bliver der i saa Tider Myg deraf, om Solen ellers skinner heed.

Skorpioner bringes paa følgende Maade til Veie: Man knuser Brasiliert, lægger den i en huul Teglsteen, og sætter den under Jorden, naar den da raadner, blive Skorpioner deraf.

At giøre Lopper er ikke heller nogen vanskelig Sag: thi man lægger ifkun noget Savmeel af Ege træ i en Potte, slaaer Urin derpaa, dækker den vel til, og lader den staae i 14 Dage, da vil der springe en Mængde Lopper frem.

Eller man tager et sort Klæde, lægger det i en Potte, lader sit Band derover, og lader det staae i nogle Dage tildækket, da vil man faae utallig mange Lopper at see.

43. Alt gjøre en mager Hest feed i meget Kort Tid.

Man tager Coriander, Zittwer og Mispel af et Pærettræ; dette gøres altsammen til Pulver, og gives den magre Hest at æde, da bliver den inden 8 Dage feed og smuk.

44. Alt fordrive alle Duer fra Slaget.

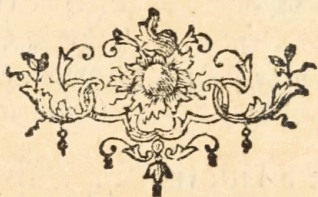
Man fanger først en af Duerne, og binder den to smaa Blærer fulde af Erier ved Fødderne; eller man skærer en af Rumpeskiærene over, dog saa, at Posen bliver heel; heri lægges lidt Døvelsdrek, og naar Posen er tilbunden, lader man den flyve igien, da fordriver den alle andre Duer.

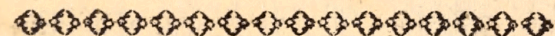
45. Alt besætte en Dam uden Fisk.

Man tager Roden af et Piletræ, som har staaet ved Vandet, og er meget trævlet; Jorden toer man reent af med Vand; derefter bindes den paa Georgii Dag i en Dam fast ved en Pæl, (dog maa i Dammen være Fisk, man kan spise), da stryge Fiskene sig derpaa, og lade deres Ravn hænge derpaa i Skikkelse af Krebsæg, kun at de ikke ere saa røde. Nu maae man hver Dag give vel Agt derpaa; thi naar de varmes af Solens Heede, bliver der inden 14 Dage

levende Fisk deraf. Saa snart de derfor har
stroget dem dervaa, tager man Pælen ud med
den vedbundne Pilerod, og lægger Ravnene i en
anden Dam; da seer man i 14 Dage en Hob
Fisk, naar hemlig bemeldte Pæl er heri slaaet
lige saa dybt; og den vedbundne Pilerod, hvorefter
paa Ravnene er, er omtrent en Færdhaand
dybt under Vandet.

Den
naturlige Trolddom
eller
Kunsterne's Skueplads
Ottende Deel,
om
alle Slags Kunster med Bærter.

I. At en Rod skal faae menneskelig Skikkelse, og forestille Mandfolk eller Fruentimmer.

Man tager en frisk vild Alrunrod, og giver den menneskelig Skikkelse, af Mandfolk eller Fruentimmer, saa godt og ordentlig muligt er. Denne udskaarne Rod sætter man i Jorden igien, og efter et Aars Forløb graver den op, da man skalde troe, at Roden var vorret saaledes af Naturen. Naar man siden sætter nogle Havre- eller Byg-Korn paa Hovedet af denne udskaarne Rod, og lader samme paa be-

R 2 herig

hørig Maade vore ud; da forestille de Haarene paa Hovedet, og en nesten menneskelig Gestalt.

2. At giøre alle Slags Frugter efter i Bor.

Tag for Exempels Skyld en Morelle eller Fersken, skær den i tu ret i Midten, og læg hver Deel paa den affkaarne Side paa et Sted, som er jævnt. Naar dette er skeet, da tag af den reeneste Gibs, bland den med Vand, og giør en ikke alt for tynd Pap deraf; es samme over Frugtstykkerne, og lad det blive haardt; men, at Gibsen ikke skal flyde for meget fra hinanden, giør man en Ring af Aske omkring Frugten. Naar da begge Halvdeelene af Frugten paa bemeldte Maade ere tilberedte, støber man Bor deri; hvilket siden tages ud igien, og sættes sammen, at en Morelle eller Fersken dannes deraf, som man siden ved Hielp af behørige Farver kan give sin naturlige Couleur.

3. At giøre en slet Tobak god.

Lad den fordervede Tobak saa længe blødes ud i heedt Vand, indtil al ubehagelig Lugt og Smag er træklet ud deraf; læg den saa i et andet Vand, hvori Sassafrasstræ og Storax er kogt. Naar den heri har ligget en Tidlang, maa den hænges

hænges op og tørres, da bliver den igien god og
angenem at røge.

4. At giøre den deiligste røde Rose i et
Dieblif hvid.

Naar man holder en frisk rød Rose over
antændt Svool, faaer den strax en Ansigtfarve.

5. At et Eble, naar det skrælles, skal
falde i mange Stykker.

Man tager et smukt friskt Eble, og stikker
under Skallen, paa adskillige Steder, en fiin
Traad igiennem, at man, naar Traaden træk-
kes ud igien, dermed kan skære Eblet i tu, uden
at beskadige den nderste Skal. Derefter giver
man nogen dette Eble at skrælle, da falder det
i Stykker, medens man skræller det.

6. At Bogstaver eller andre Tegn skal
være ud paa Frugter.

Man skærer først Bogstaverne, eller hvad
man vil, paa et tyndt og smidigt Træ; derefter
søger man sig en Frugt, som endnu ikke er gan-
ske moden, for Ex. et Græskar eller en Agurke.
Frugten maae være saa stor, at man kan romme-
lig binde det udskaarne Træ fast derpaa, med et
tyndt Lær eller en Blære. Naar da Frugten

kommer til sin fuldkommen Modenhed, blive Bogstaverne ogsaa tydeligen at see derpaa.

Men paa en Melon eller et Græskar, som ikke er alt for haardt, behøver man kun med en tynd Kniv, eller en Knappenaal, at støre eller ridse Maavet, da det siden ved Frugtens Modenhed fuldkommen viser sig.

7. I 100 Pund Jord at lade et Træ eller anden Plante groe, som med Tiden tillige med Jorden veier 150 Pund, at Jorden dog Intet afgaaer af sin forrige Vægt.

Tag 100 Pund Jord, som er vel udtørret, læg den i et Trug, og sæt et Træ deri; vand det siden vel med Regnvand, og lad det groe et eller flere Aar, indtil det altsammen veier 150 Pund. Tag da Træet op igien, og lad Jorden tørres, saa befindes den igien 100 Pund i Vægt, det lidet undtagen, som maaskee er bleven hængende ved Truget, eller blæst bort af Vinden.

Dette kan man let forsøge med Meloner og Græskar, da man deraf lærer, at Jorden vel bærer og opholder Planterne, men at Vandet giver dem deres Vægt.

8. At bevare al Slags Frugt om Vintere-
ren frisk og god.

Naar Frugterne ere vel afstørret, lægger man dem i en rund Flaske, af Glas eller andet, som er forsynet med en smal Hals. Heraf pumper man Luften ud, ved Hielp af en Lufpumpe, og propper den vel til. Da kan man enten sætte Flasken i en tielig Kielder, eller hænge den i en dyb Brønd under Vandet, og tage de friske Frugter ud deraf, naar man behager.

9. At man af 16 Maader Eddike skal ha-
ve nok til sin Huusholdning i man-
ge Aar.

Denne Kunst koster lidet, men er overmaa-
de nyttig, da man dertil ikkun behøver et Fad,
som der gaaer 16 Maader paa, hvilket man
fylder med den beste og stærkeste Eddike, og sæt-
ter det om Sommeren i Solen, men om Vin-
teren paa et varmt Sted. Naar man nu behø-
ver Eddike, tapper man 1 til 3 Maader derfra,
og slaar ligesaa meget varmt Vand paa igien,
da det paaspædte Vand vel er forvandlet til E-
ddike, førend den astappede Eddike er opbrugt.
Og saaledes forholder man sig altid, at man spæ-
der ligesaa meget Vand paa, som man tager
Eddike, da kan man have nok i mange Aar.

10. At tillave en Drik, som nesten ligner Viin.

Til en Maade Vand tages et Pund Rosiner, og, hvis Fadet holder omtrent 12 Maader, maa man endnu have to Lod stødt Senepsfrøe og tre Lod Sødtræe, som her stikres smaat, og stødes i en Morter. Derefter tages et vel udskoat og reent Fad, som har et temmelig stort Spundshull, hvor man magelig kan tage Rosinerne ud; heri lægger man ovenmeldte Sorter, og fylder det siden med varmt Vand; man lukker det vel til, at Kraften ikke skal uddampe, og sætter det paa et varmt Sted, at det i 6 til 7 Dage staaer ved jevn Varme; naar disse ere forbi, slaar man Vandet fra i et andet reent Fad, men lægger Rosinerne i en Dug, presser dem vel ud, og blander den afpressede Saft med Vandet igien; da bliver inden 7 eller 8 Dage god Most deraf. Derefter kan man lægge Fadet i Kielderen, og slaae hvad Slags Viin man vil derpaa, og forholde sig dermed, som med anden Viin; da klares den, og giver Viin hverken i Farve eller i Smag noget efter.

11. At giøre Miod, som i Farve ligner Spansk Viin.

Tag 4 Maader af den beste Honning, og 12 Maader Vand, sæt det paa Ilden, og lad det

det koge, indtil det ikke skummer meere; men, imens det koger, maa Skummet altid tages af. Naar det saaledes er kogt nok, tager man det fra Ilden, og lader det blive koldt. Naar det er ganske koldt, øser man det paa et Fad, og lader det ligge i nogle Maaneder, indtil det har tabt Honningsmagen, har sat sig, og er klarat. Da skal man befinde, at Møden har en saa høi Farve, som Spanisk Viin, hvilken Farve den faaer af den lange Kogning. Vil man, at Møden skal have en Viinsmag, blander man den med Spanisk Viin, eller lader den giære derpaa.

12. Alt vande en forflyttet Plante, uden at være derved tilstede, eller røre Haand derved.

Det skeer ikke sielden, at unge og spæde Planter, som blive forflyttet, visne ved Solens alt for stærke Heede, og undertiden gaar ganske ud. For at forekomme dette Onde, tager man en Krukke fuld af godt frisk Vand, hvori man hænger en ulden Lap, som tilforn er gjort vaad, saaledes, at den eene Ende deraf hænger lidt ned over Randen af Krukken; da bliver den forflyttede Plante deraf bestandig vandet, og Vandet i Krukken tømmes inden kort Tid.

13. At forestille Træer i Destilleers Glas.

Naar man destillerer nogle Pund Hiorte-
horn, Elfen- eller almindelige Been, da lægge
sig i Recipienten rundt omkring alle Slags Træer,
som ligne de Buske og Træer, som om Vinteren
staae uden Løv, saa naturlig, at ingen Mahler
kan mahle dem bedre, hvilket Prøven tilfulde
beviser.

14. At giøre en hvid Rose rød, og den røde hvid.

Man siger, at der i China vore Roser,
som to Gange om Dagen skifte Farve; hvilket
man kan giøre efter med andre Roser saaledes, at
men holder den hvide Rose over Regen eller
Dampen af Salmiak, da bliver den deilig rød,
man bag efter gul og hvid igien.

At en rød Rose bliver hvid, naar den røs-
ges med Svovl, er allerede ovenil erindret.

15. At give Hør Glands som Silke.

Hertil laves en stærk Luud af Kalk og Kalk-
vemæg, hvori man lader Herren luge; naar
den siden tørres igien, har den samme Glands
som Silke.

16. At

16. At tilberede Fier, saa at man kan spinde dem.

Tag bemeldte Luud af Kalk og Kalvemæg, og kog Fuglesier deri; da lade de sig spinde som Uld.

17. At bevare Roserne altid friske.

Man tager et lidet Egesad, og fylder det med Roser, dog saa, at nogle aabne Rosenknubbe bedække Sadet øverst og nederst, og de saaledes ere der midt imellem. Sadet lukker og beeger man vel til, at ingen Luft kan trænge ind, og qiemmer det under Band eller i en Brænd, da holde Roserne sig lang Tid friske.

18. At bevare Roserne friske og deilige over Aar og Dag.

Man tager en Krukke efter Behag, og fylder den ganske tæt og fuld med Roser, som endnu ikke ganske ere udprungne; derover øser man Wiin, blandet med Salt, saa meget dertil behøves, dækker Krukken til, og lader den saaledes staae. Naar man nu om Vinteren vil have friske Roser, tager man nogle af Krukken, og lægger dem paa en varm Døn; da springe de ganske ud, og have ligesaa god Lugt og Farve, som de nyelig vare afbrakkede af Rosentræet.

19. At

19. Alt faae Græskar eller Agurker til at
være i hvad Skikkelse man vil.

Naar Græskarrene endnu ere smaa, lægger man dem i alle Slags Former, som ere giorte af Jord, og lader dem deri være og blive store, da være de i samme Form, som de ere lagte udi. Naar de skulde være langagtig runde, lægger man dem, medens de ere smaa, i dertil giorte Træer, da være de ud i samme Skikkelse.

20. Alt bevare alle Slags Æbler i en
lang Tid gode.

Hertil udsøges haarde og umodne Æbler, som ikke ere ormstukne, eller have nogen anden Feil; disse svøber man omkring med Hør, siden klæder man dem over med Bør, og lægger dem i Honning, at de under samme ere ganske skjulte, da bevares de længe friske.

Naar Æblene ere ganske modne, kan man bryde dem af med Haanden, svøbe dem i tør Vandmoos, og saaledes lægge dem i en Leersporre, og sætte den paa et koldt og tørt Sted. Undertiden lægger man ogsaa Æblene paa Rødsdeblade, for at holde dem friske.

Bidere plukker man Æblene af, naar de ere modne, og lægger dem i en Krukke, som
neden

neden til er viid, og snever oven til; naar Krufken er fyldt med Ebler, og vel tilluftet, hænges man den Vinteren over paa et Træ, hvori Eblene findes saa friske og gode, naar de tages ud igien, som de nyeligen var lagde ind.

Ligemaade, naar man søber Eblene i Figenblade, og bestrøer dem med Potaske, og lader dem tørres, holde de sig ogsaa længe. Naar de lægges i Viinsteen, eller i god Viin, holde de sig ligeledes. Eller man fylder et lidet Fad med Ebler, lukker det vel til, og lægger det i et stort Fad Viin, at det deri kan svømme frit. Endnu en god Maade, at bevare Ebler paa, er at lægge dem paa en fæl Sahl, som vender i Nord, og stikker lukke Vindverne op, naar det er smukt Veir.

21. At Eblene skal vore i alle Slags Former.

Hertil gøres en Model af Gibs eller anden beqvem Materie, liig dem, hvori man afsnykker Confitur-Ebler, nemlig adskilte i to Deele. Modellens Figur indrettes efter enhvers Behag, dog saa, at den er større end Eblet kunde vore. Naar nu Eblet paa et Træ er halv moden, binder man Modellen deromkring, og lader sig ogsaa gjøre med Pærer og andre Frugter.

22. At

22. Alt farve Træ paa mange Slags Maader.

Man tager tidlig om Morgen en frisk Hestemøg, saa meget man kan bekomme, heraf presser man Saften reent ud, og continuerer dermed saa længe, indtil man har nok. I en Pæl af saadan Saft kommer man saa megen Allun, og Arabisk Gummi, som en Bønne veier; hermed maa de Farver, man forlanger, tillaves, og hver Farve ses i et Kar for sig. I hver af disse Farver lægger man siden saa stort Træ, som man behøver til at lægge ind med, og lader det ligge deri nogle Dage, jo længere jo bedre, at Farven ret kan trænge ind, da holder denne Farve sig bestandig.

23. Alt giøre Træ lige, som det af Naturen var voxet saaledes.

Hertil tiener alt det Træ, som er tungt, haardt og ikke knudret, som Egetræ, Cedertre o. s. v. Men det skeer paa følgende Maade: Man tager nogle Stykker saadant Træ, lægger det 2 til 3 Dage i Allunvand, og sætter det paa et varmt Sted, at det altid holdes varmt. Naar dette er skeet, maa det koges i Olie, hvori Bitriol og Svovl, saa meget en Hasselnød er stor, er opløst, og det en Times Tid, eller lidt mindre

mindre; thi af den langvarige Kogning bliver det brunagtigt og sfiørt.

24. Alt alle Slags Roser vore paa eet Træe.

Paa den Tid, Rosengreenene begynde at faae Knubber, borer man dem igiennem med en Ehl, neden i Stammen, lige under Knubben, indtil Kiernen, og ved Hielp af en Pennesfiær øser man kort Petersille ind af Hullet; i en Stamme kommer man grøn Farve, i en anden blaae, o. s. v. og stopper Hullet til igjen med Jord og Bør. Det vigtigste, som herved er at iagttage, er, at man ingen sfiarp metallisfi Farve bruger; thi heraf kan heele Træet gaae ud, isteden for at bære alle Slags Roser.

25. Alt sætte Farve paa Lilier.

Mærk vel Tiden, da Lilierne begynde at blomstre, og naar de staae i Blomster, da bind ti eller tolv Stængler deraf sammen, og hæng dem op i Køg; da faae de smaa Rødder, som ligne Jvibler. Naar det er Tid at plante Lilier igjen, da læg Stænglerne i Bærmen af rød Viin, og lad dem saa længe blødes ud deri, indtil Rødderne synes røde nok. Skill dem saa ad, sæt dem i Jord, og slaae lidt Bærme paa hver,
da

da faae de en Skarlagen- eller Purpur-Farve. Eller man aabner Zviblerne meget forsigtig, og slaaer lidt Zinnober, Peterssillevand og anden Farve deri. Naar man da bedækker dem med god giødet Jord, faaer man røde Lilier. Og dette Slags Lilier kan man have tiere end een Gang om Aar; thi naar man sætter nogle Rødder 12, andre 8, og andre 4 Fingre dybt, har man Lilier det høele Aar igiennem.

26. At farve Nelliker.

Man veed, at, naar man vil giøre couleurte Nelliker hvide, kan man røge dem med Svovl.

Men vil man forvandle hvide og bruune Nelliker til blaae, da tager man Endivie, eller vilde Kornblomster, som ere lidt tykkere end en Tomme, skærer dem af indtil Roden, og kløver dem i Midten, som man pleier at giøre med Podeqviste, og propper deri en liden Green af den Blomst, som man har rykket fra Roden; derefter bindes det sammen med Bast, og bedækkes med god Jord, som er blandet med Møg, da bliver en blaae Nellike deraf.

Vil du af hvide Nelliker have røde, da tag Bresilspaan, kog den i Vand, at det gaaer nd i Kogningen til den tredie eller fjerde Deel;
vand

vand Jorden Morgen og Aften med dette Vand, indtil bemeldte Kvist begynder at vore, hvilket kan skee i 14 eller 30 Dage.

Vil du af hvide Nelliker giøre grønne, saa tag modne Korsbær, og lav et Vand deraf; men tager du umodne, da blive Nellikerne ikke grønne men gule.

Omendskiønt nu disse Nelliker ikke faae een Farve overalt, men tildeels beholde deres naturlige Farve; da antage de dog tildeels den fremmede Farve, og blive sprængte dermed, at de falde nydelig i Øinene.

Men herved er at iaattage, at man lader slige Nellikebuske ikke staae under aaben Himmel om Natten, og det forimodelft Duggen; ligeledes, at man om Dagen bevarer dem vel for Regn og Uveir.

27. At frembringe en god og vellugtende Salat.

Det er en bekiendt Sag, at saalange Salaten har spæde Stille, er den ogsaa angennem at spise; dog ere de første Stille lidt mellektige, og derfor i Almindelighed modbydelige. Derfor kan man kun brude de første Stille af, da vore de efterfølgende des angennemmere efter. Endnu bedre er det, naar man stikker Salatsfrøe
E i en

i en Citronkierne, og slaar det. Vil man til-
lige have den fien og hvid, da binder man den
oven til sammen, to Dage, førend man skærer
den af.

28. At tvinge Græskar, at de vore op
med Blade og Blomster i 3 til
4 Timer.

Hvem der vil forsøge dette Hererie, lægger
Kiernen af Græskarret i Blod af et ungt Men-
neske, som er sinuk og rød i Ansigtet; dette
sættes i et vel tillukket Kar i en Kielder. Der-
efter maa man tage den ud igien, og tørre den
i Solen; ligeledes lader man en Skaalsfuld god
Jord tørres, stænker den med koldt Vand, og
øser varmt Vand derpaa, at den blødes vel;
naar man da stikker Kiernen af et Græskar deri,
da vore den inden 4 Timer op med Blade og
Blomster.

29. At plante Træer, saa at de i det
første Aar bære Frugt.

Hertil maa man have store og smaa Pile-
greene; disse maa man sætte Alle Helgens Aften
i god seed Jord, og det temmelig viidt fra hin-
anden, og lade dem staae til Juule-Aften; da
tager man dem op, og tager Greene af alle Slags
Træer,

Træer, beffærer dem vel, sætter dem i Hullepe, og trykker Jorden sammen oven paa, da bære de Frugter i det første Aar.

Eller gjør et Hull igiennem en Potte, som ei er alt for liden, drag en Green derigiennem, og bei den først med en Kniv, saavidt den skal slaage i Potten; slaage god Jord derpaa i Potten, og giv den 8 Dage Vand, da skyder Greenen Rod deri. Skær den siden i Martii Maaned fra Træet, og slaage Potten derfra, men sæt Greenen tillige med Jorden, da bærer den Frugt i det første Aar.

30. At adle blodrøde Citroner.

Pod Citrongreene i et Morbærtræ; saa bærer det med Tiden røde Citroner.

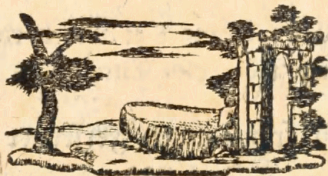
31. At frembringe Ferskener med Skrift paa.

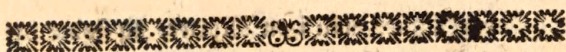
Læg Kiernen af en Fersken, læg den 2, 3 eller flere Dage i Vand; luk den saa op, og skriv paa Hinden med en Griffel, dog ei meget dybt; søb den siden i Papiir, og sæt den i Jorden, da finder du Skriften igjen uden paa Frugten.

32. At frembringe Kirsebær, som ingen Kiærne have.

Sav et ungt Kirsebærtræ af indtil to Fod, og fløv det indtil Roden, skrav saa al Marven paa begge Sider ud med en Kniv, og bind begge Stykker sammen igien; smør det med Møg, saa vel neden til, som paa begge Sider, hvor det var fløvet; da læges Kløftet i et Aar. I denne Stamme kan man siden pøde Nviste, som ikke endnu have baaren Frugt; da vore Kirsebær uden Kiærne derpaa.

Den
 naturlige Erldom
 eller
 Kunsterne Skueplads
 Niende Deel,
 indeholder
 alle Slags Kunster med Metallerne.

I. At bøde Dværgsolv.

Smelt nogle smaa Stykker Blye, og naar det er smeltet, og endnu ganske flydende, da stik noget i Midten, at der bliver et Hull, naar det bliver haardt; deri øses Dværgsølvet, hvilket, saa snart Blyet bliver koldt og haardt, findes ogsaa ganske haardt.

2. At sætte Skaarene af et sønderslagen Kar tilsammen igien.

Man tager Melk, som er bleven suur, og lader den løbe sammen paa Ilden, det Sam-

menløbne famler man i en Mørtel, og støder det med ulesket Kalk, indtil det bliver til Klister; hermed bestryger man Skaarene af et sønderslagen Kar, sætter det sammen, og lader det saaledes tørres ved Jlden, da kan det uden Fare bruges igien.

3. At gjøre Svovlet flart og glindsende.

Tag Salt og Viinsteen, lige meget af hvert, slaae Regnvand derpaa, og kast heri Sølvs, og lad det koge saa længe, indtil det nesten altsammen er indkogt. Tag saa Sølvets, som er bleven ganske hvidt, og gnid det med et Stykke poleret Staal, da bliver det ogsaa glat.

4. At blodgiøre det haarde Jern.

Man tillaver et Vand af Berg-Allun, og slukker gloende Jern deri, naar man gjør det 7 til 8 Gange, bliver det saa blødt, at man kan giøre det til Pulver. Naar et gloende Jern nogle Gange affieles i Cyphorbiesaft, da bliver det saa blødt som Bløe. Nogle tilskrive Roemog med Honning samme Virkning.

Vil man tværtimod hærde Jernet, tager Menneskehaar, Senepskorn og Regnvand, lægger dette i Vand, og lader Jernet koge deri; eller koger Jernet i Menneskehaar, til Vandet bliver

bliver ganske rødt. Ligeaae hærdes Jernet, naar man affisler det, medens det er gloende, i raspede Drebeen.

5. At bevare Jernet fra Rust.

Man tager smaafilet Blye, og øser Bomeolie derpaa, at det deraf ganske skules, dette lader man staae 9 til 10 Dage tilsammen; derefter gjør man Jernet reent, og stryger det over med denne Olie, da rusten det ikke i lang Tid.

6. At smelte Guld eller Sølv i Haanden.

Man smører først Haanden vel med Olie, og øser saa noget Skeevand deri; naar heri lægges et Stykke Bladeguld eller Sølv, da løses det op; hvilket kommer den Eenfoldige frem med for.

7. At gjøre et Pulver at forsølve med.

Man opløser Sølv i Skeevand, og naar det er opløst, kommer man stødt Salt og Viinssteen deri, og lader Skeevandet dampe bort. Naar man da med det overblevne Pulver gnier Jern, Kobber eller anden Metall, da seer det forsølvet ud.

8. At hårde Knive og Raarbejflinger,
at de ikke læt brydes.

Naar man lægger et Knivsblad eller en
Klinge i Blodet af en ung Orne, eller i Gaase-
fit, og det syv Gange efter hinanden, og tørrer
det igien ved Ilden, saa ofte man tager det ud
af Blodet; da bliver det overmaade haardt, og
er ikke læt at brække over.

9. At giøre falske Perler.

Ved Kunsten, som i alle Ting efteraber
Naturen, frembringes ogsaa Perler, som i
Glands intet give de ægte efter; heraf gieres
mange i Rom, og det paa følgende Maade:
Man vinger Eggehvide igiennem et sne-
vert Gold, eller fiint Silde, saa at al Ureen-
lighed kommer derfra, deri blandes stødt Tælge
af den allereeneste og klareste, eller Perlemoor
i dens Sted; dette rider man saa længe paa en
Marmorsteen, indtil det ikke er meere skarp,
endog imellem Tænderne, om man tager noget
deraf i Munden. Siden lader man det tørres
noget i Solen, indtil man deraf kan giøre Per-
ler, efter behagelig Størrelse, igiennem hvilke
man siden med Svineborster borer Hul i Mid-
ten, og lader dem blive ganske haarde i Solen.

Hvis

Hvis man vil have dem endnu meere glindsende, stryger man dem tynde over med Eggehvide, og lader dem tørres i Solen.

10. At Jern ikke skal ruste.

Tag et halv Pund Drekloverfit, et halv Pund sød Mandelolie, fire Unker Camfer, tolv Unker Vin, som er brandt med Svovl, og fint pulveriseret; bland alt dette vel tilsammen, lad det koge, at det bliver til Salve, og smør Jernet dermed, da bevares det fra al Rust.

11. At hårde Staal.

Tag unge Læg, og pres Saften ud derfra, lad dem staae Næt og Dag i et Glas, og stød Staalet gloende derind, og lad det deri affioles, da er det saa haardt, at du let kan bore Jern igiennem dermed.

12. At gjøre Guldpulver.

Tag en fjerdedeel Ducat af fint Guld, saa meget Salpeter, som Guldet veier, og Salmiak ligesaa meget som det andet, med tre Drömin Skeevand; dette kommes i en Destilleerkiedel, og gøres Guldets gloende deri. Saa snart Guldets nu er fortæret, saa læg et Stykke fint Lærred deri, og brænd det i Løst til Lønder.

13. At give Sølv et den deiligste Guld- Farve.

Hertil bruges almindelig Skeevand, hvori man opløser saa meget fine Sølv, som man vil, i følgende Proportion: Har man 4 Lod Sølv, saa tager man 4 Lod Monpatika, 6 Lod Gurgummi, 2 Lod præpareret Tutia. Dette maa adskillige Gange gøres gloende, og stilles i Urin; gjer det ligeledes i Sølvets Oplosning, da løser det sig op, og stiger i Bæret i Glasfæt, som en Svamp. Men herved er at mærke, at man maa have et temmelig stort Glas dertil, at det ikke løber over, da maa man ekstrahere det, lade det løbe sammen, og øse det ud, saa faaer man 10 Lod Sølv saa guult, som det deiligste Guld.

14. At slaae Sølv til Korn.

Tag et Træ, og fløv det indtil Midten i fire Deele, lad Vandet, hvori du vil slaae Korn, løbe stærk omkring, at det løber i en Ring; naar da Sølv et øses langsom ind, bliver det slaaget til det bedste Korn.

15. At farve gammelt Guld nyt.

Tag Urin af en Dreng, og lad Salmiak opløses deri, kog Guld et heri; da faaer det en smuk Glands igjen.

16. At

16. At farve Messing som Guld.

Man tager en Maade Regnvand, og lader det koge Halvdeelen ind, deri kaster man 1 Lod Gummi, og en halv siittedeel Arsenik; i Forveien koger og kradses man Arbeidet smukt op med Viinsteen, og derefter farver det med dens ne Farve, da bliver det ganske lyst og klart.

17. At giøre et Guldkaar endnu tungere.

Tag et veldannet Kaar, som dog ikke har sin fulde Vægt, gnie Guldet derpaa saa længe med Nvægselv, indtil det suger det i sig, og faaer Vægten fuld, som den endnu seiler, af Nvægselvet, som flæber uden om.

Tillav saa en skarp Luud af Svovl og ulesket Kalk, kom den i et stort Kaar, og kog Guldet deri, og det ved jævn Ild, saa længe til du mærker, at Kaaret faaer sin forrige Farve igjen.

18. At giøre Tin af Blye.

Dette skeer, naar det ofte toes med Nvægselv; thi herved skilles det fra sine Jordagtige Deele, at der bliver Tin deraf.

19. At tage Guldet af forgyldte Kaar.

Tag en Deel Salmiak, og halv saa meget Svovl, riv begge Deele til Pulver, bestrng den
for-

forgyldte Side med Olie, og strøe Pulveret derpaa, læg det med en Tang i Ilden, indtil det bliver vel heedt, slaae da derpaa med et Jern, saa falder Pulveret, af Slaget, i den understaaende Staal Vand, og Begeret bliver ubeskadiget.

Eller gjør Karret vaadt i koldt Vand, læg det i Ilden, og køl det af igien i koldt Vand, naar det er gloende; da kan du kradsse Guldet af med en lille Børste af Messingtraad.

20. At hårde Kaardeklinger.

Naar man gierne vil have haarde og stærke Klinger, lader man dem, efterat de ere polerede, ligge i Ilden, indtil de blive fioletsfarvede, stryg dem saa over med Sæbe, tag dem fra Ilden, og bestryg dem skarpe Side med Bomolie, og det saa længe, til de blive kolde.

Eller tag friske Dreklover, lad dem blive varme, og slaae med en Hammer paa Siden deraf, at Marven springer ud; tør det paa en Dvn, og læg det tillige med Knivene Sagviis i en dertil indrettet Potte, dog, at der altid ere to Overlag, som man tager ud, og dermed forsøger, om det er altsammen bleven til Staal. Gjør det samme endnu engang, da blive de ret haarde.

21. At forhøje Messing som Guld.

Man koger Messing i salt Vinsteen, derefter tager man en nye Krukke fuld af Vand, kommer Spansgrøn og Venetiansk Sæbe deri, og lader Messingen koge dermed, da faaer den samme høie Farve som Guldet.

22. Uden store Bekostninger at gjøre Edelsteene.

Man tager hvide pulveriserede og præparerede Kristal- og Flintesteene, dertil tre Deele Zinnober, lidt revent Guld eller Bladeguld, naar det skal være en Hiacinth, en Topaser, en Amethyst, eller af en anden Farve, man blander det vel sammen, og sætter det i en Reverbareer-Jld, indtil det smelter og bliver tykt, som Honning, naar det af sig selv er bleven koldt, brækker man Karret i tu. Til dette Arbeide er den pulveriserede Berg-Kristal den tjenligste.

Den
 naturlige Trolddom
 eller
 Kunsternes Skueplads
 Tiende Deel,
 lærer
 at giøre Haaret, Ansigtet, Dinene og
 Hænderne smukke og deilige.

I. For Kopar i Ansigtet.

Man tager tre Unker Rosenvand, og opløser
 deri tre Gran Sublimati, og toer An-
 sigtet hver Dag dermed.

Hvis man daglig toer Ansigtet med Soe-
 melk, faaer man en meget fin Hud, og reen
 for alle Pletter.

2. At faae smukke og hvide Hænder.

Naar man toer Hænderne flittig med ud-
 pressede Mandelsager, eller i Mangel heraf med
 stødte

stødte friske Mandelskierner, da beholder man smukke hvide Hænder, og, hvis man blander lidt Vijnsteen-Olie deriblant, da er det des kraftigere.

Pigeledes blive Hænderne bløde og smukke, naar man lader Handskerne inden i vaxe med hvidt Bør, og har dem om Natten paa Hænderne.

3. At giøre lugtende Handsker, som bevare Hænderne bløde.

Tag et halv Pund hvidt Bør, Balsam, Venetiansk Terpentini, Olie af store Katapurtier eller Mirakelkorn, Jesmin-Olie, sed Mandel-Olie, en Unke af hver, Allun og Kamfer, et Dvintin af hver. Alle disse Ingredienster blandes og smeltes tilsammen, hvorefter Læret dnyppes deri, og gnies vel med Hænderne, at Olien gaaer vel ind deri; siden maae Læret en Tidlang hænges op, og toes igien i Rosenvand, naar det saa er tørt, kan man giøre Handsker deraf.

Men vil man have Lugten endnu meere behagelig, blander man i Olien nogle Draaber Indiansk Balsom eller Rosenolie, Zibet, Ambra eller Desmer, hvad Slags Olie enhver bruger, derefter bliver Lugten.

4. At

4. At lave et Vand til at fordrive Pletterne af Ansigtet.

Tag Fiol-Blomster, Finkel og Blinrude-Blomster, af alle lige meget. Naar man med det heraf destillerede Vand toer sit Ansigt, da beviser den gode Virkning Vandets Kraft.

5. Et rart Vand, som skaffer bløde Hænder og et deiligt Ansigt.

Med en jævn Ild destillerer man Vand af hvide Lilieblade, og lægger deri et Stykke hvidt Sandeltræ, hvilket maa blive deri saa længe, indtil det har trokket meget Vand i sig, og deraf synes at være tykkere. Herefter kommer man, for hver Unke Vand, en halv Unke eller 3 firdendeele Rod Mastix deri, som er vel udtoet og tørret igien. Alt dette lægger man i en Brændovn, og ekstraherer det, og, hvis det skal være vellugtende, binder man lidt Desmer for Hullet, hvor Vandet drypper ud. Dette er et meget nypperligt Vand, som ikkun saa fiende.

6. At fordrive Freiner og Pletter af Ansigtet.

Tag Limonsaft og Rosenvand, to Unker af hver, sex Gran Sublimati, og to Dvr. hvidt Bleeg.

Bleeghvidt. Naar dette blandes sammen, bliver deraf en Salve, hvormed man kan smøre Ansigtet; men om Morgenens maa man stryge Ansigtet over med Smør.

Eller og man kan tage Eggchvide, og slaae det saa længe, til det er bleven gandske vandagtig. I to Unker af dette Vand blander man en halv Unke hvidt Bleeghvidt, to Dvintin Dvægselv, og et halv Dvintin Kamfer, og tøer Ansigtet dermed.

Ligemaade kan man tage fire Unker Salspeter, en Unke Fiilstøv af Staal, blande det sammen, og destillere det med en halv Unke Kamfer. Naar man med dette Vand daglig tøer sit Ansigt, faaer man en fin og smuk Hud.

7. Et andet Vand til at fordrive Pletter af Ansigtet, og bevare det smukt.

Tag Indvoldene, Hovedet og Fødderne af en hvid Due, desuden tre gode Haandsfuld Eskerød, eller almindelig Dipna, to Pund Mælk, tre Unker Bløde, 6 Unker sød og frisk Mandelolie. Naar alt dette er blandet sammen, og Vandet deraf destilleret i en Kolb af Glas; maa man hver Dag toe Hænderne og Ansigtet dermed, som deraf altid blive hvidere og smukkere.

8. Et Vand at faae røde Kinder af.

Man tager en Dre- eller Koe-Fod, og slaer den vel i tu tillige med Beenet; naar man heraf destillerer Vand, og toer sig slittig dermed, da faaer man røde Kinder.

9. En Sminke at fordrive alle Ureenligheder, saa vel i Ansigtet, som andenstedes.

Tag 2 Unker hvid Borax, 2 Unker Allun, 1 Unke Federweis, 2 Quintin Kamfer; hver af disse Sorter maa stødes for sig selv, førend de sammenblandes; derefter slaaes det i en stor Potte Brøndvand, og dækkes vel til; naar det har staaet omtrent to Timer over Ilden, maa man sætte det fra igien, og lade det blive koldt. Naar det er bleven koldt, øser man det i et andet Kar eller Glas. Da tager man Hviden af to myelagde Eg, og slaer den med en Øvst, derefter slaer man det i Karret til Vandet, og lader det staae 20 Dage i Solen, saa bliver Vandet klart og godt.

10. At fordrive Pletter af Ansigtet.

Tag Bennemeel, Giedegalde, Limonsaft og Allun, bland det, at der bliver en Salve deraf; og naar du vil lægge dig om Aftenen, da

da smør Pletterne dermed; da tørres de snart, og gaae bort.

11. Hvidt Melonvand til at give en sin Hud.

Man tager hvide Meloner, og skærer Kier-
nene og det slimige deraf, tillige med den yder-
ste Skal bort. Marven deraf skærer man i smaa
Stykker som en Finger tyk, og bruger endnu
følgende Sorter hertil, nemlig: 4 Unker Allun,
dødet Qvægselv og brændt Allun, 1 Unke af
hver, 2 Unker af en ung Svinemule, 1 Pund
Terpentin, 1 2 Eg som ere stødte tillige med
Skallene, Limonsaft saa meget man vil, 4 Un-
ker Sukker, Giedemell^{sk} og hvid Biin, 1 Pot
af hver. Alle disse Ting slaaer man sammen i
en Kolb, og destillerer det ved jævn Ild, da
faaer man et Vand, som giver en sin Hud.

12. Et kunstig Vand til at bevare et smukt Ansigt, men som kun kan faaes en vis Tid af Aaret.

Årsagen, hvorfor man ikkun een Gang
om Aaret tilløve dette Vand, er, at man dertil
behøver nyt Byg, medens Kiernene ere bløde og
melkagtige, men endnu ikke blevene haarde. Disse
Korn stødes i en Morter, og øses Eselmell^{sk} der-
paa. Heraf destilleres siden et Vand, som

man af mange Prøver veed at bevare et smukt Ansigt.

23. Et Vand, som giver Ansigtet en hvid Hud.

Tag Mastix og Speilharpir, lige meget af hver, riv dette med god Viin glat paa en Mar-
morsteen, destilleer siden Vandet derfra, og toe
Ansigtet dermed.

14. En Sminke af Viin, som er god for Ansigtet.

Denne Viinsminke kan et Fruentimmer til-
lave og bruge paa følgende Maade: Man ta-
ger Bressiltræe og Allun, støder det og lægger det
i rød Viin, og lader det koge ved Ilden, indtil
den siette Deel af Viinen er indkogt. Derefter
sættes det fra Ilden at blive koldt. Naar et
Fruentimmer vil bruge denne Sminke, drypper
hun deri en reen Kattuns Lap, og overstrnger
Ansigtet dermed, hvor hun behager.

15. En særdeles god Sminke.

Man presser Saften af Limoner, og des-
stillerer deraf et Vand, som er et hypperlig Mid-
del til at vedligeholde en deilig Hud.

Slige

Ligemaade kan man af grønne Grankongler destillere et Vand, at fordrive Rynker og Pletter af Ansigtet med.

16. Et andet Middel til at faae et smukt Ansigt.

Tag en Melon, en Haandsfuld smaaSkæren Aronsrod, 8 Unker Limonsaft, 16 Unker Giedemell. Sæt dette altsammen i en Brændovn og destilleer det, da faaes et ypperligt Vand deraf.

Eller tag et halv Dosis Limoner, hak dem smaa, og lad dem saa blødes ud i en halv Maade sød Mælk; kom saa deriblandt 1 Unke hvidt Sukker, og lige saa meget Allun, destilleer et Vand heraf i en Brændovn eller Balneum Mariæ, og toe om Aftenen Ansigtet dermed.

17. Endnu et andet.

Tag Hvedebrød, hvide Roser og Lilier, en Haandsfuld af hver, Hviden af sex Æg, og et Pund Giedemell, bland det sammen, og destilleer et Vand deraf.

18. Et andet for Ansigtet.

Tag Risenmeel og hvidt Blegghvidt 2 Unker Mastix og Arabisk Gummi, af hver 1 Unke;

stød det altsammen fint til Pulver, og øs Rosen- eller Lilie Vand derover i et Glas. Hernæd toer man Ansigtet Morgen og Aften med et Skarlagens Klæde.

19. At giøre Kinderne og Læberne røde.

Tag Concenille, og lad det blødes ud i Rosenvand, indtil Tincturen er udtroffen, dyp heri et Stykke hvid Uld, og lad den tørres igien, og det saa ofte, indtil Ulden er rød ganske igienem. Naar man vil bruge denne Uld, gier man den ikkun vaad med Spyt, og gnier Kinderne og Læberne dermed.

Eller man tager Alkanetrod, og bløder den ud i Vand, indtil Farven er ganske udtrukken, derefter lader man Vandet efterhaanden uddampe, indtil det bliver tykt, da stryger man det paa hvidt Papiir, og lader det tørres derpaa. Naar man vil bruge det, vøder man Papiiret med lidt Spyt, og stryger Kinderne over dermed.

20. At vedligeholde et smukt og glindsende Ansigt.

Naar man lader Dvægselv nogle Dage ligge i Regnvand, bliver deraf en god Sminke. Ligeledes siger man, at Vandet af Maris-Snee har samme Virkning.

Naar

Naar man i en halv Maade Regnvand
flaer 100 Draaber Wiinsteen-Olie, og lidt
Rosenvand deriblandt, da bliver et godt Vand
deraf til at holde Ansigtet reent.

21. At giøre en fin og hvid Hud.

Hertil behøves 4 Unker ikke alt for stærk
Luud af Wiinsteen-Olie, heri blander man ud-
presset bitter Mandel-Olie, saa meget man vil,
og rører disse to Deeles vel sammen, indtil det
bliver ganske hvidt. Med denneolie overstry-
ger man Ansigtet Morgen og Aften.

Eller man tager Aronsrod og Hviderod,
1 Unke af hver, 1 Qvintin Bukkehorn-Frøe,
 $\frac{1}{2}$ Qvinten Kamfer; naar dette er altsammen
stødt smaat, flaer man det i en Luud, som er
giort af Wiinsteen, hvoraf man tager omtrent
3 Unker, pres Saften vel ud, og smør den to
Gange om Dagen paa Ansigtet; da fordriver
den inden kort Tid alle Pletter af Ansigtet.

22. Et Vand at fordrive den alt for stærke Rødme af Ansigtet med.

Tag 2 Qvintin Kamfer, skær den i smaa
Stykker, og løs den op i Limonsaft, slaar det i
en Steenmorter, og øs efterhaanden et Pund
hvidt Vin derpaa, lad det løbe igiennem en fin

Duug, og den øvrige Kamfer, som ikke har løst sig ganske op, kan du binde i en Klud, og hæn-
ge den i Glasset, som Vinen er i, hermed kan
man toe sig adskillige Gange om Dagen, naar
man behager.

For at fordrive den alt for stærke Rødme
af Ansigtet, kan man ogsaa tage 4 Unz. Spans-
grøn, og slaae to Pund Edike derpaa, og øse
det tilsammen i en Destilleer-Kolb, og destillere
det i Sand ved jævnt Ild. Vandet deraf giem-
mer man, og toer Ansigtet to Gange om Da-
gen dermed.

Eller man tager 1 Unze Sublimati, støder
det fint, og lægger det i en Tinpotte, derpaa
øser man 4 Pund Springvand, og sætter det hen
i 24 Timer, og rører det undertiden op med en
Træstikke, da bliver Vandet ganske tungt; der-
efter gier man ligesom en Tragt af graat Papiir,
og lader Vandet løbe igiennem, da bliver det
klart igien. Hermed kan man toe Ansigtet en
Gang om Dagen.

23. Et andet Middel derimod.

Tag 1 Quintin Kamfer og 3 Unzer Ro-
senvand, bland det sammen, og toe Ansigtet
dermed.

24. En

24. En Sminke at narre Folk med, at de blive sorte, naar de troe sig at blive hvide.

Man tager saa meget Sølvs man vil, og løser det op i Skeevand, hvorefter man lader alt Vandet igien uddampe ved Ild, at det opløste Sølvs er ganske tørt; derpaa øser man igien reent Regnvand, og lader samme nok engang uddampe ved Ilden, og det saa ofte, indtil den grønne Farve, som altid sees paa Sølv-Krystallerne, er ganske borte. Derpaa lader man den Person, man vil narre, gjøre sit Ansigt vaadt med sit eget Svyt, og overstrøger ham det ganske løselig med bemeldte Pulver, da seer Huden deilig hvid ud, saa længe den er vaad, men, naar den er tør, bliver den sortere end Bleg.

25. At gjøre Dinebrynene sorte.

Først klipper man Dinebrynene glat af, derefter tager man Urtehovet (Krautskopf), og svier den paa Kiernen, gier den vaad med Svyt, og gier dermed en sort Strøg, saa vidt Dinebrynene gaar, da blive de ganske sorte.

26. At gjøre Skionpletter til Ansigtet.

Man tager 1 Lod hvidt Bors, og blander det med 1 Quintin Terpentien, smelter det sam-

men, og stryger denne Salve paa sort thyndt Silketoi, hvoraf man kan skære Skionpletterne efter eget Behag.

27. At giøre Haaret kryllet.

Man lader sig giøre en Jernkam, og lader den blive vel varm i Jlden, og klemmer Haarene ofte dermed; saa længe man continuerer dette, har man kryllede Haar.

28. En anden Maade at krylle Haaret paa.

Man tager 1 Unke Arabisk Gummi, og lader det smelte i 3 Unker Vand, hermed giør man Haaret vel vaadt, naar man vil lægge sig, ruller det op paa Papiir, og stikker det under Nathuen. Om Morgen, naar det er tørt igien, klemmer man det ud, og slaar lidt Puder deri, da holder Haaret sig krylled den hele Dag.

Eller man tager Pibestikke, eller smaa runde Jern, saa tykke som en Pibestilk, disse varmer man over Gløder, og vikler Haaret forsigtig derover, da er det paa Diebliffet krylled.

29. At giøre Haarene lyse.

Naar man engang om Ugen toer Haaret med tyk Sæbevand, blandet med Lund, bliver det deraf lyst.

30. At

30. Alt giøre Haarene sorte.

Naar man koger Egebaark i Vand, og toer Haaret ofte dermed, da bliver det sort. Eller man opløser Selv i Skeevand, og gier Kammen, hvormed man klemmer sig, vaad deri. Dog er det at befrygte, at man af Vandets Skarphed kunde blive skallet.

31. Alt giøre sorte Tænder hvide.

Man tager smaaastødt Pimpsteen, og lader nogle Draaber Vitriolsspiritus dryppe deri, naar dette er tørret tilsammen, og man gnier Tænderne dermed, da blive de deilig hvide.

Eller man gnier Tænderne med Tartaro vitriolato, saa blive de strax hvide.

32. Alt giøre godt Haarpudder.

Man tager 1 Pund hvid Stivelse, som er vel tør, og fugter den med Brændeviin, sætter det siden i en Bagerovn, eller et andet varmt Sted, indtil det er ganske tørt igien, da støder man det fint til Pulver, saa har man godt Pudder. Vil man have god Lugt derpaa, slaar man deri 10 Draaber Rosentræ-Olie, og 20 Draaber Nellike-Olie, og, hvis det skal lugte endnu stærkere, 6 Draaber Kaneel-Olie dertil. Eller tag 1 Qvintin Moscus, $\frac{1}{2}$ Qvintin Ambra,

bra, og bland det sammen, men dette er noget dyrt; man kan ogsaa giøre det lugtende med 4 Unker Fiolrod og lidt Peruanſk Balsom.

33. At bringe Haaret til at vore.

Tag tre Skeefuld Honning, og tre Haandfuld Træpler af Viinranker, bryd det i smaa Stykker, og pres Saften vel ud, og bland den med Honningen. Hermed smører man det Sted, man vil, Haaret ſkal vore. Samme Virkning giør ogsaa Honningvand for ſig ſelv; man kan ogsaa tage en Pot Franſk Viin, og lægge 100 Stykker med Honning beladte Bier deri, og lade dem blødes deri en Tidlang. Siden brænder man dem, og giør en Lund deraf med Viin, hvoraf Haarene vore, naar man toer den dermed.

34. At udrydde Haarene.

Man tager 50 til 60 Eggeſkaller, ſtøder dem ſmaa, og deſtillerer et Vand deraf, hvoraf Haarene gaae ud, naar de toes dermed.

35. God Sæbe at toe Hænderne med.

Tag 1 Pund Benediſk Sæbe, 3 Unker rødt Sukker, en halv Unke Dragant, og Gummi ſom i Vand er udblødt, hertil legger man den ſkrabede Sæbe i en Kiedel, og rører ſaa længe

længe deri med en Træstikke, indtil det bliver som Lim, naar man toer Hænderne flittig hermed, skal man erfare dens gode Virkning.

36. At giøre vellugtende Sæbekugler.

Man tager 2 Unker Spanst Sæbe, Florentinsk Fiolerod og Sandeltræ, af hver et halv Quintin, Rosentræ og Nellike-Olie, af hver 6 Draaber, alt dette ælter man tilfammen, og giør Sæbekugler deraf.

Man kan ogsaa til 2 Unker Spanst Sæbe tage 2 Quintin hvidt Sukker, og Jesmin-Olie, saa meget dertil behøves; naar det er nogenledes tørt, kan man toe sig dermed.

37. Et Vand at giøre Tænderne hvide med.

Naar man toer Tænderne med Vand, som er destilleret af Limoner, blive de smukt hvide deraf. Den friske Limonsaft giør vel det samme, naar man toer Tænderne flittig dermed; men Vandet er meere angeneamt.

38. Adskillige andre Midler til at faae hvide Tænder.

Tag Wiinsteen, som er stødt ganske smaa, i et Marmor-Kar, og begrav den under Jorden,
lad

lad det der staae saa længe, indtil Viinsteenen er smeltet, og ligesom bleven til Vand. Heraf bliver Tænderne hvide, naar man gnier dem flittig dermed.

Eller man tager Fordraaberne af Allun og Salpeter, og renses Tænderne dermed. Samme Virkning gjør et Rugbrød, naar man lægger det paa Gløder, og lader det brænde vel igiennem, og støder det siden til Pulver, at gnie Tænderne med.

39. Godt Tandpulver.

Tag 1 Unke Skaar af Porcelains-Kar, og stød det ganske smaat til Pulver; naar dette er færdigt, da bland det med 1 Qvintin Sandeltræ. Videre tages Rødtrod, lad det tørres vel, og blød det siden ud i rød Viin, og lad igjen tørres. Naar man med dette Pulver og Rod gnier Tænderne flittig, da blive de sneehvide.

40. At gjøre gode Tandstiffere.

Tag Poppelrod, skrav den yderste Bark af, og af det øvrige skær Fingerlange lynde Stikker, saa mange du vil; læg dem siden i en nye Leerpotte, og es følgende Ting derpaa: nemlig 1 Pund rød Viin, 3 Qvintin Kermeskorn, Allun og Drageblod, en halv Unke af hver; naar
alt

alt dette er blandet sammen, sætter man Potten i varm Aske, og rører flittig deri, og lader det staae saa længe, indtil de affkaarne Stikker fuldkommen have idruffet den røde Farve. Der efter tager man dem ud, og skraber dem glatte, saa kan man bruge dem. Men vil man have, at de skulde lugte, staaer man 3 til 4 Gran Desmer deri, medens det staaer i Asken.

41. Et Middel til at faae smukke Tænder.

Tag 2 Unker røde Koraller, Pimpsteen, Søeskum og Drageblod, 1 Unke af hvert, Kaneel, Fiolrod, Allum og Kermesbær, af hvert 2 Quintin, 1 Quintin Nelliker, 7 Gran Desmer, $\frac{1}{2}$ Pund rensset Honning. Naar alt dette blandes sammen, kan man dermed vedligeholde smukke Tænder.

42. Et i Paris udfunden Middel til at faae hvide Tænder.

Tag røde og hvide Koraller, og desuden Kristaller, $\frac{1}{2}$ Unke af hvert, $1\frac{1}{2}$ Unke Drageblod, 6 Qt. Pimpsteen, Nelliker, rød, hvid og gul Sandel, af hvert 3 Qt., 3 Gr. Desmer, 4 Unk. rød Wiin, 15 Unk. rensset Honning. Alt dette blandes sammen og bruges ligesom de forrige Midler.

43. Et

43. Et andet.

Tag brændt Allun og Pimpesteen, 1 Unke af hvert, gjør heraf et Pulver, og gnie Tænderne dermed.

44. Endnu et andet.

Tag 1 Unke Pimpesteen og $\frac{1}{2}$ Unke Tartari vitriolari. Pulveret heraf holder Tænderne hvide. Man kan vel ogsaa bruge Tartarum vitriolatum aleene, men den er noget skarp. Nogle tage Vitriolsspiritus, drypper en Pensel deri, og stryger Tænderne over dermed; men man maa strax skylle dem igien med Regnvand, ellers gnaar den Tænderne, og gjør dem sorte.

45. Smaa Plaster at lægge paa Tindingerne, for Hoved- og Tand-Pine.

Man tager sort Tæst eller Utlæst, og lægger udsøgte Stykker Mastix derpaa; derefter smelter man det med et heedt Stempel eller andet Jern, og smører den tynd paa Tæsten, siden skærer man smaa runde Plaster deraf, og naar man vil bruge dem, varmer man dem først, at de klæbe desbedre fast. Nogle stryge en Draabe Nellike- eller Kamfer-Olie over Plasteret, naar de vil lægge det paa.

46. En

46. En anden Maade at tillave slige
Plastere paa.

Tag 1 Gummi Elemi, Benedist Terpentinen, hvidt Bor, Mastix og Drageblod, $\frac{1}{2}$ Unke af hver; i Boret og Terpentinen lader man Gummi Elemi smelte paa en jævn Ild; naar dette er skeet, blander man den pulveriserede Mastix og Drageblod deriblandt, og gjør saa Plaster deraf.

47. At gjøre vellugtende Sæbe.

Man tager 2 Pund Benedist Sæbe, stødt Nelliker og hvidt Sandeltræ, 1 Unke af hver, tillige 10 Gran Desmer; heraf stampes en Dei med Rosenvand. Ellers kan man ogsaa, efter Behag, komme Fiolrod deri, med nogle Draaber Nellike- og Kanceel-Olie.

48. Et vellugtende Fiolpulver, at strøe
imellem Lintoi.

Tag Florentinsk Fiolrod og Seyrax lalamir, af hver 4 Unker; Roser, Maiblomster og Lavendler, af hver 2 Unker; $1\frac{1}{2}$ Unke Kalmusrod og 1 Unke Nelliker; naar disse Sorter er stødt sammen til et grovt Pulver, kan man binde det ind, og lægge eller hængte det imellem Lintoi.

49. Et andet.

Tag Laudanum, Styrax og Benzoes, 1 Unke af hver; Moscus og Zibet, 3 Gran af hver; 20 Draaber Rosentræ-Olie og 30 Draaber Nellike-Olie. Alt dette blandes sammen, og bruges ligesom det foregaaende.

Man kan ogsaa tage Rosentræ, Nellike og Majoran-Olie, af hver 20 Draaber; 10 Draaber Kaneel-Olie; 1 Scrupel Moscus, og ligesaa meget Zibet. Heraf saar Løiet i en Kiste en behagelig Lugt.

50. Et vellugtende Vand.

Tag 4 Pund Rosenvand, 8 Pund Lavendel-Vand, og hæng deri indbunden følgende, nemlig: Roser og Maiblomster, af hver 2 Quintin, $\frac{1}{2}$ Unke Styrax lalam. og 6 Gran Desmer.

51. Et andet Vand.

Tag 2 Unker Angelikarod, Maiblomster, Lavendler, Fiolrod, Rosentræ, Aloetræ og Sandeltræ, af hvert 1 Unke, Rosen- og Lavendel Vand, af hvert 3 Pund, slaae det tilsammen i en Brændovn, og destilleer det. Man kan lægge lidt Desmer i Helmen.

52. At giøre en vellugtende Tinctur.

Tag Moscus og Zibet, af hver 1 Scrupel, $\frac{1}{2}$ Ser. Umbra og 3 Unker Brændeviin; lad dette i nogle Dage staae i Solen, og siden løbe igiennem et fint Klæde, da har du en behagelig Tinctur.

Man kan ogsaa tage 1 Quintin Indianisk Balsom, 1 Unke Fiolrod; Rosentræ, Desmer og guult Sandeltræ, $\frac{1}{2}$ Unke, desforuden 10 Unker Brændeviin, eller noget meere, og deraf giøre en Tinctur.

53. At giøre vellugtende Kugler eller Coraller, at bære om Halsen.

Tag 2 Unker Laudanum, $\frac{1}{2}$ Unke Stryax, 3 Quintin Benzoes, 1 Scrupel Moscus og $\frac{1}{2}$ Scrupel Zibet; disse Sorter maa med Rosenvand og Dragant stødes en Times Tid i en Morter med en varm Støder; jo længere det stødes, jo bedre bliver det. Heraf kan man giøre smaa runde Kugler, stille dem paa en Traad, og lade dem blive ganske tørre. Siden kan man tage dem af igien, og trække dem paa en Silke Traad.

54. Et angenemt Vand af Pomerants-Blomster.

Man tager Pomerants-Blomster, saa mange man vil, blander lidt Pomerants-Skal derimellem, og slaar saa meget Vand derover, at det sfiuler Blomsterne; naar man destillerer dette, faaer man et hyperlig Vand.

55. At giøre røde vellugtende Kugler.

Tag ganske finmalet rødt Sandeltræ og Drageblod, af hver 1 Unke, 2 Dwt. Zinnober, $\frac{1}{2}$ Dwt. Moscus og ligesaa meget Zibet. Dette stødes sammen med Dragant og Rosenvand; hvorefter man dreier smaa Kugler deraf, hvilke man borer igiennem naar de ere blevne haarde, da de i Rødhed nesten ligne Corallerne.

56. At giøre guule Kugler.

Tag 1 Unke Florentinsk Fiolrod, 10 Draaber Kaneel-Olie, 20 Draaber Nellike-Olie, 30 Draaber Rosentræ-Olie; naar Roden er stødt ganske fin, kan man blande Olien derimellem, og med Dragant og Rosenvand støde den til Dei, hvoraf kan gieres smaa Kugler, hvilke, for at faae en guulere Farve, kan i Stødningen blandes med nogle Draaber Safran-Tinctur eller Gurge-

Gurgemeierod. Jo længere man bærer dem, des gunstlere blive de.

57. At giøre buntede Kugler.

Tag Laudanum og Styrax, $\frac{1}{2}$ Unke, 20 Gran Desmer, og, naar disse Deele ere stødte ganske fine, blander man derimellem meere grovt stødt Fiolrod $\frac{1}{2}$ Unke, Spanggrøn og Zinnober, af hvert $\frac{1}{2}$ Quintin, 1 Unke Dragant, og saa meget Rosenvand, som gøres nødvendig. Heraf gøres Deien til Kuglerne, hvilke, formedelst det grove og fine Pulver, faae adskillige Farver.

58. At giøre en vellugtende Kugle.

Tag 1 Unke meget finmalet Florentinsk Fiolrod-Pulver, $\frac{1}{2}$ Lod Dragant, 20 Gran Rosentræ-Olie, $\frac{1}{2}$ Quintin Nellike-Olie; stød det med Rosenvand til en Dei, og giør Kugler deraf.

59. En anden Maade.

Tag Laudanum, Styrax, Benzoes, af hver $\frac{1}{2}$ Unke; Moscus og Zibet, af hver 20 Gran; 6 Draaber Kaneel-Olie, og 10 Draaber Nellike-Olie; giør med Rosenvand en Dei heraf, og giør Kuglerne efter Behag smaa og store. Men skulde Deien endnu være for feed

og for blød, kan man ifkun blande noget stede
Dragant deri, da lader den sig bedre behandle.

60. Endnu et andet.

Tag 3 Unker Laudanum, 2 Unker Sty-
rax; Reslifer og vild Galganrod, af hver 3
Ovintin; Kalnuss og hvidt Sandel-Træ, af
hver 2 Ovt.; 2 Ovt. Maiblomster og 6 Gran
Moscus. Sandeltræet og det øvrige maa ste-
des smaat, og slaes igiennem et snevert Gold;
med lidt af dette Pulver bliver Desmeren tillas-
set. Naar dette er steet, tager man en Mor-
ter, som tillige med Støderen varmes, hvori
Laudanum og Styrax smeltes med lidt Styrace
liquida, og nogle Draaber hvidt smeltet Bør.
Naar dette er smeltet, rører man Pulveret der-
iblandt, og støder det vel tilsammen, og gjer
Kugler deraf.

61. At giøre Kogelse-Lys at fordrive ond Lugt med.

Tag Storax og Kull af Lindetræ, af hver
4 Unker, 1 Unke Styrax liquida og 6 Ovin-
tin Benzoes. Naar Kullene og Benzoes ere
stødte til fint Pulver, varmer man en Morter
tilligemed Støderen, at begge Slags Storax deri
kan smelte; derefter blander man Pulveret der-
iblandt,

iblant, og ved Hielp af Dragant og Rosenvand
gør en Masse deraf. Naar man tænder et eller
to saadanne Lys i et Værelse, fordrive de ved des-
res behagelige Lugt al Stank.

62. At giøre en angennem Snustobak.

Tag hvid Myserod og Tobak, $\frac{1}{2}$ Unke af
hver; Maiblomster og Rosmarin, af hver 1
Dvintin; stød det til Pulver, men ikke alt for
fiint, da bliver god Tobak deraf.

63. En vellugtende Snustobak.

Tag hvid Peber, hvid Myserod og Galega,
 $\frac{1}{2}$ Lod af hver, 10 Draaber Mellike-Olie, 6
Draaber Kaneel-Olie, og stød det til Pulver,
da er det færdig.

Eller man tager god Tobak, og lader sam-
me tørres vel i Solen eller paa en varm Plade;
siden river man den til Pulver, og slaar der-
paa nogle Draaber Rosentræ- Jesmin- eller
Kaneel-Olie, og blander det vel, da faaer man
en god Tobak. Hvis man kommer 15 til 20
Gran Desmer deriblant, da bliver den endnu
meere vellugtende.

64. At tillave Caschau, for at faae en god Nande.

Man tager 1 Unke Caschau, stoder det smaat, og slaar det igiennem et snevert Gold; heri blander man 20 Gran Umbra, og med Rosenvand gier en Masse deraf. Naar man heraf gier smaa langagtige Skiver, og holder deraf nogle under Tungen, faaer man en god Nande.

65. At giøre vellugtende Puder.

Tag $\frac{1}{4}$ Pund brændte Been og 1 Pd. fint stødt Giolrod, bland det vel tilsammen; men, hvis Puderet skal lugte efter Desmer, da kom Laudanum og Stryax, af hvert 1 Unke, deriblant, tillige med 20 Gr. Desmer; da faaer det en angennem Lugt.

Eller man tager 1 Pd. Stivelse, og sugter den med Brændevin, men lader den tørres igien paa en Døn; siden stoder man det fint til Pulver, og blander deri 10 Draaber Rosentræ-Olie, 20 Draaber Nellike-Olie, og 6 Gran Zibet; slaar det sammen, da er det færdigt.

Naar Stivelsen paa bemeldte Maade er tillavet, kan man ogsaa blande den med Giolrod, ligesaa meget, som det andet; og, for at giøre Lugten stærkere, slaar Rosentræ-Olie, saa meget man behager, deri.

66. En

66. En vellugtende Balsom.

Tag Rosensalve og hvidt Bør, af hver $\frac{1}{2}$ Unse, lad det smelte tilsammen, og bland det siden med destilleret Muskat-Olie, 20 Gran, 10 Gr. Desmet og 6 Gr. Ambra; da giver det en ypperlig Balsom. Paa saadan Maade kan man, efter eget Behag, forandre Balsomets Lugt, naar Grunden kun bestaaer af Rosensalve og hvidt Bør.

67. At giøre en rynket Pande glat igien.

Man sætter hvidt Bør paa Gløder, og blander det med saa megen Bomolie, indtil det bliver som et blødt Plaster; heraf stryger man Plaster paa gammelt Lintei, som er brugt, og lægger det om Natten paa Panden, da fordriver det Rynkerne meget vel. Men for at dæmpe dette Plasters ubehagelige Lugt, kan man slaae lidt lugtende Olie deri, da lugter det bedre.

68. For Liigtorn.

Tag stødt Hvideleg, og bind hver Dag frisk paa, og toe Foden hver anden Dag i Lund, og det saa længe, til Liigtornene falde ud af sig selv. Hullet kan læges igien med en ringe Salve eller digestio.

69. At farve Haarene paa Livet sorte.

Man tager saa megen Luud, man behager, og kommer deri Lobakblade, Myrthe og friske Granatblade; naar dette er kogt sammen, toer man Haarene dermed, da blive de sorte.

70. At Haaret hastig skal vore.

Hertil bruges Bier, som ere brandte til Aske, ligeledes brandt Hørfroe, begge Deele rives smaa, og blandes med frisk Olie, hvormed de skaldede Steder blive smurte Morgen og Aften. Men i Forveien maa man toe Stedet med denne Luud: nemlig i almindelig Luud slaaer man Steenrude, Agrimonie og Træmoos, af hver fem Haansfuld, og lader det koge sammen, og toer Haaret dermed to Gange om Ugen.

71. At Haaret skal falde ud.

Man tager Kattemag, som er vel tør, støder den til Pulver, og med stærk Viinædike gjør en tynd Salve deraf, hvormed man smører det Sted, hvor Haarene skulle falde ud; dette igiengager man adskillige Gange, og gnier det hver Gang vel ind.

72. At faae et smukt hvidt Ansigt.

Tag Kride, Kubeber, Nelliker, Bresilstræ og rectificeret Brændeviin, bland det sammen,

men, og lad det i nogle Dage staae paa et varmt Sted, saa kan man toer Ansigtet dermed.

73. At fordrive Rødheden af Ansigtet.

Man støder 4 Unker Jerstenkierner, ud-
presser Olien deraf, og toer Ansigtet dermed
Morgen og Aften.

74. At faae et ærbar og smuk Ansigt.

Man tager Vand, som er destilleret af
Hviden af haardkogte Æg, og blander det med
Rosmarin og Bønneblomster-Vand, tillige med
Limonsaft; desuden tages smaa stødt Tælg og en
god Deel Cocleas; dette slaar man altsammen
i et Kar, og lukker det vel til. Naar det en
Tidlang har staaet, fortæres Tælgen, hvorefter
man destillerer et Vand deraf, og forvarer det
til sit Brug.

75. Et Vand, hvoraf alle gamle Ansigt-
ter blive unge igien.

Tag 1 Unke Svovl, 2 Unker hvid Rø-
gelse, 2 Unker Myrrhe og 6 Quintin Ambra.
Alt dette stødes fint til Pulver, og naar 1 Pd.
Rosenvand er øst derpaa, destilleres et Vand
heraf. Naar man toer sig sluttig med dette
Vand, naar man gaaer til Sengs, og om Mor-
genen

genen toer det af igien med Bygvand; da faaer man et glat og yndigt Ansigt.

76. At fordrive Finner og Kopper af Ansigtet.

Man tager Myrre, saa meget man vil, Hviden af nogle Æg og lidt Brændeviin; heraf destilleres et Vand, som siden blandes med en lige stor Portion af Lac virginis.

Men Lac virginis tillaves paa denne Maade:

Man tager Guldskum, koger det i Ædike, og sigter det igiennem en fin Klud; naar heri slaes nogle Draaber Viinsteen-Olie, da bliver Ædiken saa hvid som Mælk. Naar man vil bruge dette, toer man Ansigtet i Forveien med Hovedvand, tørrer det af igien, og overstrnger Ansigtet dermed Morgen og Aften, og lader det tørres derpaa, heraf faaer man et smukt Ansigt.

77. At faae smukke hvide Tænder.

Tag røde Coraller og Æggeskaller, af hver 3 Dvt., Asken af hvid brændt Sæbe, 2 Dvt. tillige 1 Dvt. Nelliker, og 2 Dvt. Bertrams-rod; naar man heraf laver et fint Pulver, og gnier Tænderne flittig dermed, da blive de smukke hvide.

78. At

78. At faae hvide Hænder.

Naar man blander Limonsaft med lidt Salt, toer Hænderne dermed, og lader det tørres ind, faaer man smukke hvide Hænder.

79. At fordrive Lugten under Armene.

Tag frisk Scordium og stød det smaat, at det bliver som en Belling, og smør det under de blotte Arme. Denne Rod har samme Virkning, naar man koger den i Viin, og drikker den; thi den driver Vandet stærkt, og tillige med Vandet stærkt, og tillige med Vandet mange Ureenligheder ud af Legemet, hvorfor det ogsaa er et godt Middel mod en Drypper.

80. Et destilleret Vand for Pletter i Vinen, og at bevare et godt Snn.

Tag gulde Roer og hvid Viin, 6 Pund, 4 Pund Rugbrød, Fennikel og Seeløg, af hver 6 Unker, og 4 Quintin Rølliker; destilleer deraf 5 Pd. Vand, og bevar det vel. Naar man en Maanedes Tid drikker noget af dette Vand hver Morgen, fordriver det alle Pletter og Hinder paa Vinkene, og er tillige et godt Reservativ mod andre Sygdomme.

81. Et

81. Et andet Vand af samme Kraft og Virkning.

Tag 2 Potter Rhinske Wiin og Fennikelsaft, naar dette er tilsammen kogt og renset, tager man en Maade deraf, og blander det med 1 Qvt. Kamfer, 1 Qvt. Turia, $\frac{1}{2}$ Unke Ingeseer, og 4 Unker Honning. Naar alt det, som skal stødes, er stødt, slaaer man det tilsammen i et Bekken, og sætter det paa et mørkt Sted, hvor der hverken kommer Dug eller Solskin, men dog under aaben Himmel. Der lader man det staae 9 Dage, og destillerer siden et Vand deraf igiennem en Flaske; af dette Vand kommer man Morgen og Aften en Draabe i Diet.

82. At faae et hvidt og reent Ansigt.

Tag 2 Pund destilleret Terpentint, 3 Unker Kogelse, $\frac{1}{2}$ Unke Mastix og lige saa meget Draecuncali, hvilket man støder og blander sammen, og destillerer et Vand deraf. Til dette Vand tages 1 Pd. ung Svinennuse, 1 Qvintin Nelsiker, 3 Unker Muskatnød, $\frac{1}{2}$ Unke Kaneel, $\frac{1}{2}$ Unke Indiansk Spicanard, 2 Qvt. almindelig Spicanard, 3 Qvt. Kamfer, 1 Qvt. Bladeguld og 2 Qvt. Bladeselv, og destilleer det igien. Naar man vil bruge det, maa man først toe sig i Vand. Derefter tages to Deele af sel-

gens

gende: 1 Unke Vand, destilleret med Dvøgsøls, Borax, Aluun, hvidt Blegghvidt, 1 Qvintin af hver; og med disse to Slags Vand, naar de ere blandet sammen, toer man Ansigtet.

83. Et vellugtende Vand, som dog næsten er uden Smag.

Tag Asia dulcis og Storax, af hver 1 Unke, $\frac{1}{2}$ Unke Aloetræ, Nelliker, gul Sandel og Zitronskaller, 3 Qvintin af hver; stød dette sammen, og lad det i 2 4 Unker Rosenvand blødes ud. Destilleer det siden, slaæ det i et vel forvart Glas, og hæng $\frac{1}{2}$ Qvintin Ambra og ligesaa meget Moscus deri, da faaer Vandet en god Lugt.

84. Et Vand at faae et hvidt Ansigt efter.

Bland ulesket Kalk med Eggehvide, og riv det paa en Marmorsteen, dog saa, at Steenen ligger høit paa den eene Side, at Vandet paa den nedhængende Side kan løbe af; sank det op og slaæ det paa igien, og destilleer tilsidst et Vand deraf.

85. Et Dinevand.

Tag et haardkogt Eg, skær det op og tag Blommen ud, i dens Sted læg hvid Vitriol,

en

en Ert stor, deri, da bliver den til Vand. Naar dette slaas igiennem en Duug, er det et hypperlig Vand for Dinene.

86. Et Vand for hvide Tænder.

Tag Salmiak og Bergsalt, af hver $\frac{1}{2}$ Pd. hertil 4 Unker Allun, som stødes altsammen til Pulver. Naar man heraf destillerer et Vand, og dermed gnier Tænderne, med en Skarlagens Pap, blive de hvide deraf.

87. At tage alle Slags Pletter af Klæderne.

Tag smaaftødt Salt og Sværte, af hver efter Behag, bland det sammen, smør det paa Pletterne, og naar det er indtørret, saa toe det af igien med Luud, og tilsidst med varmt Vand.

80. At tage Pletter af alle Slags Silketøier.

Man brænder Forbeenene af Faarene til Aske, gier Stedet, hvor Pletten er, vaadt med reent Vand, og strøer af Asken derpaa. Naar det er tørret i Solen, væder man det igien og strøer Aske derpaa. Naar dette er nogle Gange igientaget, toes det af med reent Vand, da er Pletten borte, naar det er tørt igien.

89. En

89. En Sæbe at tage alle Pletter af Klæderne med.

Tag Halvdeelen af en Dregalde og Hviden af to Æg, bland det vel tilsammen, og kom deri 1 Pund brændt Allum, 6 Unker stødt Fiolerod og lidt stødt Salt. Tilsiøst bland det med saa megen Spanst Sæbe, som der behøves til at giøre Rugler af, og lad dem tørres i Skyggen. Naar denne Sæbe skal bruges, giør man Pletten vaad med Vand, og gnier vel derpaa med denne Sæbe; og naar man meener, at Pletten er borte, toer man Sæben af igien med reent Vand, og lader det tørres; men skulde Pletten ikke endnu være borte, da toer man det nok engang, da skal den vel gaae bort.

90. At give et falmet Klæde sin første Farve igien.

Tag 1 Pund Aske og 3 Rander Vand, lad det staae en Nat, og es Luuden Dagen derpaa fra. Bland den med to Dregalder, og en god Haandsfuld tørre Birkelev, og lad det koge saa længe, indtil Løvene falder til Bunds, og siden blive koldt igien. Naar man nu vil farve et Klæde, tager man Uld af samme Couleur, man vil have, lader den koge i Luuden, og blive i 4 Dage staaende deri, at Luuden kan udtrække

af Farven af Ulden; naar dette er skeet, slaaer man Luunden fra, og lægger dette salmede Klæde deri, da faaer det sin forrige Farve igien.

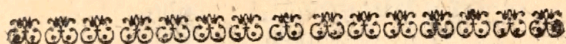
91. At fordrive alle Pletter af uldet Tot.

Tag kold Luud af Bøgasse, bland den med lidt Viindærme, og udbrændt Viim af en Bagers ovn; stil heri Klædet, saa vidt Pletten gaaer, da trækker det Pletten ud; toe det siden igien med reent Vand, og lad det tørres i Solen.

92. Et Vand, som tager alle Pletter af hvidt Klæde.

Tag 4 Unker Allum og to Kander Vand, lad den fierde Deel koge ind, og kom siden Spanst Søbe deri, og es endnu meere Vand derpaa. Smør og gnie Pletten dermed, og naar den er borte, da toe det af igien med reent Vand, og lad det tørres.

Den
naturlige Trolddom
eller
Kunsterne's Skueplads
Ellevte Deel,
om
nogle Kunststykker, som høre til
Naturlæren.

I. At skille den sorte Sand hastig fra den hvide, naar den er blandet.

Naar man i hvidt Sand blander Jællstøv, kan man ansee det for sort Sand; denne sorte meente sorte Sand kan man adskillige Gange tage fra med en Magnet, saa at intet uden den hvide Sand bliver tilbage; da har man set i Verk, hvad man har lovet.

2. At en siin Naal skal gaae lige i Veiret paa en Flade.

Man stryger Naalehovedet med en Pool af Magneten, og Spidsen med den anden, og læg-

ger den paa et jævnt og fladt Speil. Siden holder man Magneten under Speilet, og lige under Naalen, da reiser Magneten Naalen i Beiret, og ved sin Bevægelse bringer den til at gaae. Men, holder man den anden Pool derimod, da vender den anden Ende af Naalen sig imod Magneten, og gaaer, naar denne bevæges; saa at man med Fornøielse kan see Naalen at vende sig om, naar Magnetpolen forandres.

3. Ved magnetisk Kunst at forestille en levende Igel.

Man gjer en Igel af hvad Materie, man behager, og bestrøer den med Fjilstøv, indtil Hovedet. Naar man nu vil forestille en levende Igel, holder man en Magnet derunder, da reiser Fjilstøvet sig i Beiret som Piske, og falde ned igien, eftersom man dreier Magneten omkring den.

4. At skille Vandet fra Vinen.

Man lader gjøre et Beger af Epheutræe, eller udbrændt Kride, hvori man øser den med Vand blandede Viin; da finder Vandet hastigere igiennem Begeret end Viinen, skient noget af Viinen løber med, som man har erfaret.

5. At

5. Alt giøre salt Vand sødt, ved at
extrahere Saltet derfra.

Naar man slaaer salt Vand i en uglasseret
Potte, og lader det dryppe langsom igien, bli-
ver Vandet sødere end tilforn, men dog ikke gan-
ske sødt; derfor øser man det igien i en anden
uglasseret Potte, og lader det dryppe igien, da
er det noget sødere; dog bliver det ikke ganske
sødt, førend man med stor Umage har slaaet det
igiennem mange deslige Potter. Hertil kan og-
saa bruges uldne Klude.

6. Alt Sæden snart skal vore op.

Man tager Frøet, og øser noget af høit-
rectificeret Brændeviin-Spiritus derover, og lader
det ligge deri 2 4 Timer; da tager man vel gie-
det Jord, blander den med noget stødt Salpeter,
og saaer Frøet dert. Siden holder man Potten
en Tidlang over heed Afke, eller Gløder, eller
og over en Lampe, da skyder det snart frem.

7. Alt Bonnerne skal skyde frem inden
saa Timer.

Man lægger Bonner, som endnu ere grønne,
i Olie, og lader dem ligge 9 Dage deri ved jævn
Varme; siden tages de ud igien, tørres af, og sæt-
tes i feed Jord, da springe de ud inden kort Tid.

8. At hielppe afbrækkede umodne Frugter til deres fulde Modenhed.

Man tager to Frugter af eet Slags, hvoraf det eene er lige saa umoden som det andet, overlader det eene med Bor, og lægger det tilige med det andet, som er uden Bor, paa eet Sted. Efter en Maanedes Forløb seer man, at det, som er overladet med Bor, er endnu ganske friskt, og kommen til Modenhed; da tværtimod det andet, hvis det ei er forraadnet, er dog saa godt som fordervet.

9. At prøve, om Biinen er blandet med Vand.

Man kan i et Glas Biin dryppe 8 til 10 Draaber Safft af Havemynthe, da skiller Biinen sig snart fra Vandet, at dette bliver neden i Beggeret, men Biinen øverst.

10. Af een Materie at frembringe mange Slags Materier, hvilke ikke lade sig sammenblande.

Man tager klart og reent Terpentin, og destillerer det ved meget jævn Ild, da giver det først en klar sølsfarved Liqueur; hvis man continuerer med Destilleringen, faaer den en gulagtig, videre en lyserød, og tilsidst en mørkerød Farve

Farve i Glasset. Men, ekstraherer man Saltet af dets capite mortuo, eller overblevne Materie, og blander det med disse 4 Slags Equeurs; da foreene de sig med hinanden, og faae samme Farve, som Terpentinen havde tilforn.

II. En flydende Materie, hvormed
Dvægsølvvet blander sig.

Man veed, at alle flydende Ting svømme oven paa Dvægsølvvet, og lade sig ei blande dermed; men af Erfarenhed har man lært, at Bistriol Olie, som ellers ogsaa svømmer paa Dvægsølvvet, trænger sig derigennem og lader sig sammenblande dermed, hvis man lader det efterhaanden varmes tillige med Dvægsølvvet, og komme til Digestion, saa at det ogsaa faaer en ganske anden Substantz.

12. At en Jld ikke skal blande sig med
en anden, som er ikke af samme Art.

Man tager et lidet Jernrør, sætter et Borslys deri, og stiller det tillige med Røret midt i et Kar, som saa høit er fyldt med godt Brændeviin, at det naaer til den yderste Ende af Røret og Røret, da tænder man Røret, og tillige Brændeviinen omkring Røret; saa skal man mærke, at

Lysets Lue breder sig ud, og bliver vel 4 til 5 Gange større, end den ellers er; hvorved endnu andre Omstændigheder blive at iagttage, som at Lysets Lue da ikke saaer nogen spids Figur, men en rund; videre, at man ganske tydelig kan adskille Brændeviinens blaae Lue fra Lysets røde Lue, saa at den eene ikke rører den anden; og endelig at Luen ikke aleene skielver i Toppen, som ellers, men ogsaa rundt omkring.

13. Alt adskille et Phlegma eller Vand fra Brændeviin.

Man øser Sal Tartari i det Kar, hvori den blandede Brændeviin er, binder det vel til, og lader det staae en Tidlang i Solen, da skal man mærke, at Saltet trækker til sig alt det Phlegma, der er i Brændeviinen; og da Saltet i Brændeviinen er opløst, giver det sig ud som en Olie, ligesom det pleier, naar det staaer i frie Luft. Naar nu Brændeviinen er skilt fra sit Phlegma, da svømmer den over det opløste Salt, og blander sig aldrig dermed. Naar man i denne rectificerte Spiritus siden øser Sal Tartari paa nye igjen, lader det sig hverken løse op, eller blande dermed, hvilket da er Beviis paa, at alt Phlegma er skilt derfra.

14. At krystallisere alle Slags Salt.

Man opløser hvert Salt for sig i almindelig Vand, indtil ikke det allermindste deraf er at see; siden lader man ved Varmen en temmelig Quantitet evaporere ud af Vandet, hvorefter det, naar det bliver koldt igien, gaaer tilfammen og formerer Krystaller, af hvilke enhver faaer sin egen Figur, da det almindelige Salt frembringer cubiske Krystaller; Sal nitri eller Salpeter pyramidalske; Allumet en Figur som en Octaedre, og Sal armoniaci serkantede Krystaller.

15. At giøre et Sølvtræ, eller det saa kaldede Philosophiske Træ.

Man lader 2 Lod af det beste Sølv opløses i Skeevand, og Vandet efterhaanden evaporere ved Varmen, da bliver en tyk Materie, som en Salve, tilbage. Hertil øser man siden nogle Glasfuld almindelig destilleret Vand, slaar det tilfammen i en Glaske, og holder Fingeren for Hullet deraf, og ryster det en Tidlang vel, uden at holde op imellem. Da lader man Glasset staae lidt, indtil den tykke Materie synker, og Liqueuren bliver noget klar igien, da man slaar det klare i et andet Glas, hvori ere nogle Lod Dvægsølv. Endeligen binder man det vel til,

og sætter det et Steds hen, da man efter nogle Timers Forløb mærker, hvorledes Dvagsølvet, som ligger paa Bunden, begynder at stige, Sølv- grene vore op, og udbreede sig i Glasset i den heele Piqueur, og voxer i 24 Timer. Man siger, at dette ogsaa lader sig gjøre med Guldet, naar man opløser det med Aqua Regis, og for det øvrige gaaer til Verks paa ovenmeldte Maade, da et Guldræe voxer frem. Men herved maa man give vel Agt, at Glasset ikke rystes meget; thi ellers falder Træet sammen igien, og kommer aldrig til sin Væxt.

16. Alt tillave det sympathetiske Pulver.

Dette Pulver er ikke andet end Romersk Vitriol, som calcineres, og forvandles til et hvidt fint Pulver. Hermed lægger man Saar, uden at have nødig at see Patienten, da man strøer Pulveret paa et Klæde, som er dyppet i Saaret, eller paa Kaarden, hvis Blodet sidder endnu derpaa, og binder det om med en reen Lap, som man hver Dag løser op for at strø frisk Pulver derpaa, og det saa længe til det læges; hvilket vil skee des lettere og hastigere, dersom man mager det saa, at Kluden ikke er paa et alt for varmt, eller alt for koldt, eller alt for fugtigt, Sted. Man maa ogsaa undertiden lægge Kluden

den

den paa et andet Sted, efter som Patienten befinder sig.

For at falcinere denne Bitriol, det er: at gjøre det sympathetiske Pulver, maa man i Juli Maaned, (fordi Solen skal være i Levens Tegn), opløse Bitriolen i almindelig Vand, eller allerbest i Regnvand, hvorefter man filtrerer det igiennem et graat Papir, og holder det filtrerede ved Ilden, at Vandet kan uddampe, da finder man strax efter Bitriolen paa Bunden af Karret i smaa grønne og haarde Partikler, som man siden breder ud paa et reent Papir, lægger i Solen, og vender flittig med en Træstikke, (men ikke med en af Jern, thi dette betager Pulveret sin Kraft), at Solen desbedre kan trænge igiennem, at det kan falcineres. Dette maa altsammen skee tre Gange, paa det at Operationerne kunne være des kraftigere. Naar Pulveret er præpareret, slaar man det i en Flaske, lukker den vel til, og sætter den paa et tørt Sted; thi den ringeste Fugtighed er i Stand at gjøre Pulveret til Bitriol igjen, at det taber sin sympathetiske Kraft. Men dette Pulver kaldes sympathetisk, fordi det læger formedelst et Sympathie, da det ikke lægges paa Saaret, men paa Blodet.

Dette Pulver skal ogsaa have god Virkning paa andre Legems Smerter, hvor man kan have
Blod

Blod deraf, naar det ikke appliceres paa det syge Sted, men paa Blodet.

17. Alt hække Fugle med fremmede Farver.

Verulamius siger, at naar man overstryger Svaler, i 4 Dage efterat de ere udlagde, med Olie, da hækkes hvide Svaler ud. Nogle ville endog paastaae, at Fuglene overhoved blive hvide, hvis man smører Eggene med Safferaf Wintergrøn.

18. Alt Frøerne ei skal kvække.

Man sætter et brændende Lys over det Sted, hvor de holde sig op, eller og kaster en Vandslange, indsluttet i et Kar, i Vandet, som Frøerne ere udi; da holder de op at kvække.

19. Alt bevare flydende Ting længe friske.

Naar man ønsker at giemme en Biin eller en anden kostbar Liqueur længe, maa man slaae den i en Flaske, som oven til har en snever Hals, og sse lidt Olie derpaa; da bevares den frisk, længere end ellers.

Den
naturlige Trolldom
eller
Kunsterne's Skueplads
Tolbte Deel,
om
adskillige moersomme Kunster til at
forlyste Dinene.

I. Paa en artig Maade at forestille de fire
Elementer i et Glas.

Læg først paa Bunden af Glasset alle Slags
Berg-Erk, blandet med endeel grønt Glas,
som er slagen i store og smaa Stykker; dette skal
forestille Jorden. Os herpaa Oleum Tartari
per deliquium, som en halv Dag tilforn har
staaet i et usfortinnet Kobberkar, hvoraaf det faaer
en søegrøn Farve, og forestiller Vandet. Paa
denne Olie kommer Spiritus vini rectificatissi-
mus, som forestiller Luften. Allersøverst øser
man

man Oleum petræ rubrum verum, som afbilder Jlden. Disse Liqueurs have den Egenſkab, at de ikke lade ſig ſammenblande, hvorfors de ogsaa ſtrar ſkilte ſig ad igien, naar man har rystet dem i hinanden, ſaa at den eene Liqueur ſtaaer over den anden, ſom tilforn.

2. Igiennem et Kort at foreſtille Blomſter eller andre Figurer.

Prik med en Knappenaal et Kortblad igiennem, at det foreſtiller en Heſt eller anden Figur, ſæt ſaa et Lys bag ved, da viſer Figuren ſig med lange Straaler. Naar dette Kortblad bøies ind ad, da ſkyde Straalerne ſig langt; i modsatte Tilfælde trække de ſig lidet ſammen.

3. At ſee i et Speil, hvad Fienden gjør en halv eller heel Miil borte.

Dette er en artig og dog let Kunſt: Tag et almindelig ſtadt, men godt Speil, jo længere jo bedre; lad oven og neden til, og paa høire Side, liime Liſter derpaa, omtrent halvanden Tomme brede, ſaa at Speilet er indfattet, uden paa høire Side, hvor det maa være aabent. Hold ſaadan et Speil imod det Sted, hvor Fienden opholder ſig, da kan du deri ſee hans Marscher, Skandſer, hans Gieren og Læden.

4. At

4. At læse den allerfineste Skrift i Maaneskin, naar samme kort tilforn er kommen i Nye; eller og i det største Mørke, uden at have Lys nær ved.

Denne Curiositet kan i Nødsfald ogsaa være til Nytte. Man bruger dertil et Brændspeil, eller et temmelig stort Brændglas, og holder et af Deelene imod Maanen, eller imod Planeten Venus eller Jupiter, eller og imod en Ild eller Fakkell, som er langt borte, saa at det langt fra ikke giver noget tilstrækkeligt Skin at læse endog de største Bogstaver ved; eller og holder man det imod et Lys i sin Naboes Huus, da samle Straalerne sig i Brændspeilet eller i Brændglasset, og udgiøre en ordentlig Brændepunkt, i sin behørige Vide. Naar man lader denne Brændepunkt falde paa Skriften, og fører den fra et Sted til det andet, da faaer hvert Ord deraf saa meget Lys, som det behøver, saa at man ogsaa kan læse den fineste Skrift derved.

5. Om Natten at giøre et langtfraliggende Sted lyst ved et Brændglas.

Sæt et brændende Lys lidt bag Brændepunkten af et stort Brændglas, da kaster det sine ligeløbende Straaler langt fra sig, at man derved

ved kan see dem, som gaae paa Gaden, og hvad der skeer i fraliggende Huuse.

6. Alt bringe Lys, uden Lue, til et mørkt Sted.

Det hænder sig ofte, at noget om Aftenen falder under Bordet; naar man vil søge dette igien uden Lys, kan man bruge et Speil dertil: Man samler nemlig Straalerne af et klart brændende Lys i Speilet, og bøier og leder det, ligesom man vil, hen til det mørke Sted, da kan man let see, hvad man har tabt.

7. Alt see i Solen, uden at beskadige Synet, tillige at kunde beqvemmelig observere Soelformørkeller.

Naar man i et Kortblad stikker et flint Hull med en Naal, og holder et mørkegrønt, et blaat eller mørkerødt, men dog giennemsigtig Glas, der bag ved, kan man see i Solen.

8. Alt see paa Maanen, om den er i Rye eller i Ræe.

Man stiller sig lige imod Maanen, og iagttager, med hvad Haand man ligesom kan gribe ind i den; er det med den høire, da er den i Ræe, men er det med den venstre, da er den i Rye.

Eller

Eller og: naar Maanens Horn vende sig mod Osten, da tager den til; men staae de mod Vesten, da tager den af.

9. At præcis det Dieblif, naar det bliver Fuldmaane.

Man sætter et Beger fuld af Vand i Lufsten, og giver vel Aft derpaa; thi i samme Dieblif, det bliver Fuldmaane, løber Vandet over.

10. At skære et Drifkeglas rundt omkring i tu, i en Sneglelinie, fra Øverst til Nederst.

Tag et reent Drifkeglas, hvori ingen Blærer eller Sandkorn ere at see, og tegn Sneglelinien, som du vil skære over, i Forveien med Bles. Tag saa Glasset i Haanden, og hold Mundstykket, hvor Tegningen begynder, ved et brændende Lys, at det bliver gandske heedt. Naar du da væder en Finger med Spyt, og slaaer dermed paa samme Punkt, faaer det en Sprække deraf. Tag saa to brændende Lunter, og hæng dem saa, at den brændende Ende vender ned ad; og naar de ere spids afbrændte, da hold een uden paa Glasset, paa Sprækken, og stryg den løselig efter Tegningen; saa springer Glasset, hvor Luntten kommer. Naar nu den

eene Lunte er afflidt, da tag den anden, og continueer Trækket dermed, imens hiin brænder spids af igien, og skift saaledes Lunter, indtil heele Linien er sprungen. Naar man er kommen til Enden, maa man med Luntten giøre en Tverstræg, da holder det Øvrige af Glasset.

NB. Men man maa ei komme alt for nær til Enden af Glasset, men lade en eller halvanden Fingerbred Rum imellem Tverstrægen og Foden af Glasset, at samme kan beholde nogen Styrke. Dette affkaarne Glas kan man sætte saa tæt sammen igien, at det holder Vand; og naar det er tomt, kan man til Curieusitet trække Sammenfeiningerne fra hinanden.

II. At skære et Drifkeglas i Ringe eller Sneglelinier fra Øverst til Nederst, at man kan tage Stykkerne fra hinanden, og dog sætte dem tilsammen igien, og drikke deraf.

Nogle lære, at man med en Diamant skal skære Glasset, ligesom man vil, og siden sprænge det, ved at holde et langt spids Jern eller Lunte derved. Andre giøre det samme med Gløder eller antændte Viingreene, og endnu andre med en i Olie dyppet Sølvtraad, som bindes om Glasset og tændes an; og naar denne er afbrændt, binde

binde en Traad, som er dyppet i koldt Vand, hvor Svovlstraaden har siddet, eller stryger Stedet med en vaad Finger, da springer Glasset fra hinanden.

Jeg vil derimod vise en bedre og sikkrere
Bei: Tag en Spaan, saa tynd som en Pennekniv, og skær et lille Skaar deri, saa stort, at man kan fatte Glasset dermed; læg bemeldte Spaan i koldt Vand, og hold den øverste Ende af Glasset paa den eene Side i Lys, saa længe man kan tælle til 60 eller 70, da er det heedt nok. Tag saa Spaanen af Vandet igien, og ryst det hastig af, at ikke een Draabe bliver hængende derved, hvilket vilde foraarsage, at Glasset fik meer end een Sprække. Naar man nu fatte den heede Ende af Glasset med Skaaret, da faaer det en Sprække af den fugtige Spaan. Tag saa smaa Køgelselys, lad et af dem komme i Brand, og hold den gloende Ende ved Sprækken af Glasset; dog næsten en Knivsrng breed fra Sprækken, og blæs bestandig paa Enden af Køgelselyset, da flyver Asken bort, at det faaer en klar Glød, og Sprækken i Glasset bliver større, eftersom man fører Køgelselyset paa Glasset, enten i Ringe, eller i Slange- og Snegle-Linier. Men Ringene maa saaledes løbe i hinanden, at man, naar Glasset vendes om, kan stifte en

Pennekniv imellem Sprækkerne, og trække Ringene fra hinanden. Vil man drikke heraf, maa man trykke Glasset forsigtig til de underste Tænder, thi ellers løber Vinen igiennem Sprækkerne, og man spiller sig over. Naar man ret forstaaer at omgaaes dermed, da er det ret smukt at see paa, og i et godt Selskab en artig Tidsfordriv.

12. Sympathetiske Kugler, at tilkiendegive hvert Klokkesæt med.

Man lader sig gjøre en lille Kugle, saa stor som et lidet Kirsebær, af Tin, Kobber, Messing eller Sølv, med et lidet Hull i Midten, som man kan trække en Silketraad igiennem. En saadan Kugle holder man i Silketraaden, med de to forreste Fingre, med nedbøjet Haand, i et Drikkeglas; men ganske stadig, og uden ringeste Bevægelse eller Skielven med Haanden, lige midt i Glasset; da begynder Kuglen at bevæge sig, jo længere, des stærkere, indtil den treffer, og slaaer saa mange Slag paa Glasset, som Klokkeren er; hvorefter Bevægelsen bliver langsommere, indtil den staaer ganske stille tilsidst. Dette slaaer accurat ind hver Time, hvortil Aarsagen skal være Blodets Bevægelse, som i den liden Verden har Sympathie med Himmelens Indflydelse,

delse, hvorpaa ogsaa Uhrværkers Opfindelse berøer. Men hvem kan angive Uarsagen, hvorfor Kuglen efter Timens Tilkiendegivelse staaer stille, da Blodet er i bestandig Bevægelse?

I 3. Alt tænde noget med en Glasfugle, ligesom med et Brændglas, og om Natten at bringe et klart Skin derved til Veie.

Fyld en klar Glasfugle med frisk Vand, og hold den i klart Solskin i Solens Straaler, mod noget Ildfattende, som Tønder, Svamp eller deslige, saa at Kuglen, formedelsst Solstraalerne, kaster en ordentlig Brændepunkt derpaa, da tænder Svampen sig strax.

Naar en stærk brændende Lampe sættes bag ved en saadan Kugle, da kan man ved det klare Skin, den giver fra sig, see og forfærdige det allerfineste Arbeide.

I 4. Paa frie Haand, og uden Passer, at tegne en fuldkommen Zirkel paa Papir, alene med en Pen.

Tag et lidet Blad, som er lagt løselig og lige paa et andet Papir, eller et Papir, som er lagt fire eller otte Gange sammen; sæt Mellemfingeren af din høire Haand, med den nederste

skarpe Ende af Neglen, fast derpaa. Lad en dryppet Pen ligge paa samme Finger, og røre ved Papiret, og hold den høire Haand frit op, at den ikke ligger paa Papiret; tag fat paa et Hjørne af Papiret med den venstre Haand, og drej det rundt om, saa er Zirkelen giort. Dette kommer an paa Øvelsen.

15. Alt et Billede bevæger sig paa Bordet, uden noget Uhrværk, og ikke falder ned af Bordet, men vender sig selv i rette Tid.

Denne Opgave er ikke saa vanskelig at gjøre, som den i Begyndelsen synes; thi man tager ifflun en Hesteflue, og sætter den hemmelig under et let Corpus, som indentil er smurt med Tiære; er huult neden til, oppe i Rundingen høit, og staaer lige i Beiret paa Bordet, og lader det saaledes marchere. Naar nu den arme Fange gierne vilde ud, søger den paa alle Steder sin Frelse, kryber hist og her paa Bordet, og fører det Billede med sig, som den er under. Naar den kommer til Enden af Bordet, har man ikke nedig at være bange, at den skal falde; thi den vender sig da, og marcherer fremad paa Bordet igien, hvilket er en stor Hemmelighed for Tensoldige.

Pigeledees kan man giøre et læt Billede af fint Papir, og sætte en Glue eller Mng derunder, eller klæbe den med Bingerne fast paa Billedet, saa at den er ganske indsluttet, at ingen kan blive den vaer; dog maa den have frit Rum til at krybe. Saaledes kan man klæbe Gluer under Skildpadder, som ere giorte af Papir, og lade dem krybe paa Væggen.

16. At give løvløse Figurer Bevægelse.

Man gjør Figurer af Korketræ, i hvad Skikkelse og Størrelse man vil, og lader dem male efter Proportion. Tag siden det Sorte, som pleier at vore ud i Havren, sæt den eene Ende deraf i den eene Fod af Figuren, og den anden Ende i et Trætallerken, eller i Bordet, og lad 2 til 3 Draaber Vand falde derpaa; da begynder det strax af Vandets Fugtighed at blive ligesom levende, og ved alle Slags Bevægelser ogsaa at bevæge den derpaa hængende Figur. Hvilken af Plante-Riget opfundne Kunst bliver des meere forunderlig, naar man forstaaer at behandle den ret, og at forestille en Samtale med Billederne.

17. Med en Kniv at hængte en Kat paa Bæggen, saa at det lader, som den var stukket ganske igiennem.

Tag en temmelig lang Spisekniv, som er noget sløv; gribe Katten med den eene Haand i Skindet paa Ryggen, og sæb det et Par Gange omkring Knivsbladet. Naar du da stikker Kniven i Bæggen, bliver Katten hængende derpaa, hvilket giver et selsomt Syn.

18. Alt et Kors, som med Kull er tegnet paa Bordet, og slettet ud igien, skal findes paa Haanden.

Gier med Kull et tredobbelt Kors paa Bordet, hent siden Aske af Kieffenet, og imidlertid kan du uformærkt tegne samme Kors med et Tælgelvs bag paa Haanden. Bring saa Asken ind i Stuen, og gnie det paa Bordet tegnede Kors ganske ud dermed; strøe samme Aske bag paa Haanden, gnie det vel ind, og blæs det Øvrige bort, da viser Korset, som stod paa Bordet, sig paa din Haand.

19. Alt et Papir ei skal brænde.

Dyp Papiret i Oleum Tartari per deliquium, lad det tørres igien, og hold det saa i Lucild, da fatter det ikke Ild, omendskiønt det af

af Ildens Magt ganske fortæres. Ligeledes, naar man holder et Blad almindelig Papir fladt over et brændende Lys, og bestandig blæser stærkt derovenpaa, da tændes det ingenlunde, eller soies eller fortæres af Ilden, saa længe man holder ved at blæse. Men tager man i Steden for det almindelige, et paa ovenmeldte Maade med Biinssteen-Olie tilberedt Papir, da opnaaer man sit Bemærke med mindre Umage, og sætter Tilskuerne i Forundring.

20. At vise den Eenfoldige et formeent Spøgelse.

Naar det er klart Maaneskinn, og dit Bærelse enten skraae fra Siden, eller c diametre, oplyses deraf, da hav et lidet Speil ved Haanden, og lad Straalerne falde derpaa, og still det mod Vindverne af din Gienboes Bærelse, naar der er intet Lys deri; lad ved Speilets Bevægelse samme Skinn gaae langs ad Vindverne, op og ned, i din Gienboes Bærelse, og viis nogen det, som paa din Side seer ud af Vindvet, da vil i hans Dine forestille sig en virkelig Engtemand eller et hoppende Lys i Gienboens Bærelse. Men vogt dig vel, at den, du narrer, ikke bliver dit Speil vaer.

21. Alt forfkrække nogen ved en pludselig Lue eller Lynild i et Værelse, især naar det er mørkt.

Fyld en Pennepose, eller Hovedet af en Tobakspibe, med semine Licopodii, som findes i alle Apotheker, men stop den ikke for tæt, at Blæsningen kan blive frie og ubehindret; blæs saa dette Frøe hastig øverst igiennem Luen af Lysset, over Taanden, at Lysset ikke blæses ud; hvorved iagttages, at intet Ildfattende er i Nærheden, og at man blæser fra Siden, saa at de Tilstødeværende ei mærke det.

Eller boer paa et beleilig Sted et Hull igiennem Bæggen eller Dørren, ikke større, end at man kan stikke den mindste Finger igiennem, eller endnu mindre, og see til, at alle andre Aabninger, Huller og Sprækker, ere stoppede til, at intet Lys kan skinne ind i Værelset; men brug den Forsigtighed, at det intet Barn, frugtsonmelig Kone eller melancholisk Person, er i Værelset, og tillige, at alle ildfattende Ting ere ryddet af Veien. Men naar et resolvert, muntert og dristigt Menneſke, enten allerede er deri, eller paa en listig Maade loffet derind, saa forſæt dig i al Stilhed med et brændende Lys hen til Hullet, som gaaer ind i Kammeret; hold Lysset tæt derved, dog saa, at Spidsen af Luen gaaer lige

lige med Hullet, og at Løset kaster saa godt som
intet Skin ind i Kammeret, og blæs ovenmeldte
Frøe igiennem Hullet, skraae op ad i Bærelset,
da vil der imod al Formodning sees en Ildstraale
eller Løild, og ingen saa let giette, hvor den
kommer fra.

Naar man har flereer fyldte Penneposer ved
Haanden, og er sikker for at robes, kan man
continuere det, saa længe man vil, enten strax
oven paa hverandre, eller bie derimellem.

22. At øse mange Slags Vand paa hin-
anden i eet Glas, at de ikke skal
blande sig sammen.

Tag et Glas, og øs deri hvid Viin, eller
hvad du vil, derefter saa megen Bomolie, at
den ganske bedækker Vinen; derpaa kan du øse
en anden Drif, og Bomolie derpaa; og det saa
mange Gange du selv behager, thi den eene Drif
blander sig ikke med den anden.

23. At øse rød og hvid Viin sammen i eet
Glas, at de dog blive adskilte fra
hinanden.

Tag Blodet af en Høne, og lad det blive
vel tyndt, at det kan rives til Pulver. Strøe
dette Pulver oven paa den hvide Viin, og øs saa
den

den anden derpaa, da seer du adskillige Wiine
i eet Glas.

24. En Comoedie med en Hane.

Sæt et temmelig stort Speil paa Jorden,
og lad en munter Hane løbe derimod, da kan du
have Fornøielse af at see, hvorledes den slaaes
med sig selv. Men sætt et Gitterverk af Staal-
traad for Speilet, at det ei faaer Skade.

25. Under tre Stræger ei at kiende den længste.

Saa meget Syn burde enhver have, at han
under tre Stræger kunde see den længste; men
efter denne Opgave er det ei vel mueligt for den,
som ikke veed det. Man tager en Tavle, og
skriver paa den underste Side deraf en lang Linie,
men paa den øverste Side, som vendes mod An-
sigtet, en kort, en kortere, og en længere; og
spørger saa, hvilken derunder er den længste?
da man forstaaer den under Tavlen.

Paa den Maade har en berømt Mand lært
en anden den Kunst, at øse en halv Spand Vand
under tre Spande Ol, at Ollet dog skulde blive
lige saa godt og stærkt, som tilforn. Da han
nu havde givet en halv Spand Ol i Lærepenge,
har den anden viist ham, at øse Vandet under
Kar-

Rørret, hvoraf Ollet ikke blev fordervet, som han ogsaa havde lovet.

26. At giøre et Papir af alle Slags Farver, paa hvilket et trykket Billede ikke kan sees uden i Solen.

Chymien er Moderen til naturlige Mirakler, og bringer altid noget Nyt, som Ordsprog sig om Afrika. I Frankrig har en Chymicus opfunden at igiennemdampe et Robberstykke saaledes med brogede chymiske Farver, at man hverken i Skyggen, eller ved Lys, kunde see det Billede, der var trykket paa; men naar Papiret blev holdt imod Solen, har man seet Billedet at glindse som en Regnbue. Denne Hemmelighed har Opfinderen holdt meget dyrt, og ikke vildet aabenbare for mange Penge. Her kan man lære den for intet:

Tag een Deel almindeligt Salt, to Deele Salis armoniaci (thi heri er Sæden til alle Farver skjult, som i det vaade lade sig opløse), grøn og blaa Vitriol og Allun de Rocca, ligemeget af hver; bland alt dette sammen, og sæt det i et balneum vaporatorium, som er Chymisterne vel bekendt. Saa snart nu Saltene begynder at dampe op ad, da hold Papiret med det paa
trykte

trykte Kobber derover, da bliver det, som oveni til er beskrevet.

Naar Papiret bliver giort af hvidt Atlass eller Taft, som det kan gøres af slige Klude; da vil denne Kunst synes endnu meere forunderlig, og Farverne ligne Duehalsene, eller Paa fuglenes Stierte, eller Morgenrøden.

27. At kunne see Stierne ved lys Dag.

Stiernernes mindre Lys fordunkles af Solen; men at dennes stærkere Lys ikke skal hindre vores Syn, kan man i en dyb Brønd see Stierne, endog ved lys Dag.

28. Uden noget Instrument at see et Land, eller Bye, eller Egn, i Perspectiv.

At man kan see igiennem Kikkerter, er noget, enhver veed; men hvad jeg her vil fortælle, er næsten ligesaa latterligt, som underligt, og af en uavkundig Mahler ved Keiser Leopolds Hof, som noget, der var ikke almindelig, viist en fornem Herre, som ikke alene var en stor Elsker, men ogsaa en ypperlig Kunstner i Mahlerier. Naar man nu paa belovede Maade vil see en Egn som i Perspectiv, maa man sætte Benene

nene fra hinanden, og see derigjennem; da viser alle Ting sig bagvendt, (fordi Hovedet hænger ned ad), som det var tegnet paa et Skilderie.

29. Alt nogen skal see et andet Ansigt i et Speil, og ikke sit eget.

Hvem som ikke veed det, vil holde det for umuelig, eller for et kunstig Koglerie. I Florenz var fordom en Italiener, som gav fore, han havde et Speil, hvori enhver kunde see, om han var et ægte Barn eller ei. Mange gave ham Penge, at han skulde lade dem see deri; hvilket han tillod dem, og sagde, at uægte Børn saae deres Hoveder baglends. Men han havde et Skilderie ved Haanden, hvorpaa et sort Hoved var malet baglends, hvilket han havde sæstet oven til, og kunde hidsæ saaledes ned, at det hang parallel med et fladeliggende Speil. Dette hidsede han ned, naar der kom nogen, som havde et sort Hoved, som da kun saae Gladen af Speilet og hvad der hang derover; thi mit Billede sees ei i Speilet, uden jeg staaer lige for samme, og seer enten fra Siden, eller oven fra, eller neden fra op.

Man kan paa en anden Maade gjøre det saaledes: Man mahler en Figur, og klæber den paa Glasset, saaledes, som den efter sin heele

Om

Omkreds er udskaaet med Særen. Naar man
 nu lægger Bunden paa, da seer den, som seer
 deri, ikke sit eget Billede, men det som er lagt
 bag ved. Dog maa Billedet være stort, og
 den, som seer sig deri, ikke staane alt for
 tæt derved.

Den
naturlige Erldom
eller

Kunsterne's Skueplads
Trettende Deel,

indeholder

adskillige forunderlige Jagt- og Skyde-
Kunster, og hvorledes et Gevær kan
bevares fra Rust, samt ren-
ses derfra.

I. At bringe Rusten paa Diebliffet fra alle
Gevære, og præservere dem derfor.

Rec. Brændt Allun.
Calvonium.
Brændt Bimssteen.
Magnetsteen.
(Af hvert 1 Rod, og pulveriseret fint.)
Skorpion-Olie, 1 Rod.
Hiortetalg, 6 Rod.

D.

Lad

Lad Hiortetælgen først smelte i en Messingpande over sagte Gløder; derefter rør Calvonium deriblant, og naar denne ogsaa er smeltet, da slaae Skorpion-Olie deri, og tag Panden fra Ilden, og rør de øvrige Species deri, den eene efter den anden, og rør det vel om, indtil det er blevet koldt, og som en Salve.

Tag saa et Stykke bereedt Bullefskind, og slaae det med Søm glat ud paa et Bret, stryg det over med Liim, og imedens Limen endnu er vaad, strøe igiennem et Haarsold efterfølgende Pulver derpaa, tryk det allevegne vel ned med den flade Haand, og lad det tørres i Skyggen 3: hverken i Solen, eller ved Ønnen. Næmlig

Rec. 3 Deele Kristalglas.

2 Deele kalcineret Flintesteen.

(Denne gøres ganske gloende, og slufkes siden i koldt Vand, da lader den sig let støde smaa.)

1 Deel Smirgel.

Alt dette pulveriseres, slaaes igiennem et Sild, og strøes paa Læret, som sagt er.

2. Hvorledes det skal bruges.

Tag noget af bemeldte Salve paa et lille Stykke af dette Lær, og gnie dermed paa det rustede Sted, da tager det ikke alene strax Rusten bort,

bort, og gier Geværet saa blank, som det var poleret, men det hindrer ogsaa Geværet at løbe meere an, især naar det bliver tyndt oversmurt med denne Salve, og gniet over med Blye.

Hermed kan man ogsaa gjøre anløbet Sølv, Messing og Kobber reent, og gjøre det saa nyt, som det var friskt udkogt: men hvad som er forgyldt, eller blaat anløbet, maa man ikke gni dermed, fordi det tager Forgyldningen og Email-leringen bort. Desuden pleier det, som er emaillet og forgyldt, ikke saa let at ruste eller bliver ureent.

Item:

Tag stødt Hammerflag, Bimssteen og Rugmeel, af hvert ligemeget, slaar Liimvand derpaa, og ælt det dermed (men Liimvandet maae ei være for stærkt), bland det med saa megen Røenrog, at det bliver kulsort, og rul Skiver deraf, og skær smaa Tayler, en Penneskræ tykke, deraf, saa store man behager; lad disse siden vel tørres ved jævn Ild.

Naar man vil bruge en saadan Tayle, gior man den i Munden lidt vaad, og gnier Rusten dermed, da gaaer den strax bort, og Stedet poleres; dette gnier man siden med et Stykke Blye, eller med en tør Velsk Nøddekjerne, da rustet det ikke meere.

Paa samme smaa Tavler kan man ogsaa stryge og prøve Sølv og Guld, ligesom paa en Prøvesteen.

Man mærker ved denne Feilighed, at det er ilde gjort, at smøre et Gevær ind med Bomolie, fordi denne, formedelst det vandagtige den har hos sig, forarsager Rust, uden saa er, at man betager den det vandagtige paa følgende Maade: Os heedt smeltet Blye i Bomolien, og strykt det behændig om, damp det ud, og igienn tag det samme tre gange efter hinanden.

3. At smøre Harnisk, Gevær og andre Vaaben, at de ei skulde ruste.

Tag en usaltet Soenavle, og smør dem dermed, saa ruste de ikke.

4. En Salve at bevare alle Vaaben med fra Rust i 30 Aar.

Tag 8 Lod Bomolie, 8 Lod Kloefit, 8 Lod Magnetsteen, 8 Lod Hammerslag, 6 Lod Bimssteen og 1 Lod Eskfit; Magnetsteenen, Hammerslaget og Bimssteenen stødes først smaa i en Morter, og slaæes igiennem et Sild, og tillige med de andre Specier, smeltes siden paa Ilden til Salve. Hermed smører man Geværet, og
hvad

hvad man vil bevare fra Rust, hvilket er et godt og ofte forsøgt Middel.

5. At bringe meget Wildt sammen, og forsietre det, at det ei løber bort.

Sank i Maimaaned, om Morgenen tilig, paa en Mandag, i den allersførste Time af Dagen, saa snart Solen staaer op, Eberrod, Hiorte-rod, Liebstokel og Kamfer. Tør Roden tilligemed Urterne, og pulveriseer dem. Tag derefter Birke-Afke, og en nybrændt og ubrugt Leerpotte, tilligemed Esterbyrden af et drægtig Wildt, tør dette iligemaade, og gjør det altsammen til Pulver. Velt dette Pulver med Ertemeel i et friskt Band, som er taget af en Bæk, der rinder fra en Skov, gjør det saaledes til en Dei, og gjør smaa Rugler deraf, som du tørrer og gemmer til du vil bruge dem.

Dette viser den største Kraft og Virkning, naar Solen kommer i den 20 Grad af Krebsen, indtil den 30 Grad, det er omirent fra den 10 til den 20 Julii, omendskiont det ogsaa ellers viser forunderlig Kraft, saa at Sylvius herved har bragt 25 Stykker Wildt sammen.

Men Ruglerne maa lægges paa et Sted, hvor Wildtet pleier at have sin Gang. Saa snart det har ædt en deraf, gaaer det ikke meer

fra Stedet, men henter andet Bildt i Hobetal derhen. Naar ogsaa et Menneske bærer bemeldte Rugler hos sig, og et Bildt kommer ham nær og smager den, da løber det ikke, men staaer stille, at man ogsaa kan røre derved.

6. En sympathetisk Røg at samle alt Bildt paa hvad Sted man vil.

Først maa man have Efterbyrden af et drægtig Bildt, eller dets Genitale, hvorved er at mærke, at saa mange Slags Bildt man paa den-
 1: sympathetiske Maade vil bringe til et Sted, saa mange Slags Efterbyrder, eller Genitalia, af hvert især, maa man have ved Haanden. Dette maa tørres og stødes vel. Bland det siden med 8 Lod philosophisk Vitriol, 4 Lod Kamfer, 1 Pund Harpir af Grantræ og en Kassefjovl fuld af Byghalm; læg alt dette hen paa det Sted, hvor du vil have Bildtet sammen, og tænd det an.

Denne Røg gaaer efter Vinden, vel halvanden Miil, naar Vinden er stærk, og naar endogsaa ingen Vind var, saa udbreder denne sympathetiske Operation sig dog tre Fierdingmiil, og drager Bildtet derhen i Hobetal.

Men at samme skal blive der staaende, er følgende Foering tilforladelig nyttig: Os Menneske.

neske-Urin paa Stedet, og stræ en Finger tyk høit derpaa rødbrændt og finstødt Liim, med Hvede eller Bygkorn, og lidt Datur-Græs, som tilforn er blødt ud i Menneſke-Urin. Naar Bildet æder heraf, bliver det længe paa dette Sted, ligesom det var forſietret, at man har Tid nok til at ſkyde dem.

7. At bringe Bildt til et viſt Sted, at det der bliver længe, og man efter Behag kan ſkyde det.

Fem eller ſex Uger efter Brunſttiden ſkyder man et drægtig Stykke Bildt. Naar man ſkærer det op, maa man tage *pridenda cum matrice*, Mettet tillige med Kalven og ælt, ligesom det er undfanget, tillige med Milten. Alt dette hakkes ſmaaſt ſom en Belling, ſtødes i en Morter, og forvares vel i et Zinkar. Paa et kielt Sted kan man conſervere det et heelt Aar, om man vil. Naar man vil bruge det, maa man tage god ſtærk Wiin, Gildelage og Kamfer-Olie, og komme noget af Zinkarret i en Potte, og røre det vel omkring, at det lugter ſtærk. Heraf kan man ſe noget paa de Steder, hvor Bildtet pleier at løbe, da ſamler det ſig i Hobetal, og et Stykke bringer altid det andet med ſig.

8. Alt et Bildt staaer stille.

Tag et Dødningshoved, læg Jord dert, og saae heri Bønner; sæt det et Sted hen, og lad Bønnerne vore, tag saa Stikken tillige med Bærsten, og sæt paa din Hat; naar da et Bildt seer dig, maa det staae et Skud.

9. Alt fange Fugle med Hænderne.

St. Jørgens Dag maa du grave Friskmoder og Urt, og giemme den frisk. Naar du hænger denne Rod paa et Træ, lade Fuglene ved dens Kraft sig tage med Hænderne.

10. En anden Maade at fange Fugle paa.

Lad hvide Erter ligge Dag og Nat i Edike, hvilken Fugl, som æder heraf, bliver liggende, ligesom den var død.

11. Endnu en anden Maade.

Lad det Nabsel, som Fuglene pleie at æde, nogle Dage ligge i stærk Blinbærme, og kast det for Fuglene.

12. Alt forsamle mange Fugle paa eet Træ.

Bland Gegeblade med Marregon eller Silphium og Svalefit, og hæng det paa et Træ; da

da forsamle sig der alle Slags Fugle nogle
Miile fra.

13. Alt en Fugl skal flyve paa din Haand.

Køb paa Apotheket den Urt Rimoria og
hvid Honning, brænd begge Deele til Svovl og
læg det i et Silke-Tørklæde paa din Haand, da
sætte Fuglene sig derpaa.

14. Alt ingen Fugl skal flyve fra dig.

Brænd en Vidhop til Pulver, og giv Fuglen
den blant hans Føde, dog ei for meget deraf,
da flyver den ikke fra dig.

15. Alt fange alle Slags Fugle med Haan-
den, uden Instrument.

Tag en Drelever, hvidt Kløverfrøe og Kul-
frøe, kog dette i Leveren, og strø det paa det
Sted, hvor Fuglene opholde sig. Saa snart
de æde heraf blive de ligesom døde; da kan man
let fange dem med Haanden.

16. Alt fange de listige Spurve.

Man gjør en giennemsigtig Kuro af fine
Riis eller Vidier, med en ikke alt for stor Abning
oven til, deri sætter man en mindre Kuro, dannet
som en Tragt eller Kuse. I den nederste Kuro

lægger man et Reede fuld af unge Spurver (de findes omkring Huse og Vader, i alle Kroge og Huller, bestorme ogsaa undertiden et Svalerede, og lægge sig deri) og sætter den paa Gaarden eller i Haven; da komme de Gamle i Hobetal flyvende, krybe ind igiennem den øverste Aabning, men kan ikke komme ud igjen, fordi det ikke kan skee, uden at brede Vingerne ud.

17. At fange Bildspurve.

Denne Fugl gior Bygen stor Skade, og er vausskelig at fange, men lader sig dog bedrage paa følgende Maade: Man tager en lang og let Stang, og stikker smaa Qviste deri rundt omkring, hvilke tilforn ere overstrøget med Piim. Naar man nu seer dem i Mængde at sidde i Kornet, lister man sig hen, og holder Stangen med Piimqvistene i næste Buss, holder den skarpe Side af en Kniv for Munden, og blæser derpaa, at det snurrer; herover blive de vrede, komme flyvende, for at see, hvad der er paa færde, og sætte sig paa Piimqvisten.

18. At fange Spurve og andre Fugle i Fiskeruser.

Læg i en Fiskeruse en god Haandsfuld Havrestraae, som der endnu er Havre paa, og hæng den

den paa et Træ; da krybe Spurve, Bogfinger og andre Fugle i Hobetal derind. Sætter man en levende Fugl deri, da lader det sig endnu lettere giøre. Hænger man en Bogfinke, Stillis eller anden Fugl, i et Buur næst ved, da lokke de deres Lige derhen, som for Selskabs Skyld krybe ind til dem.

19. En Kunst med Harene.

Naar du i sidste Qvarteer, om Morgenens tilig, gaaer paa Spor efter en Hare, saa sæt samme Aften en Snare derhen, enten det er paa Marken eller i en Fure; sæt to Snarer, en paa hver Side, thi Haren har den Art, at hvor den i Næet løber Morgen eller Aften, der løber den følgende Morgen og Aften igien. Haanden og Snaren maa du smøre med Vbler.

20. En anden Kunst at fange mange Hare paa.

Tag Skarnet ud af Maven paa Haren, iligemaade Rodderne, og desuden spanske Gluer. Disse tre Ting blander man sammen, og naar man vil stille Snaren op, stryger man Skoefaalene dermed. Naar man sætter Snaren paa et Sted, hvor Harene pleie at komme, da følge de gierne denne Lugt.

Paa

Paa denne Maade skal en engang med tre Snarer have fanget 70 Harer.

21. Endnu en anden Kunst at fange Harer paa.

Bland Vilse og Stundesløs (Zeitlos) med Blodet af en ung Hare, og slyk det ind i en Hares blære, da løbe mange Harer derhen.

22. Eller.

Tag to eller tre Harekoder, 4 Lod Eberrod og 3 Lod Sukker, og bland det sammen. Lad derefter Birkeqviste ligge to Dage og Nætter i Silde- eller Ried-Vage, og smør dem næst ved Enden med bemeldte Materie, og stil dem hist og her i Jorden, hvor Harene sædvanlig holde sig op; da komme de i stor Mængde.

23. At forsamle mange Harer paa eet Sted.

Hak Desmer, Realger, Hermodoktil og Stundesløs-Roser i hinanden, og bland det med Blodet af en ung Hare; slyk det altsammen ind i en frisk Hareblære, og læg den et Sted hen paa Marken; da samle de sig der saa længe, indtil man tager den bort igien.

24. At

24. Alt Havene skal løbe efter dig.

Bind en Haregalde under din Skoe; naar da en Hare kommer paa Sporet, løber den derefter, til den kommer i Snaren.

25. En let Maade at fange Ræve paa.

Naar man paa den Tid, Ræven parrer sig, har fanget en Rævinde, skal man fraskære den Lemmet tillige med Larmen, det hænger ved, og de smaa Aarer, som befordre Fødselen. Dette skærer man altsammen i smaa Stykker, og medens det endnu er varmt, lægger det i en lille Potte tillige med Galban, blander det sammen, og dekker Potten vel til, at Lugten ikke skal trække ud. Dette maa man giemme et heelt Aar, og lægge det for Rævene, naar man vil fange dem. Dertil tager man ogsaa en Fleskesvær, rister den paa Gløder, og lægger den i Potten, som Lemmet og Galban er i, og lader den feede Saft dryppe detsfra. Naar du lægger dette for Ræven, da skal du befinde, at Rævene skal strax være i Hælene paa dig. Men Skoessaalene maa du i Forveien smøre med Koemøg, at Ræven ikke lugter Menneskespor; da komme de dig snart saa nær, at du kan skjde dem.

26. En anden Maade.

Smør dine Saaler med brændt og ristet Gleskesvær, og gaae saa hen, hvor Rævene holde sig op, da følge de dine Spor, og indfinde sig selv for at skydes.

27. Et Narrepulver eller Skraldpulver.

Naar man til Salpeter tager Svovlblomme eller Viinsteen, eller Sal tartari, og deraf gler et Pulver, og holder lidt deraf i en Bliskee over et Eys, da tænder det sig, saa snart det er bleven heedt, og det i frie Luft, som andet Krud ikke gler, og giver et stærkt Skrald fra sig, hvorefter det ogsaa kaldes Skraldpulver.

Lægges man Krud i Viinspirit, og tørres det igien, bliver det engang saa stærkt, som det var.

Dosis:

God Salpeter, $1\frac{1}{2}$ Lod.

Svovl, $\frac{1}{2}$ Lod.

Viinsteen, 1 Lod.

28. Om det stille Krud.

Man kan svække Krudet med Hunde- Hønses eller Gaase-Been, med Marven af Hollunder-træ, og andet meere, hvorved Kraften deraf dog

dog tillige svækkes; saa at Krudet gjør des mindre Virkning, jo mindre det knalder.

Naar man blander Krudet med Venesbiff Borras, taber det Knalden, men tillige Kraften.

29. En virkelig Composition af stille Krud.

Tag fint Krud eller dets Composition, en Fierdedeel Pund.

Brændt Salt, $1\frac{1}{2}$ Dwt.

Kride, $1\frac{1}{2}$ Dwt.

Kamfer, $1\frac{1}{2}$ Dwt.

Dette lader man i en Krudmølle forarbejde ligesom andet Krud, eller tillaver det selv. Hermed lader man et Gevær, og til Fængkrud bruger man halvknuget godt Krud. Dette Krud legitimerer sig i Praxi saaledes, at en sædvanlig Ladning heraf skyder en Kugle 50 Skridt med et svagt Knald.

30. At døde Krudet, at det ei knalder, men dog driver Kuglen.

Tag efter Kørets Bessaffenhed to Ladninger Krud, hver Ladning for sig; derefter tag saa meget brændt Allun, som den eene Ladning veier, Allunet stødes fint, men Krudet rives grovt,
og

og blandes med hinanden, og lades som almindelig, men paa Fænghuslet maae strøes reent fint Krud.

Og da Krudet er forskiellig, snart stærkt, og snart svagt, kan Proven let seile første Gange, at Skudet enten blive hørt, eller vil ikke gaae løs, hvorfor man enten maa tage meere eller mindre Krud, og det saa længe til det holder Prove.

31. Alt man med et almindelig Skud ei kan skyde et Haandklæde igiennem.

Lad Haandklædet hænge ganske frit, og ikke udspændt, og ingen Væg være bag ved i Nærheden, hvor det kunde slaae an. Bedd derefter med nogen, at du vil giere Haandklædet fast, at han ikke kan skyde det igiennem. Lad ham selv lade, og skyde med en Kugle derefter, da gaaer Kuglen dog ei igiennem, men Skudets Kraft hindres ved det frithængende Klæde; hvilket vil forekomme de Uvidende meget selsomt.

32. Alt skyde et Bret igiennem med en Stump Lys.

Lad Geværet med en Lysstump i Steden for en Kugle, og hold det ganske tæt ved

ved Brettet, naar du fyrer det af, da vil det skee.

33. At skyde med Brændoand, at det knager ligejom Krud.

Lad en stærk og vel sammenloddet Nøgel ikke ganske, men dog nesten fuld af Vand, og stop Hullet vel til med en Prop af Kork eller blødt Træe, som slutter tæt. Læg saa Bagdeelen af Nøgelen i friske Gløder, eller hold den med en Tang i en stærk Rue, indtil Vandet begynder at koge, da gaaer det løs med et Knald. Dog maa man vende Fordeelen af Nøgelen til et Sted, hvor Droppen ei kan giøre Skade, naar den skydes løs.

34. At støbe Kugler, som trænge igjennem det tykkeste Jern, og opløse de allerhaardeste Ting.

Tag Bløe og Kobber, af hvert lige meget, smelt det sammen, og støb Kugler deraf, og ledst dem, mens de ere varme, i Spiritus vini rectificatissimo.

35. Eller.

Tag tre Deele Bismuth, og to Deele Bløe, smelt det sammen, støb Kugler deraf,
R og

og ledst dem, mens de ere heede, i god Wiin-
spiritus.

36. Eller ogsaa.

Støb Kugler af Bløe, og ledst dem i Zom-
fruehonning, eller i Boret, som kommer fra den
første Honning; men Boret er meere kraftig end
Honningen.

Naar nogen er haard, da tag den bare Ku-
gle, og stik den, naar du er fastende, i det høire
Øre, og drei Kuglen deri tre gange efter hveran-
dre omkring; stød Kuglen siden paa Krudet i
Nøret, da gaaer den igiennem, om den end var
nok saa haard.

37. Alt skyde med et lidet Gevær igiennem det haardeste Harnisk.

Kuglen maa lægges i et Vand, som er op-
løst med det stærkeste Brændeviin og pulveriseret
Kamfer, og siden vikles i en Klud, som er vel
overstrøget med saadant Brændeviin, Pinolie eller
Svineset. - Naar denne Kugle saaledes er ind-
svøbet, og med sædvanlig Ladning stødt vel ind i
et Nør, vil den frembringe den love Virkning,
nemlig bore et skudfrie Harnisk igiennem. Naar
en Kugle smøres over med Tiære, gjør den nesten
den samme Virkning.

38. I Skydningen at treffe hvad man
figter paa.

Tag en levende Ugle, skær den op, og tag
Hjertet og de tre længste Fjær af den høire Vin-
ge; tør det, og bind det paa den høire Arm, da
treffer du alt, hvad du figter paa.

39. Et curieux Kugle-Plaster, som gjør,
at et Rør skyder nogle hundrede
Skridt længere.

Rec. Salpeter, $1\frac{1}{2}$ Lod.

Kamfer, 2 Lod.

Stærk Brændeviin, 3 Lod.

Linolie, 1 Lod.

Petreolum, $1\frac{1}{2}$ Lod.

Bomolie, $\frac{1}{2}$ Lod.

Mercurium vivum, 3 Lod.

Veneriansk Sæbe, 2 Lod.

Bor, 3 Lod.

Krud, 2 Lod.

Præparatio:

Stød først Salpeteren og Kamferen i en
Morter, og os Brændeviin derpaa, og meleer det,
indtil det bliver som et Beeg: siden sætter man
de andre Olier alle i en Pande over en jævn Kul-
ild, slaaer Dvægsølvet veri, og dæder det, at man
ikke seer det meere (men man maa røre det vel om).

Siden skraber man den Venetianske Sæbe og Boret tyndt med en Kniv, og blander det med forrige; lader det koge lidt sammen, at det kun smelter, omtrent et Quarters Tid, og rører det vel omkring med en Stikke; siden tager man det fra Ilden, lader det blive lidt koldt, og medens Olien endnu er noget varm, støder man Krudet i en Morter, og blander det vel med de øvrige Specier, indtil det bliver koldt, da er det færdigt.

Applicatio:

Dette Plaster stryger man paa Pergament eller Pæret, og søber Krudet eller Haglen deri; men i Forveien maa Piben med denne Salve smøres med en Bist, to eller tre Gange, og lader som ellers almindelig.

NB. En Byffe, som ellers skyder 150 Skridt, skyder 4 til 500 Skridt, og en Pistol til 30 Skridt. Det kan ogsaa bruges til Kanoner, og alle Slags grovt Skyt.

40. Med Pistoler og andre Flinte at skyde meget længere end sædvanlig.

Man lægger et godt Skud Krud i Pistolen, og derpaa støder en Kugle af Papir med Kamfer; derefter væder man et Stykke fint Læder i Steenolie, søber den rette Kugle deri, og støder endnu
 lidt

lidt Kamfer derpaa, da kan man dermed giøre et langt Skud.

41. Med et Gevær at skyde tre gange længere, end ellers.

Man breder 1 Pd. Krud ud paa et Bret, og bestauffer det med 6 Lod Kamferspiritus; derefter lader man det halv tørre, og blander det med 3 Lod stødt Peber, hvorpaa man breder det ud igien, og lader det ganske tørres i Solen. Af dette Krud tages saa meget, som sædvanlig, til at lade et Gevær, da kan man med en Pistol skyde 200 Skridt.

Naar man paa Krudet lægger saa meget Kamfer, som en Ert er stor, og halv saa meget stødt Peber, gjør det samme Virkning.

42. At et Gevær skyder langt.

Man rykker Fængbullet lidt længere op, lader Geværet paa behørig Maade, og stöder en Prop af Kork eller Egeetræ derpaa, da gjør det den forønskede Virkning.

43. At en Kugle skal trænge igiennem et Harnisk.

Man blander Krudet med tre Gran florum antimonii, og i Steden for Papir stöder man en

liden Kugle af rødt Bør i Røret paa Krudet;
siden ombindes Kuglen med et Stykke sedt Læder,
og stødes vel ind.

Eller tag 3 Deele Bismuth, og 2 Deele
smeltet Blye, støb deraf Kugler, og ledsk dem i
Viinspiritus; naar man da i Ladningen støder
lidt Bør under og over Kuglen, gjør det samme
Virking.

Sligemaade kan man gjøre Kugler af en lige
Quantitet Blye og Kobber, ledsk dem i Viin-
spiritus, og lade dem paa forrige Maade.

Eller smelt 1 Pund Tin, 1 Pund Kobber
og $\frac{1}{2}$ Unke Reg. Antimonii i hinanden, og ledsk
Kuglerne, som støbes heraf, i Viinspiritus.

44. Alt indrette Pistolerne saa at man kan
skyde 500 Skridt dermed.

Tag 3 Skeefuld vild Majoranfrøe, og læg
det i en Leerskaal, slaae derpaa Oleum Petri og
Vitriolspiritus, af hver 30 Draaber, og gnie det
et Kvarteers Tid vel imellem Hænderne; del det
til, og lad det staae 7 til 9 Dage, slaae da lige
saa meget af bemeldte Specier paa Frøet, og gnie
det i hinanden, som tilforn. Naar dette er
sfeet, er det færdig, og kan glemmes i en Træ-
Kæffe.

Naar

Naar Pistolen skal indrettes, tager man Røret af Skafet, skruer Svansskruen fra, og lader Røret gjøre vel reent inden i; da skruer man Svansskruen lidt over Halvdeelen paa igien, og stopper Fænghullet til med en Jernstift. Slaae af bemeldte Massa, saa meget som et godt Pistolskrud, i Røret, og stop det til med en Prop, som slutter vel. Herefter lægger man Røret en Finglang i Gløder, og lader det saa vidt blive gloende; naar det er gloende, maa man tage det ud igien, og lade det koeles af, uden Vand, da skruer man Svansskruen fra igien, tager den øverste Prop og Jernstikken af Fænghullet, og øser den forbrændte Massa, som intet meere duer, ud igien af Røret. Dette lader man inden og uden til gjøre vel reent, skruer Svansskruen fast paa, og sætter Røret paa Skafet igien; da er Pistolen færdig til at bruges.

NB. En Glindt eller Byffe indrettes paa samme Maade, kun at man af samme Masse tager dobbelt saa meget, som til en Pistol.

Ladningen:

Man tager godt stærkt Krud, men en Fjerdepart mindre end almindelig, og Kuglen fores med Fitteklude, da kan man med en Pistol skide 500 Skridt. Naar man med saadant Gevær har skudt 3 til 4 Gange, maae man allestider gjøre

Røret vel reent inden i; og naar man sætter det hen, maa man vel forvare og tilstoppe det øverste Hull og Fængbullet, da vedvarer Virkningen saa længe der er et Stykke af Geværet.

45. Med en Kugle at treffe en Traad
paa 100 Skridt.

Tag en liden Kugle, som indtager omtrent Halvdeelen af Røret, som du vil skyde med, boer et Hull derigiennem, og tag fiint Staaltraad, som tilforn er vel udgledet, og affielt uden Vand; stik Enden ind igiennem den dertil tillavede Kugle, sveb Traaden rundt omkring, saa længe til Kuglen passer i Bøssen, og smør Kuglen og Traaden siden over med sort Bør, og rull den vel i Haanden, da seer den ud som en gammel Kugle; men skal den see nye ud, da brug lidt Stanniolie dertil. Denne Kugle maa man ingen give i Haanden. Lad siden, som med en anden Kugle. Naar du da fyrer, og Kuglen farer ud, da giver Traaden sig ud fra hinanden, og kan umuelig feile, thi den brænder alting i tu. Denne Kunst er meget tidt forsøgt, og kan aldrig feile, naar den bliver ret giort.

46. At skyde smaa Fugle med en Kugle.

Naar man har østet Blyet i Kugleformen, vender man den strax om igien, da løber det bees-
de

de Blye ud, at der kun bliver en tynd Hinde tilovers. Denne fylder man med smaa Hagel og Fugledunst, stopper den til med Bor, og for Spæg skyder efter Fugle dermed; da springer Blyehinden af Kuglen, og Haglen spreder sig ud.

47. At skyde Hagl paa 40 Skridt, at det ikke spreder sig ud.

Oven paa Krudet støder man Haar af en Raa, derpaa igien 40 til 50 Krudforn, og Haglen oven paa, og Proppen tilsidst, som sædvanlig.

48. At en Byffe eller grovt Skydt ikke skal springe.

Naar et Gevær er ladet langt eller kort, og man frygter, at det skal springe, lader man tre Hvedeforn falde paa Kuglen, og stopper Papiir oven paa.

49. At hielpe et forheret Gevær til rette igien.

Naar Geværet er forheret, at man ikke kan treffe med det, maa man visse det af med en reen Klud, fra øverst til nederst i Røret, og siden kaste Kluden i flydende Vand, eller i Jøden, eller i et Eloac.

Eller tag Moos af et Dødningehoved, lad det imellem Krudet og Kuglen, og skyd saa, da rammer det ganske vist igien.

Eller skyd med et andet Gevær en Spurve, eller en anden Fugl, dyp en Klud i dens friske Blod, og vist det forberede Gevær dermed af; da bliver det godt igien, at du kan treffe alt hvad du skyder efter.

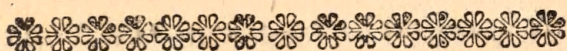
50. At en Byffe eller et Skydegevær ikke skal slaae feil.

Fæg Vrenprisrod inden i Laasen, da slaaer intet Gevær feil.

51. At bringe alle Hunde i en Bye sammen paa eet Sted.

Tag den Urt Hundetunge, med Hiertet og Matrice af en Frøe, læg det hen paa hvad Sted du vil; da forsamle alle Hunde i Byen sig derhen. Og naar du hænger Hunden bemeldte Urt om Halsen, saa at den ikke kan naae den med Munden, da løber den bestandig rundt om som et Hiul, indtil den falder som død til Jorden.

Den
naturlige Trolldom
eller
Kunsterne's Skueplads
Tiortende Deel,
om

alle Slags Hemmeligheder af Natur-
læren, som kan praktiseres tildeels til
Nytte for Menneskene, tildeels
til Tidsfordriv.

I. Et Vand at kiole Drikkevahre i.

Naar man slaaer Salinter i koldt Brøndvand,
og sætter Driften deri, da bliver den kiel;
men ikke een Finger maa man dyppe deri.

2. At bringe Vandet, endog i den største
Heede, til at fryse.

Tag Brøndvand, som er ganske koldt, og
slaae deri Salmiak, som er saa suaat og koldt,
som

som mueligt; lad det smeltes deri, da er Vandet foldere end tilforn. Fyld siden et andet Kar ogsaa med Brøndvand, som er koldt, og sæt det i forrige med Salmiak blandede Vand, at det antager samme Grad af Kulde; slaae ligeledes deri koldt og fiint Salmiak, da bliver denne Blanding endnu foldere end den forrige. Igientag det samme med friskt Vand og Salmiak nogle Gange efter hinanden, da bliver Vandet endnu foldere, end det er i Frostveir; men formedelst Salmiakken, som er deri, kan det ikke fryse. Sæt saa heri et tyndt Glas, som er fyldt med friskt Brøndvand, da fryser det strax, som i den stærkeste Frost.

3. Paa enhver Tid af Aaret, i et Dieblis, at forarsage en stor Kulde, uden Snee, Is eller Salpeter.

Man lader 1 Pund Salmiak smelte i omtrent 3 Maader Vand, og det enten paa een Gang, naar man vil forarsage en særdeles stærk og heftig, men ikkun kort vedvarende Kulde; eller og efterhaanden og i adskillige Gange, naar man ønsker at frembringe en ei saa heftig, men langvarig Kulde. Naar dette Pulver er i Vandet, maa man røre det om med noget haardt, saasom bemeldte Kulde aleene tilveiebringes ved Opløsningens Hastighed.

4. At

4. Alt tage et gloende Jern i Haanden
uden Skade.

Tag Saften af palma Christi, og gior
Haanden vaad dermed, da kan du gribe et gloen-
de Jern uden at brænde dig. Det samme gior
ogsaa Skarnthydesaft.

Eller tag rød Arsenicum og Alumen jame-
num, riv det smaat med Huusrodsaft og Dregals-
de, og salu Haanden dermed, da kan du ubeskæ-
diget gribe gloende Jern, og naar du salver Fæd-
erne dermed, kan du gaae paa Gløder, uden at
beskædiges deraf.

5. Alt stille Hænderne i en kogheed Mate-
rie, og dog ikke forbrænde dem.

Bestryg Hænderne med Mercurit-Urt, da
kan du ubeskædiget stille dem i en kogende Ma-
terie.

6. Alt løse sig selv, naar man er for-
fietret.

Naar man er saaledes forfietret, at man
hverken kan komme frem eller tilbage, kan man
istkun tage sine Skoe af, lade dem staae, og løbe
sin Wei.

7. Bed

7. Ved et sympathetisk Middel at blive meget stærk, frem for andre.

Tag en Glaske fuld af god klar rød Viin, forsegl den, og sæt den paa Skjærtorsdag i en Myretue (det kan ogsaa gierne skee en anden Dag for Paaske, eller i Foraaret, naar det ikkun staaer klar og Dag), lad den staae der det heele Aar igiennem, og tag den ud igien paa Langfredag, og drif hver Morgen et Glas af denne Viin, da skal du see Under.

8. At give Arme og Hænder en overordentlig Styrke, for en Tidlang.

Kiøb paa Apotheket lidt Veisfodsfast, og smør dermed Hænder og Arme til over Albuen; dette igientager man, jo tiere, jo bedre, og gnier det vel ind.

9. At man hverken skal svede eller blive mat af at marchere eller løbe.

Bartholomæi Dag samler man Veisfod-Urt og Rod, og bærer det hos sig i Skoene, eller og paa Kroppen. Dette afværger Sved og Mæthed, og bruges af Rakeierne i Spanien.

10. Paa Reisen ikke at blive træt af
at gaae.

Tag Hvideløg, Tælg, Bomolie og Fidt ;
bland det sammen, og salo dermed Fodsaalene og
Knæerne Afstienen før end du begiver dig paa Rei-
sen, naar du gaaer til Sengs.

Eller tag Faaretælg og Bomolie, og smør
dig dermed. Eller og bland stødt Hvideløg med
smeltet Buxketælg, og smør Fødderne dermed Af-
stienen, før end du reiser.

11. At fordrive Træthed i Fødderne.

Tag Veibred, stød den vel, og smør Fødder-
ne med Saften deraf. Dette er et godt Middel
mod Træthed.

12. At bevare Brystet og Fødderne mod
Kulden om Vinteren, naar man
vil ride.

Naar man har toet Fødderne med ret godt
Brændeviin, lægger man et Ark Papir over hver
Fod, og trækker Strømperne derover, og øser
Brændeviin i Støvlerne, og sætter Beenene
deri. Men for Brystet kan du lægge en halv
eller heel Bog Papir, da skal du lidet føle Kul-
den.

13. Et sikkert Middel, at man ei skal blive drukken.

Naar man i et Selskab er tvungen til at drikke over sin Formue, og man dog ei gierne vil være drukken, da kan man i Forveien drikke et ganske nyelagt Hønsæg, ganske raat, og hvis mueligt er, saa varmt, som det er kommet fra Hønen.

14. Mod Drukkenſkab.

Naar du om Morgenens fastende spiser Glessemars, da bliver du ikke drukken; men er du drukken, saa læg en vaad Klud paa dit Lem, saa bliver du ædrue igjen.

Eller drif fastende om Morgenens 2 Lod Beshonievand, da bliver du ei drukken den Dag.

15. At man ei skal blive drukken, om man end drak den heele Dag.

Tag Saften af Hvidkaal, 4 Lod Granate æbler og 2 Lod Edike, kog det sammen, gior en Sirup deraf, og giv Drankeren 2 Lod deraf at drikke, ferend han begynder at drikke, saa bliver han ei drukken.

Eller drif fastende et Begerfuld Ferſſenløvsſaft; det er ogsaa et godt Middel mod Drukkenſkab.

16. At

16. At en Drikkebroder ikke skal lugte
af stærk Drik.

Naar han tigger Fiolrod i Munden, da
lugter man det ikke.

17. At En aldrig skal drikke meere Wiin.

Giv ham, uden hans Vidende, den Safft
at drikke, som drypper af Wiingrene, naar de
beskæres; da fragaar ham Lyften til at drikke.

Eller man drukner en Al i Wiin, og gi-
ver nogen samme Wiin at drikke; da drikker han
ingen Wiin meere hans Livs tid.

18. At nogen hastig skal blide drukken.

Læg Paristræ i Wiin, og giv nogen den
at drikke.

19. At finde En, der er druknet, som man
ellers ikke kunde finde.

Naar nogen er druknet paa et Sted, hvor
man ei let kan søge eller finde ham, da kast et
Brod i samme Vand, som farer strax hen til
det druknede Legeme, bliver staaende derover, og
viser saaledes, hvor man skal søge ham. Dette
Middel er ofte foresøgt.

20. Alt vide, om der er Gift paa Bordet, eller ei.

Man mærker, at naar der er et Elsenbeen paa Bordet, begynder det strax at svæde, naar der sættes Gift derpaa.

21. Alt nogen, som ligger i sidste Aandedræt, og allerede har mistet Hørelsen, dog tydelig skal fatte Præstens Ord.

Denne Kunst er af uskatteerlig Nytte, og beblift ved mangfoldige Forsøg, tillige meget let at praktisere. Den bestaaer aleeneste deri, at den talende eller bedende Person holder sin Mund til den Døendes Isse, og taler ikke høiere, end han ellers pleier; da vil Patienten tydelig forstaae ham, og give det tilkiende ved Tegn.

22. Uden Hererie at vide, om en Person endnu er i Live, som i lang Tid har været bortreist, og man ingen Efterretning har fra.

Naar nogen er reist fra sin Familie, være sig Fader, Moder, Søn eller Datter (thi Arving af Huuset maa det være), og bliver borte over den bestemte Tid, og man ingen Efterretning kan have, hvorledes han befinder sig, enten han

han er levende eller død; da tag Thelephilum, item Crassula, paa Dansk Mirakelurt, breek en Stilk deraf, og stil den et Sted hen under Taget, ea animi intensione. Er da Personen i Live, voxer bemeldte Urt endnu en Haandlang, og bliver en Tidlang grøn, og skyder nye Blade til, endskjønt de nederste Blade visne efterhaanden; men, er han død, da skeer det ikke, men Urten begynder strax at visne.

23. At vide, om en Syg bliver frisk igien, eller døer.

Vil du vide dette, da tag hans Urin, slaae lidt Mælk deri af et Fruentimmer, som dier et Drengébarn, og rør det vel sammen; skilles det ad, da kommer han sig; hvis ikke, da døer han.

Eller hold ham lidt Rudesaft for Næsen; nyser han deraf, da er det et godt Tegn; hvis ei, er der intet Haab.

Eller læg ham en Guldbrød under Hovedet; skal han døe, begynder han at synge; men skal han ikke døe, da tier han stille.

24. At vække sig selv af Sovne, paa hvad Time man vil.

Tag saa mange Laurbærblade, som Timer, du vil sove, læg dem i et fint Tørklæde, og

bind dem midt over Iffen. Naar du da lægger dig paa den venstre Side at sove, da vaagner du op hvad Time du forlanger.

25. At Kiødet skal vore sammen i Gryden.

Læg store Balrødder til Kiødet i Gryden, da skeer det.

26. At Kiødet ei skal blive mørt.

Om man kaster Blye i Gryden, bliver Kiødet aldrig mørt, hvis det ogsaa kogede i tre Dage.

27. At det hastig skal blive mørt.

Slaae Salt under Gryden, som Kiødet koges i, da bliver det snart mørt, om det endeskiønt er gammelt og seit.

28. At en Sild skal vende sig selv paa Risten.

Slaae Løgsselv i en Gaasestær, prop den vel til, og stik den i Silden, da dreier den sig selv.

29. At en omvendt Potte skal drikke en Skaalsfuld Vand ud.

Fyld en tødt Skaal med Vand, og lad en Herdot, eller et Arf Papiir, brænde ud i en uspruk-

usprukken, temmelig viid og varm Potte; naar dette er mestendeels ude, saa sæt Potten omvendt i Vandskaalen, da drikker den Vandet graadig i sig, hvilket er artig at see paa.

Man kan uden for Døren lade Papiret eller Hørrer brænde i Potten, at de Tilstedeværende just ikke skal vide, hvad der er skeet med Potten.

30. Alt en opblæst Svine- eller Dre-Blære skal briste af sig selv med et Knald.

Fyld Blæren paa et koldt Sted ganske fuld af Luft, bind den saa fast til, som mueligt er, at ikke den ringeste Luft kan komme ud, og hæng den paa en heed Dør; da springer og brister den inden kort Tid med stor Knald.

31. Alt en Glasfugle skal springe, og give et stort Knald, uden at bruge Krud dertil.

Øs lidt Brændevin i Kuglen, og stop Hullet vel til med en Prop af Korketræ, at ingen Luft kan komme ud, Ellers det desuden rundt omkring med Papiirstrimler, som er smurt med en Del af Meel og Egggehvide, og lad det tørres. Læg saa Kuglen paa et sikkert Sted, hvor den ingen Skade kan giøre, naar den springer, i et

Fyrfad paa Gløder, og retireer i Tide, da skal du snart mærke Operationen.

32. Ved en Traad at aabenbare nogen en Hemmelighed.

Man gjør to firkantede og glatte smaa Træestokke, af lige Længde, og saa store, at man paa hver magelig kan tegne heele Alphabebet, med temmelig store Bogstaver; skriv saa paa begge A B C, lige viidt fra hinanden, saaledes, at samme Bogstaver passe accurat sammen paa begge Stokke, hvorfore man, for større Accurateffes Skyld, kan paa hver Stok gjøre et Skaar midt i hvert Bogstav, ligesom paa en Talsstok, saa at Skaarene træffe næie paa hinanden. Den eene af disse Stokke giver du din Ven, den anden giemmer du selv. Naar du nu vil aabenbare din Ven nogen Hemmelighed, da tag en hvid Traad, og maal accurat fra Enden af Stokken til det Bogstav, hvormed dit Brev skal begynde, og gjør der paa Traaden en Prik med godt sort Bles; læg saa denne Prik paa Enden af Stokken, og maal derfra til det andet Bogstav, og tegn Traaden der igien med en Prik af Bles. Læg denne Punkt paa Enden af Stokken igien, og maal derfra til det tredie Bogstav, og mærk Maalet igien med en sort Prik; dette

dette continuerer du saa længe, indtil du fuldkommen har aabenbaret din Hemmelighed. Hvor et Ord er til Ende, kan det gives tilkiende med en Priis af rødt Bles, hvilken man siden i Maalningen ikke lærer sig efter. Siden vikler du Traaden sammen, og begynder fra Enden, saa at Begyndelsen hænger uden for. Naar du sender denne Nogle Traad til din Ven, kan han blive underrettet om din Hemmelighed, naar han paa sin Stok maaler Traaden efter sine Punkter, og skriver hvert Bogstav op paa et Blad Papiir.

33. At stifke en Kniv bag i Skafstet af en Træske, og siden lægge den øverste Ende af Skeen to Finger breed paa Bordet, at den bliver liggende, endskjønt Kniven stikker bag i Skafstet.

Tag en Træ-Spiseske, men ingen Slev, og sæt en spids Kniv i Skafstet nær ved Enden, saaledes, at Kniven vel hænger ned ad, dog ikke lige, men vel skraar, hen til den øverste Ende, som man spiser af. Naar du da lægger den øverste Ende af Skeen en eller to Fingerbred paa Bordet, bliver den liggende, endskjønt Kniven sidder deri; da den dog, aleene for sig selv, ikke kan ligge i denne Situation.

34. At en stegt Høne skal løbe af Fadet.

Tag Fennikel og Balmue-Frøe, af hver lige meget, og giv Hønen at æde; saa snart den har ædt heraf, sover den strax, rører sig ikke, men ligger som død. Pluk saa Fjærene af, og smør den over med Egggeblomme; lad den tørres ved Ilden, indtil den seer, som den var stegt, og læg den saa paa et Fad. Naar du da skærer i den, løber den sin Vej.

35. At mærke sorte Hætte, eller sort Klæde, med guulagtige Bogstaver, som aldrig gaar ud igien.

Skriv med Vitriolspirit og en grov Fraktur: Den hvad du vil, paa en sort Hat eller et sort Klæde, og lad det tørres; da viser Skriften sig med guulagtige Bogstaver, som aldrig gaar ud.

36. Et Forsøg med Oldenborer.

Naar du vil spille nogen et Puds, da læg hemmelig et Tørklæde fuld af Oldenborer under hans Hovedpude, førend han lægger sig. Naar han da lægger sig derpaa, vil han, fordi Oldenborerne trykkes, høre en stærk Surren, som han intet meere mærker til, saa snart han reiser Hovedet fra Puden; og dette vil skee, saa ofte han lægger

lægger og reiser sig igien, indtil han endelig bliver kied deraf og maa staa op af Sengen.

37. At lime en Tobakspibe, som er i tu.

Man kan ridse sig paa Armen, at man kun faaer en eeneste Draabe Blod ud; hermed liner man Piben.

38. At frembringe søde Drømme.

Naar man om Aftenen spiser enten lidet eller intet, og i dets Sted, eller oven paa et maadelig Aftensmaaltid, nyder en god Portion grøn Melisse, enten tillavet som en Salat med Viin og Sukker, eller med Bomolie og meget lidt Medike, eller endnu bedre ganske raae. Da drømmer man gierne om grønne Haver, smukke Aker, skyggefulde Kunder, og andre fornøielige Gjene.

39. At fange en Krage med den anden.

Læg en levende Krage paa Ryggen paa Jorden, og slaae den med Bingerne fast i Jorden, at den maa blive liggende paa Ryggen; da vil den begynde at skriges forfærdelig. Saa snart de andre Krager høre det, komme de flyvende, for at hielpe den. Den, som ligger paa Jorden, griber da den, som kommer den nærmest, og holder den fast, at du kan fange den.

40. At nogen skal sove længe.

Giv ham Haregalde i Viin at drikke, da sover han strax ind, og vil du at han skal vaagne igien, saa øs ham Edike i Munden, eller læg ham Soemell paa Tindingene.

Eller bland Galden af en Aal i en anden Drif, og giv nogen den at drikke, da sover han i 36 Timer; giv ham Rosenvand at drikke, da vaagner han igien.

41. At nogen ikke skal vaagne hastig.

Læg den, som du ikke vil skal vaagne hastig, et Bukkehorn under Hovedet, da vaagner han ikke saa let.

42. At man ikke skal blive soelbrændt, end- og i det allerheedeste Veir.

Tag dobbelt Pap-Papiir, og gjer det lige saa breedt, som Skyggen af Hatten er; i hvor heed Solen da end brænder, kan den dog ikke skade dig.

43. At tilbereede en Viingreen, at dens Druer faaer adskillige Farver paa Kiernene.

Naar du vil, at Druerne paa en Viingvist skal bære røde, hvide og sorte Kierner, da tag
en

en Qvist af hver Slags, og skær Hinden net fra inden til, hvor de gaae sammen, og sæt dem tet ved hinanden i et Dre- eller Høste-Been, læg samme i Jorden, at det raadner, da skyder Viin-qvistene Rødder, og da de ere paa en saa snever Plads indsluttede, indlemmes de ligesom i hinanden. Naar de nu vore op, skyder hver vel for det første sin egen Stamme, hvilken du maa affkære næst ved Beenet, da skyder det siden ikke meere end een Stamme. Lad samme vore, og pas den vel op; da faaer du at see, at hver Drue, som den bærer med Tiden, har saa mange Slags Farver, som du har lagt Viinqviste i Beenet.

44. At gibe Vandet en Farve, som ligner den beste røde Viin.

Naar du for Spøg vil farve Vand, at det skal faae en rød Viinfarve, da tag lidt Honning, kog og skum den saa længe i en Skaal, indtil den bliver lidt haard og sei; slaae siden stødte Brom-bær deri, indtil Honningen bliver saa rød, som du vil have den; os dette siden i Vandet, da seer det ud som den beste røde Viin, og faaer tillige en angennem Smag, hvis der ei er for meget Vand. Paa samme Maade kan man ogsaa gibe fordervet hyd Viin en smuk rød Farve og god Smag.

45. Blant

45. Blant unge Hvalpe at vælge den beste.

Den beste unge Hvalp er den, som seer sigst, og Moderen tager først i Munden, og bærer hen i et andet Kede.

46. At giøre Hundene drukne.

Bland den Urt Oenuthera under deres Mad, da blive de, saavel som Kæbene, drukne deraf. Naar Roden Oenuthera blødes ud i Viin, gjør den samme Virkning.

47. At giøre Asne drukne.

Naar du giver dem Skarnthede at æde, oversælber dem en saa dyb Søvn, at de synes at have mistet al Følelse, saa at de neppe vilde fornemme det, om man flaaede dem.

48. At Hestene blive ganske drukne.

Bland Bilsesfrøe under Bygget, som du giver Hestene at æde. Heraf falde de i saa dyb Søvn, at de ligge ligesom døde en halv Dag. Men vil du have dem levende igjen, maae du gnide deres Næseborer med Rødklø, da springe de strax op.

49. En

49. En særdeles Hemmelighed, hvorved man kan gjøre, at Hunde, Heste og Asne aldrig blive større end de ere fødte.

Saa snart Hundene begynde at lufte Dine-
ne op, maa man give dem 1 Rod stødt Koraller
ind, med lidt Brændevin og Meel. Ligeledes
gives Hestene 4 Rod, og Asnene 5 Rod.

50. At lade en levende Kat flyve.

Bind under Kattens fire Fødder fire opblæ-
ste og vel tilbundne Svineblærer, og kast den saa
i stærk Blæst ned fra et høit Taarn, da flyver
den, og istemmer en selsom Musik.

51. Et heellig Spøg om Natten med
en Kat.

Man fylder 4 Nøddeskaller med blødt Har-
pix, og trykker dem fast under Kattens 4 Fød-
der, og lader den saaledes løbe paa Loftet, om
Natterider; da vil den bringe de Uvidende paa
selsomme Tanker.

52. At alle i et Bærelse maa danse og lee.

Tag Euphorbiisrøe og Pindenana; stød beg-
ge Deele til Pulver, og strø dette i Stuen, hvor
Folkene gaar, da naaer du dit Ønske.

53. At

53. Alt bringe alle ved et Bord til at nyse
baade for og bag.

Tag Deororbium og Nyserod, ligemeget
af hvert, stød det til Pulver, og strøe det paa
et Tørklæde; naar da Giesterne sidde til Bords,
kan du tage Tørklædet, og vifte dermed; da maa
de nyse allesammen.

54. Et artig Spøg i et Danse-Selskab.

Førend Dansen begynder, maa du hemme-
lig bestroe Gulvet med en Hob pulveriseret Nyse-
rod. Naar Dansen da begynder, stiger dette
Pulver tillige med Støvet Danserne i Næsen, at
de alle maa secundere hinanden med at nyse;
hvilken uformodet Hændelse kan giøre Ende paa
heele Dansen.

55. Alt giøre en Steen, som giver Ild,
naar man spytter derpaa.

Tag ulesket Kalk, Salpeter, Tutia Ale-
zandrina og Storax Calamira, af hver 2 Lod;
levende Svovl og Kamfer 4 Lod; stød det alt-
sammen til Pulver, slaae det igiennem et Sild,
spøb det sammen i en reen linnet Klud, og læg
det i en Potte; bind en anden derover med
Staaltraad, og kliin dem allevegne til med Blim,
at ingen Damp kan komme ud. Lad den tørres

i So:

i Solen, og sæt dem i en Pottemager-Døn, indtil Materien deri er forbrændt; derefter tag den ud, og naar du vil bruge den, da lad en Draabe Vand eller Spyt falde derpaa, og hav en Svovlstraad ved Haanden, da kan du tænde Ild derved.

56. At et Lys skal brænde i Vandet.

Tag 1 Pund Bor, 2 Lod god Svovl, 2 Lod ulesket Kalk, $\frac{1}{4}$ Steenolie og $\frac{1}{4}$ Murbale; bland alt dette sammen, og støb deraf et Lys; naar du tænder dette, da brænder det, om du end læste det ned paa Bunden i Seen.

57. Et Lys, som brænder des meere, jo meere Vand man slaaer derpaa, og som ikke kan slukkes.

Tag 2 Lod Galban, 4 Lod ulesket Kalk, og 2 Lod Grahegalde, bland det tilsammen, og gjør med Bor og Spansgrøn et Lys deraf; derefter tag Guldbremse, foruden Hovedet og Vingerne, og lige saa meget Hørfroe; støb det sammen, og læg det i et Leerkar i Hestemøg; slyt det om hver femte Dag, dog i samme Møg, og lad det staae 50 Dage, da bliver det som en Safran eller Olie; smør Lysene 3 til 4 Gange over hermed, og lad dem hver Gang tørres igien.

igien. Naar de da tændes, kan man ikke slukke dem igien, uden man lader dem tre Dage ligge i Vædse.

58. At gjøre en Ild, som brænder hvor du vil have det, i Lusten, i Vandet og paa Steenene.

Tag 12 Blomster af haardkogte Æg, rist dem i en Pande, og pres en Olie heraf; naar denne blandes med 4 Lod Svovl, brænder den alievegne.

59. En Ild, man kan bære hos sig i en Trædaase, og som brænder Dag og Nat.

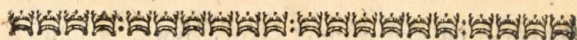
Tag raadent Træ, brød det smaat, og læg det i en Potte. Limm Potten vel til, og lad Træet calcineres vel. Glem det, at ingen Lust kommer dertil, lad det blive koldt, og stød det smaat; læg det i noget, hvad du vil, og luk det vel til, da gløder det, og brænder dig ikke.

60. En Kugle, hvori man en heel Maaned, eller længere, kan bære Ild hos sig.

Tør Koemeg i Solen i Maimaaned, og væd det med Brændevin, som er destilleret tre Gange.

Gange, og gjør Kugler deraf, saa store som en Nød. Lad dem tørres, væd dem tre Gange efter hinanden, og tør dem igien. Derefter gjør man en Dei af ulekket Kalk, Eggehvide, og smaahugget Blaar, hvori man velter Kuglerne saa længe, indtil deraf sætter sig en tyk Skall derover. Naar man har tørret dem igien, borer man dem igiennem, tænder Hullet med et gloende Jern, og sætter en Jerntap deri; da kan man altid bære Ild hos sig.

Den
 naturlige Erldom
 eller
 Kunsternes Skueplads
 Femtende Deel,
 om

alle Slags Midler at bruge til Heste,
 Stude, Kior, Sviin og Geder; ilige-
 maade Duer, Høns, Bier, Fisk- og
 Krebs-Fangst; som ogsaa at fordrive
 alle Slags Utsi, som Møl, Muus,
 Bæggeluis, o. a. m.

I. Alt en Hest ikke skal hovne op.

For at hindre, at hverken Rytteren eller Sadelen skal flemme Hesten, at den hovner op, da tag om Foraaret, naar Frøerne leeg, en nye Værrets-Klud, som man pleier at bruge til Dækkener under Sadelene; læg denne i en
 Park,

Parck, hvor der er megen Frøesæd, at denne alles-
vegne hænger sig paa Kluden; hæng den siden i
Solen, og lad den tørres vel, og læg den nok
engang i Frøesæden, og lad den tørres igien.
Læg denne Klud under Sadelen, naar du vil ri-
de ud, saa kan du ikke klemme Hesten, saa læn-
ge du bruger det.

2. Naar en Hest er klemt.

Tag *Perficaria* eller *Poppourt*, en Haands-
fuld, knus det imellem to Steene, og læg paa
Hesten, hvor Skaden er, indtil det bliver varmt;
tag det saa af, og grav det ned under Tagdrøp,
eller i Møg, eller kast det tillige med Steenene
i et Priveet, at det kan raadne hastig, og toe
Hesten, hvor den har Skaden, hver Dag med
frisk Springvand. Saa snart det begynder at
raadne, læges Skaden uden alle andre Midler,
i hvor haardt den end er klemt, om der endog
saa var voret dødt Kød deri, og man reed den
hver Dag.

3. At give en blind Hest sit Syn igien; dette Middel er meddeelt af en Tyr- kisk Heste-Doctor.

Tag en Esch, det er en Giff, og gjør en
Slie deraf, hvilket skeer saaledes: Tag en nye

Potte, som holder en halv Pot, sæt den paa en anden Potte, som kun holder en Vegl, og grav denne ned i Jorden, at den anden, som staaer oven paa, bliver oven over Jorden, dæk den øverste vel til, at ingen Luft kan komme derind; men i Bunden maa være fem smaa Huller, hvor igiennem Olien kan flyde i den nederste. Læg saa Fisken i den øverste, og gjer Ild deromkring, da smelter Fisken, og Olien flyder ned i den nederste Potte. Smør den blinde Hest tidt om Dagen med denne Olie paa Dienbrynnene, da faaer den sit Syn igien inden fire Uger.

Eller tag Steen, som bruges til Skriver-Tavler, stød den til Meel, og slaae det igiennem et Haarsold, at det bliver ganske fint. Tag en Pennesier fuld deraf, og blæs Hesten lige i Diet. Hold ved 8 til 14 Dage, indtil du seer, at Hesten bliver god. Men, naar du har blæst Hesten dette Meel i Diet, maa du sætte den et Sted hen, hvor den kan gnie sig løselig med Hovedet, uden Fare for at støde sig paa et Søm; thi, saasnart Pulveret er i Diet, begynder det at fløe, hvorfor Hesten vil fløe sig paa Diet. Dette Middel hjælper ogsaa Hestene, naar ogsaa en Hinde allerede viser sig paa Diet.

4. Naar Hestene vil blive blinde.

Tag finstødte Vandmuskler, og blæs dem Hesten, igiennem en Penneskiær, i Ninene; det hjælper ganske vist.

5. At en Hest kan løbe en heel Dag, og ikke blive træt.

Giv den Svinemilt og Frøe af Funegret at æde, og den Dag, man vil bruge den, maa man gnie den Fødderne vel med Armenise Salve, da kan den løbe heele Dagen, uden at blive træt, eller have Skade deraf.

6. At giøre en Hest saa stærk, at den i 2 eller 3 Dage kan løbe 20 til 30 Mil, uden Foer, naar den aleene faaer at drikke.

Tag Mesterrod og Børnerod, af hver 2 Lod, og 3 Lod Eberrod, stød det fint til Pulver, bland det med en Haandsfuld Havremeel, og væd det med Brændeviin eller Malvasier, slaae deri et Gran Zibet, og Easten af et Hvideløgs Hoved, gjør en Dei deraf, og bag deraf tre Kager paa en Teglstien. Naar nu Hesten skal løbe, da tag en af disse Kager, stød den ganske fin, og es Brændeviin derpaa, sæb det ind i en liden Svamp, og læg Hesten den i det huule.

Bidsel eller i Mundstykket, da bliver den mædig. Giv ham ogsaa, i det sidste Foer for Reisen, lidt smaa skaaret Mester- og Eber-Rod. Tilgemaade, naar man blander 2 Haandsfuld pulveriseret Hjorterød under Foeret, bliver Hesten altig frisk og sund, omendskiont man i et heelt Aar rider den hver Dag.

7. Naar en Hest ikke gierne vil lade sig lægge Tømme paa.

Naar Hesten stiller sig vild, og ikke gierne vil lade lægge Tømme paa sig, kan man ikkun ofte smøre Bidslet med Honning; da vænner den sig endelig dertil.

8. Et hemmeligt Middel at tæmme Hestene med.

Man skal i to Dage intet give dem at drikke, og naar man da bringer dem Vandspanden, at de skal drikke, holder man den Tømmen eller Bidslet for Spanden, at de maa selv gribe i Bidslet, om de vil drikke. Hvis de gjøre det, caresserer man dem, hvis ikke, tager man Vandet bort igien, og giver dem ikke at drikke, før end de villigen gjøre, hvad man forlanger.

9. At Hestene snart skulle blive modige
og feede.

Tag af Hasselbuskene Vitella eller de smaa
Tappe, som hænge derpaa om Vinteren, og giv
Hestene dem blant Foeret, da blive de feede.

10. At giøre en Hest, eller et andet
Creatur, snart feed.

Tag Antimonium, stød det fiint, og giv
Dvæget det blant Foeret; de tre første Dage
i Lod hver Dag, ganske fastende, i Foeret;
de følgende tre Dage $\frac{1}{2}$ Lod om Dagen, og den
syvende Dag igien i Lod, og derefter hver ot-
tende Dag $\frac{1}{2}$ Lod; nogle Timer derefter maa man
lade dem faste og intet drikke. I Antimonio
kan blandes en Fierdedeel Kride, og giøre Foeret
lidt vaadt, at Antimonium ved Hestens Snue
ikke skal blæse bort.

11. At en Hest skal løbe vel.

Vil du, at en Hest skal løbe vel, da giv
den om Morgen en to eller tre Skiver ristet Brød,
og riv en god Deel Muskatnød derpaa, da bli-
ver den frisk og stærk deraf.

12. Alt opholde en Hest ved Kræfter uden
at gibe den Foer.

Tag Mæsterrod, saa meget du vil, og gior
Kugler deraf med Bygmeel og haardkogte Æg
og brændt Viin; giv Hesten deraf 2 eller 3 om
Dagen, at den sluger dem ned, da bliver den
ved Kræfter til bedre Veilighed.

13. Alt sætte fremmede Pletter paa en
Hest eller andet Dyr.

Tag Saften af Græskar-Blade, og smør
Hesten eller et andet Dyr dermed.

Eller, naar Pletterne skal være gule, da
smør den med Skeevand.

14. Al en hvid Hest at giøre en sort.

Bland Blødet af en Turteldue med en mør-
kogt Muldvarp, og salb en hvid Hest nogle Gange
dermed, da vil du faae Under at see.

15. Alt hielpe en Hest, naar den ikke
vil æde.

Tag Hvideleg og Peber, stød det vel sam-
men, og gnid den Tænderne dermed, da æder
den snart igien.

16. 3

16. I fire Uger at giøre en Ore saa feed,
at man snart ikke skal kunne spise
den for Fidt.

Tag Bisker og smaaaffaarne Gulerødder,
bland det i Hakkelse og giv Oren Dag og Nat
ofte at æde deraf, og hver Gang noget at drikke,
da tager den hastig til. Det samme hjælper og-
saa Kalve og Beder.

17. Et tilforladelig Middel mod Qvæg-
syge, som hidindtil er holdet
hemmelig.

Tag Svampe, som vore paa Lindetræer,
læg dem i Qvægets Drikke, og lad det drikke der-
af, da døer ikke een Koe eller andet Fæe for dig.
Og naar et Creatur bliver syg, da pulveriseer et
Stykke af bemeldte Svamp, og giv det at drif-
ke i Vandet, da bliver det ganske tilforladelig
frisk igien.

18. At bevare Qvæget mod Ulve.

Giv det den 1 Mai tørt Ulveskød at æde,
da er det frie et heelt Aar.

19. At føde Bierne uden Honning.

Lad en Høne stege, men ikke salte, og hæng
den i Bickuben, at den hænger frit, da have

Bierne Føde deraf en heel Vinter, og spare
Hønningen.

20. At Bierne arbeide flittig.

Strng Bevergell i Biekuben, dette giver
dem Lyft til at arbeide flittig.

21. At Bierne ei skal flyve bort, naar
de sværme.

Naar man en Fastelavnsdag bliver hjemme,
og ikke gaaer ud af sit Huus, da flyver ingen
Sværm bort i det Nar, og om den flyver bort,
saa kommer den dog igien.

Eller tag Roden af en blaa Lilie, og læg
den i Biekuben, da blive de.

Eller tag den Urt Hænesod, bland den med
Mælk, og smør Biekuben med Urten, da bliver
den nye Sværm deri.

Eller stød Jennikel-Urt, og strng Biekuben
over med Saften, da reise de ikke ud, thi Jenni-
kel er noget, de elske meget.

22. At frembringe grønne Høns.

Smør de fræede Eg med Linolie, lad dem
tørres igien, og læg dem under Hønen, da blive
Kyllingerne grønne.

23. At

23. Alt Hønsene skal lægge mange Æg.

Hampefrøe gior Hønsene meget frugtbar, naar man giver dem samme at æde, saa at de endog midt om Vinteren, lægge mange Æg. Dog maa man ei give dem alt for meget deraf; thi ellers blive deres Æg uden Skal.

24. Alt Hønsene gierne ligge.

Naar Hønsene ikke ville ligge, saa giv dem sorte vellugtende Koriander.

25. Alt prøve de Æg, som duer at ligge paa.

De Æg, som synke til Bunds, ere gode der- til; og de, som ere spidse, ere lutter Hanner.

26. Alt giøde Høns i en Hast.

Lad Hvede og Byg bløde ud i Øl, og giv dem at æde, men intet at drikke, da har du dem i otte Dage ganske feede.

27. Alt formeere sine Duer.

Vil du, at Duerne skulle forøge dem i dit Slag, og ikke flyve bort, naar der komme fremmede, da kog Anis i Vand, indtil den springer, læg siden Hvede i Vandet, og lad den nogle Dage bløde ud deri; Kast saa Anisen og Hveden, blan-

blandet med Korn, i dit Dueslag for Duerne, da
 skjøtte de, som æde deraf, ei om at flyve hiem igien.

Eller vil du, at dine Duer skulde bringe
 fremmede Duer med sig, da giv dem Lüm af en
 gammel Bagerovn at æde; bland Limen med lidt
 Unis, det æde de gierne. Naar de fremmede
 Duer smage det paa dem, da flyve de med dem
 i Slaget.

28. At Duerne ei skulde flyve bort, og at
 Høgen ikke skal tage dem.

Naar du sætter Duerne i Slaget, da pluk
 2 smaa Fjær af hver Due under Vingerne, sær-
 end du lader dem flyve ind; sæt disse i Duesla-
 get, og slaae en Pind for, at de ikke skal falde
 ud; thi saa længe disse Fjær blive siddende i Sla-
 get, flyver ikke een Due bort, ei heller tager
 Høgen dem. Men du maa ogsaa blande deres
 Drik med Eberrod.

29. At vænne Duerne til at blive i Slaget.

Naar du hænger Hovedet af en Slagerimus
 op i Dueslaget, da blive de.

30. At gjøre Duerne grønne og glindsende.

Smør Dueæggene over med Gedegalde, og
 lad dem klække ud, da blive Duerne grønne.

31. At

31. At jage Duerne bort.

Kast Uglestær, eller en Haresod, eller en Rottesod, eller stødt Glas, i Dueslaget; eller hvor Jorden har slaaret ned i et Huus, der blive ingen Duer.

32. At Ræven ei skal gjøre Hønsene Skade.

Giv Hønsene Rævelungen at spise, da ere de sikke.

33. At dræbe Ræve og Ulve paa en læt Maade.

Bland Ulveurt med Arsenico, og strøe det paa et Madsel, da dræber det Ulve og Ræve, som æde deraf.

34. At fange Krebs uden stor Umage.

Bind en Buss af Tørne sammen; fang derefter tre eller fire Frøer, og slaae Huden af dem, og bind dem paa Tørnene; læg dem saa i Vand, som der er Krebs i, da kan du i een Time eller to fange saa mange Krebs, som der ere i Bandet.

35. At fiske uden Krog.

Stød Koffelkorn til Pulver, og bland det med raaden Ost. Naar du kaster dette i Vand,

og

og Fiske æde heraf, da finde de op paa Vandet, og ligge paa Ryggen, at du kan fange dem med Hænderne.

36. Alt fange Fisk paa Krog, om kun en eeneste var i Vandet.

Tag Indvoldene ud af en ung Høne eller en Fugl, og strø den inden i med Safran. Naar du da lægger Fuglen eller Hønen paa et varmt Sted, da vore smaa guule Orme deri. Stil disse paa Krogen, da bide Fiske paa, om der end kun var een eeneste i Vandet.

37. Alt fange Karper, Alal og Foreller paa Krog.

Tag Ost, Vandsnegle og tre Eggeblommer, og stød det imellem hinanden som en Dei; derefter bland et Stykke Kamfer med et Stykke Allun, en Bønne stor; stød begge Deele med det første, og naar du vil fiske, da svøb deraf saa meget, som en Ert stor, i en reen Klud, og sæt det paa Krogen; da skal du see, at du dermed kan fange bemeldte Fisk.

38. Uden stor Umage at bringe mange Fisk i Kusen.

Læg Baldrian neden i Nettet, eller Kusen, eller hvad du ellers bruger til dit Fiskerie, da løbe

løbe Fiskene fra alle Sider dertil, formodest den stærke Lugt, denne Urt har, hvilken de elske.

39. At samle Fiskene sammen, og fange dem med Hænderne.

Tag et Stykke lugtende Riis i en Fiskeruse, stop Rusen til, at ingen Fisk kan komme ind, og læg Rusen i Vandet. Dette lugte Fiskene langt fra, særdeles i rindende Vand, og svømme hen til Rusen. Kast saa smaa Kugler for dem, som ere giorte af fint pulveriseret Nattefkyggebær, raaden Ost og Brændeviin, hvoraf Fiskene blive søvnige, og svømme op, at man kan gribe dem.

40. At fange Stør.

Tag en levende Stør, og bind den ved din Hod med en Snor, som er en Arm lang; stryg denne Snor over med god Fuglelim, dog saa at den et halv Spænd fra Fuglen ikke er overstrøget dermed. Gaae da i Høsten ud i en Mark, hvor du seer en Hob Stør at flyve, og lad din Fomme iblant dem, da flyve de alle imellem hinanden. Den, som rører Liimsnoren, er fangen, og paa denne Maade falde undertiden 6, 8 og flere med hinanden paa Jorden.

41. At

41. Alt bevare Klæderne fra Møl.

Læg Eedertæe i Kisten hos dine Klæder, hvilket ikke aleene bevarer dem fra Møl og alt Udsøi, men giver dem ogsaa en behagelig Lugt.

Eller læg Malurt i Kofferten, og imellem Klæderne, da komme ingen Møl dertil.

42. Mod Orm og Møl i alle Slags Foderverk.

Naar du lægger Humle imellem Foderverk, da kommer intet Udsøi dertil.

43. Alt bevare Frugt-Træerne fra Vepsene.

Boer om Forsaaret, omtrent ved Paaske-Tider, et Hul i det Træ, som du vil bevare detsfra, som gaaer skraa ned til Marken; es god Bomolie ned i Hullet, og stop Hullet til med en Tap af Tørnebuss; da komme Vepsene ikke derpaa.

44. Alt Myrene ikke skal løbe op paa Træet, og beskadige Frugten.

Naar disse smaa Dyr komme paa Træerne, gjøre de temmelig Skade, i det de sege og fortære de beste Frugter. For at hindre dette, gjør man med Bomolie en bred Strøg omkring Stammen

men af Træet, og strøer derpaa stødte Kul, som ere af godt Brænde, saa tykt som mueligt; da vover ingen Myre sig derover.

45. Ved Sympathie at hindre, at Duggen ei skal skade Frugterne.

Da Taaen henimod Høsten er i Almindelighed skarp, og falder stærk hver Nat, saa trænger den igiennem Svedehullerne paa Frugterne, som Æbler, Pærer og deslige, og forarsager Forraadnelse. Vil man derfor conservere sine Frugter, maa man sætte mange Rør Vand omkring Træerne, som ved Sympathie trækker Duggen ned fra Træerne, at Frugterne besties derfra; da den øvrige Fugtighed forsvinder, saa snart Solen gaaer op.

46. At fordrive Flagermuus.

Gjør en Kæg med den Urt Hedera, paa Dansk Vedbende, da fordrives de derved.

Eller tag en Green af Lønnetræ, og hæng den for Døren eller Vinduet, da flyver ingen Flagermuus ind i Huset; thi dette Træ er dem meget modbydelig. Dette veed Storken meget vel; derfor lægger den Bladene af Lønnetræ i sit Reede, at ingen Flagermuus skal komme dertil, og forderve Eggene.

47. At fordrive alle skadelige Dyr af Huuset.

Tag Fiærene af en Vidhop, og brænd dem i dit Huus, da vige alle skadelige Dyr, som Slinger, Wederkoppe og deslige.

48. At fordrive Orm af Kornet.

Tag Oliebær-Træ, brænd det til Pulver, og strø det over Kornet, da maa de døe allesammen.

49. At fordrive alle Slags skadelige Orme ud af Haven.

Gang saa mange af dem, som du kan overkomme, fæg dem i Vand, og stænk Haven dermed, da døe de øvrige strax deraf.

50. At fordrive Myg.

Naar du gnier dig med Kommen, bliver du ikke stukket af Myg.

Ligeledes stød Kommen fint, lad den blødes ud i hvid Wiin, og bestænk Vindverne og Huuset dermed, da komme de ikke ind.

51. At fordrive Fluer og Myg.

Man koger stødt Peber i Mælk, og sætter det i et Skaar hen for Fluerne, da døe alle de Fluer,

Fluer, som drikke deraf. Dette er sikkrere end det saa kaldte Mygge-Pulver; thi naar Børn, Hunde eller Katte, nyde noget heraf, deer de ligeledes, eller i det mindste hørne op, og blive syge.

52. At fordrive Fluer.

Stød Malurt med Roemell, og lad det koge lidt; sæt det hen i Vinduet, eller hvor du vil, da dør alle de Fluer, som komme dertil.

Eller bland Saften af Malurt med Kalk og Svinegalde, og bestænk Værelset og det heele Huus dermed, da forføie alle Fluerne sig bort.

Eller kog Jernurt, og behæng Bæggene, Vinduer og Dørre dermed, da bliver ingen Myg i Værelset.

53. At fordrive Baggeluss.

Stød Salvie og bland den med Edike og Olie, og smør Stedet dermed, hvor de holde sig op, da dør de allesammen.

Eller tag Faaregalde, og smør Stedet dermed, da forgaae de ligeledes.

Eller kog pulveriseret Svovl i Vand, og bestænk Stedet dermed, og hvis du sætter noget af dette Vand i en Skaal i et Hjørne af Sengen, sanke alle Baggelussene sig derhen og dør.

Eller tag Sælsø, stød dem til Pulver, og bland det med den beste Viinædike; derefter bry en Svamp deri, og stryg Sengestedet dermed, da døe Bæggelufene.

Eller kog stærk Lim med Viinædike, og gnid Sengestedet dermed, da døe de ligeledes.

Eller man tager Svovl, saa meget man vil, støder det til Pulver, og blander det med gammel Olie, hvormed man smører Sengestedet.

Eller man gnier Træet med Saften af gamle Agurker, som man lader staae til Frøe.

Eller man blander stærk Viinædike og Dre-galde sammen, og toer Sengestederne dermed, og lægger Balrod under Hovedpude.

Eller man støder Eypresnødde, og bløder dem ud i Olie, som gaaer to Fingerbred over dem, og lader det staae 48 Timer i Solen og klart Veir. Derefter sigter man Olien igien-nem, trykker bemeldte Nødde vel ud, og smører Sengestedet dermed.

Eller tag af Hampestilke Urten tillige med Frøet, og læg det i Sengestedet, da blive de ikke.

Eller tag 4 Lod Skeevand, 6 Lod Dre-galde, og ligeledes 6 Lod ulesket Kalk; bland dette sammen, og smør Stedet, hvor de holde sig op, dermed.

54. Et Middel imod Møl.

Man pulveriserer Frueglas, og strøer det paa Foderverket, paa den Side, Haarene ere vorne. De mindste Deeles heraf ere ligesom skarpe Spidser, som Utsæet, for Skarphedens Skyld, ikke kan taale. Det lader sig ogsaa gjøre med uldet Tøi. Men man maa banke Støvet ud igien, naar man vil bruge Klæderne eller Foderverket.

55. At fordrive Gnidder af Haarene.

Bland ulesket Kalk med Saften af 8 Sanct Hans Urter, og gnie Haarene dermed.

Eller tag Nellesrøe, stød det, og lad det Dag og Nat ligge i Edike; tøv siden Hovedet med Lund, lad det tørres igien, og gnie det siden med denne Edike.

56. Mod Luus.

Hvem som paa Reisen frygter at blive befængt med Luus, han vanner sig hver Morgen at spise et Stykke Brød, som er dnyppet i Olie; da har han intet at befrygte.

57. Et godt Middel for Krigsfolk i langvarige Feldt-Tog.

Officiereene kan, for at vogte sig for Luus, lade deres Klæder bestrænge med Bilet; men da

dette er for dyrt for gemeene Soldater, kan de lade deres Skjorte toe i Viinrudesaft. Dette skeer saaledes: Læg nogle Haandsfuld Viinrude i en Kiedel fuld af Vand, og lad det koges vel; læg siden en nye Skjorte deri, og lad den koge lidt med; tør den siden i Luften, da komme ingen Ruus deri.

58. Mod Lopper.

Naar du vil bringe alle Lopper, som ere i et Huus, tilsammen paa eet Sted, da smør en Kiep over med Røve- eller Igle-Fit, og sæt den hvorhen du vil, da indfinde alle Lopper sig der.

Eller søs Bulkeblod i en Skaal, og sæt den ved Sengen, da sanke alle Lopper sig derhen; det samme skeer ogsaa med Igleblod.

Eller væd hvad du vil med Asenmælk, da komme alle Lopper i Huuset derhen.

Eller smør hvad du vil med Bulketælg, og læg det under Sengen, da forsamle Lopperne sig der.

Eller fang en god Deel Phseorme, hæng dem op i Stuen inden i noget, eller uden paa, da komme ingen Lopper i Stuen.

59. Ved Sympathie at fordrive Rotter og Ruus af Huuset.

Fang en temmelig Mængde levende Ruus, læg dem i en høj Kiedel, eller en høj og breed glasse-

glasseret Leerpotte, saa at de ikke kan springe ud; lad dem blive der tilsammen, indtil Sult driver dem til at æde hinanden, da den ældste og stærkeste i Almindelighed spiller Mester, og æder de andre op. Denne lader man siden løbe ud, saa har man i den den bedste Muskat i sit Huus, da intet smager den meere end Muskat. Det samme kan ogsaa practiseres med Røtter.

60. Mod Muus i Laderne.

Brænd en stinkende Krebs til Pulver, og røg dermed, da forgaae de.

61. Alt Musene ikke skal gnave Læret.

Tag hvid Regelse og Svovl, kog det i Vand, og smør Læret dermed, da er det sikker for Muus.

62. Alt fordrive Muldvarpe.

Denne Kunst koster kun lidt, men maa skee i Fastelavns Tider, naar Jorden er frossen haard. Da gaaer man hen, hvor Muldvarpene opholde sig, og tærsker paa Jorden overalt. Da nu disse blinde Muus have et overmaade stærkt Gehør, blive de ved disse Slag saa forskrækkede, at de forlade den Egn.

63. Et andet.

I Begyndelsen af Maimaaned maa du grave alle Muldvarpe: Tuer til, som ere i dine Agre og Enge, eller i Haven, da blive de forvildede, og grave i det Nar ikke meere paa samme Sted.

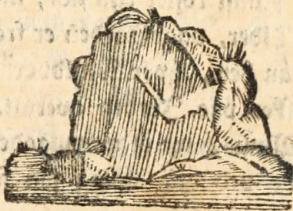
Eller slaae ulesket Kalk i de Huller, som de kaste op, da løbe de langt bort til et andet Sted.

64. Alt forsamle Musene paa eet Sted.

Man øser tyk Biinbærme i en Skaal, og sætter det hen paa et vist Sted i Huuset, da blive de klæbende fast derved.

65. Alt sanke Frøerne sammen.

Sæt Galden af en Geed i et Kar paa Jorden, tæt ved en Park; da forsamle Frøerne sig der, som de havde noget Godt der at søge.

Den
naturlige Eroldom
eller
Kunsterneſ Skueplads
Sextende Deel,
indeholder
de letteſte Hielpemidler imod alle
Slags Tilfælde.

I. At faae en overordentlig Huſom-
meſe.

Sag Meliſſe eller Moderurt, ſkær den liden,
og ſtød den lidet, ſe god Viin derpaa, og
lad den ſtaaæ Natten over i et vel tillukket Kar;
deſtiller den ſiden, og driſ hver Dag faſtende
en Skeefuld deraf. Heraf faaer man god For-
ſtand til at ſatte alle Ting, og bevare dem i Hu-
ſommelen, ſaa meget et Menneſke er muelig.

2. Et andet Middel.

Toe dit Hoved i god Luud, og, naar du har gjort det, da tag fire Skeeftuld Poleyfaff, og smør dit Hoved dermed; deraf faaer du faa god Hufommelfe, at du erindrer alt, hvad du hører.

Eller: At fpiſe tilig af den Urſ, ſom hedder Gallitrichum, ſtyrker ogſaa Hufommelfen.

3. Mod Hovedpine.

Tag $\frac{1}{4}$ Unke Ingefær, læg den i hvid Wiin, og driſ det, da gaaer al Hovedpine bort.

4. Et ypperligt Middel imod utaalelig Hovedpine.

Tag Skallen af Granat-Æbler, lad dem koge vel, og gnie Hovedet dermed, da forgaar al Pine.

5. For Hovedflod.

Man koger Kamiller i Vand, og lader ſig toe dermed; det tørrer Floddet, og bekommer Hovedet vel.

6. At curere en Maaneſyg.

Tag et Stykke af en Ulvehud, kog det, indtil det bliver blødt, og giv den Maaneſyge det

det om Vinteren at spise ; da kommer han sig ganske vist.

7. Mod Olsyge.

Naar nogen har drukkert saa meget, at han om Morgenens har Hovedpine deraf, skal han fastende drikke en god Portion af Suurkaalsaft, ligesom man tager den af Tenden, hvor Kaa-len er nedlagt ; da forgaaer al Hovedpine og Ekkelhed.

At spise raare Kaalblade med Olie og Væd-ke, ligesom en Salat, har samme Nytte.

8. At bevare sit Syn, at man uden Brillen kan see indtil sin høie Alderdom.

Saa snart man mærker nogen Dmhed i Øinene, tager man Drevox af Ørene, saa meget som en halv Linse stor, eller ogsaa mindre, og guier det med den mindste Finger i de fire Øine-troge. Hovedet maa man vende til alle Sider, op og ned ad, hvorved Øiet tillige dreies, at Drevoxet kan trække sig derover, hvilket strax begynder at bide, som der var kommen Salt eller noget Skarpt i Øinene, saa at Vandet flyder af begge Øine. Øinelaagene lader man falde sammen, eller holder et blødt Klæde derfor, saa længe

længe det bider, og indtil det er uddrevet, som er skadeligt for Synet. Dette vedvarer, naar det er længe, et godt Qvarteer, da er Alting forbi, og Vinene med Synet komme i god Stand igien, hvilket ofte er forsøgt. Man har aldrig nœdig at bruge andre Ting dertil, som Sukkerlandi, hvid Fioldrod, Nientrøst, Vergiß mein nicht ic. Dette er ogsaa godt for Alsen i Vinene, samt at fordrive Hinden fra Vinene.

9. Mod hidfise røde Vine.

Læg Duzia i frisk Brændvand, og toe Vinene dermed; om Aftenen dyp et Stykke Lærret i Eggeolie, læg det paa Vinene, og lad det ligge derpaa Natten over.

10. Et hemmeligt Middel at faae Hørelsen igien, naar man har mistet den.

Tag een eller flere Røddiker, skær Skrællingene fra, huul dem ud, og øs deri Majoran og Rosmarin-Band, af hvert ligemeget; sæt Skrællingene accurat paa igien, og grav dem tre Dage under Jorden; tag saa Vandet ud, og bland det med 20 Draaber Bevergel-Tinctur, og omtrent 4 Gran stødt Ambra; slaae heraf en halv Skeefuld varm i Øret, og læg et Brød, saa

saa varmt det kommer af Dønen, for Øret, og læg dig ned paa den anden Side.

11. Raad for en Tunghored.

Skrab Reddike, slaae Salt derpaa, og lad det staae 24 Timer; derefter øs Saften fra, dyp et Stykke Bomuld deri, og læg det saaledes i Øret.

12. Et hastig Middel mod Næsebløden.

Den mindste Finger paa den Haand, som er paa samme Side, som det Næsebor, der bløder, binder man fast med en Traad, imellem Neglen og det første Led. Det slaaer ikke feil, hvis det bliver ret gjort.

13. Et andet.

Tag Fier af Agerhøns, tænd dem, og lad Røgen trække op i Næsen; dette stiller Blodet strax, ogsaa i andre Saar.

Eller dyp en linnest Klud i kolde Vand, og læg den i Halsen, da løber Blodet sammen og bliver tykt.

14. Mod stærk Nysen.

Naar en stærk Nysen overkommer nogen, skal han lugte til Edike; da holder den op.

15. Naar

15. Naar Munden er udflaaet, enten af
Feber, eller Kulde, eller anden
Tilfælde.

Løs Dragant op i Rosenvand, og bland det
med lidt stødt Anis, og smør Munden dermed,
naar den er flaaet ud.

16. En magisk sympathetisk Cuur mod
Tandpine.

Gaae tilig om Morgenens, før Solen gaaer
op, hen til et Piletræ, og fløv med sin Kniv
noget af Barken paa den Side, som vender mod
Østen, og skær en Splint ud af Stammen.
Stik Tandkiedet hermed, indtil Splinten bliver
blodig, og stik den saa ind i Stammen igien,
hvor den er skaaren ud; læg Barken over igien,
og tag noget af den Jord, som er under Roden
af samme Træ, og smør derover, at det voxer
sammen. Dette maa skee tre Uger efter hinan-
den paa selvsamme Dag. Herved ere mange
blevne hiulpsne, at de deres Livstid ingen Tand-
pine meere have havt.

17. Et andet Middel.

Tag Poppeurt og læg den i koldt Vand;
læg den siden paa Kinden, hvor Tandpinen er,
indtil den bliver heed, og ligesom forbrænder;
læg

læg den siden i Møg og lad den raadne, da forgaaer Tandpinen.

Eller man brænder Ørelappen paa den Side Pinen er, med et gloende Jern, da forgaaer den.

Eller læg lidt Theriak ved den samme Tand, da forgaaer Piinen.

Eller og tag Jediske Kirsebær og Bor, gjør smaa Kager deraf, og læg dem paa et hedt Jern; læg en Potte derover, som har et Hul i Bunden, og lad Regen, igiennem en Tragt, gaae ind i Munden; da stilles Pinen.

18. En Snustobak imod Tandpine.

Tag Polus armenice, lang Peber og Refina qualappa, af hvert 1 Qvintin; stød disse tre Sorter smaa, og suus saa meget, som en Ert er stor, ligesom en Snustobak op i Næsen, paa den Side Tandpinen er. Naar intet andet vil hielpe, da hielper dette.

19. For flemme Tænder.

Naar Tandkødet er ædt af Orm, saa læg ickun lidt Theriak derpaa, da bliver det godt igjen.

Eller kog Honning, Salt og Wedike sammen, og tag det i Munden, saa varmt som du kan taale det; hold det ved Tanden, da stilles Pinen.

Eller

Eller kog raspet Hiortehorn i Vand, og hold det i Munden ved Tanden, da bliver du fri for Tandpine.

20. At tage en om Tand ud, foruden noget Instrument.

Bland Armoniacum med Bilsesæft, og smør den omme Tand deraf dermed, da falder den ud uden Smerte.

Eller tag Hvede- eller Rug-Meel, og bland det med Springrodsæft, gjør heraf en Deel, og læg den i den huule Tand; naar den har ligget der en Tidlang, falder Tanden ud af sig selv.

21. At faae hvide Tænder.

Bland Byg, Honning og Salt tilsammen, og gnie Tænderne ofte dermed.

22. Et uskætteerlig Arcanum, at conserve sine Tænder fra sin Ungdom af indtil den høie Alderdom, og ved tilfaldende Pine at curere dem fuldkommen, uden nogen Tid at lade en Tand trække ud.

Tag en Deel Rude og to Deele Salvie, i alt en Haandsfuld (i Mangel af grønne tages tørre); herpaa ses en halv Maade Vand, og der

derestier lader man det koge ved jævnt Ild. Dette Vand sætter man hen paa et tørt og varmt Sted, og varmer det lidt, hver Gang man vil bruge det. Det kan vare 14 Dage og længere.

Med dette Vand maa man toe Munden og Tænderne to til tre Gange om Ugen, da man først holder det en Tidlang i Munden, og siden gnier Tænderne vel med Fingeren.

Dette præserverer Munden og Tandkødet mod al Raadenhed og Skierbug, gjer faste Tænder, og afværger Flod og Tandpine.

Herved iagttages:

- 1) At man hver Gang, naar man har spist, renses Tænderne med en Tandstikker af en Pen eller et Been, men ingentunde af Guld, Sølv, Messing eller Jern, og siden tør- rer man Tænderne løselig af med en Serviette, og fylder Tænderne vel med reent Vand Morgen, Middag og Aften.
- 2) At man holder sig fra al Slags Tand- pulver, undtagen brændt Brød, blandet med lidt Mastix; eller den tykke Kaffee, som sætter sig paa Bunden af Kaffeekanden, hvoraf Tænderne blive hvide og glindsende, og med Tiden renses fra den Biinsteen, som lægger sig derpaa.

2

3) At

- 3) At man ved paakommende Tandpine, af hvad Art den end kan være, i nogle Dage flittig og ofte betiener sig af bemeldte Vand, holdende det hver Gang paa den samme Side en Tidlang varmt i Munden, og siden spytter det ud. Dette continuerer man indtil Sygdommen er cureret fra Grunden af, endskjønt Pinen gaaer bort den første Dag.
- 4) Vese Tænder trykker man med Fingeren lige, fast og stærkt ind i Tandkødet, og bruger derved bemeldte varme Vand flittig. Med at trykke en løs Tand ind igien, maa man undertiden continuere 2, 3 til 4 Uger. Hvis man nøie iagttager alt dette, har man ingen Tand-Doctor nødvendig, men beholder gode og sunde Tænder indtil sin høie Alder.

23. Naar Kinden af Flod eller Tandpine er hovnet op.

Tag et affkaaret Stykke af en Hvædeknap, dyp det i Springvand, og læg det paa den hovne Kind; det hjælper strax.

24. En meget nyttig Hemmelighed for Jomfruerne, hvorved de kan faae et deiligt Ansigt.

Tag Petrosilie, Angelica-Røe og Petrosilie-Røe, og spis det i Petrosilie-Vand, og ligeledes
toe

toe Ansigtet dermed; dette er ofte besundet at være godt.

25. Et vellugtende Sminkevand, hvoraf Fruentimmeret kan faae et glat og smukt Ansigt.

Tag saa mange Æg du vil, kog dem haarde, skær Blommen fra, og behold Hviden; tag deraf 2 Pund,

Terpentin, 4 Unker

Jonning, 8 Unker

Storax liqid., 1 Unke

Benzoe, 2 Unker

Rosenvand, 10 Unker

laa dette tilsammen i en Kolb, forvar den vel paa Helmen og Recipienten, og destillerer det in balneo, saa længe som noget stiger op. Til et hvert Pund af dette Vand kommer man en Karat Desmer, og lader det staae otte Dage i Solen, saa er Alting færdig.

26. Et curieux Perlepulver, som giver og vedligeholder en hvid Hud.

Tag et halv Pund fint pulveriseret Perlemor, og øs derpaa en Maade skarp destilleret Wiinædike; bind Glasset vel til, lad det staae 8 Dage, og ryst det ofte om.

Æ 2

Slaae

Slaae siden Ediken fra, og øs i dens Sted lige saa meget Brendvand derpaa, skyl det sammen, og lad Pulveret synke; øs frisk Vand paa igien, og spød det saa længe, indtil ingen Suurhed i Pulveret meere smages paa Tungen.

Tør derefter Pulveret, og sigt det igiennem en Klud, og brug det paa følgende Raade: Man toer Ansigtet og tørrer det igien, og gnier det med sed Mandelolie, og Pulveret oven paa med en Skarlagens Pap.

27. Et Vand at fordrive Vorter og Freiner af Ansigtet med.

Tag Capersa, Salpeter, Romersk Vitriol og uleffet Kalk, af hvert ligemeget. Stød det altsammen fiint, læg det i en Kolb, og destilleer det. Det første Vand er godt for Freiner i Ansigtet; det andet holder for Vorter og Liigtorne.

28. Et andet Middel imod Freiner.

Sank Duggen, som lægger sig paa Hveden, og bland den med Rosenvand og hvid Lilie-Olie, og toe dig dermed. Det giver et smukt Ansigt, og fordriver Kop-År.

29. Imod

29. Imod Hidfighed i Ansigtet.

Man slaar Viinspiritus i et Glas, og lægger saa mange Jordbær deri, som der kan gaae ind. Glasset lukkes vel til, og sættes 8 Dage i Solen; siden sigter man det og lægger friske Jordbær deri, hvilket man ofte igientager. Endelig lægger man et Fod Kamfer deri, og toer Ansigtet flittig dermed hver Morgen, saa merker man snart Virkningen deraf.

30. At giøre et smukt Ansigt, at man seer ganske ung ud, og at en gammel Mand synes kun at være 30 Aar.

Destilleer et Vand af Gedemælk, og toe Ansigtet dermed om Aftenen, naar du gaaer til Sengs.

Eller tag Aqua rosarum, læg deri Kamfer og Borras, og toe dig dermed.

31. At faae reent Blod og en god Couleur.

Spiis hver Dag blødsødne Æg, og rør Ænebær deri; naar du giør det i 4 Uger, faaer du meget godt Blod, og en frisk Couleur.

32. At faae en reen Hud i Ansigtet og paa Hænderne.

Lad Bønner ligge i Vand, indtil Hinden gaaer løs, tag den saa af, og lad Bønnerne tørres;

stød dem til fint Meel, og gior en Dei deraf med Eggehvide; tør denne igien i Solen, og gior det samnte 2 eller 3 Gange. Os da Rosenvand derpaa, og naar det igien er tørret, saa bland det med Roemøgvand, og toe Hænderne og Ansigtet dermed, da faaer du en meget reen Hud.

37. At faae hvide Hænder.

Bland Spurbemøg med varm Vand, og toe Hænderne dermed.

Eller stød Roden af Neller og kog dem, og toe Hænderne med Vandet.

34. At fordrive Haar, og giøre Ansigtet glat og hvidt.

Tag 3 Lod Colophonie, 1 Lod Mastix og 1 Quintin Armeniak; naar det er blandet sammen, da gior et Plaster deraf, og lad det en Time eller to ligge paa det Sted, hvor Haaret skal bort; tag saa Plasteret af, da trækker det alle Haar ud. Tør da Stedet af med en vaad Dug, og lag Plasteret paa igien, og derefter tør Stedet igien med en vaad Dug, da bliver det glat.

Eller tag en levende Muldvarp, drukne den i Vandet, og med samme Vand overstryg Stedet, hvor du ingen Haar vil have.

Eller

Eller tag 1 Pund Hiortehorn-Afke, og $\frac{1}{2}$ Pund Operment, læg det i rindende Vand, og lad det koge tilsammen. Gør Stedet, hvor du vil fordrive Haarene, vaadt dermed, da gaæ de ud, og vore aldrig meere.

Eller tag 1 Unke Operment og $\frac{1}{2}$ Unke ulesket Kalk, bland det sammen i et Beger fuld af Vand, og lad det koge, indtil det bliver lidt tyk; heraf falde Haarene ud.

35. At fordrive Haarene, at de ei vore igien.

Tag Colophonium, Mastix, Sal armoniaci og Operment, bland det sammen, og strøe det paa Stedet, hvor Haarene skal bort.

Eller fang 5 Flagermuus, brænd dem til Pulver, og stød dem tillige med Myrer, indtil de blive som en Salve. Hvor dette smøres paa, bliver ingen Haar meer.

Eller smør Stedet, hvor Haaret er affkaarret, med Blodet af en Flagermuus, da vorer ingen Haar meer.

36. At man ingen graæ Haar skal faae.

Dril Melissevand to Gange om Dagen, 1 Rod hver Gang; dette hindrer graæ Haar.

37. Alt giøre Haaret guult.

Tag Roden af Roe- eller Klover-Urt, og kog den i Luden, hvormed du toer Haaret.

38. Alt bringe Haaret til at vore.

Brænd Blodigler til Pulver, og kog dette i Vand, indtil den tredie Deel er kogt ind. Toe dig ofte med dette Vand, hvor du vil have Haar, da vorer det snart frem.

39. Et andet.

Kog Almehark i Vand, og toe Stedet dermed, hvor du vil have Haar; strøe siden pulveriserede Ruder derpaa, saa vorer Haaret. Eller smør Stedet lidt med Ister af en Giedde, da vorer Haaret.

Eller læg en levende Muldvaarp i en nye Potte, luk den vel til, og sæt den i en Bagerovn, og lad den brænde til Pulver. Smør det skaldede Hoved med Honning, og strøe Pulveret derpaa.

Eller tag Blinsteen-Olie, lad den blive varm, og smør Hovedet dermed, da vore mange Haar frem i 8 til 10 Dage.

40. Raad

40. Raad mod et skaldet Hoved.

Naar du mærker, at Haaret vil falde ud, og du bliver skaldet, da toe Hovedet med Hundes Urin, saa falder det ikke meer ud.

41. At Haarene voxer igien.

Brænd et Harehoved til Aske, og bland denne med Biørnesit eller Wedike til en Salve; smør det skaldede Sted ofte dermed, da voxer der snart Haar paa.

42. At giøre Haaret langt og kryllet.

Man tager saa meget destilleret Honningvand som man vil, og koger store Burrerødder deri; læm Haaret hver Aften med dette Vand, da bliver det smukt langt og kryllet.

43. At Haarene ikke skulde blive graae.

Tag Hundemælk, og toe Hovedet dermed; da faaer du ikke graae Haar.

44. At giøre hvide, røde eller gule Haar sorte.

Litharg. aurei, 4 Unſer

Rød Wiinsteen, 1 Unſe

Uleſket Kalk, 2 Qvintin.

Dette altsammen ſtedes grovt, og koges med
X 5 ſkarp

ffarp Luud, at tre Deeles blive tilovers deraf.
Dyp en Svamp heri, og stryg Haaret over her-
med, da faaer det først en Kastaniefarve, og
bliver siden sort. Dette maae man continuere
10 Dage.

Paa denne Maade kan man ogsaa let giøre
sorte Pletter paa Hunde og Heste.

45. Alt give Skiægget en anden Couleur,
uden Fare.

Lad 4 Quintin eller $\frac{1}{2}$ Lod Sols opløses i
Skeevand, og bland det med 10 Lod Rosenvand.
Hermed kan man, uden Fare, toe Skiægget.

46. Alt farve Haaret sort.

Tag Støv af Galæbler og kog den i Sæften
af grønne Røddeskaller, sigt den igiennem, og
smør Haaret dermed.

47. Alt giøre en fin Hud.

Tag Bonneurt og Vandet tillige, toe dig
ofte dermed, saa faaer du en fin Hud.

48. Mod Blegne og Merker paa Hænder
og Fødder.

Vind stødt Røddike med lidt Salt over
Merket eller Blegnen, da forgaaer det.

49. Alt

49. At faae en god Nlande.

Stød tør Polen til Pulver; eller tag Havesædike= (apium) Frøe, og tvg den fastende om Morgenen; dette betager Munden og Tænderne al ond Lugt.

50. Imod Hikken.

En Drik Wedike stiller Hikken.

51. Imod Heeshed af den raae Luft.

Drik et friskt Æg raat, tre Morgener efter hinanden, førend Solen staaer op; da forgaar Heesheden inden tredie Dag.

52. At faae en god Stemme.

Drik Morgen og Aften 1 Rod Fennikels Vand, deraf faaer man et godt Bryst, og en god Stemme.

53. Mod Hændernes Skielven.

Bled Veisod ud i Rosenvand, og toe Hænderne ofte dermed; dette fordriver Hændernes Skielven efterhaanden.

54. At fordrive blaae Pletter paa Legetmet eller Armene.

Læg en Klud i heed Wedike, og slaae den derover, og, naar den er bleven kold, da dyp den

den ind igien, og continueer dette saa længe, indtil Blaaeheden er trækker ud.

Eller lad dit eget Vand, saa varmt som det er, derpaa; dette er ofte forsøgt, og afværger Blaaeheden.

55. At fordrive Borter.

Naar der i Mainmaaned er falden en Jiling, da gaar ud og stryg Borterne over med det Vand, som staaer paa Koelasserne; da har du inden saa Timer ingen Borter meer.

56. At fordrive den onde Lugt under Armene.

Tag Guulrodolie, bland den med lidt Viin, og toe dermed de Steder, som lugte ilde, Morgen og Aften, da forgaar det.

57. At styrke Hjertet.

Drif fastende to eller tre Lod Melissevand; det rensar Maven og styrker Hjertet, og er ofte befunden at være godt.

58. Mod Borter paa Ansigtet og Hænderne.

Man smører Borterne med Spiritus nitri tre Gange om Dagen, nemlig Morgen, Middag og

og Afsten; det gjør ingen Skade, omendsskionc det bider temmelig, og æder Roden ud. Dog maa man tage sig i Agt, at intet deraf kommer paa Huden næst ved.

59. Et andet.

Tag Salpeter, Romersk Vitriol og Spansgrøn, af hvert 2 Unke, 1 Unke Alumen lucarinum og $\frac{1}{2}$ Unke uleffet Kalk; slaae dette tilsammen i en Kolb, og destiller det; det første Vand, som kommer ud, duer intet, men det andet maa du bevare vel, og slaae en Draabe deraf paa Borten, da gaaer den bort.

Eller gjør et Pulver af Erythorbio, og slaae det paa Borten, naar du først har skaaret den lidt, da gaaer den bort. Men dette Pulver maa gøres fugtig med Luud, eller med Oleo Tartari.

Eller smør Borterne med Ulvemælk, eller Oleo Tartari, men see vel til, at du intet deraf stænker paa Huden næst ved Borten.

60. At fordrive Borter og Hævelser paa Hænderne.

Tag Bandet, som drypper af en Wiinqvist, naar den brænder, og smør det saa varmt paa Borterne, da falde de bort.

Eller

Eller pulveriseer Spanske Fluer, og bland dette Pulver med Beeg eller Harpir; gjør heraf et Plaster, og læg det paa Borterne, da gaader de ud tillige med Noden.

Eller tag Attichkorn, og smør Borterne dermed tre Dage efter hinanden, da falder de uden Smerte.

Eller smør Borterne med Jster af et Muzmeldyr, og riv dem siden af.

Eller tag Bresilio-Urt, og gnid Borterne dermed, da læges de i een Nat.

61. Alt fordrive Liigtorne.

Stød Hvideleg smaa, og læg det over Liigtornen, eller smør den med sort Sneglevand, saa falder den ud.

62. Et andet.

Dyp en Smule Bomuld i Bomolie, og læg det paa Liigtornen, bind en liden Klud over, at det ikke kan falde af, og gjør dette hver Dag henimod fire Uger; da skal du see, at Huden bliver blød og Liigtornen forgaaer. Dog maa ikke glemmes, strax i Førstningen at skære den tykke Hud af Liigtornen, og igientage det, saa tidt den voxer igien.

Eller

Eller tag sorte Snegle, foruden Huusene, og gnie Liigtornene dermed, speed saa Sneglen paa en Pind, og stil den i en Buss eller et Gierde; naar Sneglen da visner, forgaaer Liigtornen ogsaa.

Eller tag et Die af en Høne, som bliver slagtet, og gnie Liigtornen dermed, indtil Diet af Hønen er ganske opslidt, da tørres Liigtornen bort af sig selv.

Eller skær et Vble midt over, og gnie Liigtornen vel og stærk med det eene Stykke deraf; derefter bind begge Stykker af Vblet sammen igien med en Traad, og grav den ned i Møg. Saa snart da Vblet begynder at raadne, gaaer Liigtornen ogsaa bort, at man ikke veed, hvor den er bleven af.

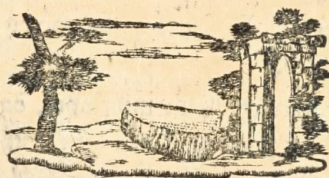
Eller gior Pimpesteen gloende, og stød den, rør dette Pulver med Skarp Vdike, og læg det paa.

Eller læg 3 eller 4 Spanske Fluere i Vdike, og lad dem ligge to Dage deri, tør dem siden, og stød dem til Pulver; bland dette med Skibsbeeg, at det bliver som en Salve, og smør Liigtornen dermed, da faldet den ud. Men vogt dig, at du ikke rører Seernerne og Huden deromkring med dette Plaster.

Eller

Eller fang en god Deel Fluor, lad dem
tørres, og sted dem til Pulver. Doe saa Liige
tornen med varmt Vand, og læg Pul-
veret derpaa.

Den
 naturlige Trolddom
 eller
 Kunsternes Skueplads
 Syttende Deel,

ont

alle Slags Skrive-Kunster, som at
 giøre sympathetisk, sort og andet
 Blesk, at hærde og farve Pennepo-
 ser, at skrive med Guld, Sølv
 og deslige.

1. At tillave et sympathetisk Blesk.

No. 1.

Tag 4 Lod stødt Sølvskum, og derpaa $\frac{3}{8}$ Maas-
 de destilleret Viinædike, ryst det sammen,
 og lad det staae to eller tre Dage, da sætter Sølv-
 skummet sig til Bunds, og Ædiken staaer klar
 oven paa, at den ikke behøver at filtreres meere.
 Med denne Ædike skriver man usynlig.

y

No. 2.

No. 2.

Man tager Korketræ, saa meget man behager, brænder det til Kul, og river det paa en Rivesteen med Gummivand, indtil det bliver som Bleg, at man kan dyppe en Pen deri, og skrive dermed. Dette Bleg maa man prøve først, førend man vil gjøre Kunster dermed, thi glindser Skriften, naar den er tør, da er Gummivandet for stærkt, og maa blandes med meere reent Vand; men gaaer Skriften ud, naar man stryger den over med Haanden, da er Gummivandet for svagt, og maa blandes med mere Gummi, indtil man treffer det rette Pas.

No. 3.

Tag 3 Lod ulesket og endnu heed Kalk, og 2 Lod Muri-pigment, stød begge Deele fiint, bland det sammen, og slaae det i et Destilleer-Glas; og siden en halv Maade Brændvand derpaa, dog ikke paa eengang, men i Begyndelsen kun saa meget, at Materien bliver vaad, og rør det omkring med en Pind; og naar Glasset begynder at blive heedt, da es meere Vand derpaa, og saa fort, indtil Vandet er altsammen deri. Materien maa ofte røres om, og Glasset rystes, og ikke strax bindes til, men man sætter kun for det første en Papiirprop deri. Men naar Glasset er ganske koldt, da lukker man det vel til, og lader

lader det staae tre eller fire Dage, saa sætter Muripigmenten og Kalken sig til Bunden, og Vandet staaer saa klart derover, at det ei heller behøver videre at filtreres. NB. Glasset maa være saa stort, at den tredie Deel deraf bliver tom, at det kan have Rum til at operere.

Man kan gjøre denne Liqueur stærkere, at den til en eller anden af efterfølgende Operationer kan være des meere igiennemtrængende, og det saaledes:

Naar Vandet en Tidlang har staaet over Kalken og Muripigmenten, sser man det af, staaer Materien ud, og i dens Sted andre 3 Lod ulesket Kalk og 2 Lod Muripigment ind igjen; hvorpaa man sser det forrige Vand, og lader det igjen staae nogle Dage, hvilket man igientager tredie Gang.

Praxis:

Tag Liqueuren No. 1., skriv eller mahl dermed paa et Blad Papiir, og lad det blive tørt, da er Skriften eller Mahlingen usynlig; men saasnart Liqueuren No. 3. stryges derover med en Pensel, da er den paa Dieblisset lian sort og synlig.

Eller:

Os Liqueuren No. 3. i en Skål, at den kan evaporere, og hold bemeldte med No. 1.

skreven Papiir derover; da viser den usynlige Skrift sig lidt efter lidt sort, aleene af at holdes over, uden at Bladet vædes dermed, hvilket er de exhalerende sympathetiske Årøms at tilskrive.

Saadan Operation har denne sympathetiske Liqueur 20 Skridt, eller endnu en længere Distance, men Døren og Vindverne maa lukkes til, og Liqueuren, repetitis vicibus, ofte forstærkes, som tilforn sagt er.

Ligemaade maa den, som kommer ind i et Bærelse, hvor Liqueuren No. 3. kort Tid tilforn har uddampet, blive fulsort, naar man stryger ham over med No. 1., eller og faae et Tegn i Ansigtet, som man har gjort tilforn med No. 1., hvilket dog efterhaanden gaaer bort igien.

Eller:

Skriv med No. 1. et Dansk Brev, og lad det tørres; derefter skriv med No. 2., som den sorte Liqueur, et Latinsk eller Fransk Brev af anden Indhold, oven over det første, og naar denne Concept ogsaa er tør, da stryg Liqueuren No. 3. derover; saa gaaer den sorte synlige Concept paa Dieblikket ud, og den tilforn usynlige staaer for alles Øine. Og naar man vil, at den forsvundne Skrift skal komme frem igien, da

da maa den tegnes tilførn paa den anden Side med No. 1. Saa snart da den første Side stryges over med No. 3., kommer Skriften frem igien.

Eller:

Tag et dobbelt Papiir, og skriv med No. 1. paa den eene Side: Nihil violenter, og oven paa disse Latinske Ord skriv med No. 2. *ἀνευ δυνάμει*: derefter skriv paa den anden Side med No. 1. rien par force, og paa den tredje Side igien med No. 1. Intet med Vold, og paa den fjerde Side, ogsaa med No. 1., nok engang de Grædske Ord *ἀνευ δυνάμει*. Stryg da No. 3. over de synlige Grædske Ord, da blive de Latinske, og de Latinske blive paa den anden Side Franske; de Franske blive paa den tredje Side til Danske, og paa den fjerde Side komme de forsvundne Grædske Ord igien.

Eller:

Skriv med No. 1. paa det første Blad af en heel Bog Papiir, og naar det er tørt, da stryg No. 3. paa det sidste eller nederste Blad, imod det Sted, hvor der med No. 1. er tegnet paa det øverste, da kommer den usynlige Skrift efterhaanden frem, og bliver fort lidt efter lidt, saa at det trænger sig igiennem den heele Bog Papiir, skient paa de øvrige Blade intet er at see. Men vil man, at der skal præsentrere sig noget

paa hvert Blad, da maa man ogsaa i Forveien tegne noget paa hvert Blad med No. 1.

Dette kan man ligeledes praktisere paa et Bordblad, som er af Træ, eller paa et Trævallerken, eller igiennem et Paneelverk; dog maa i disse Tilfælde Vandet No. 3. forstærkes.

Dette Experiment er fornemmelig nyttig i hemmelige Correspondencer.

Andre Experimente med samme Blesk:

Tag en Kop fuld af Brøndvand, op opløs deri rødt Allum, saa stort som en Velsk Nød. Stryg saa et Blad Papiir over med Liqueuren No. 1., og naar det er tørt, da skriv med bemeldte Allumvand derpaa, og lad det ogsaa blive tørt. Naar da den venstre Side stryges over med Liqueuren No. 3., da bliver den anden Side af Papiret fulsort, og en hvid Skrift præsentere sig derpaa.

Item.

Bland to Skeefuld af Liqueuren No. 1. med en Skeefuld Bomolie; rør det vel om, da bliver en smuk hvid Pomade deraf, som er meget god for al Skade og smme Bryste.

Item.

Bestryg et Stykke Arbeide af Træ nogle Gange med No. 1., og lad det hver Gang bli-

ve tørt; stryg siden Liqueuren No. 3. derover, da bliver det paa een Gang fulsort; poleer det med hvidt Bør, da kan dette tiene i Steden for en gesvind sort Farve.

Item.

Bland Liqueuren No. 1. med No. 3., da bliver det til en Svarte, som man kan bruge i Steden for andet Bles.

Item.

Naar man meener, at Viinen er forfalsket med Selskum, (hvormed man, skient med Fare for Sundheden, kan forbedre Vinen), da tag et Glas fuld af Vinen, og dryp deri nogle Draaber af Liqueuren No. 3.; dersom da Vinen paa bemeldte Maade er forfalsket, da bliver den ganske sort.

Item.

Naar man lader Messing nogle Dage hænge i Liqueuren No. 3., da bliver den saa smuk, som Guld.

Item.

Man blander det tilbageblevne af Muripigmenten og Kalken med Skeevand og Bomolie, af hver Sort ligemeget, og smører dermed de Steder, hvor Bæggeluss og andet Udsi opholder sig; dette rydder dem ganske ud.

2. Et selsomt Blendeverk med et usynlig Bleg, som den Eenfoldige vil holde for et Hverie.

Naar man gierne ville friste eenfoldige Folk, som Pøbelen og den største Deel Fruentimmer, til at aabenbare nogen Hemmelighed, som de ei ville tilstaae, omendskjønt man har Marsag at have dem mistænkt; da kan man true dem med Advarsel, at hvis de ei godvillig ville bekiende Sandheden, da skal begge Elementer, Ild og Vand, forraade og bestrømme dem. Lade de det nu komme an derpaa, da tager man i deres Nærverelse et Par reene Blade frem af en Hob Papiir, hvilke maa være mærkede med et ukienkelig og os aleene bekiendt Mærke, at man i den Hob Papiir ikke skal tage det urette i dets Sted; eller man tager af en frisk dertil tillavet Bog Papiir et hemmelig tegnet Ark, som man siden skærer over i to Stykker, formedelst den fornødne dobbelte Skrift. Paa disse Blade maa man forud, med efterfølgende Vand og usynlige Bleg og en nye Pen, hemmelig have skrevet Spørsmaalets, hvad man mistænker dem for, og forlanger at vide. Herpaa lægger man det ene med det usynlige Bleg overskrevne Papiir i et Kar med frisk Vand, men det andet holder man over frisk Kulild, at det bliver vel heedt, dog

dog ikke soies eller brændes; da viser Skriften i Bandet sig, paa det durchsigtige Papiir, med smukke hvide, men den over Gløderne, med sorte Bogstaver. Dette kan man lade Personen, som herved har været tilstede, selv læse, da de herover ikke lidet ville forfordes.

Man kan ogsaa, i Steden for Gløder, lægge Papiret paa en heed Kaffelovns Plade, eller sætte et hedt Strøgejern derover, og tage det i rette Tid bort igien, nemlig saa snart den heele Skrift viser sig læselig.

Det dertil behørigte Band, eller usynlige Bles.

Man lader i klart og reent Vand saa meget fint pulveriseret Allum smelte, som Bandet kan tage imod. Man rører det ofte om, og naar det er flaret, dhypper man en uhe Pen deri, og skriver dermed, da seer man slet intet af Skriften, naar den er bleven tør.

3. Inden i et Æg at læse, hvad uden paa usynlig er skreven.

Skriv med stærk Allumvand uden paa Ægget, og lad det tørres vel; lad det siden i 3 til 4 Dage ligge i skarp Ædike, og blive tørt igien; derefter kog det haardt. Naar Skallen da tages af Ægget, da er Skriften at læse paa Hviden.

4. Alt farve Penne paa adskillige Maader.

Først skraber man Pennposen med en skarp Kniv, at Hinden kommer reent af. Fiarene skraber man siden fra Posen, og tørrer disse vel af med en ulden Klud, og lader dem i et langaagtigt Kar ligge 12 Timer i Allunvand, hvorefter man tager dem ud igien, og lader dem blive tørre. Dette maa ved alle Farver iagttages, at man lægger Posene i Allunvand, førend man farver dem.

5. Alt farve Penneposer sorte.

Tag god stødt Galable og Viinædike, lad det koge vel sammen, og læg Pennene deri, og lad dem koge op i Farven; tag dem siden ud, og læg dem i flaaet Eggehvide, som er blandet med Saft af grønne Belske Røddeskalder, heri vender man dem vel om, lægger dem i forrige Farve igien, og lader dem koge igien, dog ikke længe. Siden tages de ud og tørres.

6. Alt farve Penne grønne.

Tag 6 Lod smuk Spangrøn og 2 Lod Salmiak, riv det vel tilsammen med stærk Viinædike paa en Rivesteen; flaae det derefter i et Kobberbækken, og meere Viinædike derpaa, og læg Pennene deri, naar de først ere udblødte i Allun-

lunvand, vend dem ofte om, indtil de blive grønne nok.

7. At farve Penne røde.

Naar Pennene have lagt i Allunvand, og ere tørre igien, lægger man dem i god Bresilies farve, og lader dem koge deri. Kommer man ingen Lak deri, da blive de brune.

8. At farve Penne gule.

Man koger dem i Korsbær, naar de tilforn have ligget i Allunvand.

9. At farve Penne blaae.

Naar de have ligget i Allunvand, som ofte er erindret, koger man dem vel i Myrtebærssaft, som er blandet med Luud, og stødt Indigo. Eller man koger dem i blaae Bressil, som er blandet med Allun. Naar man har sat Farven paa Pennene, lader man dem tørres igien, smører dem saa over med Linolie, og lægger dem i en stor Vesse, som er boret fuld af Huller; man bevarer den vel for Støv, og lader dem tørres deri.

10. Recept til et godt Bles.

Naar du vil sette godt Bles, saa tag tre Maader Wede, ligesaa meget Vand, en Maade reen

reen Menneſſe-Urin, 1 Pund Galæbler, ſom
ere vel ſorte ſkrumpede, $\frac{3}{4}$ Pund tør Bitriol,
1 2 Lod Gummi, 4 Lod Allun og en god Haand-
fuld Salt. Naar det alſammen er ſmaaſtødt,
blandes det i hinanden, og ſlaaes i en uglasseret
Potte, og derpaa bemeldte 7 Maader, og lad
det forſt blive vel heedt, men ikke koge, paa Glas-
der; rør det vel om paa en jævn Kulild, omtrent
et Kvarteers Tid, deſ det til med et lidet Bret,
og klar det ſiden af; ſlaae det ſiden i et andet
Kar, deſ det til, og lad hverken Kuld eller Hæ-
de komme dertil, ſkær ſiden 7 eller 8 Galæbler
i fire Deeſe, og kaſt dem i Blegket, rør dem
om, og lad dem blive deri, thi dette er Bleg-
kets Moder.

Dette Blegks Art og Natur.

For det 1 ſte er dette Bleg ſmukt blaåt og
tyndt i Pennen at ſkrive med. 2) Lugter det
vel, og bliver haſtig tørt. 3) Det ſmelter ikke.
4) Det muſner ikke. 5) Det tørrer ikke ind.
6) Det bliver ikke tykt. 7) Jo ældre, deſ
bedre og ſortere bliver det.

II. At giøre ſmukt rødt Bleg.

Os klart Brøndvand i en reen glasseret Pots-
te, ſæt det paa Ilden, og lad det koge vel;
ſlaae lidt ſtiſtødt Allun og lidt Salmiak deri,
og

og naar dette i Kogningen er smeltet, da tag det af Ilden igien, og lad det synke lidt; staae da 1 Lod smukke Bresilspaaner og Fernabuk deri, sæt det paa Ilden igien, og lad henimod den halve Deel koge ind, men intet løbe over; rør imidlertid flittig om med en reen Træstikke, og gjør undertiden en Strøg dermed paa Skrive-Papir, indtil du seer at det er smukt nok; tag saa Potten fra Ilden, og sie det røde Bleg igien: nem en reen linned Klud, og med Fingerne eller to Træspaaner tving den røde Saft tillige igien: nem, at der bliver intet i Spaanerne; kom for en halv Skilling af den klare Arabiske Gummi, som er finstødt, deri, og lad det staae nogle Dage, at den Arabiske Gummi ret kan løses op; da faaer du et smukt glindsende rødt Bleg, som holder sig i mange Aar, naar man staaer det i et reent Glas med en snever Hals, og lukker det vel til med Box eller en Prop af Kork.

NB. Til at koge rødt Bleg udvælger man i Almindelighed smukt Veir, naar Himmelen er reen og klar.

12. En anden Recept til smukt rødt Bleg.

Tag 2 Lod Fernebuk, $\frac{1}{2}$ Sextar. hvid Medis-
ke, 1 Quintin Allun, 1 Qvt. Gummi Arabiei.
Heraf

Heraf koges Blef paa forhemeldte Maade, og glemmes i Glas, som er vel tilproppet.

13. Alt giøre smukt grønt Blef.

Tag destilleret Spansgrøn, læg det paa en reen Farvesteen, og gjør det lidt vaadt med skarp Viinædike, hvori klar Arabisk Gummi er opløst, saa at man kan rive den til en tynd Farve. Naar den er revet ganske fin, slaaer man den i et Glas (hvortil Timeglas skikke sig allerbest), og øser endnu lidt Viinædike derpaa og ryster det. Naar man propper det vel til, sætter det Tyske sig til Bunden, og den smukkeste grønne Farve staaer oven paa.

Alf ret smukt Spansgrøn kan man ogsaa tilslave et fint grønt Blef, hvortil tages 2 Lod Spansgrøn, $\frac{1}{2}$ Lod Viinsteen, Viinædike, saa meget der behøves, og $\frac{1}{2}$ Lod Arabisk Gummi. Dette tillaves paa ovenmeldte Maade. Skal det være endnu lysere, slaaer man en liden Smule Gummi Gutta deri.

14. Alt skrive med Guld eller Sølv.

Naar man vil bruge Musselskallerne, hvori Guld og Sølv er, maa man slaae 2 eller 3 Draaber tyndt Gummivand derpaa, før at give det des større Glands.

15. Alt

15. At tillave Guld eller Sølv i Mussel- skaller.

Tæg paa en Mahlerstien saa mange Blade Guld, som du vil giøre meget Guld til, og røv det med reen Jomfrue-Honning, som nyelig er kommen fra Biekuben, indtil det under den øverste Steen, eller Løberen, er blevet ganske fiint; slaae det saa i et Glas eller i en Skaal, som der er reen Vand i, og rør det vel om; naar Guldet har sat sig, saa øs Vandet fra, og friskt Vand derpaa igien, og continueer dette, indtil Vandet bliver ganske klart. Tæg siden noget Skeevand i et Glas, slaae Guldet deri, og lad det ligge deri to Dage; tæg det siden ud igien, og giem hvert for sig, Guldet og Skeevandet, til videre Brug. Paa samme Maade tillaves Sølv.

16. At giøre blaat Blek.

Tæg Holderbær, saa mange du vil, pres Saften ud, og bland den med stødt Allun, en Fierdendeel Wedike, og lidt Urin; slaae det igien, nem en Klud, og forsøg, om det er fiint nok.

17. At giøre fiolblaat Blek.

Tæg Atichbær, Allun, Wedike og Urin, bland det sammen og kog det.

18. At

18. At gjøre guult Blek.

Tag de gule Smørblomster, som vore i Engene, tryk Saften deraf, og bland den med lidt Allun. Safran, tillavet med Allunvand, giver ogsaa skönt guult Blek.

19. At tage Blek og Olie-Pletter af Papiir og Pergament.

For at tage Blekpletter af, stöder man Allun fint, blander det med Citronsaft, og lader det blive tørt; derefter gnier man Pletterne vel dermed, da gaar de ud. Saften aleene gjør det samme, ligesaa vel som Salmiakvand, ligesledes Skeevand, som er svækket med Brøndvand. Dette tager ikke aleene af Papiir Blekpletterne bort, men og af linnen og uldet Tøi; men man maa tage det forsigtig af igien med reent Klak-Papiir, som man lægger derpaa, indtil det altsammen er trukket ind deri.

Naar man vil tage Oliepletter af, brænder man Been til Pulver, og naar det er stødt fint og sigtet igiennem, strøer man det paa Pletten, lægger reent Klakpapiir derpaa, og strøer Sand, eller noget andet, varmt paa Papiret, at Olien kan trække ind deri, hvilket man continuerer, indtil det er altsammen udtrukket. Med gamle Olie

Oljepletter gaaer det ikke saa vel an, som naar de ere nye.

20. At tage Blekpletter af en Bog.

Tag en Skeesuld godt Skeevand, hvort et Stykke Kride, et Bygkorn stor, er opløst, to Skeesuld Rosenvand og en Skeesuld Edike; slaae dette tilsammen i et nyt Glas, og lad det staae nogle Timer. Dny saa et Stykke Svamp i dette Vand, og stryg Blekket over dermed, og naar Papiret er lidt tørt igien, da stryg det over igien, saa gaaer Pletten reent bort. Herpaa væder man Stedet adskillige Gange med Brøndvand, og desimellem tørrer det af igien med reene linnede Klude, og lader det tilsidst tørres af sig selv.

21. At tage Bogstaverne af Papir, som de aldrig havde været derpaa.

Tag Sal commune, Sal gemmæ, Alumena 2 Unſ., Sal armoniac. 4 Unſ., deſtillerer dette med hinanden per alembicum, og gjer det ſkræne Papir vaadt med dette Vand; da gaaer Skriften ud, at man intet meere der af ſeer.

Eller tag en Pomerants eller et suurt Æble, tryk Saften ud, og væd Skriften dermed; gnie den vel ind, og lad den staae en Time eller to; tag siden en ulden Pap, og gnie derpaa, saa gaae Bogstaverne bort.

Eller tag Rinde, som er voxet i Marts, April eller Mai, og tillige Nelder, tryk Saften ud, og bland den med ulesket Kalk, Ost og Mælk, at det bliver som en haard Dei; gjør Rugler deraf, og lad dem tørres i Solen, stød dem siden til Pulver igien, og naar du vil ud-slette nogen Skrift, da væd den med lidt Vand, blandet med Spyt, og strøe dette Pulver derpaa, gjør det vaadt igien, og stryg det net af, saa gaaer Skriften ud.

22. Et andet.

Bland Pomerants-Saft med Borg-Allun, at det bliver som en Dei, og lad det tørres i Solen; gnie Skriften, som du vil slette ud, dermed, da fager du at see, hvorledes det gaaer ud.

Eller stød ligemeget af Salpeter, Svovl, Allun og Pimpesteen, imellem hinanden, og gnie Skriften eller Blekpletterne dermed.

23. Alt. gjøre en usynlig Skrift, af hvad
Slags Farve den end er, i et Die-
blik synlig.

Lad noget fintstødt Gummi smelte i Bogsaff;
og skriv dermed paa Pergament eller Papir, og
lad det tørres af sig selv. Strøe siden fint Pul-
ver paa, af hvad Farve du vil, da tager den
hempelige Skrift strax mod Farven, og viser sig
i lige saadanne Bogstaver: som til Guld- og
Sølv-Bogstaver tag revet Guld og Sølv; til
rød tag Karmin, Zinnober og Florentiner-Rød;
til blaae Ultramarin, Berlinerblaae og Indigo;
til grøn destilleret Svansgrøn, Saffrøgrøn; til
gul Gummi Gutta; til brum Umbra; til sort
Kænrøg &c.

24. Hastig at gjøre Bleg i Rød.

Hold et brændende Vorkens under et reent
Bekken, indtil en temmelig Deel Sod hænger
derpaa; og derefter lidt varmt Gummi-Band
deri, og rør det sammen, da kan det til Rød
bruges i Steden for Bleg, og ligner nesten
Rust. Man maa ei gjøre det alt for tyndt
med Band.

25. Alt forsegle med Guld, saa at ingen
kan aabne det.

Gjør Siqueret med Tungen vaadt rundt
omkring den yderste Rand, dog at det inderste
ikke røres; sæt det saa paa et Blad fint Guld,
og skær det øvrige omkring Randen bort, da
klæber det fast derpaa. Sæt det siden i Seglet
og varmt i Laffen, eller forsegl først Brevet
med en Oblat.

Den
naturlige Erldom
eller
Kunsterneſ Skueplads
Attende Deel,
indeholder

de beſte Midler, at tage Olie, Fit,
Bor, Beeg, Edike, Urin og Blek-
Pletter af Linnet, Uldet, Silke-
Tøi og Floiel.

I. Om Viinædike, Olie og Urin-
Pletter.

Har man faaet nogle deraf paa Klæderne, maa
man tørre dem ſtrax reent af med et reent
Linnet, eller hvad man ellers kan have, og der-
eſter giøre Kluden vaad med reent Vand, og
gaae Stedet vel, hvor Pletten er kommen paa,
og tørre det vande af med Kluden. Naar Ste-

Det er ret tørt, seer man, om der er bleven en Plet deraf; hvilket ikke er at formode, hvis det er gjort hurtigt og ret, skönt Glandsen gaaer bort.

Men skulde der være kommen en Plet paa, da dyp en Pind saa stor som en Vlyantslist eller Pennepose i Salmiak-Spiritus, og lad denne falde paa Pletten, saa vidt den strækker sig; da faaer du inden saa Minuter at see, at Farven forandrer sig igien, og den rette Couleur er kommen igien, i Steden for en gul Plet. Naar det er blevet ganske godt igien, dypper man en liden Swamp i friskt Vand, trykker den reent ud igien, og stryger Stedet, hvor Pletten har været, nogle Gang over dermed, indtil det seer godt ud igien.

2. Om Ror, Beeg, Harpir, og tildeels Tælge- og Fitte-Pletter.

Faaer man en saadan Plet paa Klæderne, hænger man dem paa det koldste Sted, at den snart styrkner og bliver kold, hvorimod man skyer al Varme. Tag saa stærk Brændeviin, og lad nogle Draaber deraf falde paa Pletten, og blive lidt derpaa staaende, saa længe man kan tælle til Hundrede, paa det at Brændevinen kan trække vel ind; grib da Klædningens, hvor Pletten er, med

med begge Tommel- og Pege-Fingre, og gnie den vel, saa reiser Boret, Harpiret og Beegen sig i Weiret, og hænger sig paa Fingrene, som en Lim; men, at det kan gaae des hastigere, hjælper man efter med Neglen af Pegefingeren, og afkradser efterhaanden Boret eller Beeget, som har reist sig, at det ei paa nye skal gnie ind i Teiet. Og, da det ikke gaaer altsammen bort paa een Gang, drypper man saa mange Draaber paa igien, som Plettens Størrelse udfordrer, og forholder sig paa bemeldte Maade, indtil det er altsammen reent ude. Endelig kan man med Klakpapir trække Fugtigheden af Brændevinen ud, i det man lægger Papiret paa det vaade Sted, og trykker derpaa med Fingeren, indtil man ingen Fugtighed meere mærker. Endelig stryger man det efter Eugen nogle Gange med Haanden, da faaer det sin forrige Couleur igien. Naar det er tørt, synes Stedet noget stivt, hvilket man kan hjælpe med at gnie det, eller børste det efter Eugen.

3. Om Blek- og Rust-Pletter.

Man slaar i en Theekop 20, 30 eller 40 Draaber reent Vand, eftersom Pletten er stor til, og drypper derefter Skeevand i dette Vand, nemlig saaledes: at til 6 Draaber klart Brønd-

vand slaaes 1 eller 2 Draaber Skeevand, eller den 5 eller 6 Deel. Vandet tempererer Skeevandet, at det hverken kan giøre nogen Plet, eller nogen anden Skade.

Tag en Pind som en tyk Pen, skær den ned den til lige, og dyp den i bemeldte Vand; hvad der hænger ved, lad falde paa Pletten, at den bliver vaad overalt; deraf reiser Blekket sig, og begynder at spinde bort. Røg da hastig reent Trykpapir derpaa, læg ofte et nyt i Steden, og tryk det hver Gang vel derpaa, da trækker Blekket ind i Papiret. Naar man da seer, at Blevpletten er borte, tager man en liden Svamp, som er dryppet i reent Vand, og trykket ganske af igien, og visker Stedet dermed, hvor Pletten har været, indtil det seer reent ud igien. Med Lintoi forholder man sig lige saa, at man med Pinden drypper paa Pletten, og lægger Trykpapir paa, naar man seer, at Blekket reiser sig; og siden drypper det i Sæbevand, gnier Pletten dermed, og toer den strax af, og vrier det vel. Varmt Vand er meget bedre end koldt, skjønt dette ogsaa kan bruges. Skulde man see noget af Blekket endnu, eller Vitriolen efterlade noget rødagtig, kan man kun røre det lidt med den i Vandet dryppede Pind, da gaaer det bort. Tilslidst seer man det nok engang med reent Vand og Sæbe.

4. Om Pletter af Fernis-Farve, Tiere, Terpentin og deslige.

Alle disse Pletter blødes op i Terpentinolie, hvoraf man slaaer nogle Draaber paa Pletten, at de kan trække ind, eller man vader en liden Klud dermed, og gnier den ind. Siden gnier man Pletten med begge Tommel- og Pege-Fingre, da hænger det Fintede sig ved Fingrene, som man flittig tørrer af.

Naar der er kommen en alt for stor Plet paa, skraber man den forsigtig af med en Kniv, og trækker den reent ud, ved at trykke et Stykke graat Papir derpaa efter det andet, og endelig toer Pletten med stærk Brændeviin, og lader den tørres i Luften.

Naar slige Pletter ere komne i Skindbuxer eller Bæse, tager man dem ligeledes af paa bemeldte Maade, men toer det siden med Garver-Lund og Sæbe, og saasnart det er tørret, stryger det over med udblødt guul Farve, og lader det tørres igien.

5. Med Citron og Potaske at tage alle Slags Pletter af Ulden, Linnen og Silke-Loi.

I 2 Pund Brændvand lægger man Potaske, saa stor som en Velsk Nød, og blander

det med en smaaaffaaret Citron, dette lader man
staae 24 Timer i Solen; derefter sigter det
igiennem en reen Klud, og glemmer det afflares-
de Vand, hvormed man kan toe Pletter af alle
Slags Tøi. NB. Saasniart Pletten er borte,
maa Stedet hastig toes efter med reent Vand.

Da Citronsast har en stor Skarphed i sig,
kan man dermed tage Blet af Klæder og Lintøi;
men Klæderne maa strax toes efter med reent
Vand, og Lintøiet med Sæbe og Vand.

Om Silke-Tøi.

Naar der er kommen en Blinplet paa Silke-
Tøi, da gjør Pletten vaad i rindende Vand, og
lad den tørres i Luften, men ikke i Solen, da
bliver det lige saa smukt, som det har været,
hvis ikke paa een Gang, saa dog naar man ofte
igientager det. Hvis Stedet endda bliver plet-
tet, da tag Poppefrøe, kog det i reent Vand,
og naar det har sat sig, saa dyp en reen Svamp
i dette Vand, og stryg Pletten over dermed, da
gaaer den reent bort.

6. Med Eggeblomme at tage Pletter af alle Slags Tøi.

Tag af frisklagde Eg saa mange Blommer,
som omtrent gøres nedig, og slaae dem, som
Bogbinderne gjøre med Hviden, som de bruge
at

at forgylde med. Disse slagne Eggeblommer
stryg paa Pletten, og gnie det vel ind; thi hvis
ikke skæer, da hjælper det kun lidet eller intet,
og Pletten gaaer slet ikke bort. Lad det siden
blive vel tørt og haardt, og gnie saa Blommen
af, og toe det endelig reent med lunket Vand,
indtil man intet meere seer deraf, og lad det tør-
res. Paa denne Maade kan man tage Pletter
af Glæiel, Silke og ulden Tøi.

7. Af hvidt Lintøi at tage Bleg og
Rustpletter.

Naar man paa Pletten slaar skarp Vdi-
ke, eller Saften af umodne Druer, eller Citron-
saft, eller 6 Draaber Brøndvand, blandet med
1 til 2 Draaber Skeevand, da trækkes Bleg-
ket ud, og holder man graat Papir derpaa, da
trækker Blegket sig i Papiret. Men Stedet,
hvor Pletten har været, maa, førend det bliver
tørt, toes ud med Sæbe og heedt Vand. Bli-
ver der ingen gul Plet tilbage, da er det des
bedre; men hvis det skulde skee, kan man gjøre
det saaledes: Sæt en Tinskaal med Vand paa
et Fyrfad, og læg et Tintallerken derpaa, men
Vandet maa gaae lige til Tallerkenet; lad det
saaledes koge, og naar det begynder at boble,
saa tryk Saften af en Citron paa Rustpletten,

og

og gjør den vel vaad dermed, og hold den, fere end den bliver tør, over Tallerkenet en kort Tid. Naar det er tørt, og Pletten ikke vil bort, da gjør den nok engang vaad med Citronsafte, og hold den igien over Tallerkenet; læg saa Linteiet hastig i varmt Vand, og smør det vel ind med god Sæbe, toe Sæben derpaa ud igien, da gaar Rust- og Bleg-Pletterne ganske vist bort.

8. Et meget artigt Kunststykke.

Tag en fulstort Høne, skoll den, og pluk Fjærene af Vingerne, saa hastig mueligt er. Strøg Fittespletterne over med disse Fjær saa heede som de ere, og hav en Handlanger ved Haanden, som hastig kan rekke den eene Ven efter den anden, saa heede, han plukker dem ud.

9. At tage alle Slags Pletter af uldet Tøi.

Naar du paa uldet Tøi har faaet en Fittesplet, er det grønt Tøi, saa tag Sandsteen, støb den flin, bland den med varm Luud, og gnid Pletten dermed, da gaar den bort. Men er det en anden Farve, da gnid Pletten med Sæbesurt (Saponaria), og lad den tørres; toe den siden med Vand, saa gaar den bort.

Eller

Eller kog Dreng-Urt i Vand, sigt den igiennem, og toe Pletten dermed, da gaaer den bort.

10. At tage Pletter af Silke-Løi.

Man gnier Pletten med Terpentinspiritus, da damper denne Spiritus bort, og tager Pletten med sig.

11. At tage Viinpletter af alle Slags Silke-Løi.

Gior Pletten vaad i Bællevand, og lad den tørres i Luften, men ikke i Solen, da bliver Løiet reent og smukt, som tilforn.

12. At sætte Couleur paa Klæde igien.

Tag 1 Pund Kalk, 11 Pund Aske og 6 Pund Vand, slaae det tilsammen i et Kar, og rør det med en Pind vel om, og lad det sætte sig. Toe Klædet, som har tabt sin Couleur, med dette Vand, og lad det tørres igien, da faaer det sin forrige Farve; og hvis i Steden for Vand tages Lund, da er det endnu bedre. Dette er kun om gemeene Couleurer at forstaae. Men hvis det er Skarlagen, maa det toes i Udske, og siden røres med lidt Olie, da gaaer Pletten bort, og Klædet faaer sin Farve igien.

13. At

13. At bringe Støb af Klæderne.

Gjør en brandt Teglstéen gloende, og søs Vand derpaa, lad Røgen eller Dampen deraf stige op i Klæderne, som hange udbredt derover, da trækkes Støvet ud.

14. At tage Ureenlighed af, som har hængt sig paa en Klædning.

Man gjør en limet Klud vaad, og lægger derover, dette trækker al Ureenlighed i sig, og gjør, at den ikke meere er at see.

15. At gjøre et sort Klæde, som har tabt sin Couleur, sort igien.

Man koger Figenblade i Vand, og toer Klædet dermed, naar det een Gang er toet deri, og tørret igien, bliver det smukkere, end det tilforn har været.

16. At tage de blaae Pletter af grønt Klæde.

Først gnier man Pletten med Dregalde; eller man tager Regnvand og klar Luud, blander det sammen, og gjør Pletten vaad dermed, dog at det ikke kommer paa det andet Klæde; lad det tørres igien i Solen, da faaer det grønne sin forrige Farve igien.

17. At

17. At tage Blekpletter af Silke-Tøi.

Man tager stærk Viinædike og varm Aske, slaaer det paa Pletten, og gnier den vel dermed, siden toer man det ud i Sæbevand, saa gaaer alle Slags Pletter ud.

18. At tage Oliepletter af Uliden: Silke- og Linnen-Tøi.

Man tager klar Luud, lader den koge, og slaaer Alie deri, og koger den ind, at den bliver som en Belling; læg noget heraf paa en reen Duug, og læg det plettede Tøi derpaa; paa den anden Side af dette plettede Tøi lægger man ogsaa noget af Deien, saa at det er omflaget dermed paa begge Sider; lad det saaledes tørres, og toe det siden i varm Luud og Vand, saa gaaer Pletterne bort.

Men er Pletterne i Skarlagen, maae man i Steden for Luud kun tage Vand.

19. At tage Oliepletter af Papir.

Man tager finstødt og giennemsigtet Kalk, slaaer den paa et Papir, og lægger derpaa det plettede Papir. Men er Pletten gammel, da maa man igientage det ofte.

20. At giøre Fløiel af alle Slags Couleurer reent og glindsende igien, naar det er blevet smutsig og støvet.

Man dnypper en ulden Tap i Brændeviin, og stryger Fløieleet over dermed, da glindser det igien, som det var nyt.

21. En Kunst med sort Fløiel.

Naar sort Fløiel er bleven rødt og smutsig, kan man hielpe det igien paa følgende Maade: Spænd Fløieleet ud paa et Bret, med smaa Mahlersøm, at de ikke gaaer igiennem, derefter tag en reen Svamp og dyp den i varmt Vand, som der er lidt Benedisk Sæbe i; hermed stryg det udspændte Fløiel saa længe over, indtil Smutsigheden gaaer af, og det bliver glat igien, tør det siden med Svampen reent af igien, og naar det er tørt, da toe Svampen ud i heedt Vand, at Sæben og Ureenligheden kommer ganske ud; og naar den er tør igien, da dyp den i fint Brændeviin, og giør Fløieleet saa lidt vaadt dermed, indtil det bliver ganske sort og smukt; men vogt dig, at du ei giør det alt for vaadt paa een Gang, at Volderne skulle falde ned deraf; og, hvis du heri har forseet dig, saa lad det tørres, og frads det op igien, da bliver det som ganske nyt.

22. At

22. At toe Fløieleet, at det bliver lige-
som nyt igien.

Man tager brændt Wiinbærme og hvid
Wiinsteen, af hver 4 Lod, Alumen Rocha 8 L.,
Urin af en Mandsperson og frisk Vand, af hver
4 gode Vegere fulde. Dette stedes sammen,
og koges en halv Time i Urinen og Vandet, hvorefter
man kaster Alie deri, tager en Kiedel og
lægger et Hampelærret med Alie og Afke derpaa,
øser af Urinen og Vandet, som er kogt i Kiedelen,
oven paa, og lader det løbe derigiennem i
Kiedelen, som er derunder. Naar dette er
færdigt, lægger man Fløieleet i en Bøtte, og slaar
lidt af den varme Luud derover, at Fløieleet bliver
lige vaadt overalt; endelig toer man det af
i frisk rindende Vand, og lader det tørres i
Skyggen, da er det ligesom nyt.

23. At giøre løs Fløiel smukt og stift
igien.

Man tager 8 Lod af den fineste Gummi-
dragant, og 2 Lod Gummi Arabici, bland det
sammen, slaar det i en Skaal, og es Vand derpaa,
lad det blødes vel ud Dag og Nat, og
børst den rette Side af Fløieleet dermed, og lad
det tørres igien.

Na

24. At

24. At tage Borpletter af alle Slags Fløiel.

Naar der paa et Fløiels Teppe er kommen Borpletter, lægger man det over et Bord, og lægger paa Pletten en fin linnet Klud, som er vædet i almindelig Vand; derefter tager man en Blik- eller Jern-Plade, og lægger den paa den vaade Klud, da trækker Boret sig altsammen heri.

25. Paa en anden Maade.

Man smører Borpletterne med blød Sæbe, og lader det saaledes staae længe i Solen, indtil det bliver varmt, da toer man det med Vand, saa gaae Pletterne ud.

26. Endnu paa en anden Maade.

Man tager et godt Rugbrød, som er vel haardt, skærer det over i Midten, og lader det riste paa en Rist; derpaa skraber man Uffen og af Ureenlighed derfra, og gnier Pletterne saa længe med det varme Brød, indtil der er intet meere af Pletten. Dette Middel kan man bruge til alle Slags Couleurer, undtagen Karmesin.

27. At tage alle Slags Pletter af Karmesin-Fløiel.

Af alle Slags Fløiel er intet vanskeligere at tage Pletter af, end dette, men hvorledes dette

dette Skal skee, seer man af følgende: Tag Affen af Bünqviste og gjør en Puud deraf, slaae deri 1 Rod Allun, og lad det en Tidlang staae; slaae det siden igiennem, og tag 1 Qvintin Allun, 1 Qvt. haard Sæbe, $\frac{1}{2}$ Qvt. blød Sæbe, noget Salt, Salmiak, Skeelurtsaft, og noget af en Kalvegald, bland det sammen, og sigt det igiennem en linned Duug. Naar man vil bruge dette Vand, tager man Uld af Skarlagen, blander det med lidt Bressil, og koges dette lidt ind i Vandet; siden sigter man det igiennem en Duug, da faaer man et smukt rødt Vand, som tager alle Pletter af.

28. Et Vand at tage alle Slags Pletter af Klæderne med.

Man tager frisk Brøndvand, Cineris clavellati, og en heel Citron smaaaffaaet; dette blander man sammen, og lader det 24 Timer staae i jævn Varme; derefter eser man det af, og forvarer det, indtil man bruger det.

29. At bevare Klæderne for Møl.

Naar man binder Kamfer med Hersfrø eller Peberkorn i en linned Klud, og lægger dette i Kisten hist og her blant Klæderne, at fugten
 Na 2 deraf

deraf overalt kan fornemmes, da skal man ikke mærke til Møl.

Eller man tager reene Æsker, borer dem overalt fulde af Huller, lægger friske Citroner deri, og sætter den hist og her i Kofferten, saa komme ingen Møl dertil.

Eller man tager Løv af Røddetræ, som er tørret, Humle og Krusemynte, og lægger imellem Klæderne. Lligemaade Malurt og Røddeløv, eller Malurt og Humle, eller Malurt og Baldrianrod.

NB. Naar man lægger Klæder og Foerwerk i Kisten, maa man først banke Støvet ud, og lægge Foerverket tæt sammen, og svøbe det saa tæt, som mueligt er, i en reen Lærrets-Dug, og saaledes giemme det. Kisten og Kofferten maa ogsaa gøres reen.

Naar Spaaner af Cyprestræ lægges i Kofferten, ere Klæderne ogsaa sikke for Møl.

Den
naturlige Trolldom
eller
Kunsternes Skueplads
Rittende Deel,
lærer
at tillave Hør og Olier, og gienime
Klød, Bildt og Frugter baade
Sommer og Vinter.

I. At giøre Horren saa fiin og hvid som
Silke, og at den lader sig farve
som Silke.

Tag god hvid Hør og hegl den meget vel, tag
saa god Bøgeaske, es reent Vand derpaa,
og rør det vel sammen; derefter læg Herren deri,
og lad den 5, 6 til 8 Timer luge vel, jo længe-
re, jo bedre. Læg den siden saa længe i rinden-
de Vand, indtil ingen Ureenlighed meere er deri,
A a s og

og lad den ved en Ovn blive vel tør; derefter stamp den vel, og slaae den med et Rits, at det Ureene kommer ud, lad den karte som Bomuld, da har du god Silke, og kan lade den farve, som du vil.

Vil man have Herren meget hvid, saa toer man den nok engang med Sæbevand.

2. En anden Maade.

Tag en Deel Rask og to Deele god Aske, og varmt Vand derover, og lad det staae een Nat, indtil der er blevet en skarp Luud deraf, som siden sigtes ganske klar.

Naar Herren vel er rensket, forholder du dig saaledes dermed: tag en Haandsfuld paa een Gang, knyt den sammen paa begge Sider, at den ikke bliver forviklet, men i Midten bred den ud i en Kiedel, i hvis Bund er lagt noget Straae, og derover et Klæde; bred Herren ud derover, og derovenpaa en Dug igien, og saaledes et Lav om det andet, indtil Kiedelen er ganske fuld. Os derpaa nok engang den aflarede Luud, og lad det i 5 Timer koge vel, tag saa Herren ud, og tør den i Solen. Lad den siden koge 2 Timer igien i frisk Brøndvand, og tør den nok engang. Dette igientager man to til tre Gange, som man vil have Herren smuk til. Naar den

sidste

sidste ganske er tørret, river man den fin, og begler den paa en grov, men siden paa en fin Hegle, da er den færdig, og faaer en deilig Glands, og fine Traade at sye med, saavelsom til at spinde, virke og væve.

Det som gaaer fra Karter man, og bruger det som Bomuld til Underfoer. Skal Herren være endnu smukkere, da kan man til Luden tage Potaske.

3. Endnu en anden Maade.

Gier af Potaske og ulesket Kalk en Ludd, og blød Herren deri saa snart den kommer fra Algeren, læg den i et tilluftet Kar, og lad den luge i Qvarteer med Luden; derefter tør den, og gnie den imellem Fingrene.

4. At drive Bærterne over deres naturlige Størrelse.

Læg Geede-Laurbær, gier et Hul deri med en Pind af Hasselnødtræ, og stik Frøet heri, og sæt det i Jorden, som sædvanlig, da vil man faae noget at forundre sig over, da en Petersilie værer saa stor, som en Menneskearm, en Roe 15, 20 til 25 Pund tung, ligeledes en Rødkål 20. Men Læg maa giødes omkring med dette Excrement.

Na 4

5. At

5. At ingenOrm, Snegl eller andet
Utøi, skal komme i Sæden eller
paa Kornloftet.

Tag Tobak, Malurt og Hvideløg, af hver
3 Haandsfuld, og lad det koge tilsammen i en
Spand Regnvand; slaac det siden igiennem et
Sild, og bland det med 3 Pund Kalk, og lige
saa meget Roemag, rør det vel sammen, og giv
en Kist af Korn-Ur, og stænk Sæden dermed,
da falder alt Utøi af og gaaer bort; og hvis man
stænker det under Jorden, naar den er pløiet,
da kommer intet Utøi deri.

Paa Kornloftene maa man ogsaa stænke det-
te Vand, og kaste Kornet ofte om, da kommer
ingen Orm eller Muus paa Løftet.

Naar man lægger et raadent Hestehoved i
Ugrene, kommer intet skadeligt Dyr deri.

6. At slukke Jlden i en Skorsteen
eller Kamin.

Tag en Skeefuld Krud, giv det vaadt med
Egpyt eller Vand, at det bliver som en Dei, og
tænd det an under Røgfanget, som der er Jld i,
da giver det en stærk Damp. Dette maa man
igientage 2 til 3 Gange, da man til stor For-
undring faaer at see, at Jlden oven til slukkes af
denne Damp, og at Soden falder fløkkvis ned.

7. Et

7. Et andet.

Man tager en Flint, som er blindt ladet med godt Krud, og skyder den løs lige i Skorsteeen.

Eller gjør en Klar Jld under Skorsteeen, som der er Brand i, kast nogle Haandsfuld Salt deri, og es et temmelig stort Bekken med Vand derpaa; da givet det en stærk Damp, som strax slukker Jlden.

8. Uden Jld at gjøre Viinspirituz.

Tag en Kande god stærk Viin, læg deri en Bomulds Traad eller Snor, som først er dryppet i Bomolie, og lad den eene Ende deraf hænge i Kanden, den anden i et Glas, som du vil have Viinspirituz i; da bliver Phlegma eller Vandet i Kanden, og den stærke Spirituz trækkes ud.

9. At man af forgiftet Vand ingen Skade skal have.

Dette skeer, naar man tilforn spiser Angelica, ferend man drikker deraf; eller kaster et Stykke Brød deri, da skader det ikke, om der endogsaa vare Jirbecener derudi.

10. Alt conservere Høet, naar der indfalder en vaad Høst.

Dette skeer, naar man strøer Salt imellem det vaade Høe, hvorved det bevarer fra Brand og al Fortaadnelse. Saltet er ogsaa godt at strøe imellem tørt Høe.

11. Alt farve Lærret Alskfarvet.

Tryk Lærredet først i Kobbervand, og stik det saa hastig i Gallusfarve, medens det endnu er varmt. Man tager Galabler, støder dem smaa, og koger dem med Rosenvand; til 12 Allen tages 1 Pund Gallus og $\frac{1}{2}$ Pund Kobbervand; læg det siden af Gallusfarven i Kobbervandet igjen, hæng det op og lad det tørres. Denne Farve kan vel taale Solen.

12. Alt conservere Meelet længe.

Alt Meel, som man vil glemme længe, maa man lade male i Maanens Aftagelse; det glemmes ogsaa allerbest, naar det pakkes vel paa hinanden i Kister og Kar, og sættes hen paa tørre Steder.

13. Alt giøre Røgelse-Lys.

Tag Styrax, Calamita, Benzoe, Paradis-Træe, Ana 2 Lod, og stødte Kul af Pile-Træe, bland

bland dette sammen med Brændeviin, og gies
en Dei deraf. Gies Lys heraf, og tænd dem,
naar du vil bruge dem, og røg Stuen dermed.

14. En anden Maade.

Man tager Laudanum,

Storax,

Røgelse, af hver 4 Lod.

Agatssteen, 3 Lod.

Thimianbark, 2 Lod.

Røde Roser, 2 Haandfuld.

Naar dette er stødt til Pulver, blander man det
sammen, i en Jern- eller Messing-Morter, med
3 Pund finstødt Kul af Lindetræ, og rører det
vel i hinanden. Derpaa tager man 2 Lod Dra-
gant, støder den smaa, og øser varmt Vand der-
paa; man rører det vel om, at det bliver saa
tykt, som et Klister, hermed støder man de øvri-
ge Species saa længe, indtil det bliver som en
Dei, da man gies Røgelse-Lys deraf, saa store
man vil, og lader dem tørres i jævn Varme.

15. Et godt Røgelse-Pulver.

Man tager Gummi Benzoe, 3 Lod.

Storax, 1 Lod.

Caneel, 1 Lod.

Nellikker, $\frac{1}{2}$ Lod.

Rosen-

Rosenknopper, 3 Lvt.

Lavendel, 3 Lvt.

Måstir, 1 Lbd.

Røgelse, 1 Lbd.

Dette skærer og støder man grovt, og blander det vel. Naar man vil bruge det, strøer man lidt deraf paa Glæder.

16. Et godt Røgelse-Laf.

Man tager Storax, 2 Lbd.

Benzoe, 4 Lbd.

G. Laydary, 3 Lbd.

Stød det sammen til Pulver, slaae det i en Morter, som er lidt varm, og bland det med destilleret Rosen- og Citron Olie, af hver 20 Draaber; Nellike- og Majoran-Olie, af hver 6 Draaber, og sort Indiansk Balsom 1 Lbd; stød det vel, indtil det bliver som en Dei, og, medens det endnu er blødt, saa gior smaa Stykker deraf, en Finger lang og tyk. Naar man gnier dette paa en varm Døn, lugter det over det heele Bærelse.

17. Alt giorre Moskovitiske Lunter.

Læg Traade, som ere spundne af Bomuld, saa tykke som en Pennepose, og fiinstødt Bændelsk Blychvidt; læg heraf et Læg over det andet

i et

i et Sukkerglas, og es Spiritum vini rectificatissimum derpaa, at Materien tilbækkes deraf; bind det vel til, og lad det 14 Dage staae i Solen; tag Traadene siden ud, og lad dem tørres vel i Skyggen. Disse Traade lyse saa klart, at man i Nødsfald baade kan læse og skrive derpå, og i Mørk: gaar uden at støde sig. Man kan ogsaa benytte sig deraf i et Bærelse, i Steden for Lys, naar man vil opholde sig deri incognito. Moskoviterne pleie at bruge dem i Approcherne.

18. Et hypperlig Vand, hvoraf een Draabe, som slaas i et andet Vand, gjør det vellugtende.

Tag den beste og stærkeste Aquavit, slaar deri nogle Gran Desmer, og lige saa meget Ambra og Zibet, luk Glasset vel til og klem det. Lad det i nogle Dage destilleres i Solen, saa har du et hypperlig Vand.

19. At bevare alle Bande og Saften, som af Urter og Rødder ere tillavede, fra Mugenhed.

Slaar Bandet, eller Saften, i saadanne Glas, som oven til ere snevre og neden til vide, og fyld Glassene ganske dermed; slaar nogle
Draa-

Draaber Bomolie derpaa, at Vandet, eller Saften, er ganske tildækket dermed; da svømmer Olien oven paa, og conserverer Vandet et heelt Aar.

20. Et Vand, som trækker Saften af alle Urter og Rødder i sig, naar de lægges deri.

Tag Maidung, saa meget som du vil og kan faae, destiller den i et Glas til Vand, og forvar det vel. Dette trækker Kraften ud, ligesom Aquavit, af alle Urter og Rødder.

21. En kostelig Pomade.

Tag Skinkeskæff, som ikke er hart, stød det smaat, og lad det siden smelte i en nye Potte, og naar det er smeltet, da slaae det igiennem en reen Klud. Os derefter Fittet i et Leerkar, som er glasseret vel, og hvori er 5 eller 6 Pund Rosenvand, som er tempereret med Desmer, og slaae til hvert Pund Fit 1 Unke Nellike-Olie; rør det vel om, indtil Vandet bliver saa hvidt, som Melk, da er Pomaden ganske færdig, og er den kraftigste og beste, man kan have.

Naar man smører Ansigtet med denne Pomade, bevarer den det imod Solen, Vinden og Kulden, at det ingen Skade faaer deraf.
Den

Den bevarer det ogsaa for Rynker, og gjør bløde og hvide Hænder.

22. At give Røgtobak en behagelig Gout.

Man kan imellem Tobakken ffære og røge den yderste fine Hinde af et sort Skovkirsebær-Træ, dette giver en behagelig Gout, og styrker tillige Hovedet og Hukommelsen. Naar Tobakken koges lidt i Mælk, skilles den ved sin overflødige Olie, Skarphed og Wildhed, og bliver meget angenem at røge.

23. At giemme Kirsebær, Blommer og deslige Frugter, Vinteren over.

Man tager Kirsebær, som ere ubeskadigede, plukker Stilkene deraf, og lægger dem med fintstødt Sukker Lagvis i en nye Potte, saa at et tykt Lag Sukker strøes over hvert Lag Kirsebær. Derefter lukker man det vel til, binder en Blære omkring, og sætter det hen paa et koldt Sted.

Naar man vil bruge dem, kan man tørre Sukkeret af med en reen Serviette.

Ligeledes var det godt, i Steden for en stor Potte, at bruge adskillige mindre, at de ei skulde aabnes saa tit. Sukkeret kan man bruge til noget andet.

24. At

24. At bevare Frugterne et heelt Aar friske og gode.

Man lægger Frugterne, man vil glemme, i en Tinfleske, og lukker den saa til, at ingen Lust kan komme derind. Derefter hænger man den i en Bæ, da man kan tage Frugterne friske ud, naar man vil.

25. At glemme Ebler længe friske.

Naar man svøber Eblene i Figenblade, og strøer dem over med Potaske, og lader dem saaledes tørres, da holde de sig længe.

Eller læg dem i tør Havre, da kan du længe glemme dem; eller og læg Sælog derimellem, da raadne de ikke.

26. At bevare Viindruerne friske.

Man maa i smukt tørt Veir skære velmodne Druer af, hvor ingen raadne Bær er iblant, og dyppe Stilkene i smelet Beeg. Derefter lægger man Druerne nogle Dage i Solen, og siden i tørre og vel udluftede Avner, at de ikke røre ved hinanden.

Skulde Veiret blive contrair, at man ikke kunde faae Druerne tørre ind, da tørrer man dem i en varm Stue.

27. At

27. At giemme Belske eller Balnodder om Vinteren, at de lade sig skrælle.

Grav dem i Kielderen i rød Sand, da gaaer Hinden let fra.

28. Uden Umage at pille Hinden af Belske Nodder, omendstiont de ere blevne tørre.

Lad dem ikkun koge lidt i Vand, eller i Mælk, som er endnu bedre.

29. At Drekfød om Sommeren skal smage som Bildt.

Læg Drekfød i et Kar, og øs Wiinbærme derpaa, derpaa Kied og Wiinbærme igien, det eene over det andet, indtil Karret er fuldt; staae det saa til, og lad det staae 14 Dage i Kielderen; men staae intet Salt derpaa. Derefter kan du koge det.

30. At fordrive den modbydelige vilde Lugt og Smag af Kiedet.

Naar Kiedet omtrent er halvkogt, da tag det ud, og lad det staae en Time i Luften; læg det saa i Gryden igien, og lad det koge færdig, da har det ingen modbydelig Smag meere.

31. I Heeden at giemme Kiød eller Bildt frisk.

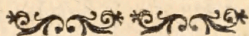
Grav det, du vil giemme, ned i Meel eller Klie, paa et tiølt Sted, da kan det holde sig længe.

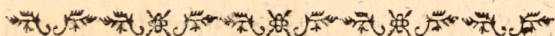
32. At giemme Fugle og Algerhøns, at de ikke skal lugte.

Pluk Fuglene, som du vil giemme, og læg dem saa i en Hob Korn, omtrent et Spænd dybt, da holde de sig 6 til 8 Uger friske og gode.

33. At sylte Ingefær.

Da man ikke kan faae grøn Ingefær, maa man tage den tørre. Gjør en skarp Luud af Aske og Kalk, lad den blive kogheed, og slaae den over Ingefæren; lad den staae derover 24 Timer, og, er den ikke blød nok endnu, da gjør Luden heed igien, og es derpaa, og lad den staae til-dækket paa et varmt Sted, indtil den er blød. Slaae da Luden fra, toe den med frisk Vand, og es 10 Gange om Dagen frisk Vand derpaa, indtil Smagen af Luden er borte. Læg den i en Potte, og es velskummet Sukker derover; naar den bliver tynd, saa kog den igien, indtil den bliver tyk.

Den
naturlige Trolddom
eller
Kunsterne's Skueplads
Tyvende Deel,
om
adskillige Kunster til Tidsfordriv
og Nytte.

I. At giøre en Kobber-Penge hvid
som Sølv.

Man lægger en Kobber-Penge et Qvarteers
Tid i Harp Viinædike, hvorefter man ta-
ger den ud igien, og gnier den med Fingerner,
indtil de ere blevene sorte deraf. Med disse sor-
te Fingre gnier man siden Kobber Pungen, da
bliver den saa hvid som en Sølv-Penge. Dette
er meget bedre end at gnie den med Nægelsølv, og
mærkes ikke saa snart.

2. I en Hast at skrælle Blommer, at man kan gjøre Bruneller deraf.

Kast Blommerne i varm Sæbesnyder-Liud, og lad dem ligge deri et Qvarteers Tid; da bliver Huden saa løs, at man kan viske den bort med en Klud.

3. At Porcelain ikke skal springe.

Man lægger i en Kiedel et Lag Straae paa Bunden, og sætter Porcelainet derpaa; derefter slaaer man Kiedelen fuld af koldt Vand, og lader dette saaledes koge tilfammen. Naar det har kogt vel, tager man Kiedelen fra Ilden, og lader den blive kold, før end Porcelainet tages ud. Paa denne Maade preserveres Porcelainet, at det ikke springer, i hvad man end øfer derudi.

4. At trække Proppen af en Flaske med en Stang Lak.

Man gjør en Stang Lak heed, lader den dryppe paa Proppen, og tillige klæbe fast derpaa; derefter sætter man Flasken lidt hen, indtil Lakket er blevet koldt og fast, da tager man Stangen i Haanden, og trækker den lige op ad; da gaaer Proppen ud tillige, i hvor dybt den ogsaa sidder.

5. At

5. Alt smelte Sukker paa Papir.

Læg stødt Spisesukker paa et Ark hvidt Papir, hold det over Gløder, og rør Sukkeret flittig om med en Sølvske, indtil det smelter og bliver som Vand. Naar det seer ret brunt ud, da es det med Skeen i Draaber paa et Tintallerken, da bliver det strax koldt og angenemt at spise.

6. Alt høie Tobakspiber.

Lad noget Salmiak opløses i Vand, og, naar det er rørt om, nogle Draaber løbe igennem Piben, og blæs ud, hvad der bliver tilovers. Læg Piben siden i Ild, og giv Agt, naar den bliver rød, da kan du med en Jerntang høie den, som du vil. NB. Man maa hertil tage en god Hollandsk Pibe, thi de andre due intet.

7. Alt giøre en Knude af en Hasselnød.

Knæk en frisk Hasselnød, og tag Traaden ud, som ligger tvært over Kiernen. Gjør heraf en Knude, da kan du sige, at du af en Hasselnød har giørt en Knude.

8. Alt tænde en Tobakspibe, uden at tage Piben i Munden, og drage i den.

Det øverste Hul paa Pibestilkken holder man vel til med Tommelfingeren, og Hovedet, som er stoppet med Tobak, holder man ved Gløder;

da tænder Piben sig selv, uden at man har nødig at tage den i Munden.

9. I et Dieblif at giøre hvad Slags
Aqvavit man vil.

Vil man, f. Ex. giøre Anis Aqvavit, tager man stød Anisfrøe, og blander det med et Par Knivspidser stød raae Wiinsteen. Over dette Pulver lader man ordinaire Brændeviin løbe igiennem et graat Papis, da tager den Anismagen fuldkommen til sig. Paa samme Maade giør man det med Sellerie, Citroner, Pomerantzfer, Chocolate og Kaffee, eller hvad man ellers vil; da det altsammen kommer an paa en Tilfats af pulveriseret raae Wiinsteen.

10. At lakkere en levende Dgle.

Kast en levende Dgle i god Valfernis, og lad den drufne deri, da bliver den kort efter ganske stiv og alindsende. Man kan bruge disse Dgler som Zirater i Stuen.

11. At skrive noget paa et Bindue eller
Speilglas, som, naar det er flettet ud,
sees igien, saa snart man aan-
der derpaa.

Man kan skrive, hvad man vil, paa et Glas eller et Speil, og flette det ud igien, at
flet

fler intet sees deraf; NB. man maa skrive med
Spanisk Skride. Naar man da aander derpaa
med Munden, sees det igien, ligesom første Gang.

12. Alt lade et Glas falde fra Bordet paa
Gulvet, at det dog ikke gaaer i tu.

Sæt et Spidsglas eller et andet, paa et
jævnt og glat Bord, og rnf det efterhaanden med
Fingeren ganske langsom henimod Kanten, ind-
til det faaer et Sving, og tilsidst falder paa Gul-
vet, da brækkes det ikke.

13. Alt sætte paa Bordet en grøn Pyra-
mide med Salat, som man kan
spise af.

Man lader sig giere en Leerkrulle, neden
til bred og oven til spids, i Skikkelse af en Pyra-
mide, oven til maa den være aaben, at man
kan se Vand deri, og uden paa maa fra øverst
til nederst være giort smaa Furer eller langagtige
Ridser, saa dybe, at man i hver kan strøe noget
Sand. I dette Sand saaes Karsefrøe, hvilket
af Vandet, hvormed Krullen, som maa være
uglaseret, er fyldt, faaer Kraft til at vore, da
Fugtigheden slaaer igiennem. Naar da Pyra-
miden er voret ganske grøn over, kan man sætte
den paa Bordet, og spise Salat deraf.

14. I et Dieblif at forvandle Melk til Blod.

Man tager omtrent 3 Gran Sal tartari, og kaster det i en Hast i Melkekanden, at ingen mærker det, da saaer Melken strax en rødagtig Farve, og de Tilstedeværende ville forfarde sig over den hastige Forvandling.

15. At forvandle lapis infernalis i et Dieblif til Solv.

Denne Kunst er meget lät, og dog ubeskiendt for de fleste. Det skeer saaledes: man tager et Stykke lapis infernalis, og lægger det paa en Glød, da røger Steenen bort, og Solvæt, som allerede tilforn er deri, bliver tilbage paa Gløden.

16. Om Vinteren hente Nodder fra en Noddeskov.

Noddeskrigeren, en Fugl saa kaldet, pleier at samle sig en Forraad af Nodder, og sfiule dem under den Moos, som er paa Jorden omkring Træerne, hvorpaa de til Kiendetegn sætte nogle spæde Nviste. Naar derfor nogen vil hente Nodder om Vinteren, kan han kun rykke i de unge Stammer omkring Træerne; da de, som ere voksne op af Jorden, staae faste, de derimod, som

som gaae let ud, ere et vist Mærke, at Nødde-
Frigeren der har nedgravet sine Nodder, som
man da læt kan skille ham ved.

17. At gjøre en Penge nye igien.

Naar man vil gjøre en gammel forrustet
Penge nye igien, lægger man den 24 Tiner i
concentreret Vinædike, og derefter med cremor
Tartari gnier den reen af med en Klud, da bli-
ver den saa smuk og reen, som den nyelig var
kommen fra Mynten.

18. At gjøre Salpeter-Papir.

Opløs lidt Salpeter i Vand, og dyp deri
ulimet Papir, at det bliver ganske vaadt. Naar
det er tørt igien, da gnie det vel i Haanden, at
det bliver blødt, saa er det færdigt. Dette kan
man bruge i Steden for en Svamp, da det lige
saa hastig sænger Ild.

19. I Elfenbeen at bruge alle Slags Figurer, sorte og røde.

Man overdrager en Elfenbeens Plade med
Bor, som er blandet med noget Mastix, og gior
en høi Rand rundt omkring. I dette Bor gra-
ver man, hvad Figur man vil, til Elfenbeenet.
Vil man da have Figuren sort, øser man Solu-

tionen af fint Capell-Golv over det udgravede Bort; men skal den være rød, tager man en fin Guld = Solution, og forholder sig ligeledes. Naar da Bortet tages af, staaer Figuren i Elfenbeenet.

20. Paa en Væske at skrive med Blet,
at det ikke flyder.

Tag Gummi Sandarac, gjør den til Pulver, og strøe det paa Stedet, hvor du vil skrive, da flyder det ikke. Gummi Myrrhæ gjør samme Virkning.

21. At Skorpioner eller Myrer ikke skal
krybe længere, end man vil.

Naar man lægger Bløder i en Kreds omkring Skorpioner eller Myrer, da løbe de ikke derover, men blive inden for deres Birkel.

Om Skorpionen siger man, at naar den indsluttes i en saadan Birkel, stikker den sig med sin egen Hale i Hovedet, hvoraf den creperer.

22. At Melken ikke løber sammen.

Naar man kaster lidt Canariesukker i Melken, løber den ikke sammen, i hvor lange den end staaer over Jlden. Kaster man et Stykke Canariesukker i en Kierne, gaaer Bløden ikke
sammen.

sammen, om man ogsaa kiernede fire Dage efter
hverandre.

23. At maskere sig uden Maske.

Man svinger Ansigtet over med Venetiansk
Terpentin, og bestrøer det ganske tet med Me-
tal-Støv, da seer det ud som en Metal Støtte.
Men, naar man vil have Ansigtet reent igien,
smører man det over med Smer, da gaar det
altsammen af igien, hvilket uden Smer vanske-
lig lader sig gjøre.

24. At gjøre nogen saa hovedsvimlet, at han ikke kan sætte et Lys paa Bordet.

Gaar i Kostet en fort Plet, saa stor som en
Skilling, og giv nogen et brændende Lys, og
lad ham med begge udstrakte Arme holde det op
over Hovedet, og i denne Situation dreie sig syv
Gange omkring, at han imidlertid ikke rykker
Diet fra den sorte Plet i Kostet, da vil han blive
saa hovedsvimlet, at han ikke er i Stand at fin-
de Bordet, og sætte Lysen derpaa.

25. Paa røde Ebler at gjøre et hvidt Baaben.

Man skærer et Baaben eller anden Figur
af Papir, og fæster den med Gummivand paa
et

et Æble, som endnu hænger paa Træet, og først begynder at blive rødt. Dette paaflabede Papiir bevares man for Regn; men bliver Æblene rede før end de modnes, dækker man Stedet til med et Blad, hvor Baabenet skal staae, at det ikke antager den rede Farve, før end man vil have det. Naar disse Æbler modnes, see de meget artig ud, da man i de røde Æbler seer hvide Baaben, naar Papiret tages fra.

26. Et Dieblisk at giøre al Slags Wiin til Champagne.

Man tager et Studsglas, som man kan dække til med Haanden, efter det halv fuld af Wiin, og trykker Haanden tæt derover, at intet kan spreite ud. Naar man da med al Magt støder Glasset nogle Gange paa Bordet, da faaer Vinen baade Anseelse og Smag af Champagne, naar man drikker den strax ud.

27. At vide, hvilket af tre Glas, som staae paa Bordet, er rørt i sin Fraværelse.

Man maa have god Forstaaelse med en af Selfabet, som allerbest gaaer an i et Tobaks-Collegio, og bestaaer deri, at naar det første Glas er rørt, holder han Piben ganske ude ved Hovedet,

det, ved det andet Glas i Midten, og ved det tredie øverst ved Munden, naar man kommer ind i Stuen. Men Skulde intet af Glassene være rørt, maa han slet ikke have Piben i Haanden.

28. At Musen kaster Zinnober rød Ureenlighed fra sig.

Slut en Muus ind, og giv den en Tidlang Meel at æde, som er blandet med Zinnober, da seer dens Skarn ud som Zinnober.

Det er ogsaa curieux, at naar man lægger en Skarlagens Klud i en Væske, og slutter en liden Orm derind, kan man bruge dens Excrementer i Steden for rød Farve.

29. At indrette en Guldring saaledes, at et deri udstykket Navn, eller anden Figur, bliver efter Behag synlig og usynlig.

Man lader sig af det fineste Guld giøre en glat Ring, saadan, som man ellers bærer, og førend Guldsmeden lodder den sammen, lader man enten et Navn, eller en anden Figur, net og lidt dybt stikke ud i den inderste Runding. Disse Bogstaver lader man igien net sammenlode med almindelig Fodning, og seer til, at det bliver glat, at intet af det Udstukne er meere at
see,

see, naar det er fiilet. Derpaa lodder man Ringen sammen, pudser den, og gjer den ganske færdig. Vil man nu have de udgravede Bogstaver spulige, hænger man Ringen paa en Staaltraad, lægger den paa Gleder, og lader den blive lidt gloende, hvorefter man tager den ud, og lader den blive kold igien, da synes Bogstaverne sorte, ligesom de vare ismeltede. Naar de skal blive uspulige igien, tages lidt Sand og finkstødt Svovl, hvormed man gnier den; eller man lader en Guldsmed farve og polere den, da seer man intet meere deraf. Dette kan man igientage saa ofte man vil, og paa den Maade have alle Slags hemmelige Tegn og Mærker hos sig. Det samme lader sig ogsaa giøre med fint Sølv.

30. At indrette en Skive saaledes, at man kan bruge den sex Gange, og faae alle Rugler igien.

Man lader en Snekker giøre en firkantet Kasse, saa stor som en Skive pleier at være, hvilken man overalt lader mahle som en Skive, og paa hver Side sætte en sort Middelpunkt; da har man 6 Skiver. Naar da en Side er igientemskudet, vender man Kassen om, og det saa længe, indtil den paa alle Sider er ubrugelig.
Men

Men for at faae Kuglerne igien, maa Kassen inden i fyldes med Sand, da blive Kuglerne deri, at de kan alle tages ud igien.

31. At prøve Burgundie-Viin.

Man eser lidt paa et Tallerken, og holder et antændt Papir derover, er da Viinen forfalsket med Brændeviin, tændes den an; er den tværtimod god, da brænder den ikke.

32. I Mørket at læse hvad der er skrevet paa Dørren.

Lad en skrive noget, hvad han vil, uden paa Dørren, og vedd med ham at læse det uden Lys. Dog maa du ikke gjøre det, uden naar du røger Tobak, da du kun har nødig at holde Pibehovedet ved Skriften, og blæse stærk deri, at Tobakken tænder sig vel, hvoraf du faaer Lys nok til at læse Skriften.

33. I et Glas at forestille Iis.

Tag 1 Qvintin Terpentins-Olie og $\frac{1}{2}$ Qvintin Sperma eete, slaae det i en Draabe-Glaske, da seer det ud ligesom Iis; naar det varmes i Haanden eller ved Ilden, smyder det, og naar det igien har staaet, forestiller det Iis.

34. Med

34. Med et Spidsglas at slaae en Bule i et Tintallerken.

Hertil udfordres intet videre, end at man med Foden af Glasset slaaer ganske sagte paa Tallerkenet, og det altid paa eet Sted. Naar man continuerer dette en Tidlang, kommer en Bule i Tallerkenet, uden at Glasset gaaer i ru, naar man kun ikke slaaer, som man havde en Hammer for sig, hvilket ei heller gøres nødvendig.

Ligeledes kan man vedde med nogen, at han ei kan taale, at et Lys slaaes i ru paa hans Pande; thi man kan ikkun med den nederste Ende banke ham ganske sagte i Panden, altid paa eet Sted, da holder han det ikke ud, til Lysset brækkes over. Saaledes er det ogsaa med et Æg.

35. At skrive læselige Bogstaver i et Glas, som er fyldt med en flydende Materie, og forseglet.

Man opløser Kride i Skeevand, og blander det med Vand, at det bliver saa tyndt som Mælk, heri øser man en reen Selv-Solution, og med denne Massa fyldes et Glas og forsegles. Naar man i dette Glas vil frembringe et Skrift,
skri-

Skriver man noget paa et Papir, og skærer Bogstaverne ud med en skarp Pennenkniv, saa at Papiret synes ganske durkbrosken. Dette sætter man omkring Glasfættet, hvori den hvide Mixtur er, og sætter det i Solen, da bliver Mixturen sort, hvor Solen skinner igennem de udskkaarne Bogstaver, men bliver hvid hvor Glasfættet er skjult af Papiret. Naar man endelig tager Papiret af, da er Skriften med sorte Bogstaver ganske tydelig at læse i denne Mixtur, hvilken dog forsvinder, naar man ryster Glasfættet.

36. Alt slaae Foden af et Drifkeglas med
Siugrene aleene.

Dette lader sig kun giøre med de saa kalbte
 grønne Reimerter, thi saasnart man med Zin-
 grene knepper paa Foden heraf, falder den fra
 saa accurat, som den var affskåret.

27. At bringe Figurerne af Guld: eller
Sølv-Papir paa en Borduug eller
et Bret.

Naar man først har farvet Borden eller
Brettet med sort Oliefarve, og smurt det ganske
tyndt over med Terpentien, lægger man Guld-
eller Sølv-Papiret paa et Tintallerken, i Skarp
Cc Biin-

Viinædike, saa at Figurerne vende ned ad, og lader det blødes vel igien; hvorefter man lægger det paa Borduugen eller Brettet, og, naar man har trykket det vel paa med Fingrene, tager man det af igien, da alle Guld- og Sølv-Figurer, som tilforn stode paa Papiret, sees paa Borduugen eller Brettet, hvilke, naar de tørres ved jævn Varme, sidde saa fast, at man ikke kan toe dem af med Band.

38. Et Experiment med to smaa Elfenbeens Kugler.

Tag to Elfenbeens Kugler, som have et Hull i Midten, og træk dem paa en Traad, som har en Knude i Enden, at Kuglerne blive siddende derpaa. Hold disse Kugler med Traaden i et stort Glas, som er fuldt af Vand, og stød dem deri paa hinanden, dog at de ikke røre ved Glasset, da give de en Klang fra sig, som de vare af Glas.

39. At conservere smaa Fugle og Insekter.

Tag i en Kollb følgende pulveriserede Sorter, nemlig: Gummi, Mastix, Aloe, Myrrhe, Agarsteen og Tacamahac, af hver Sort halvandet Pæd; bind et Haarsold over Kollben, og

og sæt Insekten eller Fuglen derpaa, læg en
Helm over tillige med et Forlag, og destilleer
det i Sand, eller i Aske, som er endnu bedre,
da indflyde de opstigende Dampe i Insek-
ten, og conservere den.

Den
 naturlige Erldom
 eller
 Kunsterneß Skueplads
 En og tyvende Deel,
 om
 adskillige physiske og medicinske
 Experimententer.

1. Alt blæse en Svineblære eller en anden
 op, uden at binde den sammen.

Man tager en Blære, som ureteres endnu
 ere i, sætter et lidet Rør deri, og blæ-
 ser den op, da forbliver den saaledes, uden at
 bindes sammen.

2. Alt 2 Gange 7 er 12.

Skriv med Kride Tallet XII. paa Bordet,
 og slet den nederste Halvdeel ud, da bliver den
 øverste

øverste Halvdeel VII., og naar man skriver den
udstittede Halvdeel igien, bliver det XII.

3. At giøre sig bleeg i Ansigtet.

Dette praktiseres ikke sielden af forsømmeli-
ge Skole-Discipler og seie Soldater, og bestaaer
Kunsten deri, at man sætter et Stykke Hvideløg
bag og under begge Arme, hvoraf man seer saa
bleeg ud, som man var syg, men faaer sin for-
rige Couleur igien, naar man tager Hvidelø-
gen bort.

4. Af 3 Stræger, som ere skrevne med
Kride, at giøre 9, uden at røre
Kriden.

Man skriver med Kride 3 Stræger paa
Bordet, og trykker den flade Haand derpaa,
da staae samme 3 Stræger paa Haanden, saa
at der nu ere 6; tryk saa nogen Haanden paa
Vanden, da sees der ogsaa 3 Stræger, hvilke
med de 3 paa Bordet og de 3 i Haanden ud-
giøre 9.

5. At støbe Lys uden Tælg, og
uden Jld.

Man lader sig giøre et Blikrør, som neden
til er lukket, og oven til aabent, og har 6 Tom.

Ec 3

i Rund-

i Runddeelen, derefter tager man en Glas Cyseform, og sætter deri af Bomuld en ordentlig Bøge; endelig lægger man Sperma ceri i et Blikbager, og sætter Bageret i koghedt Vand, at Balraven kan smelte; naar den er smeltet, øser man den i Formen, og naar den igien er kold, fylder man Blikrøret ligeledes med koghedt Vand, og sætter det støbte Lys deri, at det løser sig fra Glasformen, hvorefter man trækker det ud og tænder det, da det brænder som et Tølgelys.

6. At der i et Skaberaf ikke skal komme Møl.

Læg Skaberaffet paa Hesten, og rid den, indtil den spæder stærk, og Svøden er trukket ind i Skaberaffet, da kommer der aldrig Møl deri, om det end laae ubrugt i 50 Aar.

7. Blant 3 Stykker at flytte det Mellemste, uden at røre det.

Dette er intet andet end Spøg: man lægger, for Ex. Skyld, tre Rødder eller Vælsker paa Bordet, i denne Situation: 000; og, naar man har veddet med nogen, at flytte det Mellemste, uden at røre det, tager man det Første, og lægger det efter det Tredie, hvorved det,

det, som tilførn var det Mellemste, bliver det første, og er saaledes bragt af sin Situation.

8. Alt vide, hvad Kortblad en anden holder for Lysset, uden at see det.

Man lader usformet nogle Draaber Vand, Ol eller Viin falde paa det Sted af Bordet, hvor man sidder, naar man holder Hovedet herover og Hænderne for Dinene, at Lysset neden til kan skinne paa det Gljhdende, da præsenterer Kortbladet sig heri, som den anden holder ved Lysset.

9. Af en Muus at giøre et Squelette, som ligner en Drage.

Skab med en sin Kniv Klodet af Musen, indtil den inderste Hinde, som ligger omkring Beenene, hvilken maa blive derpaa, naar dette er tørt, da sæt hvad Farve du vil derpaa; og i Steden for Vinger tag 2 Kindbeen af en Karpe, og fast dem med en sin Staaltraad paa Skulderbeenene af dette Squelette, da ligner det meere en Drage end en Muus.

10. Alt prøve Spiritus vini rectificatissimus, om den er god.

Man lægger Rind i en Blikske, hvorpaa man øser bemeldte Spiritus, og stikker Ild deri;

naar den nu har udbrændt, maa Krudet tænde sig og gaae af, gjør det ikke dette, da er samme Spiritus ikke meget nyttig.

11. Alt Vinen i et Dieblif skal faae Lugt og Smag af Citroni.

Man holder et Glas Wiin ved Lysen, og sprætter Olien af en Citronskal, igiennem Lysen, i Glasset.

12. En god Drue-Pomade til Lægedom.

Tag $\frac{1}{4}$ Pund Safft, som er udpresset af sorte Druer, $\frac{1}{2}$ Pd. Rosenvand, 1 Pd. frisk Smør og $\frac{1}{4}$ Pd. gult Bør. Slaae det sammen i en nye Leerpoite, og lad det koge en Times Tid, og under Kogningen tag Skummen fra med en Træestikke. Derefter tag det fra Ilden, og lad det staae indtil det bliver ret koldt (naar man tager det ud af Skaa-len, er der Vand under, som man slaar bort), og tag det da af Skaa-len. Herved er at iagttage, at man ikke maa røre derved, uden med Træ. Vil man have det rødt, skærer man Afkanterød dert, og lader den koge med. Denne Pomade er god for sprukne Lipper, stemme Borte, tillige for Bolder og Hævelse, at det ikke hovner eller bliver blaat. Den hjælper ogsaa, naar man har skaa-ret eller brændt sig.

13. Alt

13. Alt prøve Æg, om de ere friske
eller ikke.

Man lægger Æggene i et Kar Vand, de
som da synke ere gode, men de som svemme oven
paa Vandet ere ikke friske.

14. Et godt Middel, naar man har
brændt sig.

Tag Linagrostis (en Uld, som man finder
hist og her i suagtige Enge, og seer nesten ud som
Silke), pluk Ulden af, og læg paa Branden.
Naar du continuerer dette en Tidlang, saaer du
at see, hvor snart det læges.

15. Alt lakkere en Frøe.

Skar den Bugen op, tag Indvoldene ud,
og læg i deres Sted Bomuld deri, som er dyp-
pet i Terpentin-Olie; sly den da til igien, og
smør den nogle Gange over med Terpentin-Olie,
og lad den tørres ved Døren. Naar den er tør,
da stryg den over med hvid Lak-Fernis, - saa er
den færdig, og seer smuk ud, naar den staaer
paa en Dragflise.

16. Alt gjøre Skeevand ex tempore.

Tag Spiritum nitri fumanter, og øs deri
frisk Brændvand, saa lange til den grønne Far-

ve gaaer bort, og Mixturen bliver klar og holder op at røge; da har du et Skeevand, som gjer alle sædvanlige Virkninger.

17. Et Beddemaal, at nogen med den skarpeste Kniv ikke kan skære en Ost op.

Naar nogen vover at vedde, at han vil skære Osten op, maa man stille sig an, som man gjorde Osten haard, og brumle med Munden, som man taledede nogle hemmelige Ord. Derefter beder man ham at skære Osten op, om han kan, da han ganske vist vil tabe Beddemaalet, fordi han skærer oven fra ned i Osten, og altsaa ikke skærer den op, men ned. Man maa da vise ham, hvorledes en Ost skæres op, og sætte Kniven under Osten, og skære den neden fra op ad, hvilket efter Beddemaalet hedder at skære Osten op.

18. At spise 3 Stykker Brød op, som ligge under 3 Hatte, og at mage det saa, at alle 3 Stykker kommer til at ligge under een Hat.

Man lægger 3 Hatte paa Bordet, og et Stykke Brød under hver, og vedder, at man vil spise disse 3 Stykker Brød op, drikke et Glas
 Wiin

Viin eller Brændeviin dertil, og siden bringe dem under een Hat, hvilken Tilskuerne forlange. Naar Beddemaalet er skeet, og Hatten udnævnt, sætter man den paa Hovedet, da har man bragt de opspiste 3 Stykker Brød under een Hat.

19. At giøre en Pyrophyrus.

Denne Pyrophyrus bestaaer af et Pulver, som tænder sig selv, saasnart det kommer i Luften, og tillaves paa følgende Maade: Man tager 1 Pund Kommothuer Allun og 8 Lod Hvedemeel; Allunet smelter man i en Jernpande over en jævn Kulild; naar det flyder som Vand, slaaer man Meelet deri, og rører det saa længe, indtil det bliver altsammen til en sortebrun Masse. Derefter stødes det smaat og slaaes i en Glaske, som er sat i Sand, og drives saa længe ved Jilden, indtil det er altsammen vel igiennemglødet, og ikke røger meere. Da proppes Glasken til med Kork eller Papir, imedens det endnu er varmt, og bevares til videre Brug. Naar noget af dette Pulver slaaes paa Haanden eller et Papir, tænder det sig paa Diebliffet, at man kan tænde en Tobakspibe derved.

20. Af en Agatsteen, naar den er smuk hvid, eller melleifarvet og uden Alarer, at giøre en Chalcedon, Marmor, eller deslige andre Steenarter.

Oplos fint Sølvs i Skeevand, og lad det flyde til Kristaller, slaae disse i en Glas-Morter, og bland dem med reen hvid Viinsteen, at det bliver som en Salve. Med denne Salve kan du tegne eller skrive, hvad du vil, paa en Agatsteen, og lægge den i Solen, da faaer den Farve, som den er af Art til, uden at tabe sin Haardhed eller Politur. Men vil du have noget fint, da smør Steenen fast over med en Udggrund, og forhold dig, som Kobberstikkerne med deres Kunst.

21. At bringe Hampen til at voxer meget stor.

Huul et Gaaseæg ganske ud og fyld det med Hampesrøe. Naar dette i rette Sædetid lægges i Jorden, saa at Hullet i Egget vender op ad, da voxer Hampen saa tyk, at man ogsaa kan giøre Skeer af Stilkken.

22. En Rod, som preserverer for alle smitsomme Sygdomme.

Naar Høstdegnen indfalder, nemlig naar Dag og Nat i September ere lige, maa man imel-

imellem 11 og 12 om Middagen grave den saa kaldte Michaelis Rod (Blomsterve deraf hedder Stundesles o: Zeitloß), hvilken man finder alle vegne i Engene. Naar man sjer denne Rod ind i en Klud, og bærer den hængende ved Træe hos sig, preserverer den mod al ond Lust og smitsomme Sygdomme.

23. At farve Nelliker blaae.

Naar man har en hvid Nellikebusk, og Nelliken har skudt halv ud, da gaaer man hen med heele Busken til en Farver, og stikker den halvudsprungne Nellike hastig i den heede Indigo-Farve, og deraf hurtig igien i koldt Vand; da vil den, naar den er ganske udsprunget, til alles Forundring være blaae.

24. At fuge Eg uden Ild.

Tag en Potte fuld af kogende Vand, læg Eggene deri, og dæk Potten vel til, da ere Eggene færdige inden et halv Qvarteer. Prøven, hvorpaa man kan vide om de ere færdige, er denne: naar de tørres strax, saasnart de komme af Vandet, da har de nok; hvis ei, maa man lade dem ligge længere.

25. At

25. Alt forsteene en Fuglerede.

Læg en Fuglerede i en Saltbytte eller Grædeerhuus, iblant Dviste, da bliver det ligesom Dvistene overdraget; især, naar Fuglereden er giort meest af Dviste, af hvilke der ere mange.

26. Mod gale Hundes Bid.

Kast en Haandsfuld Oldenborer i et Sukker-glas, som er fuldt af Honning, og sæt det vel tilbundet i Solen at destilleres, eller rettere diggeres. Naar man er bidt af en gal Hund, tager man $1\frac{1}{2}$ eller 2 Skeefuld ind af denne destillerede Honning, hvilket skal være et af de bedste Raad derved.

27. Alt giøre Cement-Kobber i et Dieblik i Stuen.

Man opløser blaae Kobber-Bitriol i Skeevand, og kaster Jernet deri, da hænger Kobberet sig ved Jernet, saa at der bliver et Cement-Kobber deraf.

28. Et andet Experiment, som endnu er smukkere, nemlig af en Kobbertraad at giøre et Solvrør.

Dette gaaer saaledes til: Man opløser fint Guld i Skeevand, og stikker et lille Stykke Kobber:

hertraad deri, da fortæres Kobberet, og det opløste Selve hænger ved i dets Sted.

Ege saa hastig lader sig ogsaa Jern og Zink præcipitere, naar man nemlig løser Jern op i Skeevand, og kaster Zink deri, da falder Jernet til Bunden; men løser man Zink op, og kaster stødte Krebssien deri, da falder Zinken til Bunden.

Ligemaade, naar man gjør en Knivsklinge vaad, og stryger den over med vitriolo cypri-
no, da seer det overstrøgne ud som Kobber; ligesom ogsaa de paa Pennelknivene ofte værende Kobberpletter komme deraf, at man har beskaaret Penne dermed, som har været vaade af Bleg, hvori er Vitriol.

29. Af et Eg at gjøre en Figur, som ligner Glas.

Kog et Eg haardt, tag Skallen af, og bind det i en linnet Klud, og hæng det op paa et tempereret Sted; naar det har hængt et Aar, bliver der en Figur deraf, som seer ud som Glas.

30. At opløse Kobberet tørt, at det ved Lys giver en grøn Lue.

Man tager 3 Deele af Mercurio sublimato, og 1 Deel fint Kobberstøv, som man blander vel i hinanden, og slaar i en Retorte.

Naar

Naar man giver den stærk Ild efterhaanden, da revirescerer Mercurius, og stiger op, som man faaer, naar Snabelen af Retorten sættes i et Kar Vand. Men i Retorten sublimerer sig noget, som i Løset giver en grøn Lue. Det, som bliver tilbage paa Bunden af Retorten, gjør det samme i Olie.

31. Med Stofbaandet at slynge Stof og Kaarde saaledes i hinanden, at man ikke let kan skille dem ad igjen.

Stik Stoffen igiennem Grebet og Vøilen af Kaarden, og Kaarden igiennem Stofbaandet. Træk Stoffen tillige med Baandet ganske igiennem, da hænger Baandet knyttet fast ved Vøilen af Kaarden, at ingen, som ikke selv kan binde det fast, ikke heller kan løse det.

32. Med Minera Smaragdi at præsentere en Phosphorus.

Man støder den til Pulver, og med Vand gjør den til en Dei. Naar man hermed tegner eller skriver paa en Jern- eller Kobber-Plade, og lader den blive tør, da viser Skriften eller Tegningen sig i en smul blaae Farve, naar Pladen i et ganske mørkt Bærelse lægges paa Gløder.

33. Alt koge Vand i Papir.

Dette vil forekomme de Uvidende som noget forunderligt, da det dog for dem, som forstaae det, er en ringe Kunst; thi man bœier ickun en Rand rundt omkring Papiret, at Vandet ikke skal løbe af, hvorefter man øser Vand derpaa, og holder det over Lysen, da begynder Vandet efter kort Tid at koge, uden at Papiret beskadiges.

34. Alt kaste et Spil Kort ned af Bindvet, at det dog ikke falder fra hinanden, før end det kommer paa Gulvet.

Man maa hemmelig have et Spil Kort i Lommen, som er det fuldkommen liig, som man viser offentlig frem, og er bundet sammen med et Menneſſehaar. Da tager man det Spil, som ligger offentlig paa Bordet, gaaer hen til Bindvet, og imedens man lukker Bindvet op, praktiserer man det i Lommen, og tager det andet i Steden, og kaster ud af Bindvet, da kan det ikke falde fra hinanden, før end det kommer paa Jorden.

35. Alt fløve en Halvſkilling, at der bliver 2 deraf.

Man lægger en nye Halvſkilling paa en Gaffel, og stræer den over med stødt Svovl;

D d

der:

derefter holder man den saaledes over Eysen, at Svovlet smelter; naar dette er skeet, og Pengen er kold, lader den sig efter al Anseelse let fløve med en liden Kniv.

36. At tage Pulver ind, uden at smage det.

Man lægger det for paa Spidsen af Steen, og øser den bag ved fuld af Vand, da lukker man Munden op, og øser det hastig ind, og drikker Vand eller andet derpaa, saa vil man ikke smage det mindste af Pulveret.

37. Ved Kuld at drive Kuld af et Eg.

Tag et froffet Eg, og læg det i koldt Vand, og lad det ligge deri en Tidlang, da trækker Frostens sig ud af Egget; Isen lægger sig om Skallen, og Egget kommer i sin forrige Stand igien.

Pigleledes trækker koldt Vand Kulden ud af et froffet Lem, at det bliver godt igien. Paa samme Maade kan man ogsaa tøe frozne Østers op.

38. At tage noget, som er faldet i Dine, hastig ud igien.

Læg det allermindste Krebs-Die, som kan have, eller en lille Perle, i Diet, og stryg Die

Dielaaget med en Finger, at Verlen løber tillige om, da gaaer det ud, foruden nogen Skade.

39. At giøre Fuglene ganske matte, at de kan fanges med Hænderne.

Læg i et Gevær først den ordentlige Krudladning, derover et tørt Papir, og paa dette et andet, som er smurt med Tælg eller Fit, og herpaa igien et Stykke tørt Papir. Fyld saa heele Røret med Vand, og prop det vel til med Papiir. Naar du hermed skyder i en Buss eller et Gierde, som der sidde mange Fugle paa, da blive de ganske matte, og falde ned, at de kan tages med Hænderne.

40. En lystig Andefangst.

I de Bænde, hvor Vænderne holde sig op i Mængde, lægger man store stærke Tøndebeaand, som rundt om, i behørig Viide, ere forede med Korketræ, hvorved de holdes over Vandet. Ved Korketræet binder man hist og her Steen, for at give det nogen Vægt, at det ikke skal slæbes bort af Vænderne. Omkring Tøndebeaandet hænges stærke Fiskekroge med smaa Fisk, at lokke Vænderne med, hvorpaa de blive fangne, naar de vil sluge dem.

Eller man koster et huult Græskar i Vandet, at det svømmer op, som de sætte sig strax paa. Med et andet Græskar, som er aabent for Dinene, bedækker man Hovedet og Dinene, som med en Narrehue, og gaaer i Vandet til Halsen eller Knæene. Dette troe Venderne at være et svømmende Græskar, hvorfor de sætte sig derpaa, at man kan tage dem med Haanden. Og da de øvrige meene, at de, man har fanget, ere dukkede under Vandet for at søge Føde, blive de ikke bange, men komme ligeledes frem, at man længe kan continuere dette Spøg.

41. Alt see paa Lammeskind, om de ere af creperede eller frisk slagtede Faar.

Naar det afflaaede Skind har blaae Arer inden til, da er det af et Faar, som er straaes død; men har det røde Arer, da er det af et frisk slagtet Faar.

42. Om Eenhiørningens Kraft til at modstaae Gift.

Sæt en levende Vederkop i en Kreds af skrabede eller raspede Eenhiørninghorn, da kan den ikke komme ud af Kredsen, da den skyer alt hvad der modstaaer Giften; men hvis Kredsen
var

var af en giftig Materie, vilde den uden Afſſke løbe derover.

43. Et andet.

Tag en huiſſlaaet Penge, og kaſt den paa Vandet, at den ſvømmer, ſom en liden Baad; hold et Stykke raat Eenhiørninghorn derved, dog at det ikke rører ved Pungen, da ſkyder Hornet Pungen fra ſig, at den ſkyder tilbage, ſom en And paa Vandet, naar den ſeer en Hund.

44. Endnu et andet.

Naar man kaſter et Stykke uſorfalſket baagt Brød i et Kar Vand, at det ſvømmer op ad, og holder noget af bemeldte Horn nær derved, da ſvømmer Brødet efter Hornet, hvor man dreier det hen.

46. Ved Iſkjenſſen at prøve Burgundie Vinen med Stierne.

Naar man ſkienker, holder man Flaſſen lidt heit, at Viinen ſkummer vel, men Glaſſet, man ſkienker i, maa ſtaaе gaſſke ſtille, og ikke røres. Naar Vinen da er god, efterlader Skummet, ſom taber ſig efterhaanden, en Figur ſom en Stierne, hvilket Champagne og Brændeviin ligeledes gjør.

46. En curieux Udregning om Lissabons Undergang i Aaret 1755.

Da den Ulykke, som bemeldte Aar overgik Staden Lissabon, er noget ualmindeligt, leder man alle Slags Prophetier op, hvorved man vil giøre Stadens Undergang til en af Gud forud forkyndet Dom. Blant andre anføres følgende Udregning som noget betænkeligt: I det sidste Vers af det 13 Kapitel af Johannis Aabenbaring nævnes Tallet 666, hvilket naar det adderes til Aaret 1089, i hvilket Henrich, Brøven af Burgundien, stiftede det Portugisiske Monarchie, udkommer Aaretallet 1755, som var saa fatal for Portugal.

47. En Fuglemad af Eggekage.

Man tager 6 friske Æg, og saa meget fint Hvedemeel, som ved Fugtigheden af de 6 Æg kan æltes til en Deig, som hverken maa være alt for stiv eller alt for blød. Hviden og Blommen af Æggene slaaes i Forveien vel sammen, at Kagen ikke paa et Sted skal have Blommen, og et andet Sted Hviden, aleene. Naar Deien er trykket tilsammen med Haanden, at den er omtrent $\frac{3}{4}$ Tomme tyk, bager man den ganske langsom over Gløder, og vender den ofte om, at den faaer nok paa alle Sider. Naar den

den er færdig, lægges den paa et tørt Tallerken, og, naar den ikke falder i tu, eller bliver flat, naar den har været nogle Timer kold, da er den færdig. Naar man vil bruge den til Fuglene, river man den paa et Rivejern, og blander den med friske eller tørre Myreæg, og gjør den sugtig med Vand, at Kagen og Myreæggene hænge sammen, og Fuglene des lettere vænne dem til denne Føde: har man ingen Myreæg, skærer man Meelorme smaa, eller søger gule Orme og Maddiker, at blande den med, da lære Fuglene at bide paa. Med denne Mad kan man fæde de delikateste Fugle, som Nattergale, Lerker og andre, som deraf befinde sig vel.

48. Experimenter med Dampfuglen, eller Æolopila.

En Dampfugle er en af to Halvdeele sammensat Hjul Kobberfugle, med et Kobberrør, som neden til er viid, men tager meer og meer af, indtil Åbningen bliver saa snever, at man neppe kan komme igiennem med en Knappenaal. Det loddes sammen paa det allerbeste, at det kan holde fast, og bruges uden Fare. Denne Fugle fylder man, ved Hielp af Lustpumpen eller Jld, saaledes med Vand, at man lægger den paa Gløder, stikker Åbningen af Røret i

Vandet, og fylder den. Naar den skal virke,
 lægges den paa Gløder, da udfarer efter kort
 Tids Forløb en Damp, som ligner Vind, er
 næst ved Aabningen tyk og meget heed, og bre-
 der sig meer og meer ud, og bliver svagere, og
 endelig ganske kold og tør. Hvis man for Hul-
 let hænger lette Ting, som Fjær, Papir eller
 deslige, bevæges de ligesom af Vinden. Og
 da Luften tillige med Dampen med saadan Hef-
 tighed farer ligesom en Vind ud af Røret, er det
 ei at undre, at dermed et Eys kan blæses ud,
 og en Glød op, saa at Gnistene flyve omkring,
 og Gløden faaer et rundt Hul paa det Sted,
 hvor Dampen slaaer paa. Ja, naar en Pibe
 holdes derved, høres en Lyd, som ligner en Lust-
 musik. Lader man denne Damp fare ind i et
 cylindrisk Glas, og holder Røret derved, faaer
 man en Form at høre, og seer, at Glasset ikke
 aleene inden i er bleven ganske vaadt, men at
 ogsaa Vandet er løbet sammen deri.

For at vise dette tydeligere, slaaer man
 Spiritum vini camphoratum i Dampeskuglen;
 og lægger den, som tilforn, paa Gløder, da
 blæser Vinden meget hastigere og stærkere, end
 ved Vandet. Holder man Glasset til Hullet,
 eller stikker Røret deri, slaaer Vinden tilbage,
 og bemeldte Spiritus samler sig, ligesom Van-
 det

det tilførn. Den beholder ogsaa sin Kamferlugt og Smag, ja Kamferen lægger sig paa nogle Steder fast. Det selsomste herved er, at Dampen tænder sig med en stærk Eusen, naar man lader den blæse igiennem Toppen af Buen. Paa saadan Maade kan man fylde et Bærelse med behagelig Lugt, naar man lader vellugtende Vand dampe ud igiennem Dampeskuglen. I Huusholdningen kan den bruges i Steden for en Puster.

49. Alt Dværgsølv skal løbe af en Skaal i den anden.

Sæt to Theekopper næst ved hinanden, og læg levende Dværgsølv i den eene, men lad den anden tom. Tag et tyndtskaaret langagtig Stykke Blø, saa langt som Theekoppen er, bøj det lidt i den eene Ende, og hæng det fast ved den tomme Kop, men lad den anden Ende staa i Dværgsølvet i den anden Skaal; da gaaer Dværgsølvet inden kort Tid igiennem Bløet i den tomme Skaal.

50. Alt lade en Penge danse paa en Naalespidse.

Man sætter paa Bordet en Pind, som omtrent er to Spænd lang, og sætter en Syenaal

oppe i, at Spidsen vender i Beiret. Derefter tages en anden Pind ligesom den forrige, i hvis Midte man sætter en Penge, og stikker en Kniv i begge Ender, for at holde Ligevægt. Denne Maskine sætter man paa Naalespidzen, saaledes, at Pengen kommer til at staae paa Spidsen af Skenaalen; naar man da blæser lidt derpaa, dreier Pengen, tillige med Maskinen, sig rundt om paa Naalespidzen, som seer artig ud.

51. At løfte en rund Tobaksdaase med to Fingre.

Tommel- og Pege-Fingeren maa være vel tørre, hermed tager man Tobaksdaasen saaledes: Man lægger Pegefingeren oppe paa Raaget, og Tommelfingeren neden omkring Randen, da kan man let løfte den. Men man maa forsøge det ofte, indtil man lærer, hvori Kunsten bestaaer, nemlig, at man ikke trykker haardt paa med Fingre, og lader dem være vel tørre.

Ligeledes forholder man sig for at løfte et omvendt Studsglas, som ogsaa en Sølvskæ; denne lægges omvendt paa Bordet, da man lægger Tommelfingeren paa Skafet, og griber med Mellemfingeren i Enden af Skæen, saa løftes den let.

52. I en Skaalsuld fogte Krebs at kiende Hannerne fra Hunnerne, uden at røre dem.

Paa en Krebs ere mange Ting at betragte, som den dobbelte Rigs Orn, som præsenterer sig inden i Skallen; Krebsseine, som bruges i Medicin, og deslige. Man kan giemme Krebsene et heelt Aar igiennem i et Hyttetad, naar man fæder dem med guule Rødder, som de gierne æde, og vide at bygge vel med deres to Tænder. Kiønnets Forfskiel kan kiendes paa Sporen, som Hannerne have ved Halen, men ikke Hunnerne. Men naar man, uden at røre dem, vil see i Skaalen, af hvad Kien enhver er, giv man ikkun Aigt paa Halens Afdeeling, da de, som have brede, ere Hunner, og de med smale, Hanner.

En særdeles Anmærkning er det, at naar der løber Svøm under en Bogn, hvorpaa der ere Krebs, crepere de alle paa Bognen.

53. Alt giøre Aurum fulminans, eller Skyde-Guld.

Oplos fiine Guldblade i Aqva Regis, og præcipiteer det med Oleo tartari per deliquium; det præcipiterede Pulver maa tørres ved jævnt Ild. Naar man slaar lidt heraf i en Skæ (hvilken ikke

ikke maa være af Blik, men af Sølv eller Jern, da den ellers slaaes i tu) og holder den over et Lys; da tænder Pulveret sig med et temmelig Knald, men det tordner langt stærkere, naar det bliver langsom hedt over jævn Ild, end naar det hastig tændes over en stærkere Ild.

54. At forsegle et Brev med Mundliim.

Man gier Mundliimen lidt vaad, og stryger Brevet dermed paa samme Sted, hvor man ellers pleier at lægge Oblaterne; der sætter man Signetet paa, og slaar nogle Gange derpaa med et Stykke Træ; naar det er tørt, kan ingen aabne Brevet uden at rive det i tu. Til dette Brug har man et særdeles Slags Mundliim, som er farvet med Zinnober.

55. At forekomme Saar, hvor man har stukket sig med en Gaffel i Fingeren.

Naar du har stukket dig, og det vil sætte sig til Saar, da stil Fingeren tre Gange i koghedt Vand, da gaaer det bort. Men, har det allerede taget Overhaand, at dette ikke vil hjælpe, da gjør Viinædike vel heed, og stil Fingeren ligesledes tre Gange deri, saa vil du strax mærke Lindring.

56. At

56. Alt giøre Glasßprøiter.

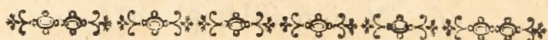
Tag et lidet Glasrør af behagelig Størrelse, og smelt det spids neden til, at det der kun beholder en liden Abning. Stik siden oven til et lidet Haarrør deri, som neden til er omfæbt med Traad, og har en lille Knap oven til, da er Sprøiten færdig, og kan med Nytte bruges til mange Ting.

57. I en Soelformørkelse at see i Solen, uden Skade for Synet.

Man holder et klart Glas over en Olie-Lampe, i en vis Bide, at det ikke springer, men at det af Dampen bliver ganske sort. Derefter gøres en lys Prik paa det sorte med en Knappenaal, da kan man derigjennem ganske vel see i Solen.

Eller man tager et rundt Glas, klæber det over med sort Papir, og giør et lidet Hul med en Knappenaal midt paa Papiret.

Den
 naturlige Trolldom
 eller
 Kunsterneſ Skueplads
 To og tyvende Deel,
 om
 alle Slags Taſkenspiſſer-Kunſter.

I. At et Dyr ikke æder, førend det bliver
 hiulpet igien.

Naar du ſmører Sæbe imellem Tænderne af
 et Fæe, enten det er en Koe, Hest eller
 Geed, da æder det ikke, førend du toer det
 Munden reen igien med friſk Vand.

2. Med et Cithar at giøre en Lyd, ſom
 man langt fra horte Klokkerne at
 ringe ſammen.

Tag Citharen i Haanden, ſving den hiſt og
 her, og ſlaae med Pegefingeren paa Strengene,
 da

da give de en End fra sig, som man langt fra hørte alle Klokker i et Kirke-Taarn at ringe sammen.

3. Paa et Æg at forestille alle Slags grønne Urter og smaa Træer.

Tag smaa Blade af alle Slags Urter, hvilke du vil, og lad dem en Dags Tid ligge i en tilluft Bog, som man lægger noget tungt paa; tag saa et farvet Æg, som dog ikke har meer end een Farve, som rød, blaae, guul, o. s. v. og læg en Urt, som tilforn er smurt med Gummivand, derpaa. Naar du har lagt saa mange Urter derpaa, som du behager, da læg Æget hen at tørres paa en Dvn, som ikke er alt for varm. Naar det er vel tørt, saa læg det i et Drikkeglas, og es god Skarp Viinædike derpaa; saa snart du seer, at Farven løses op i Ædiken, og gaaer af (hvilket med den blaae Farve skeer, før end med nogen anden, hvorforsø et blaae farvet Æg ikke maa ligge saa længe i Ædike, som de andre), da tag det ud, og læg det i en Skaal koldt Vand, og gnie det med en reen hvid Klud, indtil Urterne tillige med Farven ere gaaet af, og det heele Æg er hvidt, uden paa de Steder, som Urterne have lagt paa. Strøg det da over med Gummivand, og lad det tørres,

res, da præsenterer det sig, som der vare malede smaa Træer derpaa.

4. Et Plaster mod alle Slags Tilfælde.

Tag $\frac{1}{2}$ Pund Bomolie, $\frac{1}{4}$ Pund Minium, og slaae det i en Kobber- eller Messing-Pande sammen, og lad det koge over en jævn Kulild (under bestandig Omrøren, at Minien ikke sætter sig til Bunds) saa længe, indtil det bliver ganske sort og som et blødt Plaster. Naar det er mestendeels affiolet, da rør det omkring med 2 Lod Kamfer, saa er det færdigt. Giem det i en Dreblære, indtil du vil bruge det. Det læger og fordeeler al udvortes Skade.

5. Den allerbeste Brandsalve.

Tag $\frac{1}{2}$ Pund Bomolie, 6 Lod Sleevand, og gamle Syenaale, som man kan kiebe for et Par Skilling hos Naalemageren, eller i Mangel heraf et Brev nye Syenaale, som ere brækket over; lad det koge jævnt sammen i en Leerpotte, indtil det bliver som en Salve, sæt det da fra Ilden og lad det staae i 14 Dage paa en heed Dvn. Denne Salve er god for al Skade, især naar man har brændt sig; thi, naar den lægges strax paa, kommer sielden nogen Blære, og Smerten stilles strax.

6. Alt

6. At prøve et Spanskrør, om det er ægte eller lakkeret.

Naar man boier Røret over Knæet, da saaer det Sprækker, hvis det er lakkeret; men et ægte Rør ikke.

Man kan ogsaa prøve det, naar man farer det over med Tænderne; er det haardt ved Tænderne, da er det godt; men er det lakkeret, glider det, og farer hastig fra Tænderne.

Eller man tager to Spanskrør, og slaaer dem mod hinanden, at der skyer Gnister deraf; springer da intet af fra Røret, da er det ægte.

7. At fæste en Gaffel og en Pære paa een Gang i Beiret, og gribe Gaffelen saaledes igien, at Pæren sidder derpaa.

Dette kommer an paa 3 Tempo, nemlig, medens man tæller 1, 2, 3, maa Gaffelen og Pæren fastes op, og Pæren gribes paa Gaffelen. Gaffelen lægges langs paa de to forreste Fingre, at Spidsen vender mod Ansigtet, og Pæren holdes med de andre Fingre. Derpaa fastes Gaffelen op i Beiret tillige med Pæren, hvilket er det første Tempo; at gribe Gaffelen i Haanden er det andet, og at fæste Pæren paa Gaffelen

Ee

det

det tredie Tempo. Dette er Haandgrebene; men Færdigheden deri kommer an paa en god Øvelse.

Et næsten ligesaadant Kunststykke er det at spille med to Bolte eller Rugler paa een Gang, nemlig at kaste den eene Bolt op efter den anden, og gribe den eene igien efter den anden, og continuere dette et Kvarteers Tid. Fordeelen be- roer derpaa, at man altid giver vel Agt paa den øverste, som falder i Haanden; hvorved Øvel- sen dog maa gjøre det beste.

8. At dræbe en Hund uden Gift.

Rist en almindelig Svamp i Smør, og giv Hunden at æde, da creperer den deraf; thi Svampen bliver liden, naar man rister den; men naar den kommer i Maven, vider den sig ud. Paa samme Maade kan man dræbe Rot- ter og Muus, naar man rister smaa Stykker Svampe i Smør, og kaster det for dem. Hun- dene kan man ogsaa dræbe, naar man blander Brødet med bitre Mandler, og giver dem at æde; ligesaa forgiwer man dem ogsaa med de saa kaldede Krageæine, hvoraf de faae Convulsioner og crepere. Samme Beskaffenhed har det med alle Dyr, som ere blindfødte.

9. En smuk Kunst med Kort.

Der vare tre Konger sammen paa Reisen, af hvilke enhver havde en Betient hos sig; disse tre Betientere havde sammensvoret sig, at, hvis to Betientere fik en Konge aleene, eller tre af dem fik to aleene, vilde de slaae en af dem ihjel. Paa Reisen kom de til en Flod, hvor de maatte sætte over paa en Baad, som ikke kunde rumme flere end to af Gangen, af hvilke den ene skulde bringe Baaden tilbage, for at hente de andre af. Der fremkom derfor det Spørgsmaal, hvorledes de skulde komme over, at der aldrig skulde blive to Betientere og een Konge sammen? men det gik saaledes til: først foer to Betientere over, derefter henter igien en Betient endnu en Betient, og kommer igien; siden gik to Konger herover, men en Konge og en Betient tilbage med Baaden, og derefter to Konger herover; og endelig hentede en Betient den anden af. Denne Kunst kan man forsøge med tre Konger og tre Knegte af et Spil Kort.

10. At lade en Theepunsch.

Dette er en Dril for Fruentimmer: man skienker en almindelig Koppe Thee med Melk, men ikke ganske fuld; deri øser man, efter Behag, Persico eller Caneelvand, eller i Mangel

deraf andet godt Brændeviin, da er det en god og angenem Drik.

II. At bringe en Penge hastig ud af ens flade Haand.

Man giver nogen en Penge i den flade Haand, og beder ham at give vel Nat; thi saa snart man siger sips, maatte han hastig lukke Haanden til, da Pungen ellers vilde blive ham fratagen, saasom Pegefingeren ligesom en Rovfugl snappede efter Pungen. Man lader ogsaa Pegefingeren bestandig løbe omkring Pungen, og støder endelig med samme Finger stærk derefter, da springer Pungen i Veiret, saa at man ganske magelig kan gribe den med de andre Fingre; og, hvis endogsaa den, som havde Pungen i Haanden, griber hastig derefter, vil det dog ikke blive ham mueligt at faae den. Man kan repetere det samme, saa ofte man lyst.

I 2. Blomme-Must.

Tag en Qvantitet friske Svedsker, for Ex. Skuld, en Otting; slaac dem i en Kiedel, som der er omtrent en Maade Vand i, og lad dem koge over Ilden saa længe, til Kiernen ved bestandig Omrøren falder ud. Denne Masse slaacer man igiennem et Haarsold, at Kiernen og Hinde

den kan komme reent fra, hvorefter man slager den i Kiedelen igien, blander den med nogle grønne Belske Rødder, iligemaade med et Par Stykker heelt Ingefer, og koger den saa længe, indtil det bliver til en tyk Masse. Naar man vil glemme det, maa man slaae det i et Steenkar, som oven til er dækket vel til, og ombunden med en Blære, da kan det i Kielderen, eller et andet kiølt Sted, holde sig heele Vinteren.

13. Af sorte Kirsebær at giøre en Figur, som ligner Viindruer.

Man skærer en Røddike ud i Skikkelse af en Viindrue; derefter tager man en Viinqvist, som der hænge nogle Blade paa, og stikker den i Røddiken, for at forestille Stilken. Derefter stik med et spids lille Træ Huller i Røddiken, og besæt den rundt omkring med sorte Kirsebær; endelig kan du med blaae Stivelse giøre Ringen paa Bærene, da er den kunstige Viindrue færdig, og ligner en naturlig i alle Maader.

14. At tage et Kort bag paa Ryggen, og sige, om det er et Billede eller ei.

Man stikker i Forveien Billederne igiennem med en Knappemaal, og lader dem melere med

de andre, og give sig bag Ryggen, da kan man paa Stiffet se, hvilke der ere Billeder eller ei.

15. Det er mig kiært, at De ikke er blind.

Dette er ifkun Spøg. Man lader nogen trække et Kort ud af Stammen, og lægge det deri igien; naar han har gjort dette, spørger man ham, om han saaet Kortet? hvortil han uden Tvivl vil svare Ja! da siger man: saa er det mig da kiært, at De ikke er blind.

16. Limonade à la Reine.

Man slaaer to Eggeblommer i et Studsglas, som der gaaer henimod $\frac{1}{2}$ Maade Vand i, og naar man har lagt lidt Sukker deri, tager man et lige saadant Studsglas fuld af Vand, og slaaer deraf saa længe paa Eggeblommerne, indtil de ere opløste; da er Limonaden færdig, og er en meget god Drik at kiele sig paa.

17. At tage en Myg ud af en Flaske Viin, uden at tømme den.

Riv Fiærene af en Pen, indtil Spidsen, hvor der maa blive lidt paa, og stik den ind i Flasken til Myggen, da hænger den sig strax derpaa, og bringes paa denne Maade let ud.

18. At

18. Alt kaste et Æg saa høit man vil,
uden at bryde det.

Gaae ud i en Eng, og kast Ægget der,
saa høit du kan, da gaaer det ikke i tu, med
mindre det falder paa en Steen.

19. Alt tre Personer kunne paa een Gang
drikke af en Kande Viin.

Man tager en Ølkande, som fortil har en
spids Tund; naar man har fyldt den med Viin
eller anden Drif, vender man den om, at Laa-
get kommer nederst, hvilket man i Bendingen
maa holde tæt til; da maa de tre Personer, som
paa een Gang ville drikke af Kanden, stille sig
rundt omkring den, af hvilke den eene kan drikke
af Tuden, den anden af den eene Side, og den
tredie af den anden Side paa Kanden.

20. Alt lade som man spiser et bræn-
dende Lys.

Skær et Stykke Hviderod eller Vble som
en Lysstump, og tag en Kierne af en Velsk Rød,
eller en Mandel, skær den som en Bøge, og
stik den oppe i Stumpen. Tænd det, og skyd
det brændende i Munden, da vil den, som ikke
veed det, troe at det har været et Tølgelys.

21. Med en eeneste Draabe at parfumere
et heelt Bærelse.

Man tager kun en eeneste Draabe af Oleo
ligni rhodii, og lader den droppe paa en heed
Dun eller en Gled; da giver denne eene Draabe
en god Lugt over heele Stuen.

22. At alle Been paa en levende Due
skulle blive røde.

Rec. Extract. rubiæ tinctorum.

- - Ligni Sandali.
- - Fernabuci.

Uf hver Sort ligemeget.

Nør dette om med Bygmeel, og tillige med lidt
Allun, som er opløst i Vand, og gjør smaa
Kugler deraf. Disse Kugler giver man Duer-
ne at æde, og, hvis de ei selv ville æde dem,
maa man stoppe dem i Halsen, da blive alle de-
res Been efter 6 Ugers Forløb røde, NB. der-
søm det er hvide Duer. Naar man da squelet-
terer dem, har man et rødt Beenrangel af
en Due.

I Engeland findes Sviin, som have gan-
ske røde Tænder, hvortil Marsagen er, at man
paa de Steder, hvor den røde Skarlagen giv-
res, giver Svinene den Klie at æde, som man
gnier de røde Klæder af med, hvoraf Tænder-
ne

ne ikke aleene uden paa, men ogsaa inden i, blive røde.

23. Alt gibe en noget i Haanden, som alle Tilstedeværende kunne see, men han selv ikke.

Naar man herom har gjort et Beddemaal, tager man sin Contraparts venstre Haand, lægger den bag hans Øre, og stikker noget deri; da ville alle Tilstedeværende kunne see det, uden han selv.

24. Alt et Æg ikke skal gaae i tu, skiont der gaaer et Bognlæs over det.

Sæt Ægget saa dybt i Jorden, at Spidsen kun rekker en Fingerbred over Jorden, da kan et Bognlæs føre derover, uden at brække det.

Ligeledes kan et Æg ikke brækkes, naar man endog med al Magt trykker begge Spidsene imod hinanden med Hænderne.

25. Engelsk Hoved- og Mave-Essentz.

Rec. Galgant, Zittwer, Entianrod og god Kaneel, af hver 3 Lod; Kalmus, Citronskaller og Pomerantskaller, af hver 4 Lod; Malurt-Knubber, Jordrøg-Blomster, Kardus
E 5 benedikt.

benedikt-Urt, Tusindgølden-Urt og Skordium, af hver tre Haandsfuld; 2 Lod Nelliker, 2 Lod af den bedste Myrre, 2 Quintin af den bedste Safran, $\frac{1}{2}$ Lod Sal Tartari, og lige saa meget Sal armoniaci. Disse Specier stærrer man noget smaa, og øser derpaa stærk Korn-Brændeviin, at de staaer 3 eller 4 Fingerbred høit deraf over, og lader det 8 til 10 Dage staae paa en varm Døn i Sand. Glassen maa beholde saa meget Rum tilovers, at man kan ryste den, og bindes vel til med Papir eller Blære. Man maa ryste den to til tre Gange om Dagen, og lade det digere i en tempereret Barm. Naar det er nok, da slaas det igiennem en reen linned Klud, og øs lidt over Halvdeelen god Brændeviin derpaa igien, og lad det luge digere som før, dog noget længere; slaas det saa igiennem anden Gang, og tryk alle Specier vel ud, og slaas de begge Gange afslarede Essentier tilfammen. Denne Essent kan man bruge som et Preservativ to til 3 Gange om Ugen, og ved Middags-Maaltidet tage 15 til 16 Draaber ind deraf. Den er en Universal-Medicin imod alle Tilfælde, i Særdeleshed mod Hoved- og Mave-Pine.

26. At kaste en trekantet Tærning saaledes, at i Tallet altid vender op ad.

Naar man af Træe skærer en trekantet Tærning, paa hvis ene Side staar 1, paa den anden 2, og paa den tredie 3, og kaster samme i et Glas Viin, som staar paa Bordet, eller i et Glas Vand; da vender den altid i Tallet op, hvis Tærningen kun er ret trekantet.

27. Naar der paa Bordet ligger 9 Kort i tre Rader, da at lægge tre andre saaledes til, at man baade i Tvær og i Længden kan tælle 4.

Tag 12 Kortblade, og læg 9 deraf paa Bordet, saa at 3 lægges først efter hinanden, derunder 3, og derunder igien andre 3. Giv da nogen, som sidder ved Bordet, de overblevne 3 Kort i Haanden, og beed ham at lægge dem saaledes til, at man overalt, baade i Tvær og Længde, kan tælle 4; hvilket ikke saa let lader sig gjøre. Tag da de 3 Kortblade, og læg et deraf paa det første Blad i den øverste Rad, det andet paa det mellemste i den mellemste Rad, og det tredie paa det sidste Blad i den underste; da kan man fra begge Sider, som ogsaa baade oven og neden fra, tælle overalt 4.

28. At

28. Alt afstrykke et Kobberstykke paa et Glas saaledes, at aleene Kunsten eller det Sorte bliver derpaa, men det Hvide eller Papiret gaaer altsammen fra, hvilket man siden bag paa kan forgylde eller forsilve, eller belægge med Metal og andre Farver.

Naar man tager et Kobberstykke, som nuelig er øykt, og selgelig endnu ikke ganske tørt, da gaaer det meget let og allerbest an, da man nesten paa een Gang kan fiske Papiret fra; men hvis det allerede er længe trykt, maa du forholde dig saaledes: Læg Kobberstykket, hvilket maa være lige saa stort som Glasset, i et Bekken, og heds Vand derpaa, og lad det blødes ud deri en halv Time. Tag det siden ud, læg det paa en reen hvid Duug, at dette, ved en klar Benedisk eller Cyprisk Terpentin, kan trække Vandet i sig, og gjør det saa vel som Glasset varmt over Gløder. Smør Glasset med en Haarpensel ganske tyndt over med Terpentin, læg det paa Kobberstykket, og trykke det allevegne vel paa. Naar nu Papiret overalt har trækket Terpentin i sig, maa du lade det over en jævn Varme tørre fast paa Glasset. Gjør siden Papiret vel vaadt igien, og quie det est rhaanden løs med Fingjerne, hvortil behøves stor Taalmodig-

modigthed og Forsigtighed, at ikke Tegningen bliver fordervet, eller taget med. Naar dette er skeet, stryges det nok engang bag paa over med klar Terpentin eller klar Laksfernis, hvorefter Guldet, Sølv et eller Metallet lægges derpaa; da skinner Guld et igiennem Glasset, og seer ud som et Kobberstykke, der er trykket paa Guld. Guld et kan man bag paa stryge over med Linnvand eller Egggehvide, og slaae Strøesand eller noget andet derpaa, da seer man ikke, hvorledes det er gjort. Derefter sættes det i Ramme.

29. At et Drikkeglas giver Klang fra sig.

Naar man gnier et Drikkeglas, som der er Vand i, med en fugtig Finger omkring Kanden, giver det en musikalsk Lyd, som er høi eller lav, eftersom der er meget eller lidt Vand til, og gier tillige, at Vand et hopper i Beiret.

30. At spise en halv eller heel Skof haardkogte Egg paa een Gang.

Naar du herom har gjort Beddemaal, da tag Skallen af de haardkogte Egg, og hak dem saa smaa som muelig med en Hakkekniv. Rør dem siden om i hedi Smør, og lad dem steege vel,

vel, da gaae de saaledes sammen, at der bliver kun en liden Ket deraf, som tillige er god at spise, saa at man, naar der er spist, kan forlange meer.

31. Af Binger af Sommerfugle at giøre Papegoie-Billeder.

Disse Billeder see artig ud, og kan bruges til Zirat i Kabinetterne. Først samler man en Mængde Binger af smukke Sommerfugle, hvoriblant maa være mange smaa, som blaae og røde, som opholde sig i Engene. Disse bruges til Halsen og Hovedet af Fuglene, hvilke man først med en Blyantspen tegner paa et Stykke stærk Papir i behagelig Størrelse, men Næbbet og Fødderne males med Farve. Man kan ogsaa tillige anbringe en Green, som Fuglen sidder paa. Siden begynder man ved Stiarten at sætte Sommerfugle-Binger paa, og det med Gummi Dragant, som en Nat har staaet i Vand, at det er ret udblødt, og saa tørt som et Papir. Af dette Gummi smøres lidt paa Bingerne med en Kniv eller en fiin Spaan, hvilke lægges altid oven paa hinanden, at den udtakke Ende af Bingerne kommer øverst. Til Diet tages et Speil af Naafugle-Svantsen, en Papilion saa kaldet, fordi den har Speile ligesom Naafugle-Fiær.

Fær. Naar Juglen er færdig, sætter man den i Kamme, og lægger et Speilglas over, for at bevare det fra Støv.

32. Ved Kunst at forårsage Jordskielv.

Hertil tages Svovl, Fiilspaan og Vand, af hver lige meget, dog i en temmelig Qvantitet, hvoraf man gjer en Mirtur eller Dei som en Belling, og graver under Jorden, hvilken da høvner op, og endelig brister med et temmelig Knald, saa at de antændte Dunster fare ud af Sprækken som klare Ildsluer. Af denne Masse maa man i det ringeste have 30 til 40 Pund.

33. Et Legeme, som har mange Ilddeele, meddeeler det andet, som har mindre, ved Sammenkomst eller Blanding, de fornødne Deele.

Naar man, for Exempels Skyld, i den haardeste Kuld, stikker den eene Haand ud af Bindvet, indtil den bliver ganske kold, men holder den anden saa længe i Barmen, at den bliver vel varm, og stikker begge Hænder paa een Gang i koldt Vand, da bliver den kolde Haand ganske varm, men den varme ganske kold. Naar et Menneſke har forfrosset sine Fødder, og stikker dem i kold Sne, da blive de i Fødderne forfrosne

frosne Bedsker igien opvarmede og bragte i deres Circulation ved de i Sneen indsluttede Jlddeele. Man kan ogsaa spille nogen et godt Puds, naar man holder et Stykke Jern et Par Minuter i kogende Vand, og giver ham det i Haanden, da det i Begyndelsen er ganske koldt at fele paa, naar det er nyelig kommen af Vandet; men naar han holder det en Tidlang i Haanden, bliver det saa hedt, at han ikke er i Stand at holde det.

35. Aurum Sophisticum.

Tag $\frac{1}{2}$ Pund af den beste Nympegardiske Spansgrøn, 8 Lod Tutia, 4 Lod Borracis Venetæ, og lige saa meget Salpeter. Desuden $\frac{1}{2}$ Lod Mercurii sublimati, som er impostreret med Bomolie. Alt dette lader man i en gloende Smelte-Døn smelte sammen.

36. At giøre, at et Tallerken fryser i en varm Stue.

Det er en bekiendt Sag, at man kan bringe et Tallerken til at fryse ved en heed Døn. Naar man vil forsøge det, øser man Vand paa Bordet, og sætter et Tintallerken derpaa; paa Tallerkenet lægger man saltet Sne, eller i Mangel deraf saltet Jis, hvilket man ogsaa om Sommeren

meren kan have af Iiskiielderen, og altsaa gjøre dette Experiment midt om Sommeren; da fryszer Tallerkenet fast paa Bordet, saa snart Sneen derpaa begynder at smelte.

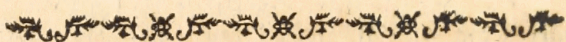
37. Et andet Experiment.

Tag et Tintallerken, læg Sneen derpaa, og bland den med almindelig Salt; sæt denne Tallerken paa Gløder, og blæs stedse derpaa. Sæt paa den saltede Snee et andet Tintallerken, og øs koldt Vand derpaa, da varer det ikke een Minut, førend Sneen smelter, og Vandet paa Tallerkenet forvandles til Iis.

38. At bringe en druknet Myg til Live igjen.

Naar en Myg eller en Glue er druknet i Ol eller i Vand, da bliver den strax levende igjen, naar man støver skræbet Kræde, Aske eller Salt derpaa.

Den
 naturlige Erldom
 eller
 Kunsternes Skueplads
 Tre og Tyvende Deel,
 om
 adskillige Figurer af Sukker og Brød-
 dei, den Engelske Phosphorus,
 Papiirdaaser og andre
 Konster.

I. At gjøre Zirater paa en Tærte, og alle
 Slags curieuse Kugler og Pyrami-
 der af brandt Sukker.

Stød Spiisefukker i en Morter, og gjør det
 fugtig med lit Vand, dog at det ikke
 bliver alt for vaadt, men er ikkun fugtig. Slaae
 det derefter i en Messingpande og rør det bestan-
 dig om med en Sølskee, indtil det smelter. Hav
 imidlertid en flad Tinskaal ved Haanden, hvis
 Bund,

Bund, men ikke Randen, er ganske tyndt oversmurt med frisk Smør. Naar nu Sukkeret er smeltet, at det med Skeen lader sig trække i Traade; da dyp Skeen i det heede Sukker, og træk Traaden hist og her paa den hede med Smør oversmurt Tinskaal. Naar denne er spundet nok over, da løs den paa Randen hængende Sukkeraad behændig med en Kniv, og tag en lige saadan Tinskaal, og sæt den omvendt paa den med Sukker overspundne Skaal; da løser Sukkerspinsten sig fra Skaalen, og kommer paa den anden, og faaer Skikkelse af en omvendt Skaal, hvilken man til Zirat kan sætte paa en Tærte. NB. Den maa sættes i Varmen, ellers smelter den. Kuglene og Pyramiderne gøres af samme Masse, og paa samme Maade.

Fordelen ved bemeldte Sukkersmelting er denne, at man lader det paa Gløderne først blive haardt og hvidt igien, førend man bruger det, og derefter legger stærkere Ild under, og, naar det nok en Gang er smeltet, foretager Arbeidet paa beskrevne Maade.

2. At man ikke kan skøde en Pistol løs.

Smør Batariet paa Pistolen med Tælg, da gaar den ikke løs.

3. En Narre-Brille.

Hertil behøves en Brille af grønt, rødt eller blaat Glas, paa hvis begge Sider ere festede fine Takker. Naar man vil narre nogen hermed, sætter man samme paa sin egen Næse, foregivende, at den forstørre en Ting meget; men, naar man tager den af igien, trækker man den ned ad af Næsen; sætter en anden den da paa sin Næse, og seer ingen synderlig Virkning, vil han uden Tvivl paa den almindelige Maade tage Brillen af igien, og løfte den op ad; da den formedelst de derpaa fæstede Takker bliver hængende ved Næsen.

4. Perspicilla ludrica.

Tag i Steden for de almindelige Brillerglas, 2 egale Polyhedra, og ved Bordet sæt en god Ben denne Brille paa Næsen, da vil han see mange Rætter, omendskiont kun een er baaret ind, af hvilke man da beder ham at tage en for sig. Han vil blant saa mange Tilsynvære, og falske neppe finde det rette Fad.

Om en vis Gieldner fortælles, at han paa denne Maade afviiste sine Creditorer, da han havde lovet dem Betaling, naar de traf ham engang allene. Men i hans Stuedør lod han sætte et Polyhedrum, igiennem hvilket Creditorene altid
saa

saae mange Folk i Stuen, endskiønt Giesdneren var der allene, hvorforsø de gik bort igien, i Haab at træffe ham allene en anden Gang, hvilket dog aldrig skede, de maatte komme, naar de vilde.

5. At bruge et Glas Vand i Steden for et Brændeglas.

Fyld en Draabeflaske med klart Vand, og luk den til, da kan du brænde dermed som med et Brændeglas.

6. Et Brændspeil af Iis.

Man kan af Iis giøre et Brændspeil, naar man eser reent og klart Vand over et Tin- eller vel poleret Blikspeil, som staaer lige, og lader det fryse; dog maae man see til, at det paa et Sted ikke bliver tykkere end paa det andet.

7. At giøre en heel Stue lys med en Retorte fuld af Vand.

Man lukker Vinduesskodderne til, at Stuen bliver mørk, og borer et lidet Hull igiennem et Skod, og hænger Retorten med Vand derfor.

8. At forestille to Oldenborrer at slaaes med hinanden.

Man tager to Oldenborrer, og river Fødderne

derne af dem, indtil een eneste, som man lader blive paa hver, nemlig paa en den forreste høire, og paa den anden den venstre Fod. Derefter klæder man Oldenborrene ud med Menniskedragt, Hatte og Fødder af Bøx, og klæber en Papiersfabel eller Kaarde ved enhveres Fod, og stiller dem imod hverandre, da ville de hukke løs paa hinanden, hvilket er artig at see paa.

9. Af Brøddei at gjøre alle Slags Fugle, Frugte og andre Figurer.

Af ubagt Rugmeelsdet gjør man en Fugl, Kirsebær, Æble, Pære eller anden behagelig Figur, hvilken man stikker paa en tynd Traad, som oven til er forsynet med en liden Krog, og lader blive gandske tør. Naar den er tør, tages hvid Stivelse, som med Vand gøres til en tynd Masse, og blandes med lidt Husblas, som er kogt i Vand. Heri dypper man forrige Figur, og, naar den er tørret igien, dypper man den nok en Gang, hvilket adskillige Gange igientages, indtil Figuren er hvid nok. Naar den da er gandske tør, males den med Vandfarve efter Behag, da er den færdig, og seer smukt ud. Fruentimmerne bære slige Figurer i deres Blomster.

10. At giøre Narrefugler.

Tag Marven af Hollundertræ, og skær langagtige Stykker deraf. Tag siden Hval, slaae den lidt flad, og kløb den med Bør under et hvert Stykke Træ. Naar du vil giøre det ret smukt, kan du male Kuglene med hvad Farve du vil, og liime lidt Papier under Bihet, at Bedrageriet ikke saa let merkes. Naar du har nogle Dusin færdig, og kaster dem paa Bordet, da reise de sig alle op, og bliver ingen liggende.

11. At giøre den Engelske Phosphorus.

Man lader Menniskeurin 6 Maaneder staae i frie Luft, indtil den stinker meget, og er pestresteret nok. Derefter koges den i en stor Jerngrønde, indtil den bliver saa tyk som Honning. Heraf tager man en Deel, og tre Dele Sand, blander det vel sammen, og sølder dermed en Leer-Retorte, indtil den tredie Deel; siden setter man det i en Reverterer-Døn, og legger Ild til efterhaanden, da fremkommer 1) et Phlegma. 2) En Spiritus og Sal volatile, og 3) en stinkende Olie. Denne Olie skilles fra Spiritus, og tørres i en Digererovn, at den bliver som Beg. Tag saa af det i Retorten overblevne 4 Pund, af den indkogte Olie en Unge, 8 Pund Sand, og 4 Pund Bolus, og

bland det sammen; væd det lidt, og gis smaae Kugler deraf, og leg dem i en Leer-Retorte, og staae en stor Recipient for, som der er lidt Vand i; destilleer det i en Reverterer - Døn, indtil den 4de Grad af Jld, da opstiger en hvid gloende Taage, og Phosphorus tillige i Skikkelse af et Butyrum Resinosum, som man samler og conserverer i et Glas Vand.

Naar man tager denne Phosphorus af Vandet, da er den kold, men damper strax, og skinner i Merke som en Glød; naar man skriver dermed paa et Papiir, da lyser Skriften i Merke, og, naar den er færdig at gaae ud, lader den sig see igjen, naar man gnier den med Fingerne; holder man Skriften over et Lys, kaster det som smaa Stierner, og bliver synlig eller durchsigtig, og tænder sig ret artig. Naar man søber et Stykke Papiir 2 til 3 Gange omkring et lille Stykke Phosphorus, og gnier det med Neglen, da tændes det.

River man bemeldte Phosphorus med Kamfer, Alun eller Salpeter, da lyser den hele Masse; ligeledes meddeler den Nellike- eller Kanelolie sit Lys, hvoraaf kommer det, man kalder Phosphorum liquidum. Legges den under en hob Krud, tænder den det ikke an; men saa snart det røres i hinanden, skeer Antændelsen. Stringer man
blaat

blaat Papiir over dermed, bliver det, som det var farvet rødt; uldet Tøi tænder det gierne, i sær det sorte, saavel som graat Papiir, naar det stryges over dermed. Stryges Ansigtet i Mærke over med omtalte Phosphoro liquido, da skinner det overalt; ligeledes kan det hele Legeme blive skinnende deraf. Man kan ogsaa gjøre nogen Sædet temmelig varmt, naar man legger et lidet Stykke deraf paa Stolen, og lader nogen sætte sig derpaa, da han ikke vil blive siddende længe. Naar man stryger Spidsen af en Kaarde-Klinge dermed, og holder den ved et udsøkket Eys; tænder den det strax.

12. Slavand.

Tag en Maade af den beste Wiinbrænde:viin, en halv Maade af den beste Kirsebær-Spiritus, Alantroed, blaae Fioler, Maiblomster, Nøgleblomster, Buske- eller vilde Roser, Lavendelblomster, Rosmarinblomster foruden Stilk, Meieranblomster, hvide Lillieblader, gule enkelte Fioler, Salvieblader og Blomster, af hver en Haandsfuld, vel afplukket, foruden Stilk, 1 Rod Annis, 1 Rod Fennikel, 2 Rod Kanel, 1 Rod hele Nelliker, et Rod heelt Ingefær af den beste, 2 store Muskatnødder, et halvt Rod Kar-

demumme, 1 Rod Citronskaller, 1 Rod Galt-
gantroed.

13. At krylle Halen paa Duerne.

Tag et Topsejern, varm det, at det dog
ikke svier, og buk Enden af Halen omkring dette
Jern; da bliver den ganske krum, og holder nogle
Uger, hvilket vil see særdeles underligt ud.

14. En anden Maade.

Man kan med en Kniv eller Sax stryge en-
hver Fjer for sig krum, og, naar Halen er bles-
vet slet igien, kan man altid krylle den paa den-
ne Maade, da ville de, som see dem, troe, at
de ere saa vorne. Man kan giøre det samme med
andre Fugle.

15. At røge Karper.

Tag en Karpe, skrav Skællene af, og skær
den Mave op. Tag saa Indvoldene ud, svøb
den i Papir og lad den 8 Dage hænge i et Røg-
kammer, da er den færdig. Naar man vil spi-
se den, koges den enten i Spinat eller Erter med
Persilie.

16. Med Kride at giøre en Stregi Haan- den, og i et Dieblif at forvandle den til et Kors.

Skrab med en Kniv Kriden saaledes, at
det

det Afkrabede ligger en Fingerlang for Kniven i en lige Linie; luk den venstre Haand op, og stryg dette Pulver over den saa kaldte linea mentalis; eller gior ikkun med Kride en Stræg derover. Naar dette er skeet, saa viis Tilskuerne denne eeneste Stræg, og gior pro forma et Kors paa Bordet med Kride; hold Handen, som Strægen er paa, under Bordet, som + er malet paa, og slet dette + ud, og siig, at du vil gnie Korset igiennem Bordet i din Haand. Træk Haanden imidlertid hastig til, da staaer et + i steden for den eeneste Stræg i din Haand.

17. At sætte et Æg paa Spidsen af et Halmstraae.

Man tager et tyn Halmstraae, omtrent et Spænd langt, og legger det i en Bog, saa at Halvdelen gaaer uden for. Hvis ingen Spænder er paa Bogen, binder man den tæt til med en Traad, at Straaet ikke kan rokke. Derefter sættes Ægget paa sin Spids paa Straaet, og holdes saa lange, indtil man finder den rette Liigevægt, da bliver Ægget staaende paa Straaet.

Dette er mere kunstig end Columbus gjorde det, som først stødte Spidsen af Ægget ind ad, og siden satte det paa Bordet.

18. Om

18. Om Skudglas, og hvorledes det gøres.

Man tager et Stykke af et trækket Glasrør, som ikke er meget tykkere end en stærk Traad, og lader den ene Ende deraf smelte ved en stærk brændende Lampe; saa snart lidt af Glasset er smeltet, blæser man deri igiennem Røret, at der bliver en liden Kugle deraf, saa stor som en Ert eller Kirsebærkierne. Hertil udfordres en særdeles Behændighed, da Glasset hastig staaer igien, saa vel som en Forsigtighed i Blæsningen, at Kuglen hverken bliver for stor, eller sprenges af Luften, eller giennembores. Da nu Glasset bliver ved at være meget hedt, endog, naar det har staaet længe, fortyndes Luften i Kuglen ved Varmen; derfor stikker man den aabne Ende af Røret enten i Blinspirituss, i Edike eller Urin, at omtrent halvdeelen af Kuglen bliver fuld deraf. Endelig holdes Røret ikke langt fra Kuglen i Lyset eller Lampen, at det kan smelte, og, naar Glasset bliver blødt, trækker man Kuglen med den venstre, og Røret med den høire Haand fra Luen, hver til sin Eide, da gaar Røret af, at paa de smaae Kugler bliver kun en liden Stilk, som tillige smeltes i Luen, i det Røret trækkes deraf.

Naar man legger saadant Glas i Gleder, at den indsluttede Brændeviin udviider sig tillige med Luften, da springer Glasset med saadant Knald, at, den som ikke seer det, skulde troe, en Pistol blev skudt løs. Man kan ogsaa stifte disse Kugler i Taanden af Enset, eller stoppe i Piben iblant Tobakken, da springer den efter kort Tid med et temmelig Knald.

19. Smaa Glasflasker, som springe, naar man kaster Steen deri.

I Glashytterne gøres ogsaa smaa Glasflasker, som neden til har en meget tyk Bund, og sættes ikke som andre i Kiselovnen, men maae affiøles i Luften, hvoraf de blive saa skøre, at, naar man kun kaster en liden Splint af en Flintesteen deri, springer Glasset strax tillige med den tykke Bund. Vil det ikke strax skee, kan man ikkun ryste Glasset lidt om med Stenen.

20. Et Kors, som er vanskeligt at sætte tilsammen.

Til dette Kors, som de, der ei have seet det tilforn, ikke bringe sammen i mange Timer, behøves 5 Stykker, nemlig 3 Stykker, dannede som et Z og 2 Stykker, som ere lige, af hvilke sidste to det ene er længere end det andet, og det mindste

mindste har en Affsats neden til, hvori man skyder det andet længere Stykke; derefter sættes det ene paa den høire Haand, hvor der er saa meget Rum, at det kan passe ind, dernæst det 2de og saa det 3die, da forestiller det et ordentlig +. Skyder man det nu fra hinanden igien, da vil ingen, som ikke forstaaer det, kunne sætte det sammen, endskjønt han har seet derpaa.

21. En Fordeel ved at opføde Perlehøns.

I Almindelighed crepere Perlehønsene, naar deres Horn, som de have foran paa Hovedet, begynde at brude frem, hvorforsø man maa smøre Ungerne Hovedet hver Dag med Smer, at Huden bliver blød, at Hornene desbedre kan brude frem. Uden denne Forsigtighed beholder man neppe en af ti, men de crepere nesten allesammen.

22. At faae en Negl paa Foden af, naar den er groet dybt ind i Klødet.

Man tager nogle af sine egne Haar, legger dem paa Neglen, stikker Jld deri, og lader dem paa Neglen brænde til Aske. Naar dette er skeet, drypper man nogle Draaber Tælgelys derpaa, og svæber en Klud omkring Taaen, da gaaer Neglen af uden Smerte, og en nye voxer i dens Sted.

23. Om

23. Om Semen Lycopodii.

Semen Lycopodii, eller Hexemeel, er et Frøe, som findes i Slovene, og hvormed man kan giøre adskillige artige Experimenter. For Exempel:

Strøe det tæt ved hinanden paa et Commetørklæde, og øs siden Vand deri, da løber det ikke igiennem, men kan bæres omkring i Tørklædet.

Naar man paa et Glas Vand strøer dette Frøe en Knivsrng tyk, og stikker sin Finger ned til Bunden af Glasset. da bliver den ikke vaad, men kan tages ganske tør ud igien. Ligeledes er det, om man kaster Penge deri.

24. Af Asker af et udbrændt Røgelselys at giøre et Solidum, eller frembringe det igien, qvad figuram.

Paa et Glas fuld af Vand legges et Stykke Papiir, hvorpaa man sætter et antændt Røgelselys, og lader det brænde op, da det tilsidst brænder igiennem Papiiret, og falder i Vandet. Men, saa snart som det altsammen er i Vandet, antager det sin forrige Figur og Farve igien, skjønt Lugten er borte. NB. Naar et Røgelselys sættes paa noget koldt, slukkes det aldrig, men vel, naar det kommer paa noget varmt.

25. At

25. At giøre Papiirsdaafer.

Skær uliimet Makulaturpapiir i smaa Stykker med en Sax; Lad det i en Potte Vand, som intet fedt er i, fuge til en Belling, og rør det ofte om. Gjør dig en Form paa denne Maade: Tag to Studsglas, af hvilke det ene saaledes kan sættes i det andet, at der bliver Rum imellem dem; men endnu bedre er det, om du lader giøre to saadanne Begere af Visk. Os af det kogte Papiir saa meget i det eene Glas, som du vil have Bunden af Tobaksdaafen tyn til; sæt det andet Glas derpaa, og gjør det fast med tre Trækløfter, at det ikke skal røkke. Stop saa imellem det øvrige Rum, imellem de to Glas det øvrige Papiirmangee, saa høit, som Daasen skal være paa Siderne, hvortil kan bruges en dertil skaaren Pind, saa at du legger halvdelen fugtig, og halvdelen lidt vaadere Papiir Sagviis, at det desbedre kan holde sammen; derefter sæt det i Solen, indtil det bliver tørt, og gaaer villig løs fra Glasset, og stryg det over med Liimvand, og lad det tørres igien, hvilket du continuerer, indtil du seer, at Liimen sætter sig fast uden paa. Lad det siden paa en Dreierbænk dreie i en ret Runding, da er Daasen færdig. Loget gøres paa samme Maade, kun at det ikke bliver saa høit paa Siderne, og endelig lakkres det altsammen.

Gjør

Gier man en saadan Tabatiere af Tyrkisk Papiir, behøver den ikke at lakkres, da dette Papiir er farvet forud.

26. At giøre kunstige Lys, som brænde meget længere end de almindelige.

Skær en tynd rund Vind, saa langt som Lysen skal være, svøb Bomuld deromkring, og sæt den i Formen, og øs Tælle derpaa. Naar Lysen er bleven koldt, trækkes det ud, og er sær-
dig, og vil ganske vist holde Prøve. Naar man i den smeltede Tælle kaster en Haandsfuld Potaske, blive Lysene deraf saa hvide, som Bør.

27. At støbe Kugler, som den bedste Skytte ikke skal træffe Skiven med.

Man tager ganske smaaafilet Bly og lige-
saa meget levende Svægselv, og smelter det i en Smelteovn eller en Jernstee paa Gløder under bestandig Omrøren. Naar det saa øses i en Kugleform, da er Kuglen støbt, som hverken rammer Mennesker eller andre Legemer, naar man skyder med dem.

28. At støbe Kugler, som giøre to Huller.

Læg i Kugleformen et Blad Papiir tvært over, saa at der endnu bliver lidt Rum derunder. Der-

efter os Blyet, hvilket ikke maae være alt for hedt, at Papiret ikke brænder op, i Kugleformen, da er Kuglen færdig, og deeler sig i to Deelee, naar man skyder dermed.

29. At giøre et Drikkeglas saa hvidt som Porcelain.

Fyld et Drikkeglas med stødt Frueiis, og sæt det i et varmt Kaffelovns Rør. Naar det har staaet deri en Tidlang, trækker Frueiisen sig ind i Glasset, at det bliver saa hvidt som Porcelain; men Glasset maa varmes efterhaanden, at det ikke springer; Det samme gjør ogsaa hvidt Blyehvidt.

30. At Muusene ikke skal gnave Bøgerne.

Naar man sætter en lille Skaal Vand der ved, da gjør de hverken Bøgerne eller andre Papirer nogen Skade.

Den
naturlige Trolldom
eller
Kunsterne's Skueplads
Fire og tyvende Deel,
om
Taskenspillerkunster, at forgylde Glas,
tørre Urter og Blomster, og nogle
nyttige Huusraad.

I. At lade, som begge Tømmelfingerne
bindes sammen, og dog i et Diebluk at
have dem løse, og bundne igien,
uden fremmed Hielp.

Man lader nogen holde en Snor i begge En-
der, hvorpaa man lægger begge Tømmel-
fingre udstrakte, men i det samme man lægger
dem derpaa, stikker man begge Pegefingre ufor-
mærkt under Snoren, at man kan fatte den med
de to indboiede forreste Fæed. Derefter lader
Gg 2 man

man dem binde saa fast sammen, som see kan, da kan man dog med de to hemmelig indstude Fingerleed holde Knuden saa vidt ud, at man under Bordet, efter Behag, kan trække Tømmelfingeren ud, og stikke den ind igien; og tilige med de to underste Fingre sylde Knuden saaledes ud, at man skulde tænke, den var endnu bunden ganske fast omkring Tømmelfingeren.

2. At lade en Muus eller en Fugl løbe eller flyve ud af et Spil Kort.

Hertil behøves et heelt Spil Kort, som alle ere liimede paa hinanden, nogle saa Blade undtagen, som blive løse. Heele Bunken skræres firkantet ud, som en lille Kasse, og øverst derpaa liimes et heelt Blad, da er det tillukket; men neden til liimes et andet kun halv paa. Derefter stikkes en Fugl derind, eller en Muus, som magelig kan komme ind og ud. Endelig tager man de løse Blade, hvilke omtrent maa være 10 til 12 Stykker, melerer dem alle oven paa, og lader nogen af Selskabet coupere, og sætter Kassen paa de løse Blade, hvilket kan see 3, 4 eller flere Gange. Men naar man vil have Musen ud, melerer man Bladene saa, at de ligge underst alle sammen, og lader nogen coupere, da springer Musen ud. Kortet maa bag paa

paa have samme Couleur, som det, hvormed man allerede tilforn har gjort Kunster. Naar man i Steden for Liim, hester Kortet paa begge Sider sammen med en Traad, bliver det endnu naturligere.

3. Et forsøgt Middel imod Gicht.

Det allerbeste Raad er det saa kaldede Drummemeel, som kommer af ormstuffed Træ, og indtages i en Skeefuld Vand. Dette Middel er vel efter Anseelse simpel, men dog probat.

4. I et Glas med en snever Hals at bringe alle Slags Figurer.

Man fylder Glasset Halvdeelen eller lidt meere med Sand, og det til den Ende, at man kan giøre Figuren des bekvemmere; i denne Sand stikkes Grundstykkerne, som høre til Figuren, efterhaanden, og sættes tilsammen. Saa meget nu deres Mængde tiltager ved Sammensættelsen, saa meget Sand maa man altid øse ud, indtil det endelig kommer altsammen ud af Glasset. De dertil fornødne Instrumenter, som bestaae i smaa Kroge og Stænger af Staaltraad, kan enhver let opfinde selv.

5. At indpakke Figurer, som ere giorte af Salt, at de ikke beskadiges.

Hvor der koges Salt, blive ogsaa alle Slags Figurer giorte deraf, og sendes undertiden langt bort. Disse kan ei indpakkes i Bomuld eller andre deslige Sager; men man maa fylde en Kasse med Salt, og trykke dem fast deri, da stodes der intet af, men de kan saaledes sendes langt bort. NB. Naar man vil conservere saadanne Salt-Figurer smukke og gode, maa man sætte dem i tempereret Luft, ellers falder Saltet tilsammen, og forderves.

6. At en Bogn skal velte, naar man kører dermed.

Naar man vil spille nogen et Puds, at han skal velte, da kan man ikkun forlitte eller med Tou sammenbinde Kennenavlen, som gaaer igiennem den forreste Axel; da kan de forreste Hiul ikke dreie sig, naar man vender, og Bognen maa derfor nødvendig velte.

7. At forestille Mennesker og Dyr meget mindre end de ere.

Man lader sig giøre en Træekiste, hvori man kan indstutte Børn paa 10 til 12 Aar, og vel ogsaa en lille Hest. I denne Kiste skæres

res nogle Huller, for hvilke sættes Formindskelses-Glas; da seer Børnene og Hestene meget mindre ud, saa at de, som i Optiken ere usofarne, ville holde det for noget selsomt, at see slige levende og vel proportionerede smaa Figurer.

8. At smelte en Penge i en Minut.

Tag 2 Quintin Salpeter, 1 Qt. Svovl, og $\frac{1}{2}$ Qt. Krud, slaae det i en Serpentin Morter og stød det sammen; slaae det siden i en Eggeskål, eller i en Røddeskål, eller i en Papirskål, og læg Pengen midt deri. Sæt det paa en Steen, og tænd det med en Svovltråd.

9. En anden Maade.

Tag 4 Lod Salpeter, 1 Lod Fiilstøv, og lige saa meget godt Svovl; stød det altsammen vel smaat, og bland det i hinanden, og slaae en Eggeskål halv fuld deraf. Læg Pengen eller noget andet Metal deri, og dæk det ganske til med Smelte-Pulveret; sæt det under en Skorsteen, thi det giver stærk Ild med en stinkende Damp, og tænd det med en Glød; da smelter baade Eggeskål, Pulver og Metal. Vilde man paa det i Eggeskållen værende Pulver legge

lidt Klakpapir, og tænde det foruden Ild, da kunde man ikkun øse lidt af Pyrophoro derpaa.

10. Alt giøre en Morteau d'eau.

Dette er et cylindrisk Glas, fuldt af Vand, hvilket, naar det rystes, lyder som der var en Steen deri, og bliver giort paa følgende Maade: Man fylder et stærkt Glasrør, som har 8 til 10 Linier i Dukkstutter, nogle Tommer høit med Vand, og efterat man har trokket Luften ud af de øvrige tomme Deele, suichter man det øverst med et lidet Blæserør ganske til ved Lampe-Ild, da er det færdig.

Naar man ryster dette Rør, da giver Vandet, som er deri, en Lyd fra sig, som der var en Steen deri, og denne Lyd er saa meget des høiere og meere iagtiennemtrængende, naar man paa den øverste Ende blæser en huul og tynd Kugle.

11. Alt trykke nogen en Penge saaledes paa Vanden, at han meener, den sidder fast endnu, naar man har taget den af.

Først trykker jeg en Penge paa min egen Vande, at den bliver siddende derpaa, derefter ryster jeg min Vande saa længe, indtil Pengen
fal-

falder af. Denne tager jeg da, og trykker en anden den temmelig fast paa hans Pande, dog, at den ikke bliver siddende derpaa; da vil han ikke troe andet, end at Pengen er endnu i Panden paa ham. Derfor beder jeg ham, at rynke sin Pande, ligesom jeg gjorde tilforn, at den kan falde løs, da vil han giøre Grimacer nok for at kaste Pengen af, som dog ikke er i hans Pande, og bringe alle Omkringsmaaende til latter.

12. Alt nogen ikke kan trække en Traad i en Syenaal.

Man sætter en maadelig stor Potte bagvendt, og sætter sig derpaa, saa at man slaaer den eene Fod over den anden, at Hælen af den høire Fod kommer til at staae paa Læerne af den venstre. Naar man har øvet sig i denne Situation at trække en Naal i Traad, kan man giøre det, og bede en anden at giøre det efter, hvilket han ikke vel kunne, naar han ikke veed Fordeelen i at sidde.

13. Alt giøre Wedike i et Dieblif.

Tag Moderen af Wedike, tør og pulveriseer den, og giem dette Pulver, indtil det skal bruges. Naar du nu i Hast vil have Wedike, da kast et Par Knivspidser fulde af dette Pulver
i et

i et Spidsglas fuld af Viin, saa har du den bedste Bedike.

14. Margreve-Spil.

Dette er et simpelt Spil, og spilles med en Kreuker, paa hvis eene Side er et Hoved, og paa den anden Side en Ørn, saaledes: Man tager en Kreuker, og spørger sin Kammerat, om han vil have Margreve eller Ørn? naar han da siger Margreve, kaster man Kreukeren paa Bordet; falder Brystbilledet op, saa har man selv tabt, og den anden vundet, men vender Ørnen op, har den anden tabt.

15. Et Beddemaal, at nogen, som til- lige med mig staaer paa een Sæk, ikke er i Stand at slaae mig.

Naar man har veddet om saa meget man vil, lægger man Halvdeelen af Sækken uden for Stuedørren, og den anden Halvdeel inden for, og lukker Dørren til. Derefter staaer man selv uden for paa Sækken, og den anden inden for, da er man formedelsst mellemværende Dør frie.

16. At stifke en Traad mange Gange igiennem et Naalesie.

Man trækker en Traad ordentlig i Naalen, og derefter stryger den korte Ende med Bør fast
paa

paa den lange, og trækker den værede Traad saa længe igiennem Naalesiet, som den lange Ende rækker; derefter skærer man det med en Sax fra hinanden.

17. At skrive, hvad man vil, paa et Knivsblad.

Stryg hvidt Bly paa en reen Kniv, og giv ved Siderne en Rand af samme Bly. Naar det er blevet koldt, saa ridt med en Griffel de Bogstaver eller Figurer, du vil have, i Blyet, og øs Skeevand derpaa; lad det staa en Nat over, og skrab Blyet af, da sidder Skriften ligesom udgravet i Bladet.

18. Uden Jyd at smedde Jern, og gjøre det gloende.

Man tager et rundt Jern, omtrent en Finger tyk, og lader en Knap smedde derpaa i den ene Ende; under denne begynder man efterhaanden at staa og smedde, og dreier den bestandig omkring, da bliver den heet af sig selv, og bliver tilsidst gloende.

To Stykker Brænde af haardt Træ tændes ligeledes, naar man gnier dem paa hinanden, saavel som Staal og Jern.

19. Dou-

19. Boutellie-Ol, som sufer og driver
Proppen ud.

Naar et friskt Olsad bliver stuet an, saa
staae en Burgundie-Glaske fuld deraf, og kast
deri en eeneste heel Nellik og een Rosin. Prop
det saa vel til, og lad det staae 8 til 10 Dage
i Kielderen, da gior det bemeldte Virkning.

20. Alt Næsen skal hovne op, og blive en
Gang saa stor, som den har været.

Man blander Snustobacken med lidt Eu-
phorbio, og giver nogen en Priis deraf, da hov-
ner hans Næse op, og bliver en Gang saa stor,
som den har været; men man kan med frisk Vand
fordrive det igien, og skaffe Lindring.

21. Alt fordrive Væggelus.

Kast Oldenborer i Bomolie, og lad dem
putrescere deri. Os denne Olie paa de Steder,
hvor Væggelusene holde sig op, da dør de deraf,
og gaae bort.

22. Alt nogen hverken skal kunne tage eller
med Magt rive et Spil Kort
af Haanden.

Man lægger Kortene saaledes sammen, at
altid et Blad ligger i Længden, og det andet tvært
over,

over, heele Spillet igiennem. Da holder man de Blade, som ligge langs, neden til fast med Haanden, og præsenterer en anden dem, som ligge paa tværs, at rive dem af Haanden, da vil han ikke være i Stand dertil.

23. Alt giøre den Spiritus, hvormed de forgyldte Glas blive anstrøgne, tillige med Maaden, selv at forgylde Glas.

Tag en Pottesflaske med en Prop af Korke træ, og slaae deri en halv Pot Spiritum vini rectificatissimum, sæt den i kogende Vand, og lad den staae et Qvarteers Tid deri; øs saa 2 Rod Spikolie derpaa, og ryst det nogle Gange vel om. Lad det igien staae en halv Time i kogende Vand, og slaae siden deri 6 Rod finstødt Gummi Sandarac, 1 $\frac{1}{2}$ Rod fin Mastix, og 6 Rod Gummi Kopal, hvilke tre Specier i en Morter stødes sammen saa fint som Meel. Endelig lad Flasken endnu staae 2 Timer i kogende Vand, da er det færdig.

Nu følger Maaden at forgylde paa:

Glasset, man vil forgylde, maa være reent og uden Blærer, og desuden behøves dertil: 1) en Bog fint Guld, 2) Mellemguld, 3) en Bog slaet Sølv, 4) en Kniv, som ikke er smuts

smutsig, men reen, at lægge Sølv og Guld paa Glasset med, og 5) en med Haar udstoppet Pude, som man kan skære Guld og Sølv paa.

Med Arbeidet selv forholder man sig saaledes:

Slif Glasset med din Tunge, og læg med Kniven et Blad fint Guld derpaa; tryk det fast med reen Bomuld, indtil det tørres og glindser, og continueer dette, indtil Glasset er ganske beslagt med Guld. Læg siden Mellemguld derover, at den hvide Side ikke kommer paa det fine Guld, men ud ad, og læg tilsidst Sølvblade herover. Endelig stryges det over med ovenmeldte Spiritus ganske tyndt med en Pensel, hvorefter man holder Glasset langt fra over Gløder, og dreier det et Kvarteers Tid bestandig om; stik saa en Gaffel i Bordet, hæng det derpaa, og lad det tørres; stryg det saa nok en Gang over med bemeldte Spiritus, saa er det færdig.

24. Alt gjøre en Tobaksdaase af Glas, som seer ud som den var emaillet.

Man lader en Glarmester, af klart Speilglas, tilskære Laag, Bund og Siderne af Speilglasset, og siden af Glasliberne gjøre hvad Glags Figurer man vil derpaa, og forgylder dem først

først saaledes: Man væder Glasset med Tungen, og trykker fiint Bladeguld derpaa, og stryger det øvrige Guld, som ikke bliver i de udskaarne Figurer, net af. Derefter semlter man Jomfrue Vør, blander det med blaae Indigo, og stryger det forghldte Glas med en Pensel over med denne Masse; det Overflødige skraber man af med en liden Kniv, at det bliver glat og ikke ligger for tykt paa hinanden; derefter stryges et tyndt Postpapir over med velslydende Liim, og lægges derpaa. Naar denne saaledes forfærdigede Tabatiere beslaaes paa behørig Maade, da seer den got ud.

Man kan ogsaa belægge glatte Glas med Bladeguld, ridse Figurer deri, og siden overstrynge dem med beskrevne Masse.

Figurene paa Drifkeglas forghldes saaledes: Man lægger fiint Bladeguld paa det udskaarne Glas, og bestrynge Figurene med den i forrige Nummer beskrevne Fernis, og behandler dem ligesaa, som de flade Glas, kun at man her med en vaad Kniv skraber det øvrige Guld bort af Figurene.

25. At Møden skal strax gaae fra nogen.

Stød 5 eller 6 Stephans Korn til Pulver, og giv den, du vil spille et Puds, dem ind i en
Kop

Kop Kaffee eller anden Drik; da vil alt, hvad han har i Livet, gaae fra ham paa Diebliffet.

26. At støbe Hagl i Nødsfald.

Gier med en Pind smaa Huller hist og her i et Kortblad, bestrøe det med Salmiak, og øs smeltet Blye derigjennem, at det falder i en Skaal Vand, som staaer derunder, da faaer du runde Kugler, efter den Størrelse, som Hullerne i Kortbladet have.

NB. Ved en Tilfætning af Auripigment lader Blyet sig meget vel granulere til Hagl, naar man ryster det hastig i en med Kride overstrøgen Kæffe, og sorterer det igjennem et Blikfold.

27. At lade Krud tændes paa Haanden.

Man lader et heelt Skud Krud lægge paa den flade Haand, som man maa holde vel udstrakt; og tænder det an paa Haanden, da gier det ingen Skade, meget mindre ondt, naar Krudet er godt.

NB. Puen af et brændende Lys tænder Krudet ikke an, naar man endog holdt det en heel Time derpaa, naar Taanden ikke kommer til, thi denne tænder Krudet; ligesom en antændt Svamp ikke tænder Svovlet, førend Svampen er ganske opbrændt.

28. At

28. At alle Pølser skal springe og briste
i Kiedelen.

Naar man kaster ulesket Kalk, saa stor
som en Nød, i Kiedelen, som Pølserne koges i,
da springe de allesammen og briste.

29. At tørre Urter og Blomster, at de
beholde deres naturlige Stilling
og Farve.

Man tager smukt og hvidt Strandsand, og
rensar den vel med Vand fra al vedhængende
Jord; derefter tørrer og siar man den, og la-
der giøre en Kasse af Jord, Træ eller Blik,
hvori man slaar denne rensede Sand 3 eller 4
Toerfingre høi, og sætter Blomsterne paa Stil-
lene saaledes deri, at de ikke røre ved hinanden,
og lader Sanden igiennem en Tragt falde paa
Blomsterne, indtil de ere 2 eller 3 Fingre høit
bedækkede dermed. Derefter sætter man det,
uden at ryste det, i Solen eller ikke langt fra
Dyngen, og lader det staae 4 til 5 Uger. Men
af Tulipanerne udfæres først Frøehuset, da see
de ud som friske.

30. At giøre Lodning.

Man tager halv Blye og halv Tin, smel-
ter det sammen, og øser det i en langagtig Form,
H h og

og lader det blive koldt, saa er Lodningen færdig. Hermed loddes alt Bliſſammen, naar lidt Colophonium først er stræet derpaa, da Lodningen ellers ikke flyder.

31. Med 3 Snit at skære en Tærte i 12 Stykker.

Man skærer Tærten først i Kors, et Snit i Længden, og det andet i Bredden, og det tredje i en rund Sirkel, da blive 12 Stykker deraf.

32. At giette, hvor tung en Stud er, uden at veie den.

Man skærer fra en slagtet Stud det eene Forbeen, og veier det. Saa mange Pund det veier, saa mange Centner Kød er der paa Studen, foruden Indvoldene, Halsen, Hovedet og Tungen.

33. At mærke Meel- og andre Sække.

Man blander Rønrøg med Brændeviin, og fortynder det med Liimvand, dog, at det ikke bliver alt for tyndt. Denne Farve smører man paa en af Træ dertil indrettet Model, og trykker den paa Sækken. Men vil man have Mærket rødt, tages i Steden for Rønrøg rød Kride.

34. Af

34. Af gamle slidte Hollandſk Lærreds
Stiorter at gjøre smukke Manchetter,
der ſee ud ſom Muſſelin.

Dertil due ikke de nye, hvilke ere for tykke,
men de maa være gamle og slidte, men dog af
Hollandſk Lærred. Heraf ſkærer man ſaa ſtort
et Stykke, ſom der behøves til en Manchette,
og tager et Mønſter af Muſſelin, og trækker
Traadene ud af Lærredet efter dette Mønſter, da
bliver det Muſſelin fuldkommen lig. Diſſe
Manchetter blive ikke ſømmede, men kun kaſtet,
og i Tvetten, Stivning, og Strngen behand-
let ſom andre.

35. Hvorledes flere Perſoner paa engang
kan røge af een Tobakſpipe.

Gjør dig et langt Tobakſrør, hvor deri ſaa
mange Huller du vil, og ſtilk i diſſe Huller an-
dre Tobakſrør, ſaa kan mange paa denne Maa-
de røge paa engang.

Man har ogsaa ſeet et ſtort Tobakſhoved,
ſom havde Huller rundt omkring, hvilket man
har lagt paa Bordet. Hvem der da havde Lyſt
til at røge Tobak, har taget ſit Rør, og ſtuf-
ket i Hovedet.

36. Alt toe Bomuld smukt hvid.

Bomulden maa en Nat over ligge i lun-
ket Vand, derefter tørres vel, og lægges i
Sæbe-Luud. Desuden tages til 1 Pund
Bomuld 4 Lod klart stødt Glasgal, siden læ-
der man det kogte tre Timer i en nye Potte,
og toer det 10 til 12 Gange ud i frisk Vand.
Derefter sæbes den ind paa nye, og blandes
igien med 4 Lod Glasgal, og koges endnu
en Time. Endelig tages det reent op og tør-
res, da bliver det meget smukt og hvidt.

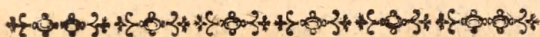
37. Alt stifke et brændende Vortex i Munden.

Man lukker Munden op, saa viidt man
kan, og stifker dristig et brændende Vortex deri,
og lukker den til; da brænder Vortexet i Munden,
uden at forbrænde den.

38. Alt nogen ikke kan springe over et Halmstraae eller en Tobakspibe.

Naar man herom har gjort Beddemaal,
lægger man Tobakspiben eller Halmstraaet gan-
ske tæt ved Bæggen, da lader han vel
være at springe over.

Den
naturlige Troldom
eller
Kunsterneſ Skueplads
Fem og tyvende Deel,
om
at frembringe Regnorme, dræbe Spur-
ver, indſlutte Vindruer i ſmalhal-
ſede Glas, at giøre ſmaae Rie-
der og andre Kunſter.

I. At giøre Kugler at tænde Lys ved.

Man lader dreie en huul Bløekugle, ſaa ſtor
ſom en Billiardkugle, med en liden Ab-
ning oven i, ſom man lukker til med en Prop.
Denne Kugle fylder man med pulveriſeret Svovls-
blomme, og ligesaa meget ulæſket Kalk, og øſer
Spiritus vini rectificatiſſimum derpaa. Der-
eſter lukker man den vel til, og lader den i det

mindste 14 Dage ligge i frisk Vand, og tørrer den af igien. Naar man nu vil have Jld, trækker man kun Proppen ud, og stikker en Svovls traad ind i Hullet, som da tænder sig strax. Abningen lukker man hastig til igien, da kan en saadan Kugle vare tre Maaneder, førend den behøver at syldes igien. Denne Kugle er til stor Nytte, saa vel i Huusholdningen, som paa Keiser.

2. Theatrum Catoptricum, af nogle sammensatte Speile.

Naar man sætter 4, 5 eller flere Speile i en Runding, at de giere ligesom en halv Zirkel, og i Mitten sætter adskillige Ting, som en liden Have, nogle Dyr, Bønderhuuse og Soldater, da presenterer sig i Speilene en uendelig stor Have, mangfoldige Dyr, en heel Landskby, og en mængde Soldater. En Kunstner vil forstaae at indrette det efter eget Godfindende. Var Gulvet, hvorpaa disse Objecta staae, saaledes indrettet, at det kunde forandres 2, 3 eller flere Gange, da vilde disse smukke perspectiviske Forstillinger forarsage endnu større Forundring hos de Uvidende.

Man kan ogsaa af en Snidker lade gjøre en fire, fem eller sexkantet Kasse, sætte et Speil
paa

paa hver Side, og i det øvrige forholde sig paa ovenmeldte Maade.

3. At sætte et Glas Øll bagvent paa Bordet, saa at Tilskuerne ikke er i Stand at drikke det ud.

Man legger et Træetallerken paa et Glas Øll, og vender det hurtig om, sætter Tallerkenet tillige med Glasset paa Bordet, og skyder Glasset behændig af Tallerkenet paa Bordet. Har da nogen Lust at vedde, skyder man Glasset fra Bordet igien ned paa Tallerkenet, og vender begge tilsammen om, da kan man drikke Øllet ud.

4. At sætte en Kniv i hver Hjørne af Stuen, og gjøre en Kreds om sig midt i Stuen, og, uden at træde ud af Kredsen, faae Kniven igien.

Naar man har sat en Kniv i hver Hjørne af Stuen, staaer man hen midt i Stuen, tager et Stykke Kride i Haanden, og vedder at gjøre en Kreds omkring sig, og ikke træde ud deraf, men dog tage Knivene af alle fire Hjørner. Naar da Beddemaalet er gjort, gjør man med Kri-

det en Kreds omkring sine Buxelinter, saa kan man faae Knivene, uden at gaae ud af Kredsen.

5. Alt bringe Regnormene til at krybe frem af Jorden.

Man lader Nøddeblader en Mats Tid blødes ud i Vand, og vander dermed Jorden, hvor man meener Ormene ere; da krybe de strax frem. Denne Kunst kan man benytte sig af, naar man i en Hast bruger Regnorme at sætte paa Krog for at fiske.

6. I et Glas at forestille smaa levende Mandfolk at svømme.

Naar man har fanget levende Frøer, lader man dem male paa Bugen med Jernisfarve, ligesom de havde Krage, Treie og Buxer paa. Derefter sætter man dem i et stort rundt Glas, som er fuldt af klar Vand, og hænger dette Glas lidt høit i Stuen, da seer Frøerne ud, som smaa Drengedrenge.

7. En Anmærkning om Tordenveir.

Tæl den hundrede Dag fra den Dag i Martii Maaned, som der falder Laage; paa samme Dag vil det tordne, og, saa ofte, som der falder

der

der Taage, i Martii Maaned, saa mange Gange kommer Tordenveir den Hundrede Dag derefter.

8. At fordribe Ildpletter paa Børn.

Tag det Raadne af den yderste Skorpe paa en Lyneburger-Ost; skrab noget deraf paa en Kniv, og stryg dette paa Ildpletten; Lad det sidde der paa, indtil det er tørret, og igientag det samme ofte, saa forgaaer Ildpletten deraf. Man kan ogsaa smøre den med Esterbørden af en Kone, som første Gang har giort Barsel, da forgaaer den ligeledes.

9. At brække en Pibestilk paa en Gang i tre Stykker.

Naar man tager Pibestilken fat i begge Ender, og dreier den eene Haand mod sig, den anden fra sig; da beholder man et Stykke i hver Haand, og det tredie Stykke falder paa Gulvet; saa at Pibestilken paa en Gang er brækket i tre Stykker.

10. At skrive Tusind med Tall, uden Null.

Man kan skrive 999² eller et Latinsk M, som er det samme som 1000.

En ligedan Kunst er det, naar man beder nogen at skrive elleve Tusind, elleve Hundrede og elleve med Tal, da den, som ikke forstaaer det, vil skrive I I I I I, hvilket er uret, og her skrives 12 I I I, da elleve Hundrede udgier Tusind og et Hundrede.

I I. At ombringe en Spurve, uden at give den noget ind, eller at røre den.

Naar der i dit Naboelag opholder sig en Spurve, som du gierne vil have bort, da sæt kun en Hun: Spurve for dit Bindue, da vil den anden, om den er en Han, snart crepere; thi Spurveene ere meget geile Fugle.

I 2. At nogen med en Børste ikke skal kunne børste dig en Penge af Haanden.

Hold Haanden flad ud, og leg en Penge midt derpaa. Giv nogen en Børste, og beed ham at børste Pengen af Haanden, hvilket vil blive ham saa meget mere umuelig, jo mere han umager sig derfor.

I 3. At bringe Viindruer eller anden Frugt i et smalthalset Glas.

Hæng et smalthalset Glas paa en Viinranke, og stik deri en endnu umoden Viindrue, og lad

lad den vore deri, og modnes; da kan den ikke tages ud igien, uden at brække Glasset; hvilket seer curieux ud, og kan ligeledes skee med Væler, Pærer og andre Frugter.

14. At giøre fine Lænker.

Tag en tyk Klaveerstreng tæt sammen omkring en stærk Staaltraad, træk saa Traaden ud, og skær disse smaa Ringe over med en Sax, og slub Ledene sammen ved de overskaarne Ender, saa bliver en Kiede deraf. I en saadan lille Kiede kan man hængte en Miis, naar man i Halsen stikker en Knappenaal igiennem Fanden, bøier den krum, og hanger Kieden deri, hvilket seer ganske artig ud.

15. At Vingefierene ikke skal vore paa Wildander.

Naar man vil have Wildander i en Park, at de ikke skal flyve bort, da gjør man vel, naar man tager Eggene fra dem, og lader dem udflække af en tam Fugl. Naar de ere udflækkede, og omtrent otte Dage gamle, skærer man dem Enden af Vingerne af, hvor Vingefierene pleie at vore frem, da saae de dem aldrig mere.

16. At

16. Alt en Rotte skal fordrive de andre.

Naar man har fanget en Rotte, stikker man den tre eller fire Peberkorn bag ind, sner Hullet til, og lader den løbe igien; da bliver den heraf saa rasende, at den bider alle de Rotter, den trefser, saa alle crepere deraf.

17. Alt Hiortene ikke skulle gnave Træerne i Skoven.

Man blander Krud med Ister, og smører Træerne dermed; da flye Hiortene deraf, og røre ikke Træerne.

18. Alt gjøre Høns og Gæs ret brede.

Naar man giver dem rød Hvideløg at æde, blive de saa brede, at de flyve Jolk efter Hovedet, og bide dem.

19. Alt male paa Døren et Hoved, som bider i Fingeren.

Man kan med Kride paa Stuedøren male et stort Hoved med en stor Mund og Tænder, og binde sig selv for Øinene, og staae lige for Hovedet, og lade sin forreste Finger paa den høire Haand, af en af de Omkringstaaende sætte paa Billedets Mund. Derefter gaaer man tre Skridt
liige

liige tilbage, og med den udstrakte Finger frem
igien til Billedets Mund: Hvor man med Fin-
geren treffer paa Døren, gøres et Tegn med
Kride. Siden maae en anden ogsaa lade binde
for sine Dine, og i alle Maader gjøre ligesaa.
Naar han da med udstrakt Finger gaaer mod
Billedet, maae man stille sig lige for ham, og
med Munden tage imod hans Finger, og bide
vel til, da vil derover foraaarsages en Latter, som
man kan give Billedet Skyld for.

20. At sætte Laas for Munden.

Man legger 6 til 8 Stykker Regnepenge
paa Bordet, og siger: Af den første kan jeg
giøre Guld, af den anden Sølv, af den tredie
Tombak, af den fjerde Metal, og af den femte
Messing, af den siette Kobber, af den syvende
Staal, og af den ottende Jern ic. nemlig, saa
mange Personer der ere, saa mange Regnepen-
ge tager man, og saa mange Slags Materie lo-
ver man at forvandle dem til. Derefter tager
man den første Penge, og giver den første Per-
son at holde opreist imellem Tænderne, og siger
derhos, at, hvem som vilde have sin forlangte
Metal, maatte gjøre ligesaa med de andre Pen-
ge. Naar dette er skeet, spørger man nok en-
gang rundt, hvad enhver vil have; men de
maa

maa beholde Regnepengene opreist imellem Tænderne, naar de svarer, hvilket vil lyde meget naragtig, og forarsage Latter. Herved iagttages, at Personerne rangeres saaledes, at den, som forlanger Jern, bliver den sidste, og er den næste ved venstre Haand. Herefter tager man med den venstre Haand den aabne Laas uformærkt af Lommen, og tager den i den høire, dog saa at Peegefingeren ligger over Beilen, og skjuler den. Med den venstre Haand tager man fat paa Regnepengen hos den første, som har begiært Guld, og spørger ham nok engang, hvad han har forlangt; derpaa dreier man Pengen om, og sætter ham den paa forrige Maade imellem Tænderne. Paa samme Maade forholder man sig imod de Dørige, indtil man kommer til den sidste, som har forlangt Staal eller Jern. Her lader man ogsaa, som man vilde dreie ham Pengen om i Munden, men slaaer ham i det samme en dertil forfærdiget Tassenspiller Laas for Munden, da har han det forlangte Jern, og de andre give deres Regnepenge tilbage. Herefter kan man for et Skins Skyld sunde Lyset med Fingerne, men i det samme smøre dem vel i Tælg, stikke dem i Lommen i Rørogæffen og sværte dem vel, og tillige tage Nøglen under de andre tre Fingre hemmelig ud. Naar man endelig

lig har leet sig mæt, og den, som har Kaasen for Munden, beder om Befrielse, svarer man ham ja, naar han først vil give Nøglen frem, som han selv har i Næsen; Under Forevending at tage den ud, legger man sin venstre Haand paa hans høire Skulder, og holder de sorte Fingre under hans Næse, og gior ham et forsværlig Husarstik, hvorved man lader Nøglen usformet falde af Haanden. Men man maae i det samme bede ham at synde Næsen, at det lader som Nøglen i det samme faldt ud. Naar dette er skeet, siger man: Seer de gode Herrer, han har selv haft Nøglen i Næsen. Tilskuerne ville da, naar de see Stikket, lee ham endnu mere ud end før, hvortil han ikke begriber Marsagen. Imidlertid tager man Kaasen fra, og lader ham staae med sit Stik.

21. Bogbinder-Klister.

Tag en fierdendeel Pund hvid Stivelse, lad det et Qvarteer blødes ud i Vand, og rør det lidt om, at det bliver som Mælk. Røg derefter i Maade Vand, og slaae den udblødte Stivelse med lidt stødt Allun, saa meget man kan holde imellem tre Fingre. Man kan luge det nok engang, om man vil, dog er det ikke fornøden, og Klisteren er allerede god nok.

22. Bed

22. Ved Jld at frembringe smaa Jern- Kugler af rode Oblater.

Stik ved Lys Jld i Oblaterne, men hold dem med en liden Tang, at du ikke brænder dig, og leg et reent Papiir under den brændende Oblat; da falde smaa Kugler paa Papiret, som man ikke kan see uden ved Hielp af et Forstørrelses Glas.

Ligeledes naar man slaar Jld over et hvidt Papiir, da bliver af de derpaa faldende Gnistre noget tilovers, som igiennem et Microscopium seer som Jernkugler ud.

At der af Oblaterne komme Jernkugler, forsaarsages af Minien, som de ere farvede med; thi legger man Minie paa Gløder, og igiennem et lidet Pusterør concentrerer Luen deraf, da bliver det til Blø.

Planterne have ogsaa Jern hos sig, For Exempels Skyld Rosmarin, naar den forbrændes, da kan Magneten af dens Aske drage Jern til sig.

23. At koge Been hvide til at dreies.

Leg Bøgeaske i en Potte, og Vand derpaa, og leg Beenet deri, som du vil have hvidt: lad det koge deri en halv Dag, da er det smukt hvidt til at dreies.

24. At

24. At farve Horn eller Been sorte.

Hertil tages blaa Brefsilspaan, Kobber-
vand og Fiilspaan, som man slaaer Eddike paa,
og lader Beenet eller Hornet koge tre til fire Ti-
mer deri, saa bliver det ret sort.

25. En hemmelig Skrivemaade, som in-
gen kan læse, uden at have Nøglen
dertil.

Denne Skrivemaade er saaledes: 1. 2. 3.
4. 5. ere de fem Bokalier: a. e. i. o. u. og de
øvrige Bogstaver beholdes allesammen; som naar
du ville skrive: Alle gode Ting ere tre. Kom-
mer det til at staae saaledes: 1112 9402 23ng
2r2 tr2.

Følgende Skrivemaade kan ikke saa let ud-
tyndes, naar man nemlig skriver med luttet af-
brukne Staveller, som:

Al leg od eti nge ret re.

26. At aabenbare nogen en Hemmelig-
lighed med et Spil Kort.

Leg Kortene i en vis Orden efter hinanden,
som du altid kan træffe igjen, hvilket kan skee,
naar du skriver samme Orden op, og meddeler
den, som du har hemmelig Forstaaelse med; et

Ti

Afskrift

Affskrift deraf. Naar Bladene i denne Orden ligge paa hinanden, saa stød Kortene saa længe paa Bordet, indtil de ere jævne overalt, og skriv din Meening rundt omkring med Bles. Bland saa Kortene, og send dem til din Ven, da vil intet Menneske kunde læse, hvad der staaer paa Kortet; men din Ven vil efter den ham givne Efterretning legge Kortene i Orden igien, og vide, hvad du har skrevet ham til.

27. At aale Meelorm.

Tag et stort Sukkerglas, leg Suurdei paa Bunden deraf, og Meel oven paa, leg ogsaa et blaat Papir derpaa, og Socken af en gammel igiennemsvedt Strømpe; leg da 10 til 12 Meelorm deri, bind Glasset vel til, og sæt det paa et varmt Sted, da faaer du inden 4 Uger mange 1000 Meelorm. Man agter paa, naar Alting i Glasset bliver levende, da kan man lade Glasset staae aabent, og tage Ormene ud, naar man bruger dem.

Man kan ogsaa kun legge en ulden Lap under en Meelkiste, og gjøre den først fugtig, da findes den anden Dag mange Orme i Lappen.

Disse Orme bruger man at give de delicate Fugle imellemstunder at æde; men man maae først skære Hovedet af dem, eller klemme det ind, da man har seet Exempel, at de have ædt sig igiennem Maven.

28. Om den Urt Belvidere.

Omendskønt denne Urt ingen Blomster bærer, er den dog alligevel en smuk Sommervert i en Ensthave, da man med en Gartner-Sax deraf kan skære alle Slags Pyramider, Kugler og deslige. Man kan ogsaa have Spøg dermed, naar man deraf lader udføre en Kanapee, og byder et Fruentimmer at sætte sig derpaa; thi, naar man vil sætte sig, falder man baglends, fordi denne Kanapee er for spæd til at bære nogen.

29. At giøre Mandelmælk af velske Nødder.

Man skræller friske velske Nødder, og forholder sig dermed, som med Mandler, saa har man Mandelmælk af velske Nødder.

Man kan ogsaa af velske Nødder lave en Tærte, som en Mandeltærte, som gaaer meget

vel an. Til Nød kan man behjælpe sig dermed,
naar man ingen Mandler har.

30. Noget curieux med en Billiardkugle.

Vædd med nogen, at han med Fingeren ikke kan kneppe Kuglen paa Billiarden fra et Sted til det andet; hvilket den, som ikke forstaaer det, ei vil troe. Men det gaaer saaledes til. Gjør din Finger i Forveien lidt vaad, sæt den saa paa Kuglen, og knep den bort, da løber den; hvilket ikke gaaer an uden at gjøre Fingeren vaad.

Man kan ogsaa, naar man med Haanden slaaer paa en Billiardkugle, faae den til at løbe tilbage, nemlig saaledes:

Man legger en Kugle paa Billiarden, slaaer derpaa med den flade Haand, at Tilskuerne troe man slaaer Kuglen frem ad; men under Slaget maae man trække Haanden lidt tilbage, da løber Kuglen ogsaa tilbage.

31. Alt viide paa Fingerne, hvilke Maaneder der have 30 eller 31 Dage.

Man strækker Tømmelfingeren, Mellemfingeren og den Mindste ud, men legger Peegefingeren og Guldfingeren ned. Derefter begyn-

der 31

der man paa Tømmelfingeren at regne fra Martii Maaned, paa Peegefingeren April, paa Mellemfingeren Mai, ogsaa videre; da de Maaned, som falde paa de udstrakte Fingre, have 31 Dage, de øvrige 30. Men Februarii har i Almindelighed 28, men i Skudaar 29 Dage.

32. Naar nogen i begge Hænder har taget nogle Stykker Penge, i den eene liige og i den anden uliige, da at giette i hvilken Haand han haver liige.

Man lader ham fordoble Tallet af dem, han har i den høire Haand, og legge Tallet af dem i den venstre Haand dertil: og siqe Summen: er denne liige, da har han havt uliige i den høire Haand, og liige i den venstre; men er den uliige, da har han i den høire Haand liige, og i den venstre uliige.

33. En ualmindelig Maade at lave Kaffee paa.

Man brænder og maler den, som almindelig, kun at man tager to Gange saa meget som
Si 3 ellers.

ellers. Røg Kaffeanden udi kogende Vand, og sæt den i en Skaal fuld af koghedt Vand; leg en Serviet over Hullet af Kanden, og den malede Kaffe paa Servietten; os ganske langsom kogende Vand paa Kaffeen, indtil Kanden er fuld; da er den færdig, og meget bedre end den, som er lavet paa den almindelige Maade.

34. Alt skrælle en Oliv, at den dog seer ud, som den var heel.

Man skræller Oliven, som man ellers skræller anden Frugt, kun at man skræller alt Kied fra Kiernen; da lukker Oliven sig sammen igien, som den var heel.

35. Alt fordrive Faarekylinger, som opholde sig i Huusene.

Man tager een eller flere af de Faarekylinger, som opholde sig i Marken, og sætter dem i et Bærelse, hvor man er incommenderet af Faarekylinger, da forjages de inden faa Dage af de Vilde, hvilke ogsaa siden forsvinde.

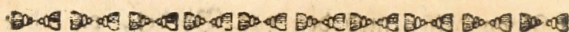
36. Alt afrette en Kat, at den springer over en Stof.

Man tager en ganske ung Kat, og leeger
i Be-

i Begyndelsen med den paa Bordet, og lader
den blive ret sulten. Læg noget at æde for den,
og lad den springe over Haanden derefter. Hold
dette med Ratten, indtil den bliver vant
dertil, og lad den altid springe høiere;
da springer den tilsidst saa høit,
som du vil have.

Den
 naturlige Trolldom
 eller
 Kunsterne's Skueplads
 Sex og tyvende Deel,
 om
 Contentement, Moskovitisk Chocola-
 de, Kapusiner-Kaffee, Pinevand,
 Pomade og Taskenspiller-
 Kunster.

I. Et Pulver, som preserverer for
 Drukkenskab.

Tag af det røde Dresdenske Leverpulver, pul-
 vere hepatico rubro Dresdensium, som
 ogsaa kaldes det Dresdenske Drikke-Pulver, om
 Morgenen tilig 2 til 3 Knivspidser fulde i Vand,
 da vil man mærke dets gode Virkning. Man
 kan ogsaa om Aftenen, naar man har drukket
 me-

meget, tage et Par Knivspidser fuld ind deraf, som er meget tienslig for Sundheden.

2. Alt lave Contentement.

Tag 10 Lod Mandelskierner, pil dem og stød dem smaa; es en liden Deel kogende Mælk derpaa, og lad det koge vel tilsammen; sigt det siden af i en anden Potte, og bland det med Citronskal, Kaneel og Sukker efter Behag. Lad det koge igien, indtil Smagen er trokket ud af Specerierne, es det saa i Kaffeekanden, slaae fire Eggeblommer deri, og rør det om som Chokolade, saa er det færdig.

3. Alt vide hvor mange Dine, de øverste med de nederste, nogen med en Tærning har fastet, uden at see den.

Man maa faste en Tærning som man vil, saa ere de øverste og nederste Dine altid 7 tilsammen, alisaa med to Tærninger 14, med tre 21, og saa videre. Paa denne Maade kan man altid vide, hvor mange Dine nogen har fastet.

4. Alt løfte og holde den tungeste Kaarde paa Spidsen med to Fingre.

Dette beroer aleene paa en vis Fordeel, som bestaaer deri: Kaardespidsen maa slaae paa Mel-

lemfingeren, og Pegefingeren strækkes vel ud, at Klingen kan hvile derpaa. Paa denne Maade kan man uden Vanskelighed holde en Kaarde i hver Haand, hvilket den, som ikke forstaaer det, ikke vil kunne giøre efter.

5. Alt tage et vis Tal Penge i Haanden, og bede en anden at giette paa lige og ulige, saa at han aldrig kan giette det.

Man tager 12, 15 eller flere Stykker Penge i Haanden; jeg sætter jeg tager 12 Stykker, og spørger nogen: Lige eller ulige? siger han da lige, saa tæller jeg Pengene saaledes: Lige, ulige, lige, ulige &c., saa er det ulige; tværtimod naar man tæller dem paa den almindelige Maade, saa er det lige.

6. Med en Viindrue at give et stort Knald.

Man suger Marven reent ud med Munden, derefter blæser man Bælgen op, og holder Hullet, som Marven er gaaet ud af, fast til med Fingeren, at ingen Luft kan komme ud; naar man da gesvoindt bider i den opblæste Bælg, giver den et Knald.

7. Paa

7. Paa et Studsglas fuld af Vand at lægge et Trætallerken med et Æg paa, og at slaae Tallerkenet saaledes bort, at Ægget falder i Glasset.

Man lægger et Trætallerken paa et Studsglas fuld af Vand, og ruller et Kortblad sammen efter Længden, stiller det midt paa Tallerkenet, og lægger Ægget oven paa Kortet. Lad saa nogen holde Glasset, og slaae Tallerkenet hastig bort med den flade Haand, da flyver Tallerkenet bort, og Ægget falder i Glasset.

8. Et Spøg, naar nogen sætter eller lægger sig.

Man tager en Blære, stikker en lille Børne-Trompet ind i Hullet, og binder den tæt til. Derefter blæser man igiennem Trompeten Blæren op, og lægger denne Blære usformet paa en Stoel. Naar da nogen sætter sig derpaa, vil han blive forskrækket, og ei vide andet, end at han sidder paa en ung Kat. Naar man skjuler Blæren i Sengen, er det ligesaa, naar nogen lægger sig deri.

9. Moskovitisk Chocolade.

Tag Byggryn og brænd dem i en reen Pande, indtil de blive brune, stød dem og sigt dem,

at de blive til det fineste Pulver; bland dem med Sukker, Kaneel og Nelliker, hvilket maa stodes vel altsammen, ligesom man bruger det til Chocolade. Lad siden saa megen Mælk, som du vil, koge, og staae til hver Pot Mælk fire Eggeblommer deri; læg Hviden i en Skaal for sig selv, og staae den vel, at den giver et tyk Skum. Rør i den kogende Mælk saa meget af ovennævnte Pulver, at det bliver saa tyk, som Chocolade bør være; rør bestandig deri, at det giver et tyk Skum, og rør tilsidst Eggehviden ogsaa deri, og lad den endnu staae lidt ved Ilden.

10. At giøre en Pibestilk sort med hvide Stierner.

I et lidet Stykke Kortblad skærer man med en Pennenkniv smaa Stierner, og sætter det omkring Tobakspiben, at det passer nøie; naar man har sat saa mange paa, som behøves til at bedække heele Stilkken, stikker man Ild i dem, og lader dem brænde op, da bliver Stilkken sort, og hvor de udskaarne Kors har ligget paa, hvid, hvilket seer artig ud.

Naar man vikler Halm tæt omkring en Pibe, og brænder den op, da bliver den sort.

II. I et Dieblif at giøre Champagne- Biin.

Slaae et Epidsglas halv fuld af Seltser-
vand, og halv fuld af Biin, og spreit med en
liden Spreite nogle Gange deri, saa giver det
et hvidt Skum, som Champagne-Biin, og sma-
ger ligesaa, naar man drikker den strax.

12. At lægge en Rigsort paa Enden af Foden, og kaste den saaledes i Beiret, at den falder i Buxelommen.

Læg en Rigsort paa Enden af den høire
Fod, og slaae den hurtig op imod dig; hold i
det samme din høire Buxelomme aaben, da fal-
der den deri; men hertil behøves en igientagen
Øvelse.

13. At tage Luen af et Lys i Haanden, og tænde det udslukte Lys der; med igien.

Man tager lidt sammenrullet Papir, og
skuler det i Haanden, at ingen let kan see det;
naar man slukker Lysen ud, tænder man det
skulte Papir i det samme, og tænder herved
Lysen igien; derefter trykker man Ilden ud,
og gnier Hænderne, ligesom man havde
brændt sig.

14. At

I 4. At bære Vand i et Sold.

Dette kan skee, for Spøg, paa mange Maader: naar man stopper Hullerne til; eller sætter Soldet med Vandet i et andet Kar; eller lægger Vandet i en Svineblære i Soldet. Men naar man over Soldet lægger et Laag med et Lusthul, som er vel tæt, at ingen Lust kan komme ud, uden igiennem bemeldte Hul, da kan man ogsaa fylde Soldet med Vand, holde Fingeren for Lusthullet, og bære Vandet ligesom i en Hævert.

I 5. At tillave en Muse Confekt.

Tag Meel, Honning og Eggehvide, bland det med Kragesæine, og gjer smaa Kugler deraf. Kast disse for Musene, da crepere de, naar de æde deraf.

I 6. At lære nogen med Tærninger at læse.

Man gjer 6 Tærninger, hvorpaa Bogstaverne inddeeles saaledes:

1.	a.	e.	i.	o.	u.	η.
2.	b.	c.	d.	f.	g.	h.
3.	k.	l.	m.	n.	p.	q.
4.	r.	s.	ff.	t.	v.	x.
5.	j.	s.	ff.	ff.	æ.	ø.
6.	ff.	ff.	fr.	fl.	fr.	z.

Naar

Naar et Barn har lært at kende Bogstaverne paa den eene Lærning efter den anden, og at male dem efter med Kride, tager man den første Lærning med de Selvlydende, og en anden dertil, og lærer dem at lægge sammen, først Stavelser af to Bogstaver, siden af flere; saa lærer Barnet ved Spøg at læse.

17. At lægge en Penge under et Glas, og tage den bort igien, uden at Tilskuerne skal see det.

Man sætter et Glas Vand paa Bordet, og lægger en Penge derunder, og vedder med nogen at tage Pungen bort, uden at han skal see det. Naar man da tager fat paa Glasset, vil han passe vel derpaa, men i en Hast slaar man ham Vandet i Sinene, og tager Pungen med den anden Haand, hvilket den anden ikke vil see, og saaledes tabe Beddemaalet.

18. I Mangel af en Lysesag, at snyde Lysen med Papir.

Man lægger et Stykke Papir sammen efter Længden, og tænder det i den eene Ende, og slukker Lysen med den anden Ende, at Taanden snydes tillige. Derefter tænder man det igien med den Ende, som brænder.

19. En

19. En beqvem Maade at dræbe Sommerfugle paa, uden at de skal beskaadige dem selv.

Man fæster Sommerfuglen i sin naturlige Stilling paa et bredt Stykke Korketræ med en temmelig stærk Naal, og da den dog endnu kan leve længe, og giøre sig selv Skade, og forderve sin Skønhed, holder man Naalen ved Lysen, at den bliver heed efterhaanden, hvorved Fuglen snart dør.

20. At giøre et naturlig Stamtræ.

I Steden for at tegne Stamtræer, kan man forestille dem meget tydeligere, naar man tager et voksen Træ, maler det med bruun Farve, og sætter Blade derpaa, som ere udskaarne af Papir, og overstrøgne med grønt Bort. Men man maa lade saa mange Greene blive derpaa, som behøves til de Personer, man vil antegne; eller, naar Greenene ere for faae, maa man sætte flere derpaa, og skrive Personerne paa Papire, som ere udskaarne som Blade, og fæste dem derpaa, efter den Relation, som er imellem dem.

21. Et Vinevand af Viinqviste.

Naar Viinranken begynder at stude, da skær en Green af, saa drypper et Vand ud af Knub-

Knubben. Sank dette Vand i et Glas, og lad det destilleres i Solen; filtrer det siden igiennem en reen Klud, da har du et ypperligt Dinevand.

22. En god Haand-Pomade.

Læg bittre Mandeler i varmt Vand, at Hinden gaaer løs, og stød dem siden i en Morter, og slaae efterhaanden saa megen Honning derpaa, at det bliver som en Salve, saa er det færdig. Man kan ogsaa uden Fare toe Ansigtet dermed; det tager alle Ureenligheder bort.

23. At kaste nogen en Muus paa Ryggen.

Naar man vil faae Gadedrenge til at løbe efter nogen, giv man det saaledes: Skær en Muus ud af Filt, eller andet ulden Lei, strø den over med Kride eller Meel, og kast nogen den paa Ryggen, da forestilles en hvid Muus paa hans Ryg.

24. Silde-Ister for forfrosne Fodder.

Tag Melkningen af en Sild, og omtrent et halv Lod Smør, rist Melkningen heri, naar den først er hakket smaa, og pres den igiennem et Klæde, da har du en ypperlig Lægedom for
frosne

frosne Lemmer, naar du smører dette paa et Skind, og lægger derpaa.

25. At vende et Glas Band om, uden at noget løber ud.

Hertil tager man et Bæger eller et lidet Studsglas, og lægger i den venstre Haand et Stykke godt Skrivepapir, som er vel liimet og glat, og tager Glasset i den høire, og lægger den venstre tillige med Papiret derover; derefter vender man det om i den venstre Haand, og holder det lidt stille, og løfter det saa med den høire Haand ganske sagte op, da bliver Papiret fløbende paa Glasset, at der ikke løber en eeneste Draabe ud.

26. Det bedste Træk, som kan gøres med Kride.

Naar man har gjort et Træk af en dobbelt Kvadrat paa Bordet, vedder man, at ingen er i Stand at giøre et bedre, og legger Pengene, man vedder om, sammen paa Bordet. Derefter beder man den anden at giøre sit Træk først, hvortil han vil svare nei, at han først vil see dit Træk. Dette kan du da vise ham saaledes, at du trækker Pengene fra Bordet, hvilket er vel det

det bedste Træk, og et saadant, som den anden ikke kan giere efter.

27. I en Hast at sætte nogen paa Baget.

Man breder en Sæk ud i Stuen, og lader nogen staae saaledes paa den eene Ende, at Hælene af Skoen staae lige med Sækken, og at han bøier Kroppen frem ad. Derpaa siger man at ville giøre et curieux Lustspring, og springe over Ryggen paa den, som staaer paa Sækken, og det uden Anstød. Man staaer da hen paa den anden Ende af Sækken i saadan Stilling, som man vilde springe, men griber i en Hast den anden Ende af Sækken, og trækker den til sig, da maa den anden strax sætte sig paa Gulvet.

28. At støbe Lys, som brænde stadig, og ikke slagre.

Tag 2 Pund Tølge, omtrent for $\frac{1}{2}$ Skiff. Salpeter, lige saa meget Salmiak og Amiantsteen, og forhold dig dermed saaledes:

1. Bliver Buxke-Tølgen skaaret smaa, og blandet med Amiantsteenen, som maa stødes meget fin, og med et Par Skægfuld Vand smeltet i en Kobber-Pande.

2. Bliver den smeltede Tølg slaaet igiennem et reent Dørslag i et andet Kar, og Panden,

som der er smeltet i, giort reen, hvori man lægger Salpeteren og Salmiakken, som tilforn maa være opløst i Vand, og øser en temmelig Portion Vand derpaa, og koger forrige Tælg dermed, dog ikkun saa længe, indtil det ingen store Blærer sætter meere, og ikke suser meget.

Naar denne Tælg er bleven lidt kold, øser man den i en vel fortinnet Eysform, og, naar Eysen er ganske koldt, trækker man det ud, da er det færdig.

NB. Disse Eys ere nesten bedre at brænde end Borlys, og tillige smuk hvide; men øste man ikke Vand dertil, da blev Tælgen brunn.

29. Alt vide det Kortblad, som en anden har lagt Mærke til.

Man lægger selv Mærke til det første Blad, og tæller siden Kortet høit igiennem, og spørger den anden, hvilket i Tallet af Kortene han har mærket? naar han siger det, blander man Kortet igien, og lader tage af, saa tidt man vil. Naar dette er skeet, da slaae dine Kortblade, Kort for Kort, op, indtil det første Blad kommer igjen; begynd da herfra at tælle til det Tal, den anden har sagt, da er det selv samme Blad, som den anden har mærket.

30. Alt

30. Alt forsegle et Brev saa, at det ikke kan brækkes.

Hold dit Signet over en Olie lampe, eller Børstabel, indtil Røgen overalt har lagt sig derpaa; tør saa Gladen reen igien, at intet uden det Udgravede er sort; forsegl derefter Brevet med almindelig Lak, og tryk Signetet deri, da vil det Udgravede see sort ud. Tag saa en nye Tobakspibe, og lad Hovedet derpaa, som maa være lige saa stor som Signetet, blive gloende; hold det tæt over Seglet, og blæs Heeden derpaa, da bliver Seglet blødt og glat, som det var lakeret. Dette Segl seer ikke aleene smukt ud, men kan ikke brækkes.

Man kan vel giøre det samme med et Lys, eller antændt Spaan, men maa dog berygte, at der gaaer Ild i Brevet, da det ikke heller bliver saa net, som med Tobakspiben.

Naar man strøer malet Guld og Sølv, blaae Farve eller Spansgran, i det Udgravede af Signetet, seer det ogsaa artig ud.

31. Alt man ikke er i Stand at koge Sukker til Prove.

Ligesom de levende Skabninger have deres Fiende, saa have de livløse ligeledes. Sukkerets Fiende er Allum, og naar man derfor kun

Kaster et Stykke, som en Ert stor, i Sukkeret, er ingen Conditor i Stand at koge det til Prøve.

32. At giøre Deviser.

Tag 1 Pund Stivelse, $\frac{1}{2}$ Rod Dragant, og 6 Rod Sukker; lad Draganten i en Nat blødes ud i en halv Dittendedeel Vand, stød den saa vel i en Morter, og slaae Sukkeret derpaa, og bland den vel dermed; slaae Stivelsen deri efterhaanden, indtil det bliver til en tyk Masse. Naar dette er skeet, trækker man Deien tynd ud, skærer smaa Stykker deraf og trykker dem i Modellden. Naar de ere tørre, lægger man de smaa Sedler i Formene, og klæber disse til med Gummii, og farver dem, som man vil.

33. Kapusiner-Kaffe.

Lad Kaffeen koge, som sædvanlig, og naar den har sat sig, klar den af og bland den med Gløds, Sukker og Specerier efter Behag. Lad den igien koge op paa Gløder, og imidlertid slaae til hver Pot Hviden af tre Æg i et Kar for sig selv; bland den siden med Blommen, og es den kogende Kaffee derpaa; rør den om som Chocolade, da er den færdig.

34. En Mandel-Masse, hvoraf man paa
frie Haand kan giøre alle Slags
Frugter og Figurer.

Til 1 Pund Mandeler tages $\frac{3}{4}$ Pund Suk-
ker, og $\frac{1}{4}$ Pund Stivelse; Mandelerne stødes
smaa i lidt Vand, og den heele Masse jævnes
med lidt Eggehvide. Heraf kan man giøre,
hvad man vil, enten ved at trykke det i en Mo-
del, eller danne det paa frie Haand.

Frugterne eller Figurerne lader man tørres
i to Dage, hvorefter de farves naturel med Safft-
farve, og i Frugterne sættes ordentlige Stille,
som man i Forveien maa tørre.

Men vil man bage det, maa man paa et
Rivejern rive Skallen af en Citron, og blande
dermed, saa kan man giøre deraf, hvad man
behager, sætte det paa et Papir, og bage det
ved jævn Ild.

35. At giøre Ertesaft.

Naar Erterne ere ret modne, plukker man
dem reent af, sner dem ind i en Pose, og presser
dem i en Presse; derefter lader man dem løbe
igienennem et Haarsold, og filtrer dem igienennem
graat Papir, og lader dem staae nogle Dage i
Solen, da er Saften færdig.

36. Paa en curieux Maade at riste Spegepølse.

Svøb Spegepølsen i et Papir, læg den i heed Aske, og lad den stegede deri, da bliver den lige saa god, som den var stegt paa Rist.

37. At fordribe Lever-Pletter.

Man tager præpareret Svøbblomme, og med Citronsast gjør en Dei deraf, og smører paa Lever-Pletterne. Naar man vil have det af igien, toer man Stedet med Goedemelk. Hvis Pletterne ikke gaae bort paa een Gang, maa man ofte igientage det.

38. En Pomade af Borsdorfer Äbler.

1. Tager man Äster af et Äviin, som endnu ikke har griset, lader den nogle Dage staae i Vand, og slaar tidt frisk Vand paa; men man maa trække Hinden net fra, og see vel til, at den kommer fra alle Steder. Til 1 Pund af saadan Äster tages

2. Halvtredshindstive Borsdorfer Äbler, som man skræller og skærer i Stykker, og besætter med Kaneel og Nelliker.

3. Ästern, og de med Nelliker besatte Stykker af Äblene, lægger man Lag om Lag i en Tinfaske, som ikke maa være ganske fuld.

4. Fla-

4. Flasken sættes i kogende Vand paa Gløder, og koges 6 til 7 Timer; herefter

5. Sættes det Tynde i en Porcelain-Skaal, og saa snart det begynder lidt at styrkne, lægger man det Feedt med en Sølskee paa et Porcelains Tallerken, eller Rosenvand derpaa, og toer det vel ud; hvilket continueres nogle Dage, indtil det bliver smukt hvidt.

6. Slaaer man det i et viidt Glas, og efter Rosenvand eller hvid Silievand derpaa, hvilket altid maa blive derpaa, at det ikke forderves. Endelig

7. Kan man lade det staae endnu nogle Dage, at hvis noget Feedt endnu var derpaa, samme kunde tages af.

Den
 naturlige Trolldom
 eller
 Kunsternes Skueplads
 Syn og tyvende Deel,
 om
 Froer, Liig at bevare fra For-
 raadnelse, Zwibelblomster,
 couleurte Brænde-
 viine, &c.

I. At sye saaledes, at ikke et Stik holder.

Dette gøres saaledes: Man stikker en Traad
 paa sædvanlig Maade i en Naal, og slaer
 en Knude paa Enden, og gjør dermed et Stik
 i Tøiet, at de holder. Træk saa Naalen ud,
 og tag en anden Traad, som dog ikke maa være
 saa lang som den første, og træk den i samme
 Naal. Bind denne Traad fast om Naaleøiet,
 at

at den ikke kan glide ud, og, naar du vil sje deraf med, at ikke et Stik skal holde, saa svøb den første Traad nogle Gange omkring din Mellemfinger, og sæt Fingerbøllet derpaa, at Traaden ikke gaaer løs fra Fingeren; men den anden Traad, som er trækket i Naalen, men ingen Knude maae have i Enden, holder du i selsamme Haand, og sjer ordentlig dermed, da holder Traaden ikke et Stik; hvilket ikke er andet end et Blendverk.

2. At flaae Huden af en Frøe og tørre den.

Man skærer Bugen paa Frøen op med en Pennekniv, da kan man let flaae den af heele Kroppen. Denne Hud tørrer man imellem graat Papiir og en Presse, ligesom man tørrer Urter, og ligesom disse, klæber den paa Papiir, da beholder den sin naturlige Farve. Man kan gjøre sig en heel Samling af slige Frøehude.

3. At et Liig ikke skal blive ormædt.

Denne Maade at begrave Døde paa, en paa adskillige Steder brugelig, i sær i Vest. Man legger nemlig ulesket Kalk i Liigkisten, og Liiget oven paa, og dækker det ligeledes til med Kalk; da forærer Kalken Kødets ganske, at Ormene intet faae deraf.

Paa

Paa denne Maade kan man ogsaa sqvelette-
re alle slags smaa Dyr, naar man flaaer Huden
af dem, og lader dem en Tidlang ligge i ulesket
Kalk. Dog varer disse Sqveletter ikke længe.

4. At to ikke ere i Stand at tænde et Lys.

To knæle mod hinanden saaledes ned paa
Gulvet, at de kan naae til hverandre med Lysene;
enhver har sit Lys i Haanden, den ene et
antændt, og den anden et udslukket Lys; begge
knæle kun med en Fod, og holder den anden med
den eene Haand i Beiret, men med den anden
rekke de Lysene til hinanden for at tænde dem;
hvorefter de til stor Latter for Tilskuerne ofte ville
falde over Ende, førend Lyset bliver tændt.

5. I Hast at gjøre en Lygte, som blander.

Man sætter kun i Steden for almindelig
Glas et Brændeglas deri, da gjør det denne
Nytt.

6. At tænde et udslukket Lys ved Røgen af et brændende.

Tag to tændte Lys, sæt et deraf paa Bordet,
og blæs det ud, at Røgen stiger op, hold
det

det andet brændende Lys oppe i Røgen, da trækker Røgen Luen ned, og tænder det udsukte Lys, som seer artig ud; naar man blæser et brændende Vortlys ud, og holder det under Luen af et andet Lys, da tænder Røgen Vortlyset ligeledes igien.

7. At ikke kunne kysse sin egen Tømmelfinger.

Lad nogen legge Tømmelfingeren af den højre Haand paa Bordet, og slaae den høire Fod derover, og kysse den i denne Stilling; De fleste, som forsøge det, ville falde om, men ikke kunne giøre det.

8. En Drikkekunst.

To Personer tage hver et tomt Epideglas neden ved Foden i Munden, og holde det, derefter skienker den ene den andens Glas fuld af Vin, og denne eser af sit, som han holder i Munden, i den førstes Glas, og sætter saa sit tomme Glas bort, og drikker den andens Glas ud, som er iskænket, og holdes af ham i Munden, uden at røre en Haand derved.

9. At udhule Flaske-Græskaar.

Tag Flaske-Græskaar, som ogsaa kaldes Ungerske Græskaar; skær dem op i Halsen og hæng
dem

dem i Stuen, indtil de blive guule, og rødne inden i. Kast saa en Bløfugle deri, og ryst deri, og ryst den vel omkring i Græskarret, da gaaer det raadne løs; øs endelig Vand deri, og skyl det ud, saa har man en ordentlig Flaske eller Krukke at gemme alle Slags flydende Ting i.

NB. Man kan ogsaa uden paa stryge dem over med Fernis, da see de des smukkere ud.

10. At nogen ikke kan bære tre Knive fra Stuedøren til Bordet.

Naar man har gjort Beddemaalet, gaaer man uden for Døren, og betinger sig, at, naar man banker paa Døren, skal den anden tage imod Kniven; derefter tager man et tændt Lys i Haanden, gior med Kride nogle Karakterer paa en Kniv, banker paa Døren, og rekker ham den første Kniv, som han uden Vanskelighed vil bære til Bordet, og meene, at det med de andre to heller ingen Nød har. Men imidlertid gior man den anden Kniv vel heed i Lysen, banker paa igien, og rekker ham den ind ad Døren; da han, saa snart han griber til, vil forbrænde sine Fingre, og lade Kniven falde i Gulvet; men det bryder man sig ikke efter, men banker paa Døren igien, for at rekke ham den tredje Kniv;

da

da han vel vil betakke sig for at bære den til Bordet, og saaledes har tabt sit Beddemaal.

11. At lave grønt Blef.

Tag affilet, eller smaa Stykker gammel Kobber, es skarp Viinædike derpaa, og slaage lidt Gummi deri. Lad det nogle Dage staae bag Ovnen, da bliver et smukt grønt Blef deraf.

12. At kiende Poppegøierne, af hvad Kion de ere.

Man giver ifkun Agt, med hvad Fod Poppegøien roder; thi, æder den af den høire, da er den en han; men, æder den af den venstre, er det en Hun.

13. At have Zvibelblomster midt om Vinteren.

Man tager et almindeligt Vlgas, og legger et Blyelaag derpaa, som har et Hull i Mitten, at Zviblerne kan ligge derpaa, og Rødderne gaae igiennem. Dette Glas fylder man i October eller November med Regnvand, og sætter en Zvibel derpaa; men seer til, at det staaer i maadelig Varme, og er sikker for Frost. Hvis Vandet formindskes, øser man igiennem et Sie-
dehull

dehull i Laaget saa meget Vand i igien, at Glasset bliver fuldt; da skyder Ziiblen lange Rødder i Vandet, og kommer til at florere i den koldeste Vinter. Dog duer saadan Ziibel sielden, naar den siden sættes i Jord. I Glashytterne haves nogle hertil indrettede Glas. I Steden for et Vhelaag kan man til Nød bruge et Kortblad.

14. Om Papiirblomsten Pernetuelle.

Brekker man Blomsten af, naar den staar i fuld Flor, og giemmer den i Skyggen, kan den holde mange Aar. Blander man Skesvand med halvdeelen Regnvand, og drypper Blomsterknubene deri, dog uden at gjøre Stikken vaad, da blive de Zinoberrøde; dog maa de strax efter hænges paa et lustig Sted.

15. At farve Kanariesuglenes Næb og Føder røde, at Farven aldrig gaaer af.

Man opløser fiint Guld i Aqua Regis, og Rectificerer det per Alembicum. Denne Tinktur gier Nebbet og Fødderne paa Kanariesuglene ganske røde, naar den stryges derpaa med en Pensel; hvilket seer meget smukt ud, i sær paa de hvide Kanariesugle.

16. At

16. At legge en Tobakspibe paa Haanden, og vende Haanden om, uden at lukke den til, saa at Piben synes at hænge frie paa Haanden.

Naar man vil bilde Folk ind, at man kan balancere en Tobakspibe i den omvendte Haand, uden at holde den, og uden at den skal falde, saa legger man Tobakspiben eller noget andet langt i den høire Haand, men med den venstre Haand holder man, kun for et Syns Skyld, den høire ved Pulsen, og vender saa Haanden om, som Piben er i; men, i det man vender den, maae man uformerkt holde Piben med en Finger af den venstre Haand, og holde den høire lidt lav, at Pudset ikke saa let skal mærkes.

17. Naar en Kalb skal føres langt over Land.

Stik ham imellemstunder et par friske Æg i Halsen, da bliver den altid ved Kræfter; men man maa trykke Ægget i ru, i det man stikker den det i Halsen, at Kalven kan æde det.

18. Alt tage de overflødige Haar af Panden.

Tag et halv fierding Pund Colophonium, og to Lod af den beste guule Bøx; kog dette vel sammen, at det bliver tykt, og, naar du tænker, det har nok, saa lad det blive saa koldt, at du kan taale det paa Huden. Man kan forsøge det paa Armen, og med en Pind smøre det paa de smaa Haar, og lade det derpaa blive ganske koldt. Naar man da tager Børet af, gaae Haarene med ud, og, hvor Roden gaaer med, kommer aldrig Haar mere.

Paa denne Maade kan man tage Haarene af paa Panden, ved Munden, og alle vegne, hvor man ikke kan lide dem.

19. Et compendieux Tandpulver.

Tag Benene af et Harehoved, brænd dem, og stød dem til Pulver, da er Tandpulveret færdig, og meget got at bruge.

20. Alt sætte et Glas Band paa Hovedet, og legge en Penge paa Enden af Skoen, foregivende, at man vil kaste Pengen saaledes i Børet, at den falder i Glasset paa Hovedet.

Man slaaer et Glas fuldt af Vand, og sætter

sætter paa Hovedet, og lader en Penge lægge paa Enden af Skoen, som man vilde kaste Pungen i Beiret, og gribe den med Glasset; man slaaer ogsaa Foden med Pungen i Beiret, og siger: Ei, den Gang slog det feil, hvem vil lægge Pungen paa Skoen igien? Er det da den Rette, som man vil spille et Puds, slaaer man ham Baret i Nakken, i det han vil tage Pungen op; men er det den Urette, som vil lægge Pungen paa Skoen, da reiser man Hovedet i Beiret, og lader som man nok en Gang vilde kaste Pungen og gribe den, men kaster imidlertid Pungen af Skoen, og Beenet uden Pungen i Beiret, da kommer useilbarlig den Rette frem, som Baret er tillavet, og vil lægge Pungen paa Skoen, hvorforre han faaer sine Drillepenge, og vil blive vel udleet.

21. Et Rette-Orgeilverk.

En vis Hofnar har herved søgt at curere sin melankolske Fjerde, og gjort det saaledes: Han tog adskillige Rette, unge og gamle, som tildeels havde fine, tildeels grove Stemmer, hvilke han saaledes indsluttede i visse Afdeelinger i en Kiste, at Halene igiennem et Hul gik i saa mange Rør, som der vare Rette. Under disse Rør laa Tangenterne med skarpe Spidser, som igien-

nem bemeldte Rør kunde naae til Katterumpene. Dette Instrument satte Hofnarren paa et beqvemt Sted, og da hans Første gif ganske tungsindig, begyndte han at spille paa Klaveeret; og, da Spidsene stal Rattene i deres Haler, begyndte de at istemme en saadan Jammersang, at intet Menneske kunde bare sig for at lee.

22. At lave blaa Edike.

Tag Bladene af blaa Fioler, læg dem i en Tinskaal, og øs skarp heed Viinædike derpaa, i Proportion med Mængden af Fiolerne; Naar det har staaet en halv Time, bliver Ediken saa blaa, at ingen naturlig blaa Farve kan være højre, hvilken Kunst er alene Tinet at tilskrive.

23. At destillere grønt Brændeviin.

Naar man lægger Krusemynte-Blade i Helmen, bliver det grønt, og, at det af Krusemynten skal faae des større Kraft, kan man lade Krusemynte nogle Dage staae i Brændeviin; heraf bliver det bestandig grønt; men paa en anden Maade taber det sin smukke Farve, og bliver nesten brun.

Naar dette Brændeviin gøres sødt med renset Sukker, kan det passere for en god Aquavit.

Sæt:

Sætter man Brændeviin med Petersilie og Sellerieurt, beholder det ogsaa, uden at destilleres, en behagelig grøn Farve, - som ikke skeer ved nogen anden Urt. Deberrods-Blade gjøre det samme.

24. At destillere blaåt Brændeviin.

Tag en Haandsfuld smaaſkaarne Rødder af *Pimpinella nigra*, som ogsaa kaldes *Pimpinella cœlestis* eller *Italica*, ſlaae dem i en halv Pot Viinspiritus, og lad det destilleres i Sand. I Begyndelsen er det guult, som Viin, men bliver efterhaanden ſaa blaåt, at ingen Mahler kan lave høiere Farve. Det Forunderligſte er, at denne Rød giver en Himmelblaae Destillation, da den dog ſeer Angelica liig.

25. At gjøre en artig Blomſt af Jasmin og en Stilck Dild.

Man ſkærer en Stilck Dild af, og beſkærer den oven til, at man kan ſætte en hvid og guul Jasminblomſt deri, det giver en god Lugt, og ſeer artig ud.

26. Hvorfor en over et Glas udsændt
Duug bliver ubeskadiget, naar man hug-
ger derpaa med en skarp Kniv, da
Kniven tvertimod lægger sig
paa Eggen.

Man beder en, som man vil spille et Puds,
at give sin Kniv frem, med Forevending, man
vil hugge sit Tørklæde i Stykker dermed. Læg
saa Tørklædet enkelt over Glasset, og stram det
neden til vel sammen med Hænderne, at det lig-
ger ganske jævnt over Randen, og hak derpaa
med Kniven; da lægger Eggen sig paa Kni-
ven, men Tørklædet og Glasset faaer ikke mind-
ste Skade.

27. At holde fire Stykker i Haanden, og,
naar man har leveret dem fra sig,
beholde fem tilovers.

Dette er vel for den, som ikke veed det, en
uøert Sag, og synes umuelig, da man ikke kan
giøre fem af fire. Dog er det en afgjort Sag,
at naar du tager fire Fingre af en anden i din
Haand, og slipper dem igien, beholder du dog
fem Fingre tilovers.

28. At

28. Alt conservere en Blod i 24 Timer.

Giem en Blod i en Leerpotte, at hverken Luft eller Vand kan komme dertil, da kan du conservere den i 24 Timer.

29. Alt lægge i een Haand, hvad man holder i begge, uden at komme hinanden nær.

Tag noget, hvad du vil, i hver Haand, stræk dem begge, saa viidt mueligt er, fra hinanden, og vedd med nogen, at du vil lægge, hvad der er i begge Hænder, i een Haand, uden at de skal komme hinanden nær, og det i hvilken Haand man forlanger. Hvad du da har i den eene Haand, som skal i den anden, kan du kun lade falde paa Bordet, og tage det op med den anden Haand, da har du vundet dit Beddemaal, og den anden vil ikke bære sig for at lee, omend, skönt han er syndt.

30. Alt giøre en blaa Kornblomst rød:

Naar man stikker den i en Myretue, bliver den rød, hvortil Aarsagen er let at giette: Man kan kun nogle Gange stille Haanden i en Myretue, og lugte paa den, da lugter den som Rødt, hvilken Lugt ogsaa styrker Hovedet.

Man finder ogsaa i Myretue et godt Rø-
gelse-Pulver, naar man vil giøre sig den Umage,
at leede det ud.

31. At tillave Pærer som Figener.

Man tager saadanne Pærer, som ikke ere
steenede, skræller dem, og lægger dem i Ønnen;
naar de begynder at steege, tager man dem ud,
og trykker dem flade med Fingerner, hvorefter
man lægger dem i Ønnen igien, og lader dem
blive ganske tørre. Naar de ere tørre, saa læg
dem saaledes ned i en Krukke: underst strø et
Lag stødt Sukker, derpaa lægges et Lag Pærer,
herpaa igien Sukker, og derover Pærer, indtil
Krukken er ganske fuld; saa ere de færdige. Men
de holde dem ikke længere end et Aar.

32. Paa Blomster at anbringe Guld- farve og Bogstaver.

Hertil maa man lave en klæbende, men dog
flydende Materie, som flyder vel af Pennen,
hvortil recommenderes følgende: Tag Sukker-
landi, stød det i en Steenmorter med Wedel og
Salmiak; eller tag Arabisk Gummi med Wedel
og pres det igiennem et Klæde; eller tag
Gummi armoniacum, eller Honning, og skriv
dermed, hvad du vil, paa Tulipaner eller andre
Blom-

Blomster; eller smør denne Materie med en fin Pensel omkring Randen af Blomsten, og lad den tørres lidt; aad siden derpaa, og læg et Sølv- eller Guld-Blad derpaa, og tryk det løselig med Bomuld, og stung det Overflødige af. Disse Guldtegn præsenterer sig allerbest paa røde Blomster.

33. At drive den Spanske Peber til at vore lang.

Naar man stikker Frugten, medens den er ung, i et Hollunder-Rør, vore den overmaade lang. Frugten i sig selv er af en heed og bidende Natur, og brænder værre end Jld, naar den kommer Læberne nær.

Man kan spille nogen et artig Puds, naar man med Spansk Peber stryger Enden af en Tobakspibe, og lader nogen røge deraf; eller naar man stryger den halve Rand af et Vindglas dermed, og drikker nogen til paa den Side, som ikke er smurt; da han strax vil begynde at brænde i Læberne, og for Heede ikke vide, hvor han vil giøre af sig selv.

Dog er der ogsaa et andet Slags Spansk Peber, som man kan spise, saasnart man plukker den af, naar den er moden, og man har skrællet den først.

Den almindelige Spanske Peber syltes ligesom Agurker, medens den endnu er grøn, og spises til Steeg, som er meget godt for Maven.

34. At giøre røde Roser i et Dieblif grønne.

Naar man blæser Tobaksrøg paa en rød Rose, bliver den grøn, men *Lychmis coronaria* bliver gul. Naar man drypper røde Roser i *Spiritu Salis Ammoniaci*, blive de ogsaa grønne.

35. I en aaben Have at conservere et Blommetræ om Vinteren friskt og grønt, tillige med sine Frugter, ligesom om Sommeren.

Man udsøger i Haven et Blommetræ, som er fuldt af Frugter. Disse maa ikke være ganske modne, men først begynde at modnes. Omkring dette Træ gior man et Rækværk, og bedækker det halvandet Spænd heit med tør Høe, saa at det seer ud som en Høestakket. Hvis der falder Sne, lader man den blive liggende derpaa, og ved Jorden lader man være et Hull, hvorigiennem man kan komme til Træet, naar man vil brække en Green af. Dette Hull luk-

ker

ker man til med et Bret, som uden paa belægges med Høe. Under Høet komme Blommerne til deres fulde Modenhed, og Bladene blive friske og grønne, saa at man heele Vinteren igiennem kan have Greene med Blommer paa.

Naar man tager Stillagen med Høet bort, og viser nogen, som ikke veed hvorledes det er gaaet til, det grønne Træ med modne Frugter midt om Vinteren, vil det forekomme ham som et Underverk.

36. At rense smutsig Qvægsold.

Hertil gives mange Midler, som:

1. Bader man det løbe igiennem Vlek, da sætter det Smutsige sig derpaa, men da det ikke overalt røres deraf, bliver det ikke heller ganske reent, men kun tildeels.

2. Øser man heedt Vand derpaa, og toer det ud deri, da gaaer Smutsigheden af indtil Fittet.

3. Vil man have Fittet af, tager man heed Vdike, og lader den løbe derigiennem; dog bliver det ikke ganske reent deraf.

4. Man slaaer det i en Retorte, og sætter den i tørt Salt og Potaske, (ellers springer den), og lader det løbe igiennem; dog bliver det heller herved ganske reent.

5. Man

5. Man giør, ved Hielp af Svovl, Zinnober deraf, og af Zinnoberen igien Dværgsølv, da bliver det smukt reent.

6. Men allerbest er, at man slaaer det i et Fad, og to Deeles Salt derpaa, og lader det føre nogle Miile bort; naar man da separerer det, er det overmaade reent.

37. Et nypperligt Kit, som overgaaer alle andre, hvormed man ogsaa kan fitte Theekopper.

Naar man paa Malt slaaer noget stødt Kalk, bliver der et Fluidum deraf, som man kan fitte Altting med.

38. Alt mahle Penge med Farver.

Man tager en Penge, som der er et Brystbillede paa, og maler det med alle de otte Farver, som Mahlerne tegne deres Skilderier med; naar de ere ret tørre, da holde de.

39. Alt pynte en Blomster-Krukke med Solosand.

Tag en Porcelains Blomster-Krukke, fyld den ordentlig med Jord, og sæt en Blomst i efter Behag, som et Rosentræ eller deslige; strø
en

en Fingertyl Sølvsand over Jorden, da seer det usforlignelig smukt og net ud.

Naar man om Vinteren i en Stue vil forestille en Have, maa man rangere mange saadanne med Sølvsand bestrøede Blomster-Kruffer i en god Orden.

40. At giøre en Stok fuld af smaa Knuder.

Man udsøger sig i Skoven en god Hasselkæp, hvilken man ikke skærer fra Stammen, men giør kun rundt omkring den smaa Skaar, ind til Træet, med en Kniv. Saaledes lader man den staae et eller to Aar, saa vore der ved hvert Skaar smaa Knuder frem, at man faaer en smuk Stok deraf. Man kan ogsaa i Steden for Hasseltræe tage et andet Slags.

91. At faae en Krebs til at sove.

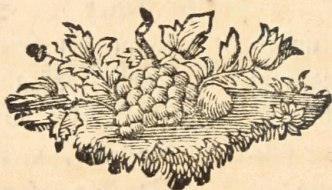
Sæt en levende Krebs paa Hovedet, under Kløerne, og stryg den med en Skenaal under Bugen imellem Beenene, da sover den ind, og vaagner ikke, førend man støder den om.

42. At giøre Polarer.

Man lader nogen holde Hønen, at Bugen vender op, derefter skærer man med en Pennes

Pennelkniv et Hull under dens Bag, og tager
 de smaa Steene ud, man finder deri. Der-
 efter smører man Hullet med Ister, og sner det
 til igien, saa er det klart. Disse Høns blive
 meget feedere, og lægge flere Æg,
 end de andre.

Den
naturlige Trolldom
eller
Kunsternes Skueplads
Otte og tyvende Deel,
indeholder
for det mæeste Taskenspiller-
Kunster.

I. At bringe et Træ til at vore i
Slang.

Man sætter en Pæl ved en ung Stamme, som endnu kun er en Tomme tsk, og snoer Stammen slangagtig omkring Pælen, binder den fast derved, og lader den saaledes staa; naar den da vorer og bliver tsk, har den ingen Pæl meere nødvendig, men vorer i denne Skikkelse, hvilket seer artig ud, især naar de øverste Greene beskæres saaledes, at de udgiøre en Runddeel.

2. Hvor-

2. Hvorledes en Smed kan forskrække de Forbigaaende.

Naar Folk gaar forbi Smedden, har Smeden kun nødig at slaae lidt Band paa Ambolten, eller spytte derpaa, og saa lægge et gloende Jern derpaa, og hastig slaae derpaa med Hammeren; da giver det et stort Knald, hvormed man kan giere dem bange, som gaar forbi.

3. De fornødne Species til grøn Ild.

6 Lod destilleret Spansgrøn.

10 Lod Fransk eller almindelig.

10 Lod Cyprisk Vitriol.

8 Lod Salmiak.

6 Lod smeltet Staal.

2 Lod Mercurium sublimatum.

Dette stødes altsammen meget fint, og slaas, hvert for sig, igiennem et fint Haarsold, og meleres siden vel paa en Rivesteen med Viinspiritus, og øses paa BomuldsLunter, som Navnet er trokket med.

4. At Hønsene hvert Aar skifte Farve.

Man tager Eg, som ere lagde paa Skærtorsdag, og lader dem klække ud; da skifte Hønsene hvert Aar Farve paa deres Fær.

5. At

5. At giøre Fruentimmer en smuk Foræring.

Der maa være en Deel Fruentimmer tilstede, som man rangerer i en lige Linie omkring Bordet, og spørger, hvad enhver ønsker sig? Skoe, Strømper, Tøfler, Halstørklæder eller deslige. Derefter tager man en Citron i Haanden, foregivende deraf at kunne giøre hvad man vil; de skulde kun holde Skjærterne frem, men hastig lukke dem til igjen. I det samme lader man, som man lagde en Citronen i Skjørtet, men i dens Sted praktiserer noget andet derind, som Buggebaand, et levende Barn eller andet, som kan forårsage Latter. Man forsikrer dem da, at de have de forlangte Foræringer, og lader dem vise frem, saa har man noget at lee af.

6. At lægge nogen en Penge saaledes i Haanden, at han ikke beholder den, hvor hastig han end lukker Haan- den til.

Man lægger en liden Penge paa Peegefingeren, og slaar nogen den i den høire Haand, imellem Tommel- og Peege-Fingeren, og siger, han skal faae den tre Gange, men fjerde Gang skal han ikke kunne beholde den, hvor hastig han end snapper der efter. Naar man da fjerde Gang

Gang vil give ham Pengen i Haanden, lægger man Tømmelfingeren paa Peegefingeren, som Pengen ligger paa, og holder den fast; men slaaer ham Mellemfingeren i Steden for Peegefingeren i Haanden, og trækker den ud igien; men det maa skee med største Hurtighed, at ingen mærker det. Derefter viser man ham Pengen paa Peegefingeren, da Tilskuerne undre sig, hvorledes dette er gaaet til.

7. At gjøre levende Muus.

Man udbeder sig først af Tilskuerne, at ingen vil tage noget ved dette Spil fortrydelig op; hvis nogen ikke kunde love det, maatte han heller absentere sig saa længe, indtil Spillet var forbi, om de maaskee ikke taalte at see saadanne Muus. Naar dette er skeet, tager man et Stykke Kride, og gjør midt i Stuen en stor Kreds omkring sig, og inden i samme skriver man disse tre Bogstaver:

N. A. R.

Naar dette er skeet, beder man Tilskuerne at staae alle op paa Stolene, at Musene ikke skulle bide dem i Beenene, naar de kom; men udbeder sig derhos nok en Gang, at det ikke maa tages ilde op, om der kom store Muus levende. Naar da Tilskuerne staae alle paa Stolene, spørger

ger man dem: Mine Herrer! hvad har jeg vil-
det giøre? Naar de da sige: Muns, saa svarer
man dem: Ei! Muns kan jeg ikke giøre, jeg
har forskrevet mig, men Narrer i svære Mæng-
de; hvorved man viser dem hen til de tre Bog-
staver N. A. R., og gaaer ud af Kredsen.

8. Alt deele et heelt Spil Kort i to Deele,
og at lade andre af hver Bunke udtrække
nogle Blade, og vide, hvad Blade
enhver har taget.

Man deeler Kortet efter lige og ulige, nem-
lig: Es, Dame, Knekt, 5 ic. i en Bunke,
og Konge, 4. 6. 8. ic. i den anden; derefter
giver man nogen den første, og lader ham træk-
ke nogle Blade deraf; ligesaa præsenterer man
ogsaa en anden Person den anden Bunke, men
tager Stammen tilbage i sin Haand. Naar de
have beseet deres udtrakke Blade, da siig, at
enhver skal blande sit i Stammen igien; men
byt dem uformekt saaledes, at den, som har
taget sine af den Bunke med ulige Dine, maa
blande dem i den med de lige Dine, og tvært-
imod. See saa Kortet igiennem, da kan du
let finde de fremmede Blade, som ere komne i
hver Bunke.

9. Et Jodespil.

Man præsenterer en Jøde af Bildbugger-
 Arbeide, der har en Kiøle, som en Rabbiner;
 tager man Kiølen op, præsenterer sig et Stykke
 Træe, som man kan lade Tilskuerne føle paa;
 derefter tager man en lille Kappe frem, og siger:
 Mine Herrer! her er den Karls Kappe eller
 Roquelaure; den er ligesaadan som den Doctor
 Faust havde; naar han tog den om sig, var han
 usynlig, saaledes vil denne Rabbi ogsaa gjøre.
 Derefter tager man Jøden i den høire Haand,
 og Kappen i den venstre, og slaaer den over
 ham, at Jøden med Hovedet kan fikke igiennem.
 Med den venstre Haand holder man Hovedet med
 Kappen fast, trækker den høire Haand ud, tager
 Stokken, og slaaer ham dermed i Hovedet, og
 holder ham ved det venstre Øre, og siger:
 Mine Herrer! denne Karl vil have en Louis d'or
 i Reisepenge til Papir; er han vel saa meget
 værd? Derefter løfter man Kappen op, og viser
 at han er der endnu; hvorpaa man stikker den
 høire Haand ind, og holder Jøden i Underdeelen
 tillige med Kiølen, tager Kiølen med den
 venstre Haand, og slaaer ham nok engang i Hovedet;
 da lægger man Kiølen ned, og tager Jøden,
 som tilforn, ved Hovedet, og med den
 høire Haand trækker man Livet under Kappen fra,
 holder

holder ham nok en Gang ved Øret, og siger: Mine Herrer! han vil ikke ringere end en Louis d'or. Mine Herrer! det er min troe Tiener, ved Navn Champion; hans Brødsfession, hvad vilde jeg sige, hans Profession, er at være Express. Nu vil jeg et Dieblif sende ham til Paris i Frankrig, i det samme trækker man med den høire Haand Kroppen hastig til Kommen, og skiuler den, men kommer frem igien med to Fingre tillukket, som man havde Penge deri, og siger: Mine Herrer! her ere usynlige Penge, plim, plam, plorum, hvem som kan see dem, maa have Falske Dine; i det samme stikker man den høire Haand under Kappen igien, og siger: dette giver jeg ham i Forvaring; imidlertid griber man Spidsen paa Hovedet under Kappen, at man kan tage den venstre Haand fra Hovedet, og tager Stokken i den venstre Haand, slaaer ham endnu en Gang i Hovedet, og siger: du har nu faaet dine Reisepenge, nu kan du marchere af; men vil du endnu tage Afsskeed med disse Herrer, da staaer det dig frit. I det samme kan man dreie Hovedet et Par Gange om, og sige: Giver vel Ugt, Mine Herrer! nu vil han marchere af, giver De Ugt paa hans og mine Hænder. Nu marcherer han af, har nogen noget at forrette i Paris, da er det endnu Tid.

Da ſkiuler man Hovedet i Pungen, tager den
 høire Haand frem under Kappen, og ſtrækker
 Fingerne vildt fra hinanden, og tager Stokken
 i den høire Haand, og Kappen i den venſtre,
 dog ganſke loſelig, at man ikke trykker den ſam-
 men; derpaa beder man nogen at ſige: March!
 og i det ſamme løfter Kappen i Bæret med den
 venſtre Haand, og lader Kiolen med den høire
 Haand falde ſammen, og ſiger: Mine Herrer!
 han er alt borte. Man nogen kunde ſige, man
 holdt ham endnu i Hovedet, derfor tager jeg den
 ogſaa i Fødderne, men griber den underſte Deel
 af Kappen, og dreier den ſammen i Haanden,
 og ſiger: Hans! marcheer til Frankrig; deref-
 ter lægger jeg Kappen ſammen, ſigende: Mine
 Herrer! han er borte med heele Kroppen, med
 Huud og Haar, han veed vel, at han maa ad-
 lyde min Befaling; i det ſamme vender man
 Kappen, og ſiger: Mine Herrer! De kunde
 vel tænke, at han havde ſkiult ſig i denne Kappe;
 men man maa holde Stedet, hvor Hovedet er
 ſkiult, vel til ſig, og lade den venſtre Haand
 ligge derpaa, at det ikke meere er at finde; der-
 efter vender man Kappen igien, ſom den ſkal
 være. NB. Er det den rette Parisgiænger,
 bringer man den frem igien, uden at ſtille en
 Haand i Kommunen, thi den kommer igien af ſig
 ſelv;

felo; men da Jøden er blevet til en Skelm, kan jeg ikke skaffe ham tilstede igien, da han er bange for mig; dog formoder jeg, han maa være i et Selskab. O mine Herrer! De ville være af den Godhed, og søge lidt efter, om han har sniget sig ind hos den eene eller den anden. (Man maa ogsaa i Forveien, førend Jøden skilles bort, have sat tre tomme Bægere paa Bordet, af hvilke Jøden er under det sidste, men Jøden maa praktiseres deri, saa snart Hveden taget af, og de andre Bægere sættes derpaa). Naar man nu har visiteret, og ingen har ham, maa man stille sig an, som der laae stor Lav paa Jøden, og see sig om paa Bordet, om han har skjult sig nogensteds. Er da intet at finde, tager man alle tre Bægere i den høire Haand, og sætter dem i den venstre, at Jøden kommer til at staae paa samme Haand, og siger derhos: Mine Herrer! fordi Jøden er saa malitieux, at han ikke kommer igien, saa vil jeg citere ham under dette Bæger, ved min Magt og Erfarenhed. Derefter sætter man det første Bæger af, det andet i Midten, og det tredie med Jøden paa den høire Fløi; da kan man for Spas staae de to tomme Bægere to til tre Gange forsviis under hverandre, og sige: Jeg vil citere ham under dette Bæger. Da kan man kalde ham

ved Navn, og citere ham paa følgende Maade: Champion! jeg besværer dig, at du strax kommer under dette Bæger. Herefter griber man med den høire Haand under det underste Bæger, og trykker Fiæren løs med Tommel- og Peegefingeren, dog sætter man med den venstre Haand det underste Bæger ned, og tager det øverste af med den høire, sætter samme ned paa høire Side, og det mellemste paa venstre Haand, denne bliver endnu altid paa Bægeret; da siger man: ha! ha! mine Herrer! jeg tror jeg har fanget ham; da tager man Stokken i den høire Haand, fører Bægeret løs, og siger: Giver nu Agt, mine Herrer! nu skal De snart faae den Spidsbub at see, da løfter man med den venstre Haand Bægeret sagte i Beiret, da kommer han frem under Bægeret: ha! ha! Canaille! kommer du der? Denne Gang har jeg sendt dig til Paris, men aldrig meere; jeg roser min anden Champion, han kommer igien inden 1 Minut. De Joder omgaaes med lutter Bedragerie, som man har kundet see paa denne Skielm.

10. At giøre nogen et Skiæg i et Dieblif.

Man tager en Muskatblomme, commanderer den i den venstre Haand, men beholder den

den i den høire; sætter da den venstre Haand for Munden, og blæser der igiennem mod dens Næse, som man vil pudse, og giver fore, han har faaet Muskaten paa Næsen, sigende: ha! ha! der sidder den paa Næsen; videre siger man til ham: holdt! jeg vil tage den af. Imidlertid har man allerede gjort Tommel- og Peegefingeren sorte med Tælg og Eufetagande, hvormed man griber ham under Næsen, og dreier ham usormerkt et forsvarligt Husarstæg, lader derved Muskaten falde, som man holder skjult i Haanden, at den ruller paa Bordet, og siger: ha! ha! der er den alt; imidlertid bliver den anden udleet med hans Knebelbart.

II. Et lige saadant Puds med en Trompet.

Man har en ordentlig Trompet, under hvis Mundstykke er en fordækt Knap, som er fuld af Rønrøg eller en saadan Materie, og af Mundstykket gaaer en vis Abning i samme Knap, naar den dreies efter Hullet. Er nogen saamygierriq at ville blæse deri, vil han reede sit Ansigt heelig til. Vil man da spille nogen et godt Puds, blæser man selv først et Stykke i Trompeten, og lægger den saa paa Bordet eller hænger den paa Væggen, men dreier Knappen

i det samme mod Nabningen. Naar da den Nysgierrige kommer og blæser deri, vil han reede sig saaledes til, at han ikke tør lade sig see af nogen; da maa man skiende paa ham for hans Nysgierrighed, og spørge, hvorfor han ikke lod Trompeten hange? Det gik alle Næsevisse ikke bedre.

12. En Narrenaal.

Hertil høves et Instrument med Silkesnøre, som bestaae af otte Slags Couleurer, nemlig fire uden for Maskinen, og fire inden i. Naar man nu vil narre nogen, giver man ham Instrumentet at holde, nemlig med Tommel- og Peegefingeren, dog saaledes, at Snorene, som hange uden for Maskinen, komme til at ligge paa Haanden. Man kan da, for at giøre ham trochiertig, trække i de andre Kvaster, for Ex. Couleuren var blaae, saa siger man, den var og maatte blive rød, s. s. v. Naar da alle fire Couleurer ere trokkede, slaaer man dem alle paa Haanden igien, og spørger den Person, man vil narre, hvad Couleur han nu forlanger? Saasnart han da udvælger sig en, trækker man i den mellemste Nvæst, da bliver han stultet raisonabel i Fingeren.

13. En

13. En Kunst med Kort.

Man blander Kortet, og mærker imidlertid et Kort, som har et vist Tegn. Dette blander man nederst, lader det trække ud, og lægge ind igien. Da lader man en anden Person blande Kortet igien, og lægge det eene Blad efter det andet omvendt paa Haanden, indtil det marques rede Blad kommer; dette lægger man fordækt paa Bordet, sætter Haanden derpaa, og spørger, hvad det har været for et, man har trokket? Hvorefter man slaaer Kortet op.

14. At sprænge en Granat med Skeevand.

Naar man fylder et lidet Glas med Skeevand, og sætter det aabent i en Jerngranat, og siden propper Granaten vel til, og vender den om, da bliver i det udøste Skeevand, naar det virker i Jernet, en saadan Giering og Udvidelse, at Jernkuglen springer med et stort Knald.

15. At tørre Flesk i Luften.

Man tager fersk Flesk, og gnier det stærk med Steensalt, og presser det i en Presse. Hver Dag tager man det ud, og gnier Steensalt ind i Svarten, og lægger det i Pressen igien. Dette maa continueres i 4 Uger, hvorefter man hænger
det

det op i Rieffenet, hvor der er Træk, da kan det holde sig 2 til 3 Aar.

Naar man gnier Ried med Steensalt, og strøer lidt Salpetersalt derpaa, bliver det deilig rødt, lige saa vel som Dretunger.

16. At hænge en Ring i en Traad, og brænde Traaden op, at Ringen bliver hængende i Asken af den opbrændte Traad.

Man tager en Skeesuld Salt, slaaer lidt Vand derpaa, og rører det vel om; heri dypper man en stærk Traad, lader den tørres igien, og gnier den lidt inellem Hænderne. Af denne Traad tages et lille Stykke at hænge Ringen i, hvorefter man med et antændt Papir stikker Ild i Traaden, da brænder den til Aske, og Ringen bliver hængende i Asken.

17. At farve Æg grønne.

Man plukker de smaa blaa Blomster, som vore i Engene (Gentianella); men, da disse Blomster komme frem længe efter Paaske, maa man sanke dem Aaret tilforn, og glemme dem, for dermed ved Paasketider at kunne farve Æg. Man koger da disse Blomster i Vand, lægger Æggene deri, og slaaer lidt Allun paa, da bliver de smuk grønne.

18. Et

18. Et hemmelig Middel for huule Tænder.

Tag lidt renset Potaske og rød Segl-Beer, omtrent en Knivspidse fuld, slaae det i en Skee, og es Biinædike derpaa, saa meget du vil. Naar det er varmt, saa meleer det vel med Fing-
erne, og es det paa Bomuld, og læg det paa
de smule Tænder, da faaer du snart Lindring.

Oleum Cajeputæ skal ligeledes være et godt
Middel for Tandpine, naar det dryppes paa
Bomuld, og stoppes i den huule Tand.

Skeurt-Spiritus og Spiritus Salis Armo-
niaci er ogsaa godt, naar det bruges paa oven-
meldte Maade.

19. At giøre en Kummelpotte.

Man tager en nye Potte, som der gaaer
omtrent 4 Maader i, og er en halv Fod i Druk-
snittet, herover spænder man en stærk og ubeska-
diget Dreblære, men i Røret af Blæren sætter
man en glat skrabet Pind, en halv Allen lang,
og en tomme tyk, som bindes fast med en Traad.
Derefter gjør man Haanden altid vaad i Vand,
og gnier dermed op og ned paa Pinden, da gi-
ver det en stærk Kummel.

20. At giøre et stinkende Vand godt og friskt igien.

Heraf benytte Søefolkene sig, og de, der boe paa saadanne Steder, hvor Vandet er rart, og derfor længe maa giemmes i Krukker og andre Kar, og bliver let stinkende. De lade da giøre et Stykke Jern gloende, og slukker det i Vandet, hvilket igientages nogle Gange; da Vandet bliver ganske reent, og al Ureenlighed sætter sig til Bunden.

21. Et Experiment med Saltdraaber.

Man tager et Spidsglas fuld af suur Viin, og drypper nogle Saltdraaber i Vinen, da faaer Vinen en ganske behagelig Smag deraf.

22. At slynge en Traad i et Knaphull, og giøre sig løs, skönt en anden holder begge Ender deraf.

Hertil tages en Traad af 6 til 8 Al. Længde, som man lader slynge i sit Knaphull, og giver nogen begge Enderne at holde, da vedder man at ville giøre sig løs, uden at beskadige Knaphullet eller Traaden. Naar Beddemaalet er skeet, gaaer man uden for Stuedorren, lukker den til, og lader nogen inden i Stuen holde i begge Ender. Man løser da uden for Slyn-

gen

gen fra hinanden, kaster den over Hovedet, og trækker heele Kroppen igiennem Slingen, saa er man løs. Naar dette er skeet, holder man Traaden med tilsluttet Haand ved Knaphullet, gaaer ind ad Døren, og lader den anden blæse derpaa, og slipper Slingen løs; saa staaer man frie, og har hverken beskadiget Traaden eller Knaphullet, og saaledes vundet sit Beddemaal.

23. Det Hollandſke Slyngeverk.

Man indjirklar et Rum af et Menneſkes Længde og Høide, men noget større i Bredden, hvorom man gjør en firkantet Ramme, for hvilket man klæber et fint og tyndt Papir, som er dypet i Gaaseſit eller Mandelolie. Bag Papiret holder man et Lys, og tager tildeels af Papgiorte Marionetter, tildeels mahlede og udſkaarne Billeder, og holder dem bag ved; det giver en meget deilig Præſentation.

24. At ſkære en Traad i tu, og brænde den op, men af Afſen at gjøre den heel igien.

Man tager to Traade, ſom ere lige lange, den eene vikler man ſammen paa en Pind eller deslige, dog at den underſte Ende gaaer lidt frem, at man kan trække den ud. Denne Nogle
Traad

Traad lægger man i den venstre Haand, og skiu-
ler den imellem Tommel- og Peegefingeren; der-
efter lader man den Traad skære over, og vik-
sammen, sætter den paa en Kniv eller Gaffel,
og lader den i Enset brænde til Aske. Derpaa
lader man sig give denne Aske i den venstre
Haand, hvor man har den anden Traad skult,
tager Mellemfingeren af den høire Haand og gnier
Asken dermed, som er i den venstre Haand; men
tillige tager man med Tommel- og Peegefingeren
Enden af Traaden, og trækker den efterhaan-
den ud.

25. Alt balancere med en Kaarde.

Man holder et lidet Glas i den høire Haand,
sætter en blaat Kaarde paa sin Spidse deri, og
knepper derpaa med Fingeren, og balancerer der-
hos, da dreier Kaarden sig altid om i Glasset.

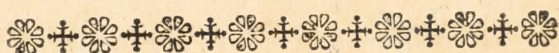
Naar man vil giøre det ret kunstig, tager
man Glasset i Munden, og forholder sig dermed
paa bemeldte Maade.

Ligeledes kan man sætte et Tintallerken paa
en Kaardespidse, dreie Tallerkenet rundt, sætte
Kaardegrebet paa Munden, og balancerer der-
med, da dreier Tallerkenet sig altid rundt paa
Kaardespidsen, og giver et artig Syn. Na-
man kan tage Tallerkenet i Munden, sætte en
Kaarde

Kaarde paa Randen deraf, og Kneppe derpaa,
da dreier Kaarden sig bestandig rundt. Naar
Balanceringen er forbi, sætter man den blotte
Kaarde bag paa den venstre Haand, slaaer
med den høire hastig neden paa den, og griber
den med samme Haand, hvilket aleene
kommer an paa Øvelse.

Den
naturlige Erldom
eller
Kunsterneß Skueplads
Ni og tyvende Deel,
om

Kunster med Heste, Frøer, Bier,
Eg, samt en beqvem Maade at
lære Børn at læse paa.

I. At blæse Tobaksrøg i Ringe ud af
Munden.

Man ruller et Papier rundt sammen, at der
inden i bliver en rund Abning; heri-
giennem blæser man en Mundfuld Tabaksrøg,
da farer den ud i smaa Ringe. Man kan ogsaa
gøre det uden et saadant sammenrullet Pa-
pir, med Munden allene, naar man øver sig deri.
Man

Man maa nemlig tage Munden fuld af Tobak,
og lade Røgen løbe ud efterhaanden.

2. At bruge alle Slags Figurer paa
Skallen af et Eble.

Mange Mestere i Transcherkunsten høye af
Blik og Kobber ladet gjøre adskillige Figurer,
som Skiolde, Ørne, og alle Slags Dyr, og
trykket dem paa Ebler. Men hertil maa man
tage et Eble, som paa den ene Side er rødt, og
paa den anden hvidt; naar man trykker Figuren
paa den røde Side, skærer man derunder med
Kniven, og tager det løs, og ligeledes paa den
hvide Side. Naar dette er skeet, sættes det
røde Skjold i det hvide, og det hvide i det røde,
hvilket seer smukt ud.

3. En deilig Ret at see paa, af Gelee.

Man lader af et hvidt og reent Glas skæ-
re en rund Bund, som er ligesaa stor som Skaal-
len; derpaa øser man en smuk durchsigtig Ge-
lee, omtrent en Finger tyk; men paa Siden af
Glasbunden lader man gjøre et lidet Hull, kli-
ner det til med Papiir eller andre Sager, og
øser saa først Geleen derpaa. Naar man nu vil
sætte det paa Bordet, aabner man Hullet igien,
og øser igiennem en Tragt klart Vand i Skaalen,
N n 2 og

og legger smaa levende Fiske deri, som igiennem Geleen kan sees at svømme. Men den maa være meget klar og durchsigtig, som man let kan slutte.

4. Alt sætte røde Figurer paa Egg.

Af rødt Papir kan man udskære alle Slags Figurer, som Træer, Hiorte, Fugle og deslige; disse binder man om Eggene med en Klud, og lader det koge haardt, da presenterer de røde Figurer sig paa Eggene.

5. Alt tigrisere hvide og blege Heste, ligeledes forthaarede Hunde, som de af Naturen vare saadanne.

Man tager et vel glasseret Kar eller Sukkerglas, en Deel finrevet Guldskum, og en Deel brændt Kalk, som nyelig er kommen af Teglovnen. Dette blander man vel sammen, og sser derpaa den skarpeste Sæbesyderlund, at den staaer saa høit, som en Haand derover. Dette lader man staae bag Ovnen i jævn Varme Dag og Nat over, saa er det færdig. Derefter tager man en lille Pensel, drypper den i den oven paa Kalken staaende Lønd, og gier dermed smaa Pletter paa en glat byrsted Hund eller strieglet Hest, da blive Haarene, naar de tørres,

tørres, inden saa Tinner bruunagtige. Strøger man dem 2 til 3 Gange over, naar Haarene ere tørre, da blive de altid bruunere, som den smukkeste Tiger. Ligeledes kan man sætte saadanne Tigerpletter paa Hunde- eller Sælhundens Skind, og bruge dem til Sadelbækkener og Chabraquer.

6. Paa en Blomst at see, om det følgende Dag bliver godt Veir eller ikke.

Naar den Blomst *Sonchus Sibiricus* om Aftenen lukker sig til, og sover, bliver det smukt Veir Dagen derpaa. Men staaer Blomsten aaben, og vaager om Natten, bliver det næste Dag mestendeels regnagtig Veir.

7. At gjøre Haarene sorte.

Tag bittre Mandeler og brænd dem til Kul, ligeledes Franske Kort og Propper af Suurbrønds-Krukker, og brænd det altsammen til Kul, og stød det sammen, indtil det bliver saa fint som Meel; smør lidt Pomade i Haaret om Aftenen, før du lægger dig, og giv dette Pulver i Haaret, da bliver det saa sort, at der ikke er sortere Farve i Verden.

8. At Hønsene blive snart feede, og legge hver Dag.

Man tager Nellesfrøe, Hampkorn, fiine stødt Rødsteen og Teglsmeel, af hver en Haandfuld, desforuden lidt Hveedemeel, som Eftersmeelet endnu er i, tillige med Kornene. Heraf tager man hver Dag saa meget man bruger, gjør det lidt fugtig, og giver Hønsene saa meget de vil have deraf.

9. Et andet Raad at giøde Høns i otte Dage.

Man sætter Hønsene ind, bløder Hveedes Knubber i sød Gløde, og lader Hønsene den første Dag spise deraf, saa meget du vil. Den første Dag vil de æde allermest. Med dette Foer continuerer man otte Dage, da skal man see, hvor feede Hønsene blive. Men de maa holdes reenlig derved, især med Straae, som de ligge paa.

10. En særdeles Maade at lære Børn at læse paa.

Man kjober saa mange Blye-Soldater, som der ere Bogstaver i Alphabetet, skærer heele Alphabetet ud af en A B C Bog, og klæber dem med Lium eller Hunsblas paa bemeldte Soldater, saa at det Bogstav A staaer paa den eene, B paa

paa den anden, E paa den tredie, o. s. v. saa at enhver har sit Bogstav. Derpaa giver man Barnet dem allesammen at leege med, og siger ham, at han skal være Capitain over alle disse Soldater; men da det er høist nødvendig, at en Capitain kiender sine Soldater, saa vil man sige ham, hvad enhver heeder: Denne heeder for Ex. A, den anden B, og den heeder C. Naar Barnet da har det allerringeste Nemme, vil det i 4 til 6 Dage lære alle Bogstaver. Er man færdig hermed, forsøger man det paa samme Maade med at lægge Bogstaverne sammen, nemlig, man sætter de Soldater B og A sammen, og forsikrer Barnet, at de tillsammans kaldes Ba, o. s. v. Da tager man endelig A B C Bogen frem, da skal man see, at Barnet lærer fuldkommen at læse i et halv Aar. Dette Forsøg har man giort med Børn paa tre Aar, og befundet det godt.

II. Mod Stik af Bier.

Fang i Hast en Mng, tryk den ihjel, og læg den paa Stedet, hvor du er stultet, da hooner det ikke.

12. At dræbe en Græsfroe i en Hast.

Naar man strøer en Prise Tobak derpaa, da dør den paa Diebliffet.

13. I en Hast at dræbe en Vie.

Man lader en Draabe Bomolie falde paa den, da døer den strax, og lever aldrig op igjen.

Naar en Vie ellers er druknet og død, kan man gjøre den levende igjen ved at strøe Salt paa den.

14. At gjøre et Barometer med en Græsfrøe.

I et rundt Sukkerglas, som man ellers pleier at giemme Syltetoi i, sætter man et lidet Bord, og lægger saa en Græsfrøe i Glasset og lukker det til. Naar Veiret er godt, da vil Frøen sætte sig paa det lille Bord; hvis ikke, da vil den ikke være at see, men skjule sig.

15. At lave Engelsk Punsch.

Til hver Skeefuld Urak tages tre Skeefuld kogende Vand, og en halv Skeefuld Citronsaft, og Sukker som Citronen er revet paa, eftersom man vil have det sødt til. Disse Species slaaes i en Skaal, og drikkes saaledes varmt.

Man kan ogsaa af Mælk lave en Punsch saaledes: Til en Pot kogende Mælk tages halvanden Ottendedeel Urak, Sukker efter Behag, og lidt revet Muskatnød. Dette er en god Drif om Morgen.

16. At

16. At et eller flere Eg løbe af en Hat
i en anden.

Dette Tassenspillerstykke maa praktiseres i
Mærke, og gaaer saaledes til: Man gjør for i
Spidsen af Egget et lidet Hul, og tager Blom-
men og Hviden ud; derefter tager man en sort
Silketraad, henimod 2 eller 3 Spænd lang, i hvis
eene Ende man binder en liden Spaan, stikker
den ind i Hullet paa Egget, og klæber det til
med hvidt Bør. I den anden Ende sætter man
en krumboiet Knappenaal, saa er Egget færdig.
Naar du nu vil gjøre denne Kunst, hester
du den krumme Naal neden til i din Væst,
og lægger bemeldte Eg tillige med andre heele
Eg i Hatten. Naar da Egget skal løbe af
en Hat i en anden, saa hold Hatten lidt skraa,
og træk den tilbage, saa lader det, som Egget
løb ud. Man kan saaledes indrette saa mange
Eg, man vil.

17. At rive et Tintallerken i tu.

Man drypper en lille Svamp i stærkt Skeevand,
og gjør dermed en lige Strøg langs ad
Tallerkenet; naar det da har staaet lidt, kan
man let rive det i Stykker, hvis Skeevandet
ellers er godt.

Paa denne Maade kan man ogsaa brække en Jernstav, naar den først er smurt med Oleevand.

18. At giøre, at to halve Kugler hænge sammen.

Skær en Bløefugle midt over med en Sax, slib begge Stykker paa smukt klart Glas med Trippelse, og puleer dem siden med Capire mortuo paa reent Bæder. Naar dette er skeet altsammen, saa probeer at trykke dem sammen, om de vil hænge ved hinanden, og, hvis de ikke vil blive, saa gnie begge Kuglerne vel paa hinanden, indtil alle Deele blive hinanden lige; naar dette nu er ret giort, da kan man med Nød trække de to halve Kugler fra hinanden. Den allerbeste Maade er, naar man filer begge halve Kugler glat med en fin Fiil. Man kan ogsaa giøre det med to poleerte Marmorsteene, naar man i Forveien har smurt lidt Tælg paa dem; ligeledes med to glat slebne Glasfer.

Marmorsteenen poleres saaledes: Man gnier den eene paa den anden, indtil de blive glatte; naar da Marmorsteenen eller Kuglen er færdig, saa lader man giøre Kroge oven og neden, hvormed man kan hænge den op, og hænge
en

en Bægt ned en i, for des bedre at see, hvor stærk den holder sammen.

19. Under Tassenspilleriet at giøre Muus, Froer og Fugle.

Hertil tages et lidet Net med en liden Dør for, som er trokket sammen med en Snor og Sløise, hvori man stiller levende Fugle, Muus, Froer og deslige. Naar man nu under Spillet vil have Spas dermed, holder man Nettet hemmelig under Kiolen, og løser Sløisen op, da løbe Dyrene ud, at ingen veed, hvor de komme fra.

20. At bringe en Steen, en Due, eller andre deslige Sager, under en Hat.

Hertil udbeder man sig af en af Tilskuerne en Hat, hvilken man tager imod med den høire Haand, hvori man allerede har skjult en Muskat, som man, i det man lægger Hatten ned, praktiserer derunder. Derefter tager man en anden Muskat, som man for alles Øine lægger paa Bordet, (NB. hvad man ellers vil praktisere under Hatten, som en Steen, en Due eller deslige, maa man allerede have tilreede paa Skiedet), derefter tager man den Muskat, som ligger

ligger paa Bordet, i den høire Haand, com-
 manderer den i den venstre, men beholder den
 skult i den høire Haand, og siger: Mine Her-
 rer! ved min Magt og Erfarenhed skal denne
 Muskat marchere under Hatten; derefter lukker
 man den venstre Haand op, slaaer Knep dermed,
 og siger: changes! saa er den borte. I det
 samme løfter man Hatten op med den høire Haand,
 og tager i Skiedet en stor Bolt med den venstre
 Haand, og holder Hatten i den høire Haand hen
 dertil, og siger derhos: ha! ha! der er Mu-
 skaten. Denne Muskat tager man i den høire
 Haand, og med den venstre Haand sætter man
 Hatten med Boltten paa sit forrige Sted, og
 siger: Det er ingen Kunst, at denne Muskat er
 gaaet igiennem oven fra, den maa ogsaa mar-
 chere neden fra op ad; derefter tager man begge
 Muskaterne i Haanden, holder den under Bor-
 det, slaaer dermed i Bordet under Hatten, og
 mumler derved; imidlertid giemmer man Mu-
 skaten, og siger: Nu, mine Herrer! nu maa
 den være igiennem; behage De nu ogsaa at ha-
 ve denne Muskat større? Naar de da sige Ja,
 griber man i Lommen, og tager ushulig Pulver,
 stroer det paa Hatten, og siger: changes! da
 tager man en Steen paa 5 til 6 Pund, som
 uden Bansfelighed gaaer under Hatten, og alle-
 rede

rede ligger parat paa Skibet; derefter griber man Hatten paa forrige Maade med den høire Haand, og holder den hen imod den venstre, at Steenen bliver skjult; i det samme griber man efter Boltten, og undrer sig selv, hvor den Bolt er kommen fra? hvorved man leer ganske høit, og imidlertid praktiserer Steenen hurtig og uformet under Hatten, og sætter den paa forrige Sted. Boltten tager man igien med den høire Haand, og holder den under Bordet, som man vilde lade den marchere igiennem, og siger derhos: Mine Herrer! hvad befale De nu, en haard eller blød? hvorved man mumler, og procederer ligesom tilforn, tager med den venstre Haand efter Duen eller et andet Dyr, som ogsaa ligger parat i Skibet, men med den høire efter Hatten, og commanderer den til den venstre, da præsenterer den haarde Muskat sig. Imidlertid tager man Steenen, og undrer sig, som tilforn, slaaer en stor Batter op, og banker dermed under Bordet, som man vilde slaae den igiennem igien; men praktiserer Duen uformet under Hatten, og lader en af Tilskuerne lægge sin Haand paa Hatten, og siger: Han maa holde fast, at Steenen ikke tager Hatten med; derefter siger man videre: Mine Herrer! give De vel Agt paa mine Hænder, men ikke paa min Mund,

Mund, thi mine Hænder ere farlige, men Munden bedragelig; imidlertid slaaer man igien med Steenen under Bordet, og skjuler den tillige i Skjødets, og siger: nu, den er ogsaa igien: nem; hvad befale De nu, mine Herrer! en levende Fugl, Algerhøne, Due eller noget andet Kreatur? (Her maa man i Forveien have gjort Afstale med nogen, at han hurtig svarer paa Spørgsmaalet, og nævner det Dyr, som allerest de ligger under Hatten). Derpaa siger man: Velan da! saa tag igien selv Hatten op, og see til, om det Dyr, De begierer, er derunder. Naar han da tager Hatten op, faaer han, til stor Forundring for sig selv og alle Tilskuerne, Duen at see.

21. At en Potte Vand ikke skal løbe over, naar den koger.

Naar Saaget ligger paa Potten, strøer man ifkun Salt omkring Randen deraf, da løber Vandet ikke over, hvor længe det end koger. Eller man gjør en Ring af Salt neden omkring Potten, sætter den deri, og lægger Ild omkring, da løber Vandet ei heller over.

22. Alt hænge en Potte med Band udi
paa et Som, og at slaae den i tu, at
Bandet bliver hængende paa
Sommet.

Naar man herom har gjort Beddemaal,
lader man sig give Potten, som skal slaaes i tu,
og et andet Kar med Band i; derefter beder
man Tilskuerne at træde til Side, at de ikke see,
hvorledes Bandet øses i Potten. Herpaa tager
man en Svineblære, og hænger den usformerkt
i Potten, viider den ud, og øser Bandet deri;
derefter trækker man den sammen med en Snor,
som den oven til er indfattet med, og hænger den
tillige med Potten paa Sommet, og slaaer med
den største Force paa Potten med en Kiep, at den
springer i mange Stykker, og falder ned, men
Bandet bliver hængende i Blæren. Den, som
har gjort Beddemaal, kan man ogsaa selv lade
slaae Potten i tu.

23. Alt kaste et Glas til Væggen, at det
springer i Stykker, og dog at gjøre
det heelt igien.

Man tager et iskienkt Glas i den høire
Haand, som man dog maa have nogle Regne-
penge skult i. Saa snart man har drukket det
ud, maa man hurtig og usformerkt lade det falde
i Skis-

i Skibdet, men i samme Træk kaste Regnepengene mod Bæggen, at det klinger, som der falde Stykker af Glas; da tager man Glasset igien uformet af Skibdet, og præsenterer det ubeskadiget.

NB. Man kan ogsaa, i Steden for Regnepengene, have et andet hemmelig Glas, som man griber i en Hast, og kaster mod Bæggen; men bringer det rette Glas heelt igien til Veie.

24. En god sort Farve, at sværte de i Steen udgravede Bogstaver med.

Man slaar Rørog i et Leerkar, øser godt Brændeviin derpaa og stikker Ild deri, og lader det brænde ganske ud, at Røroren bliver ligesaa tør igien, som den var tilforn; derefter river man den med Færnis til Farve paa en Rivesteen, og bestrøger med en Pensel de i Steen udgravede Bogstaver dermed, saa blive de meget sorte, og bedre end af Beensvælte.

25. At lukke en Sirkel to Gange lige viidt op.

Dette ringe Kunststykke har ofte bragt Enfoldige til stor Estertanke. Luk en Sirkel under
Vor-

Bordet saa viidt op, som den gaaer fra hinanden, stik det Øverste deraf med Haanden, at ingen merker det, dog, at Sirkelen er omvendt, og stik i denne Viide to Punkter paa et Papir. Tag Sirkelen under Bordet igien, luk den ganske til, og læg den paa Bordet, sigende, at du vil lukke den op igien i samme Viide; tag den saa nok en Gang under Bordet, som tilforn, da bliver Viiden den samme.

26. At stoppe Fugle ud.

Tag en Deel Cenebar-Olie, og en Deel Spikolie, hver i sit Glas; desuden en Deel Myrre, lige saa meget Alor, og lidt Allun, med en Haandsfuld Malurt og en Haandsfuld Salt. Dette stødes altsammen til Pulver.

Naar du nu vil stoppe en Fugl ud, gior du det saaledes: Tag hvad for en Fugl du vil, skær bag et Hul i den, og tag Indvoldene ud; fyld i deres Sted Livet paa Fuglen med dette Pulver, slaae noget af begge Slags Olie deri, og stop Hullet vel til igien. Tag Dinene og Tungen ud, og læg Pulveret og Olien i Steden, men i Steden for Dinene kan du sætte sorte Steene deri. Naar dette er skeet, da stik en Traad bag fra indtil Hovedet, ligeledes igiennem begge Fødder en Traad, som dog maa være tyndere end den

første, og reis den ved Hielp heraf, saa er den færdig.

27. At et let Legeme løfter et tunge-
re, og bærer det.

Bind ved en liden opblæst Svineblære en Blyekugle, og kast denne i et cylindrisk Glas, som er fuldt af Vand, da synker den til Bunden. Sæt den saa under en Lustpumpe, og pump Lusten ud, da kommer Blæren med Kuglen op. Naar du ingen Lustpumpe har, da træk Lusten med Munden ud af Glasset, da gjør det samme Virkning.

Naar man ved en stor opblæst Blære hænger en tung Vægt, og kaster samme i et stort Vand, da synker Blæren dog ikke, omendskjønt der hænger en tung Vægt derved.

28. At nogen midt om Sommeren skal
komme fuld af Snee ind i Stuen, som
det var om Vinteren.

Tag et Stykke Iis af en Iiskielder, skrab det med en Kniv, og stræe nogen det paa Klæderne og Hatten, da seer han ud som han var ganske oversneet.

29. En meget God Maade at preparere alle Slags Frøe paa, at de bære mange og gode Frugter.

Man tager 2, 3 eller 4 Potter Sildelage, eftersom man vil bløde meget Frøe ud; heri eser man omtrent en Trediedeel god Wiinspiritus, og ryster det vel i hinanden, da er Vandet færdig. Derefter tages Frøet, som man tænker at saae, som man 10 til 12 Timer lader blødes ud i bemeldte Vand, og rører det tidt om. Derefter lægger man Frøet i en Værreds Sæk, og lader Lagen løbe vel fra. Naar dette er skeet, lader man Frøet blive lidt tørt, og saer det paa et nyelig pleiet Stykke Jord, lidt viidere fra hinanden end ellers; man harder strax derpaa, at Sæden bliver bedækket med lidt Jord, da saer man i sin Tiid en riig Høst.

Den
naturlige Trolldom
eller
Kunsternes Skueplads
Trediede Deel,
om
Skilderier og Al at forbedre, at sæt-
te Glands paa Gibs, farve Læder,
afklare Kaffe, og flere
Kunster.

I. At pudse gamle Skilderier op, at de
blive som nye.

Naar gamle Skilderier af Støv og Ureenlig-
hed ere blevene nesten ukiendelige, kan
man paa følgende Maade gjøre dem ligesom
nye igien:

Læg Skilderiet paa et Bord, og tag et fint
Haarsold, og slaae herigiennem paa Skilderiet
den

den allerreneste Afke, dog ikke for meget. Skrab siden lidt Sæbe i varmt Vand, lad den vel opløses, og toe Skilderiet med en Svamp eller reen Klud vel af dermed; skyl det siden af med reent lunket Vand, og tør det med en Klud. Eller, er Billedet ikke alt for meget fordervet af Støv, da kan du uden Afke toe det to til tre Gange med skarpt Sæbevand, indtil al Ureenlighed kommer derfra, og siden skylle det vel med reent Vand, og viske det tør med en Klud.

2. At preservere Skilderier for Fluer.

Naar man om Sommeren vil holde Fluerne fra Skilderier, at de ikke skal forderve dem med deres Ureenlighed, bløder man lidt Kolorinte ud i Eggehvide, og stryger Synkkerne over hermed; saa sætte ingen Fluer, eller saadant Udsi, sig derpaa, men Bitterheden holder dem derfra.

3. Paa Reisen at bevare Fodderne for Frost og Kuld.

Man tager en Surbrønds Krukke af Steen, fylder den med heedt Vand, og propper den til. Denne lægger man i Høet, og sætter Fodderne derpaa, da har man stor Nytte deraf.

4. Den ordentlige Parisgiænger, hvorledes han bringes tilstede igien.

Man bringer ham tilstede paa denne Maade: Mine Herrer! siger man, give De Ngt? min ordentlige Parisgiænger vil strax indfinde sig. Man vender da Kappen om, uden at stifte Haanden i Lommen, og lægger den dobbelt over hinanden, holder den med to Fingre af den høire Haand ganske løselig for Øret, og siger: Mine Herrer! han siger til mig, han vil komme strax igien, han er 99 Mile fra Nürnberg, der sidder han paa et stort Egetræ; han vil strax være her, give De kun Ngt, Mine Herrer! I det samme kaster man Kappen hist og her med Haanden, trykker den lidt sammen, og siger: see De, Mine Herrer! han er her ikke endnu. I det samme griber man med den venstre Haand i Lommen, og siger: Mine Herrer! hvem kan 3 Gange efter hinanden sige mum mum? Imidlertid tager man Hovedet ud af Lommen, og siger: Mine Herrer! hvem tør understaae sig at blæse 3 Gange paa denne Kappe? Derefter siger man: give De Ngt, Mine Herrer! naar der blæses 3 die Gang, da kommer han oven fra ud. Vil man derved narre nogen, støder man den, som blæser 3 die Gang, i Næsen med Parisgiængerens Hoved; derefter griber man Hovedet tillige

tillige med Rappen med den venstre Haand, tager Stokken i den høire, slaaer Manden i Hovedet, og holder ham i det samme til Dret, og siger: han siger til mig, han har lagt et Brev af i min Lomme; jeg maa see til, om det ogsaa er sandt. Endnu holder man Manden tillige med Rappen med den venstre Haand, og tager Brevet ud af Lommen. Derefter putter man Manden ind, og viser Brevet frem.

5. At bringe tre Nodder frem af to Hætte, og under een.

Man tager tre Nodder op af Lommen, og lægger dem saaledes paa Bordet og siger: Der vare tre Haandverkskarle fra een Bye, som en Tidlang havde løbet med hinanden, men nu vilde skilles ad, for ikke at være sammen. Derfor gik de fra hinanden, den eene til høire, den anden til venstre Side, og den tredie lige frem. Den som gik til høire Side tænkte, at naar den var borte, som var gaaet lige frem, vilde han gaae til den igien, som var gaaet til venstre Side; og den som gik lige frem, tænkte ligeledes, at naar den til høire Side var borte, vilde han mage det saa, at han kom til den til venstre Side, og saaledes kom de alle tre sammen igien. Man tager da en Hat i den høire, og en i den

venstre Haand, og sætter den i den høire Haand paa en Nød, og holder den saaledes, at Tommelfingraeren er uden for, og Pegefingraeren inden i, men i det man lægger den ned, snapper man Nødden med de mellemste Fingre, og siger: Mine Herrer! her er en Hat. Derefter tager man den anden Hat af venstre i høire Haand, og sætter den paa den venstre Nød, og lader den Nød, som man har praktiseret frem af den høire Hat, uformærkt komme derunder med. Derpaa gaaer man hen til den tredie Nød, som endnu ligger blot, tager den i den høire Haand, og siger: Mine Herrer! denne vil gaae hen til den ved venstre Haand; da slaaer man med Nødden under Bordet, løfter Hatten op, og siger: Mine Herrer! disse to ere sammen. Da trækker man Hatten med den venstre Haand henimod den høire, som endnu er under Bordet, bringer den tredie Nød hastig dertil, saa ere de alle tre sammen, hvorefter man siger: Mine Herrer! denne under den høire Hat vil ogsaa snart gaae hen til sine Kammerater; man løfter da Hatten op, og seer at Nødden er borte; man løfter derfor den anden og siger: Her ere de alle tre; de ville ikke skilles ad.

6. Phosphorus Balduinus eller Scotophorus.

Opløses Kride i Salpeter-Spiritus, saa bliver et stærkt calamitisk Salt deraf, hvilket let smelter i Luften; men naar det sublimeres med stærk Ild, hænge sig Blomster derpaa, som skinne i frie Luft. Opløser man denne Kride i Salpeter-Spiritus, som Sølvs er opløst i, saa skeer det Modsatte, at det bliver mørkt, hvorfor det ogsaa kaldes Scotophorus.

7. At forbedre suurt Ol, at det bliver godt og behageligt at drikke.

Tag til 3 Spand Ol 1 Pund Spansk Kride, og 2 Haandsfuld Salt, stød det vel sammen og lad det blive hedt i en Pande; og i Pot reent Brøndvand derpaa og reent Laurbærmeel, saa meget man kan holde imellem Fingerne, og desuden 20 Stykker Melliker, rør det vel sammen, og og det saa i det suure Ol, og rør det vel om med en Pind, saa bliver det godt igjen.

8. I Brygningen at gjøre Ollet stærkt og angenemt.

Naar Humlen koger, saa kast et Stykke Harpir deri, og lad det koge med, da faaer Ollet en god Smag.

9. Papir, som man kan ridse igiennem.

Man smører et halv Ark Papir, paa den eene Side, over med Efsetaande, saa kan man ridse derigiennem hvad man vil, og det saaledes: Man lægger et hvidt Papir underst, og det, som er smurt over med Efsetaanden, over paa, og herover igien det Billede, men vil tegne af. Hæft disse tre Stykker sammen med en Knappenaal, at det ikke rykkes, og far med en Knappenaal over den Tegning, som du vil copiere, da bliver den paa det hvide Papir sort at see.

10. At give Huusbager = Brød en god Smag.

Naar man blander Kommen under Saltet, som man salter Brødet med, da faaer det en angennem Smag.

11. At bage raspet Fransk Brød.

Gør en Dei af Meel, Mælk, Bærme og Salt, saa tynd, som Børnemad; Melken saa vel som Bærmen maa være lunken. Naar denne Dei har gieret sig, saa ælt endnu meere Meel deri, at den bliver fastere, deel den saa i saa mange Stykker, som du vil have, ælt hvert Stykke for sig, og dan det, som det skal være;
tryk

tryk det lidt fladt, læg Stykkerne paa en Duug, og lad dem giere sig; tryk dem lidt flade igien, og skyd dem i Bagerovnen at bages. Naar de ere bagte, saa riv den yderste Skorpe med et Rivejern, og siden med en Rasp, at det bliver klarere.

12. Alt stikke en Gaffel, indtil Skafstet, i begge Næseborer.

Heri er intet Hererie. Tag en Gaffel, som ikke er alt for spids, og stil den langsom op i begge Næseborer; det gjør slet ingen Skade, thi enhver kan gjøre det, naar han kun forsøger det.

13. Alt praktisere et Hestehaar i et Æg.

Stik med en fin Naal et Hul i Ægget, og stil Hestehaaret derind, saa langt det er; lad det luge tillige med de andre Æg; naar det da kommer paa Bordet, og Hestehaaret findes deri, vil man undre sig, hvad Marsagen hertil kan være.

14. Alt anlægge Champignonz.

Først lægges et Æg frisk Møg, og derover et Æg Asenmøg, og to Fingre høit Jord derpaa; naar dette vandes med Salpeter Vand, da vore Champignonerne i Hobetal.

15. Alt

15. At sætte et brændende Lys paa Hovedet, og blæse det ud.

Man sætter et brændende Lys paa Hovedet, og blæser med største Force op ad, at Vinden kommer til Lysen, da slukker det strax. Den, som ikke veed denne Fordeel, vil ikke blæse det ud saa let.

16. At man ved Aareladen ikke skal besvime.

Man holder saa meget Salt under Tungen, som man kan tage med to Fingre, og naaer dette er smeltet, tager man meere. Dette er forsøgt Middel mod Besvimelse ved Aareladen.

17. At Hundene ikke skal vore.

Smør de Bolognesiske spæde Hunde fra deres Fødsel af med Vitinspirit, over Fødderne, Leddene og Rygbenet; dette hindrer Barten. Tilgemaade kan man give Hundene, saa vel som Kattene, lidt Skarlagen ind, da vore de ikke.

18. Hvorledes Champignonerne eller Jordsvampene saaes.

Man tager Stilkene, og hvad man skræller af dem, kaster det i en Møgseng og lægger Jord derpaa; saa saaer man gode Champignons.

19. Paa

19. Paa en artig Maade at vide, hvad Klokken har slaaet.

Da ikke alle have Raad til at kiobe Lommeuhr, og mange dog, naar de vare i en Skov, eller saadant øde Sted, havde Lust at vide hvad Klokken var, saa har man dertil følgende Invention:

Man tager en Hat, en Potte eller et Glas, eller hvad man har ved Haanden, skiont Glasset for den klare Lyds Skyld er best. Derefter binder man i et Signet, i en Ring eller Blyefugle en Traad, som er maalt over Glasset efter 2 og $\frac{1}{2}$ Diameter. Herpaa gjør man en Knude, og løfter denne Knude med Traaden høit op imellem Tommel- og Peegefingeren paa den høire Haand, at Perpendiculair-Vægten af Signetet eller Ringen bliver hængende neden til lige midt i Glasset; den høire Albue holder man høit, og stikker den paa den venstre Arm, og tager paa Medianen af den høire Arm med den venstre Tommelfinger. Naar nu Blodet i Median-Aaren synker ned ad, og opererer imellem Tommel- og Peegefingeren, saa begynder Perpendiculair-Vægten at bevæge sig, og slaaer paa den eene Side af Glasset saa mange Gange, som Klokken har slaaet. Men naar det behøriges Tal er slaaet, staaer den paa Dieblillet stille, uden videre Bevægelse. Hvis
for

for Ex. Perpendicular-Vægten om Middagen eller Midnat har flaaet 12, flaaer den en Time derefter ikke meer end en Gang.

20. At sætte Glands paa Gibs.

Man tager finstfrabet Venetiansk Sæbe, saa meget som en Nød er stor, lader den opløse i Vand, og bestriker dermed de af Gibs støbte Billeder, naar de ere tørre. Derefter lader man dem tørres igien, og polerer dem med en Læd, saa blive de smukt glindsende.

21. At klare Caffee uden Hiortetaf.

I Steden for Hiortetaf kan man kaste et Stykke Huusblas, saa stor som en Vinse deri, da bliver den endnu klarere end ellers.

22. At lave Caffee med Eggeblomme.

Man brænder og maler Caffeen som sædvanlig, derefter flaaer man i den malede Caffee en Eggeblomme, og rører den saa længe om i Caffeen, indtil den er tør igien. Dervaa flaaer man den i Caffeelanden, øser Vand derpaa, som man ellers pleier, og sætter den paa Ilden; naar den begynder at skumme, tager man Skummet af, og lader den koge lidt endnu. Endelig øser man

man den af i en anden Kande, saa er den særdirg og deilig klar.

23. Et Stykke for Rejsende, som maa sove i fremmede Senge.

Man tager en saadan Klud med sig, som Guldsmeden har brugt at behandle Dvægsølvet med. Denne Klud skærer man i tre Stykker, og naar man kommer i et Logemente, hvor man maa sove i en fremmed Seng, som der kan være Utsi udi, lægger man et Stykke af Kluden ved Fodderne af Sengen, under Lagenet, det andet Stykke i Midten, og det tredie under Overtrækket paa Hovedpuden, da er man frie for al Ueilighed og al Utsi. Disse tre Stykker tager man om Morgen en altid til sig igien, vikler dem ind i en Klud, og giemmer dem til en anden Gang.

24. At giøre rødt Lak.

Tag Gummi-Lac in tabulis, 8 Lod.

Cinnab. fact., 4 Lod.

Tereb. vener., 2 Lod.

Blandt alt dette vel tilsammen, og lad det smeltes over Gløder, og giør Stange deraf.

25. Et

25. Et Arcanum mod Guulfsot.

Tag tre Gange efter hinanden Rhabarbara-Pulver ind at laxere paa, lad hver Gang være en Dag imellem, og tag en hvid Lærrets Klud, og lad dit Band derigjennem, saa tidt det kommer dig paa, og hæng den hver Gang op igien at tørres. Dette maa du continuere, indtil Guulfsotten er overstaaet.

26. Hvorledes Tassenspillere bære sig ad, naar de pro forma sluge Penge ned, og banke paa Halsen, at det flinger som Pengene vare deri.

Man maa hvidfle med Tænderne, eller bide dem sammen, og banke med Fingrene paa Struben; da giver det saadan Lyd fra sig, som der vare Penge deri.

27. Med blotte Fødder at gaae paa gloende Jern.

Man tager to Eg, slaar dem op, og rører dem sammen med Hænderne; hermed smører man Fodsaaene, og træder i gjennemfigtet Aske, da bliver det siddende paa Fodsaaene. Naar man da hurtig gaaer over et gloende Jern, brænder man sig ikke.

28. At fordrive Korn-Orme.

Tag en Balle Vand og læg Viil deri, og lad det ligge saa længe, indtil Vandet er blevet ganske grønt deraf. Bestænk hermed alle Bøge og Gulvet, som Kornet ligger paa, da komme ingen Orm dertil, og, hvis der ere nogle, forføie de sig bort.

29. At sætte Glands paa et gammelt falsmet Skilderie igien.

Man tager sunket Vand og et Stykke hvid Sæbe, hvormed man toer Skilderiet, og tørrer det reent med en linnet Klud. Derefter tager man Hviden af tre Æg, slaaer den i en Skaal til lutter Skum, og tager en halv Fiørdingpund Kanariesukker, støder det fint, og blander det i Æggehviden, og overstrnger Skilderiet dermed med en Pensel, og lader det tørres.

30. At tage Blek af Papir.

Tag to Deele Spiritus Vitrioli, og en Deel Spiritus vitrioli minlichti, slaae det sammen i et Glas, og stryg lidt deraf paa Stedet, hvor Blekket er, og gnie derpaa med Fingeren, og siden med frisk Vand, saa hastig mueligt er,

P p

at

at bemeldte Spiritus ikke skal æde sig alt for dybt ind. Lad det saa tørres i Solen.

31. Alt give et frisk plantet Træ den fornødne Fugtighed.

Hollænderne giøre det saaledes: Naar et Træ er omsat, sætte de et Kar Band næst ved Stammen, henimod en Fod derfra, og ruller et uldet Klæde eller gammelt Hestedække sammen, og hænger det med den eene Ende i Bandet, og den anden Ende uden for, lige over Roden af Træet. Paa denne Maade varmes dette Band ikke aleene af Solen, men det trækker ogsaa efterhaanden ind i Klædet, og drypper af igien paa Roden af Træet, hvilket er meget bedre, end naar Træet paa engang oversømmes med Vand. Især er det meget godt ved at omsætte store Træer, og sparer en Urtegaardsmand megen Umage.

32. Sort Silkefarve.

Kog Urin med Blinsteen, og giør en Luud af Potaske, som blaae Træ er kogt i, og kast endelig lidt Spansgrøn deri.

33. Pariser-Rødt.

Lag fastende Urin, lad den staae vel til-dækket i otte Dage, og sæt den saa til Isden;
ime-

imedens det koger maa det skummes vel, indtil det bliver reent, og kog deri Brasilietræ med Allun.

34. Grøn Farve til Læder.

Man tager en reen Kobberpotte, og lægger deri to Lod Spansgrøn, et Stykke Viinsteen, et Stykke Salmiak, og en god Skeefuld Honning. Dette blander man alt tilsammen med en Pot Vdike, og lader det i otte Dage staae vel tildækket paa et varmt Sted, da bliver en deilig grøn Farve deraf. Det klare slaaer man af, som især er godt at farve Læder med.

35. Tandpulver.

- I Pund Alabast.
- $\frac{1}{4}$ Pund hvit Viinsteen.
- 3 Lod tør Salvie.
- 2 Lod brændt Allun.
- I Lod Drageblod.
- I Qvintin Kaneel.
- I Qvintin Nelliker.

36. At bringe Haaret til at vove.

Steeg i en Pande Hundetunge-Urt med Svines-Ister, sigt det igiennem, og bland 4 Lod heraf med 1 Lod Honning-Olie. Smør hermed

Stedet, hvor Haaret skal voxre; da voxer det inden 10 til 12 Dage.

37. Af Lintoi at tage Jern- Bleg- Viin- og andre Pletter.

Man tager Suurkløver-Salt og støder det til Pulver, at det bliver saa fint som Meel; derefter gjør man Pletten vaadt med reent Vand, og gnier Pulveret deri, og tørrer den med en varm Selsøfke, eller og lader den tørres af sig selv. Naar man siden toer Pulveret af, saa gaae Pletterne bort, uden Skade for Lintoiet.

38. Rød Farve til Læder.

Man knuser Skarlagens-Korn smaa, og opløser dem i Viinspirituss, og stryger Læderet over dermed.

39. Blaae Farve til Læder.

Gjør Læderet først vaadt med Allun og Urin, og farv det siden med Saften af Korn-blomster.

40. En god Indigofarve.

1 Pund Indigo, og 1 Pund Viinsteen, som er forbedret med Potaske, eller Kalk, eller Hvedeklie.

Nogle

Nogle bløde Indigo ud i Urin, og lægge Tøiet deri, som de ville farve; men Urinen maa være gammel.

Nogle koge Bresiltræ i Vand, og slaae Vitriol deri, det gjør ogsaa smukt blaåt.

Andre giøre en skarp Luud af Potaske, støder Indigoen som Meel, og slaaer den deri, tillige med noget finkstødt Rødsteen og lidt Svødekflie.

41. At farve Skind mørkegrønt.

Tag Jern-Fjilspaan, eller gammelt Kobber og Salmiak, af det eene lige saa meget som af det andet.

42. Et meget godt Mundplaster.

8 Lod Bomolie.

4 Lod rød Minie.

1 Quintin Kamfer.

Bomolien og den røde Minie slaaes sammen i en Skaal, koges længe paa Gløder, indtil det bliver bruunt, og tages siden af. Naar det er halv koldt, slaaer man Kamferen og 2 Fingervøl fuld af Terpentinsolie deri, og rører det om, saa er det færdig. Man kan, uden mindste Farlighed, bruge det til al Slags Skade.

42. At spille nogen et Puds, at alle
Vindvesbruder falde ud af
Vindvet.

Naar man undertiden kommer i et Bertes-
huus, hvor Berten skriver for meget op, eller
begegner nogen uheldig; kan man tage stærkt
Skeevand, og smøre Vindvesbløet dermed, da
fortæres det af Skeevandet; naar man da slaaer
Stuedørren haardt til, danser en Vindvesbrude
ud efter den anden.

43. At en Penge springer af Haanden
i Glasset.

Sæt et Studsglas midt paa Bordet, og
læg en Penge i den flade Haand, og slaae med
de forreste Fingre under Bordet, saa at Pengen
kan springe i Beiret og i Glasser. Hertil ud-
fordres en daglig Øvelse.

44. At giemme Eggene friske om
Vinteren.

Paa den Tid, Eggene ere i beste Riøb,
kan man lisebe saa mange man behøver Vinte-
ren igiennem. Man lader sig da giøre nogle
lange Hylde, eftersom man har mange Eg til,
og lader deri giøre et Hul til hver Eg. I
disse Huller sætter man Eggene paa den spidse
Ende,

Ende, uden at noget andet rører ved dem eller
dækker dem. Paa denne Maade kan man
giemine Eggene i 5 til 6 Maaneder, uden at
de forderves. Dog beroer det meeste
derpaa, at man tagere lutter
friske Eg dertil.

Imprimatur, in fidem Protocolli,

J. WÖLDIKE.

100

THE HISTORY OF THE
CITY OF LONDON
FROM THE FOUNDATION
TO THE PRESENT TIME

BY
JOHN STOW
CITY CLERK

THE SECOND EDITION
REVISED AND CORRECTED
BY
JOHN STOW

LONDON
PRINTED BY I. B. STONE
IN THE STREET NEXT DOOR TO ST. MARTIN'S CHURCH

1687

THE HISTORY OF THE
CITY OF LONDON

FROM THE FOUNDATION
TO THE PRESENT TIME

BY
JOHN STOW
CITY CLERK

THE SECOND EDITION
REVISED AND CORRECTED
BY
JOHN STOW

LONDON
PRINTED BY I. B. STONE
IN THE STREET NEXT DOOR TO ST. MARTIN'S CHURCH

1687

THE HISTORY OF THE
CITY OF LONDON

FROM THE FOUNDATION
TO THE PRESENT TIME

BY
JOHN STOW
CITY CLERK

THE SECOND EDITION
REVISED AND CORRECTED
BY
JOHN STOW

